

Tillæg.

A. Love og Anordninger udkomne mellem Lagtingsamlingerne 1896—97.

1. Jagtlov for Færøerne af 23de April 1897.
2. Lov af s. D. angaaende Indførelse af en ny Skyldsætning af Jordejendomme paa Færøerne m. m.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

1. Bekendtgørelse af 25de Februar 1897 angaaende forskellige Bestemmelser vedrørende Karantænevæsenet paa Færøerne.
2. Instruks af s. D. for Karantænebetjente paa Færøerne.
3. Skrivelse fra Justitsministeriet, hvorefter de Udgifter, der foranlediges ved, at Godsbestyrelsen i Henhold til Trøloven indhenter Erklæring fra Landvæsenkommissionerne, ville kunne afholdes af Statskassen*).
4. Uddrag af Regnskabet for det Hansenske Legats Renter for Finantsaaret 1896—97:

Indtægt.

Kr. Ø.

A. Beholdning den 1ste April 1896, indestaaende i Færø Amt's Sparekasse	1695 82
B. Det Hansenske Legats Renter ere tilfaldne Færøerne for de 5 Aar fra 1ste April 1886 til 31te Marts 1891	„ „
C. Renter af det i Sparekassen indestaaende Beløb for Aaret fra 1ste April 1896 til 31te Marts 1897	51 98
D. Refusion af det i forrige Aars Regnskab til Udgift førte Bidrag til Pensioneringen af to entledigede Skololærere	150 75
Summa Indtægt	1898 55

* Se Beretningen for 1896, Side 55.

Udgift.

Kr. Ø.

A. Bevilget i Regnskabsaaret 1896—97:

1. Til Anskaffelse af Landbrugsredskaber til Kongsbonde Bærent Vang af Kalbak som Paaskønnelse af hans Virksomhed paa Landbrugets Omraade
2. Til Kongsbonde Hans Vang af Kalbak som Understøttelse til Opførelsen af et Faarehus i hans Hauge, bevilget 100 Kr. (Uhævet den 31te Marts 1897.)

70 „

B. Beholdning den 31te Marts 1897, indestaaende i Færø Amt's Sparekasse mod 3 pCt. Rente

1828 55

Summa Udgift 1898 55

5. Kapitelstakst for Færø Amt for Aaret fra Olaidag 1897 til Olaidag 1898:

Kr. Ø.

Uld, uvasket	pr. Pd. „ 33
Lammeskind, nordenfjords	pr. Stk. „ 50
Do. søndenfjords	— „ 33
Hoser, 1 Alens	pr. Par „ 63
Do. ¾ do.	— „ 71
Do. Puls-	— „ 94
Trøjer, 1 ½ Pd.s	pr. Stk. „ 26
Do. 2 —	— „ 70
Do. 2 ½ —	— „ 07
Talg	pr. Pd. „ 29
Smør	— „ 81
Raafisk, stor	— „ 3
Do. mindre	— „ 3
Klipfisk, stor	— „ 13
Do. mindre	— „ 9
Do. Langer	— „ 12
Tørfisk, stor	— „ 16
Do. mindre	— „ 10
Do. Langer	— „ 14
Fjer	— „ 45
Tran	pr. Pot „ 14

Færø Amt og Provsti, den 29de Juli 1897.

C. Bærentsen. J. C. Evensen.

LØGTINGS- TIDINDI

1897

BERETNING

OM

LAGTINGSSAMLINGEN

1897.

THORSHAVN.

TRYKT I FÆRØ AMTSTILBUDNES BOKTRYKKERI.

1898.

h 32.8854

2φ.17

1897-1901

eind. 2

FØROYA LANDSBÓKASAVN

53-22

Indhold.

Lagtingets Medlemmer.	Side
I. Forslag til Lov om Tillæg til Epidemiloven	1.
II. Forslag til en Omorganisering af Politikorpset	6.
III. Udkast til Strandingslov for Færøerne	14.
IV. Forslag til Lov om Fredning af Storkjoven	27.
V. Andragende om Understøttelse til Deltagelse i Bergensudstillingen	31.
VI. Andragende om Statstilskud til Skolebygninger m. v.	31.
VII. Andragende om Pension til Lærer Effersøes Enke	37.
VIII. Andragende om Statstilskud til Skibsfiskeriets Fremme	42.
IX. Andragende fra J. Patursson om Rejseunderstøttelse	51.
X. Forslag til Politivedtægt for Frødebø Sogns Kommune	62.
XI. Andragende om Forandring i Trøloven	71.
XII. Approbation af Sundhedsvedtægter	74.
XIII. Sagen om Forandring i Lagtingsloven	75.
XIV. Sagen angaaende Ændringer i Loven om Sønæring	76.
XV. Andragende om en eventuel Forandring i Handelsloven	77.
XVI. Forslag til Lov om Værn af Indmark	80.
XVII. Forslag til Lov om Ordning af nogle Landboforhold	87.
XVIII. De af Amtmanden ene afgjorte Sager	92.
XIX. Andragende om, at Skopen Bygd bliver særligt Sogn	95.
XX. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender	96.
XXI. Andre Vedtagelser:	
1. Angaaende Decision af Regnskaber	109.
2. Angaaende Udgivelse af en trykt Lagtingsberetning	109.
3. Angaaende Udgivelse af en Lovsamling	109.
4. Angaaende den lokale Dampskibsfart	109.
5. Angaaende Vestmanhavn Jordemoderdistrikt	110.
6. Angaaende Fredning af Fuglebjerger	110.
7. Angaaende det Hansenske Legats Renter	110.
7. Angaaende Grindegarnet i Vestmanhavn	111.
7. Valg af Revisorer for Færø Amts Sparekasse	111.

Tillæg.

A. Love og Anordninger, udkomne mellem Lagtingssamlingerne 1896 og 1897 ...	112.
B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget	112.

Lagtinget aabnedes den 29de Juli.

Medlemmer.

Amtmand Christian Bærentsen.
Provst Jens Christian Evensen (R.).

* * *

For Norderøernes Præstegæld:
Sysselmand Clement Olsen,
Kongsbonde Simon Just Sørensen.

For Østerø Præstegæld:
Kongsbonde Christian Jacobsen,
Skolelærer Joen Poulsen,
Købmand Magnus Poulsen,
Skolelærer Ole Hansen Dahl*).

For Nordstrømø Præstegæld:
Kongs- og Odelsbonde Ole Jacobsen,
Exam. jur. Søren Emil Müller.

For Sydstrømø Præstegæld:
Købmand Enok Daniel Bærentsen,
Landbrugskonsulent Rasmus Christoffer Effersø,
Apoteker Olaf Finsen,
Malor Dione Isaksen.

For Vaagø Præstegæld:
Odelsbonde Michel Danielsen,
Købmand Daniel Niclasen.

For Sandø Præstegæld:
Kongsbonde Johan Michael Hentze,
Tømmermand Johan Hendrik Poulsen.

For Suderø Præstegæld:
Sognopræst Fredrik Petersen,
Odelsbonde Johan Henrik Schrøter (Jespersen).

Til Sekretærer valgtes: J. Poulsen og Isaksen.

* Valgt den 2den August, i Stedet for Gr. Joensen, der var afgaaet ved Døden.

I. Forslag til Lov om Tillæg til Epidemiloven af 30te Marts 1895.

Den 4de August fremlagdes saalydende Skrivelse og Lovudkast fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.

København, den 13de Juli 1897.

Ved hoslagt at tilstille Hr. Amtmanden et Antal Aftryk af et i Justitsministeriet efter Modtagelsen af Deres Skrivelse af 1ste d. M. udarbejdet Udkast til Lov om Tillæg til Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne af 30te Marts 1895 med vedføjede Motiver, skulde man anmode Dem om at ville forelægge bemeldte Lovudkast for det i indeværende Sommer sammentrædende Lagting, hvis Betænkning over Sagen derefter forventes indsendt hertil med de Ytringer, hvortil De i Anledning af samme maatte finde Dem foranlediget.

Rump.

Rentzmann.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Udkast til Lov

om

Tillæg til Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne af 30te Marts 1895.

§ 1.

Naar Personer ere døde af Lungesvindst (Lungetuberkulose), skal vedkommende Distriktslæge være beføjet til at paabyde og foranstalte Desinfektion af Lokaler, der af saadanne Personer ere benyttede til varigt Opholdssted, saavel som af de af dem benyttede Gangklæder og Sengklæder. Disse Ting maa ikke før Desinfektionen sendes til Vask eller Reparation, sælges, bortgives eller udlaanes til andre. De med Desinfektionen eller med den Tilintetgørelse af rørlige Genstande, der overensstemmende med Lov af 30te Marts 1895 § 8, 2det Stykke, kan træde i dens Sted, forbundne Udgifter afholdes efter Reglerne i bemeldte Lov.

§ 2.

Er en Person, der er død af Lungesvindst, ikke bleven behandlet af vedkommende Distriktslæge, skal den Læge, der har haft den paagældende under Behandling, eller, hvis Lægebehandling ikke

har fundet Sted, den Læge, som foretager Ligsynet, snarest muligt anmelde Dødsfaldet for Distriktslægen. *)

§ 3.

Enhver Læge skal efter derom af det kgl. Sundhedskollegium fastsatte Regler til vedkommende Distriktslæge indgive Beretning om de Tilfælde af Lungetuberkulose, han faar under Behandling. Beretningen affattes paa dertil af Sundhedskollegiet godkendte Skemaer, der ved Justitsministeriets Foranstaltning blive at udlevere uden Betaling til Lægerne.

§ 4.

Straffe- og Paatalebestemmelserne i § 15 i Loven af 30te Marts 1895 finde ogsaa Anvendelse paa Overtrædelsen af denne Lov.

Bemærkninger til foranstaaende Udkast.

Nærværende Udkast er i alt væsentligt overensstemmende med den for det egentlige Kongerige under 1ste Maj d. A. emanerede Lov om Tillæg til Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme af 30te Marts 1892, hvori kun er foretaget de nedenfor fremhævede Ændringer, som enten skyldes de i Lov for Færøerne af 30te Marts 1895 indeholdte Regler, der afvige fra den for det egentlige Kongerige gældende Lov af 30te Marts 1892, eller skønnes at være en Følge af de for Færøerne ejendommelige Forhold.

Til § 1.

Beføjelsen til at meddele det i denne § omhandlede Desinfektionspaabud er i Overensstemmelse med Lov af 30te Marts 1895 § 8, kfr. § 1, tillagt vedkommende Distriktslæge i Stedet for Sundhedskommissionen. I §'ens 2det Punktum er Ordet »Vadsker« ombyttet med Ordet »Vadsk« af Hensyn til, at der ikke udenfor Thorshavn findes egentlige Vadskerier paa Færøerne. Naar man i §'ens 3dje Punktum efter »Desinfektionen« har indskudt »eller den Tilintetgørelse af rørige Genstande, der overensstemmende med Lov af 30te Marts 1895 § 8, 2det Stykke, kan træde i

dens Sted«, er dette sket for at afskære den Tvivl, der ellers kunde rejses om, hvorvidt der i Udkastet indeholdes Hjemmel for en saadan Tilintetgørelse, som i hvert Fald efter fieraske Forhold ofte vil være nødvendig.

Til § 2.

De i denne § foretagne Ændringer ere en Følge af, at de i §'en omhandlede Dødsfald ifølge Udkastets § 1 skulle anmeldes for vedkommende Distriktslæge i Stedet for til Sundhedskommissionen.

Til § 3.

I denne § har man udeladt Bestemelsen om Anmeldelsespligten med Hensyn til de ved Lovens Ikrafttræden under Lægebehandling værende Sygdomstilfælde af Hensyn til, at der ikke for Tiden paa Færøerne findes andre praktiserende Læger end Distriktslægerne, som netop selv skulle modtage de i §'en omhandlede Anmeldelser.

Til § 4.

Henvisningen til § 27 i Loven af 30te Marts 1892 er ombyttet med en Henviisning til den tilsvarende § i Loven af 30te Marts 1895.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 6te August, vedtoges, efter Forslag af Schrøter, at det Udvalg, til hvilket Sagen blev at henvise, skulde bestaa af 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Danielsen, Effersø, Chr. Jacobsen, Olsen og Petersen.

Den 24de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der af Lagtinget er nedsat til at give Betænkning over et af Regeringen forelagt Udkast til Lov om Tillæg til Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne af 30te Marts 1895, skal herved tillade sig følgende Bemærkninger:

Udvalget er enig om, at Tuberkulosen her paa Øerne saavel som i den øvrige Del af Kongeriget er en af de mest ødelæggende Sygdomme, og at man af den Grund bør tage Forholdsregler til dens Bekæmpelse. Ligeledes er man enig om, at disse Forholdsregler, uden at gribe altfor forstyrrende ind i den enkeltes private

*) Efter Afstemningerne ved 3dje Behandling skal her tilføjes:

»Foretages Ligsynet af Ligsynsmænd, paahviler denne Anmeldelsespligt dem.»

Forhold eller i Samfundsforholdene i det hele taget, maa blive saa omfattende som muligt uden dog at paadrage det Offentlige altfor store eller unødvendige Udgifter.

Angaaende Omfanget af de ønskelige Foranstaltninger har Udvalget ikke kunnet blive enigt og har derfor delt sig i et Flertal og et Mindretal.

Flertallet fremsætter følgende Betragtninger:

Skønt man indser, at der ved de i Udkastet anførte Bestemmelser Ophøjelse til Lov vilde være vundet meget i Retning af Tuberkulosens Bekæmpelse, mener man at burde foreslaa noget mere vidtgaaende Foranstaltninger, navnlig i den Retning som af Sundhedskollegiet foreslaaet. Det maa da først opstilles som utvivlsomt, efter hvad der allerede nu er bekendt om Sygdommens Natur og Smitteforhold, at de af Sundhedskollegiet anbefalede Foranstaltninger maa betragtes som virkningsfulde til at formindske Smittefare og — alt i øvrigt lige — derigennem Sygdommens Udbredelse.

Da nærværende Lov formentlig ikke vil blive fornyet før end 3 Aar efter, at den tilsvarende Lov for den øvrige Del af Kongeriget igen er taget under Behandling, vil enhver Mangel i de Forholdsregler, som nu vedtages, kunne bevirke, at vi i Sammenligning med Borgerne i den øvrige Del af Kongeriget komme forholdsvis langt bagefter til at nyde Gavn af de Foranstaltninger, som Statsmyndighederne have truffet til Tuberkulosens Bekæmpelse.

De videregaaende Foranstaltninger, som Flertallet tillader sig at foreslaa, gribe ikke anderledes ind i den enkeltes private Forhold, end man under Sammenligning med bestaaende Love maa finde forsvarligt af Hensyn til det almene Vel. De ville ej heller medføre kendelig forøgede Udgifter for det offentlige.

De i sidstledne Rigsdagssamling under Behandlingen af to forskellige Forslag til Bekæmpelse af Tuberkulose fremkomne Indvendinger kunne paa Grund af vore i høj Grad afvigende Samfundsforhold kun for en ringe Del komme i Betragtning hos os.

Mindretallet, C. Jacobsen og Petersen, mener, at der i vore lokale Forhold ikke kan søges tilstrækkelig Grund til at forlade det Princip, som for det øvrige Rige er fastslaaet ved den tilsvarende Lov af 11te Maj d. A., at Desinfektion kun skal kunne paabydes i Tilfælde, hvor Personer ere døde af Lungesvindst, og at man ved at gaa videre vanskelig vil kunne

undgaa at lægge ret følelige Byrder paa det Offentlige eller paa private Personer. Man tillader sig derfor at anbefale Tinget at vedtage Udkastet uforandret, blot med en Tilføjelse til § 2 om Anmeldelsespligt for Ligsynsmænd.

I Henhold til det ovenfor udviklede tillader Flertallet, Danielsen, Effersø og Olsen, sig at foreslaa følgende Ændringer:

§ 1.

1. I Stedet for »ere døde« i 1ste Linie sættes », som have lidt«.

Efter »(Lungetuberkulose)« i 2den Linie indskydes »ere afgaaede ved Døden«.

2. Efter »udlaanes til andre« i 1ste Linie indskydes: »Ligeledes skulle Distriktslægerne være beføjede til at forbyde Bortlejning eller Afhændelse af Lokaler, som af smittefarlige Tuberkulosepatienter benyttes til varigt Opholdssted, saavel som af de Gangklæder og Sengklæder, de benytte, indtil en betryggende Desinfektion har fundet Sted; dog skal i hvert Tilfælde, naar Distriktslægen finder Anledning til at udstede et saadant Forbud, Sagen ufortøvet indstilles til Oversundhedskommissionens Afgørelse og endelige Approbation.«

3. I Stedet for »« i §'ens Slutning sættes », dog kun naar vedkommende Patient er afgaaet ved Døden; ellers udredes Omkostningerne af Ejeren, eller ved Fattiglemmers Flytning af vedkommende Kommune.«

§ 2.

I Stedet for »en Person, der er død af Lungesvindst,« i første Linie sættes »den afdøde«.

Efter §'ens Slutning tilføjes: »Ligsynsmændene skulle ligeledes være pligtige til at anmelde Dødsfaldet for Distriktslægen, naar det er dem bekendt, at den afdøde har lidt af den ovenomhandlede Sygdom. Naar Politiet faar Meddelelse om, at en Person, der har lidt af Lungesvindst, er forsvunden ved Ulykketilfælde eller paa anden Maade, skal Distriktslægen snarest mulig underrettes herom.«

ad § 1.

Da Ligsyn udenfor den Bygd, hvor Lægen bor, næsten altid foretages af Ligsynsmænd, som ofte have vanskeligt ved at skønne, hvad Dødsårsagen er, vil der kunne opstaa Tvivl i saa Henseende, selv hvor den afdøde af Lægen er erkendt og erklæret Ftisiker. Desuden kan der forekomme Tilfælde, hvor saadanne Patienter tydeligvis ere døde af andre Aarsager,

nemlig enten af anden Sygdom, ved Ulykkestilfælde eller voldsom Død. I saadanne Tilfælde kan Smittefarens foreligge omtrent i samme Grad som i de Tilfælde, der indbefattes i den for den øvrige Del af Kongeriget gældende Lov af 11te Maj 1897. Det kan vel ikke nægtes, at Sygdommen i Reglen har været mest smittefarlig i de Tilfælde, hvor den ubestridelig har været Dødsårsag; dog vil der være Tilfælde, hvor svagelige Personer dø af Lungetuberkulose, uden ved deres Opspyt at have forårsaget nævneværdig Fare for deres Omgivelser, medens Personer, som dø af andre Årsager, i høj Grad kunne have inficeret deres Omgivelser. Der turde derfor være god Grund til at bemyndige vedkommende Distriktslæge til at lade foretage Desinfektion i alle Tilfælde af Dødsfald, hvor han skønner, at der foreligger høj Grad af Smittefare, og det saa meget mere, som Statens direkte Udgifter til Desinfektion næppe i kendelig Grad ville forøges ved den foreslaaede Forandring i §'en, hvorimod Resultatet ved Smittefarens tilsvarende Formindskelse uden Tvivl vil blive en fremtidig Besparelse for Statskassen.

I Overensstemmelse med Sundhedskollegiets Udtalelser, afgivne i Anledning af det Forslag, som i sidste Rigsdag blev vedtaget til Bekæmpelse af Tuberkulosen, finder man det ønskeligt at kunne forebygge Tuberkelsmitte ogsaa i Tilfælde, hvor Døden ikke er indtraadt. De Betænkkeligheder, man ved Forslagets Behandling i Rigsdagen har fremsat mod at gaa saa vidt, som af Sundhedskollegiet foreslaaet, kunne næppe gøres gældende paa Færøerne, hvor der, saa vidt vides, ikke findes nogen, hvis Eksistens er afhængig af Udlejning af Beboelseslejligheder eller af Hoteldrift.

For saa vidt man har gjort gældende, at det vilde være inhumant at give Patienten en afskrækkende Meddelelse om Sygdommens Boskaffenhed, da behøver kun i de allerfærreste Tilfælde selve Patienten at faa nogen saadan Meddelelse. Desuden tør man vel forudsætte, at Lægen og Oversundhedskommissionen i hvert enkelt Tilfælde lade sig lede af Humanitetshensyn. For øvrigt bør vel Hensynet til den enkelte til en vis Grad tilsidesættes, naar det almene Vel kræver det; og hvis man gik ud fra, at Lægen, som paa Approbation af Oversundhedskommissionen udfærdiger Forbud, af Mangel paa Nænsomhed vil skade Patienten, kan man dog ikke forhindre ham i at give Patienten en anden lige saa afskrækkende Meddelelse. For

saa vidt man kunde mene, at Patienten vil komme til at føle sig trykket af den Maade, hans Medmennesker behandle ham paa, efter at der er udfærdiget et Forbud, der stempler ham som smittefarlig, da vil en saadan Antagelse næppe blive bekræftet af Erfaring; der er tværtimod Grund til at antage, at man vil vise et saadant Menneske større Medfølelse. For øvrigt bliver det næppe nogen Sinds her til Lands holdt hemmeligt for andre end Patienten selv, naar nogen lider af Svindsot.

Bestemmelserne om Desinfektion i Tilfælde, hvor Døden endnu ikke er indtraadt, kunne ikke møde Modstand af Hensyn til Statskassen, da Statskassens Udgifter til Bekæmpelse af Tuberkulosen fornuftigvis ville formindskes ved, at Desinfektion i de omhandlede Tilfælde foretages for privat Regning. Her bør det vel ogsaa komme i Betragtning, at Desinfektionsudgifterne i ganske lignende Tilfælde (jfr. Lov 30te Marts 1895 § 8. 3dje Stk.) bæres af det Offentlige. For saa vidt man vilde indvænde, at det er urigtigt at paalægge den private Desinfektionsudgifter, da maa bemærkes, at Desinfektionen kun er en Betingelse for Tilladelse til at afhænde de omhandlede Lokaler eller Genstande, ligesom Opvarmning til en vis bestemt Varmegrad dels af Indenrigsministeriet ved visse ondartede smitsomme Sygdomme og dels af Politiet i Henhold til Sundhedsvedtægter kan sættes som Betingelse for Afhændelse af Mælk, som er befængt med Tuberkelsmitte. Desinfektionen kan i saadanne Tilfælde ikke siges at være mere nødvendig for det almene Vel eller mindre generende for den enkelte, end hvor der er Tale om at sætte Desinfektion for privat Regning som Vilkaar for Tilladelse til at afhænde smittefarlige Lokaler eller Genstande, som benyttes af Svindsotpatienter.

ad § 2.

Her maa Smittefarligheden og ikke Dødsårsagen betragtes som det væsentlige.

Medens man ikke har og muligvis ikke i den nærmeste Fremtid vil faa praktiserende Læger her paa Øerne, maa man tage i Betragtning, at Ligsyn her paa Øerne, som ovenfor bemærket, forholdsvis sjælden foretages af Læger, men derimod af dertil beskikkede Ligsynsmænd. Hvis man derfor vil opnaa nogen Betyggelse for, at Distriktslægen kan blive i Stand til at foretage de nødvendige Desinfektionsforanstaltninger i betimelig Tid, kan man næppe opnaa dette paa nogen hensigts-

mæssigere Maade end ved at paalægge Ligsynsmændene Anmeldelsespligt. I de Tilfælde, hvor Liget ikke er til at finde, vil det være rettest, at Anmeldelsespligten paahviler Politiet.

ad § 3.

I her findes ikke Anledning til at foreslaa nogen Ændring.

ad § 4.

Ligeledes.

Mindretallets Ændringsforslag.

Til § 2 føjes: »Foretages Ligsynet af Ligsynsmænd, paahviler denne Anmeldelsespligt dem.«

I Udvalget, der er nedsat i Sagen angaaende Foranstaltninger mod Udbredelse af Lungetuberkulose hos Mennesker, den 24de August 1897.

R. C. Effersø,
Ordfører.

C. Olsen.

M. Danielsen.

Fr. Petersen.

Chr. Jacobsen.

Den 26de August foretoges Sagens 2den Behandling. Efter stædfunden Diskussion overgik Sagen til 3dje Behandling.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremkom saalydende Ændringsforslag af Dahl:

Subsidiært.

ad Udvalgsflertallets Forslag til § 1, sidste Stykke:

I Stedet for », dog kun naar vedkommende Kommune«, sættes: », naar vedkommende Patient er død af Lungesvindst. Er Dødsårsagen en anden, udredes Omkostningerne af Amtsrepartitionsfonden. I andre Tilfælde udredes Omkostningerne af Ejeren, eller ved Fattiglemmers Flytning af vedkommende Kommune.«

Den 4de September foretoges Sagens 3dje Behandling.

Lovforslaget behandledes og afstemtes i følgende Afsnit:

§ 1 med dertil stillede Ændringer:

Udvalgsflertallets Forslag sættes under Afstemning, men forkastedes: Punkt 1 med 7 St. mod 5. Punkt 2 med 6 St. mod 5. Dahls Ændringsforslag forkastedes med 9 St. mod 4. — Efter disse Afstemninger betragtedes de øvrige af Flertallet stillede Forslag som bortfaldne. § 1 i Regeringsforslaget sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 14 St. mod 0.

§ 2. Mindretallets Forslag sættes under Afstemning og vedtoges med 12 St. mod 0, hvorefter § 2 saaledes ændret vedtoges med 13 St. mod 0.

§§ 3 og 4 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

Endelig sættes Lovforslaget i dets Helhed under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, Effersø, O. Jacobsen, Danielsen, Niclasen, Bærentsen, Petersen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, Müller, Sørensen, Schrøter og Formanden; — Dahl stemte ikke; medens Provsten, J. H. Poulsen, Hentze og Olsen vare fraværende, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 15 St.

Den 13de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Til

Justitsministeriet.

I indeværende Samling blev Lagtinget forelagt et fra Justitsministeriet fremsendt Udkast til Lov om Tillæg til Lov om Foranstaltninger mod Udbredelse af smitsomme Sygdomme paa Færøerne af 30te Marts 1895.

Udvalgsbetænkning blev afgivet den 24de August. Foranlediget ved den under Sagens 2den Behandling stædfundne Diskussion blev der fremsat et subsidiært Ændringsforslag gaaende ud paa, at Omkostningerne ved de Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse for Færøernes Vedkommende, som maatte blive vedtagne udover, hvad der er lovbestemt i den øvrige Del af Kongeriget, i intet Tilfælde skulde betales af Statskassen. Under Sagens 3dje Behandling sluttede de tilstedeværende Medlemmer af Udvalgets Flertal sig til det subsidiære Ændringsforslag, men efter at Formanden havde oplyst om, at der i den

øvrige Del af Kongeriget fandtes Eksempel paa, at der ved særlig Aamtsraadsbeslutning var truffet videregaaende Foranstaltninger til Tuberkulosens Bekæmpelse, bleve saavel Flertallets Forslag som det til samme stillede Ændringsforslag forkastede. Lagtinget har senere taget en Beslutning, ifølge hvilken der af Aamtsrepartitionsfonden kan erholdes Erstatning for Desinfektion ved Vraflytning, saavel som naar Tuberkulosepatienter ere døde af anden Aarsag end Tuberkulose, ligesom ubemidlede ogsaa kunne erholde Erstatning for Tilintetgørelse af værlige Genstande.

I Henhold til medfølgende Udvalgsbetænkning og Sagens øvrige Akter indstiller Lagtinget Lovforslaget, saaledes som det nu er vedtaget, til det høje Justitsministeriums gunstige Forsorg.

Lagtinget den 13de September 1897.

C. Bærantsen.

R. C. Effersø,
Ordfører.

Joon Poulsen.

II. Forslag til Omorganisation af Politikorpset.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes følgende Skrivelse fra Justitsministeriet bilagt med Forslag til Omorganisation af Politikorpset og Erklæring fra Landfogden:

Justitsministeriet

København, den 19de Januar 1897.

Med behagelig Skrivelse af 5te September f. A. har Amtmand Buchwaldt hertil indsendt et af Sørenskriver Bang udarbejdet af Amtmanden tiltraadt Forslag til en forandret Organisation af Politikorpset paa Færøerne.

Idet man skal bemærke, at det beror paa en Misforstaaelse, naar ved Forslagets Indsendelse saavel Amtet som Sørenskriveren ere gaaede ud fra, at de paagældende Forandringer, naar blot ikke de samlede til Politikorpset for Tiden paa de aarlige Finanslove bevilgede Summer overskrides, ville kunne foretages uden Lovgivningsmagtens Medvirkning, kan Justitsministeriet for sit Vedkommende bifalde disse med enkelte mindre væsentlige Modi-

fikationer, og man er derfor sindet paa Finanslovforslaget for 1898—99 at stille saadanne Forslag, der, uden at dette vil medføre mere end en ganske forsvindende Forøgelse af de gennemsnitlige aarlige Udgifter til Politikorpset, ville sætte Ministeriet i Stand til fremtidig at anvende de paagældende Beløb saaledes:

Til 1ste Kvartermester, der fungerer som Arrestforvarer og fast Politibetjent, aarlig Lønning,	800 Kr.
2den Kvartermester, aarlig Lønning	150 —
15 menige i Thorshavn, 80 Kr. hver	1200 —
Korntillæg til 17 Politifunktionærer i Thorshavn, 1½ Skp. Byg maanedlig til hver, anslaaes til,	600 —
5 menige udenfor Thorshavn	400 —
Dusører og Kostpenge til den Del af Politikorpset, som ledsager Amtmanden paa hans Embedsrejser, ..	300 —
i alt...	3450 Kr.

aarlig, idet samtidig Munderingsterminen ansættes for 1ste Kvartermester til 2 Aar og for de øvrige 21 Mand til 5 Aar, samt saaledes, at den saakaldte Jægertrø fremdeles overlades det i Thorshavn ansatte Mandskab til Brug efter samme Regler som hidtil. Formindskelsen af Brugernes Antal fra 22 til 17 maa da antages at ville medføre en Fordel for hver enkelt af disse, der for de meniges Vedkommende langt vil opveje den paataenkte ganske ubetydelige Nedsættelse af deres nuværende Pongeløn.

Da Ministeriet imidlertid, forinden videre foretages, maatte sætte Pris paa gennem en Udtalelse fra Lagtinget at erfare ogsaa dettes Mening om Hensigtsmæssigheden af de saaledes foreslaaede Forandringer, skulde man, ved blosagt at tilbage-sende Sorenskriverens Skrivelse med 1 Bilag, herved tjenstlig have Hr. Amtmanden anmodet om behagelig at ville indbente og med de Ytringer, hvortil samme maatte give Dem Anledning, hertil indsende en saadan Erklæring fra næste Lagting.

Rump.

Ólafur Halldórsson.

Til

Amtmanden over Færøerne.

Udkast

til

nogle Forandringer i Reglement af 4de Oktbr. 1865 for Politikorpset paa Færøerne.

ad § 1.

Ordene i Slutningen: »og bringe Posten i Land Henseende« udgaa.

§ 2

affattes saaledes:

»Korpset staar under Amtmandens Overbefaling, men har til umiddelbar Overordnet Landfogden. Amtmanden kan under særlige Forhold, naar han dertil maatte finde Anledning, overtage den umiddelbare Kommando over Korpset eller Dele deraf. Korpset rekruteres i Overensstemmelse med Reglerne i Allerhøjeste Resolutioner af 13de Maj 1801 og 15de November 1829. Mandskabet antages paa Opsigelse med 3 Maaneders Varsel; dog kan Amtmanden til

enhver Tid afskedige den, som han anser for uskikket til at blive i Korpset. Amtmanden antager og afskediger Mandskabet efter i hvert Tilfælde at have indhentet Landfogdens Erklæring.

Korpset bestaar af en 1ste og en 2den Kvartermester og 20 menige, af hvilke begge Kvartermestre og 15 menige skulle have Station i Thorshavn, 2 menige i Tveraa og 3 i en eller flere andre Klareringshavne efter Amtmandens nærmere Bestemmelse.

1ste Kvartermester lønnes aarlig med 800 Kr., 2den med 150 Kr., de 15 i Thorshavn ansatte menige med hver 80 Kr. Saavel Kvartermestrene som de menige faa derhos hver 1½ Skp. Byg maanedlig. Endelig anvises der hver af dem et Stykke af den saakaldte Jægertrø til Dyrkning efter Amtmandens nærmere Bestemmelse. Mandskabet skal efter Tilsigelse deltage i Oplægning og Aabning af Trøgørdet.

Til Lønning af de 5 udenfor Thorshavn stationerede menige anvendes 350 Kr. efter Amtmandens nærmere Bestemmelse.

Alle Lønninger udbetales maanedsvist forud.

Det Mandskab, der maatte blive bortkommanderet fra Stationen, faar — for saa vidt Fraværelsen varer i over 12 Timer — i daglig Godtgørelse: En Kvartermester 1 Kr. 33 Øre og en menig 1 Kr., for hvilke Beløb de selv maa skaffe sig Husly og Kost.

Ile Mandskabet faar fri Lægehjælp til deres egen Person.«

ad § 3.

3dje Punktum affattes saaledes:

»Munderingsterminen bestemmes for 1ste Kvartermester til 2 Aar og for det øvrige Mandskab til 5 Aar.«

ad § 5.

Affattes saaledes:

a. 1ste og 2det Punktum i den nugældende § forblive uforandrede.

Fra 3dje Punktums Begyndelse bliver Affattelsen saaledes:

»I Thorshavn besørger den daglige Polititjeneste af 1ste Kvartermester, der til enhver Tid skal staa til Politivrighedens Raadighed. Han fører Tilsynet med Politivagten i Skansen og er Arrestforvarer samt fører under Landfogden Kommandoen over og Tilsynet med det i Thorshavn værende Politimandskab. Han skal have Bolig i selve Byen Thorshavn og kan kun i særlige Tilfælde anvendes til Tjeneste udenfor Thorshavn. For hans Tjeneste udfærdiger Amtmanden en særlig Instruks.

2den Kvartermester forretter Baad-tjenesten (Regl. § 1) som Fører for det med Politibaaden udkommanderede Mand-skab. I 1ste Kvartermesters Forfald ved Sygdom, Fraværelse fra Thorshavn eller lignende Grunde fungerer 2den Kvartermester i hans Sted.

Til Vagt paa Stationen og eventuel Assistance for 1ste Kvartermester særlig ved Opsigt med Arresterne udkommanderes i Reglen 1 Mand i Døgnet. Ved Allarm-signal stiller hele Mandskabet udenfor Amtmandsboligen.

Fartøjer udsendes, naar Forholdene kræve det, til Opsyn med fremmede Fiskere og Overholdelse af Orden paa Øerne. Politibaaden fører det kongelige Flag med Krone og Indskriften »Politi« i det øverste Hjørne ved Standerfligen.

b. De udenfor Thorshavn stationerede menige skulle, navnlig naar der paa Stedet maatte være Skibe, fra hvilke Besætningerne kunne ventes at komme i Land, og for øvrigt naar der maatte være Anledning dertil, være til Stede, iførte Uniform, og sørge for at opretholde Ro og Orden. For saa vidt der bor en Sysselmand paa Stedet, ere de undergivne hans Befaling, saafremt ikke Amtmanden eller Landfogden maatte være til Stede; i modsat Fald, og saafremt der paa samme Sted er ansat flere end een menig, bestemmer Amtmanden, hvem af dem der skal føre Befalingen over de andre. For øvrigt kan Amtmanden udfærdige Instruks for de heromhandlede Politimeniges Tjeneste.

ad § 6.

1ste, 2det og 3dje Punktum affattes saaledes:

»Intet Medlem af Korpset maa forlade den By, hvor han er ansat, uden Tilladelse af sin nærmeste Foresatte. Fra Thorshavn maa ingen Politifunktionær være fraværende over 24 Timer uden Landfogdens Samtykke. De i Thorshavn ansatte Politifunktionærer skulle, naar de ere fraværende fra deres Bolig, enten der eller paa Stationen efterlade Meddelelse om, hvor de kunne træffes.

ad § 7.

Affattelsen bliver saaledes:

»Forsæelser i Tjenesten kunne, for saa vidt de ikke falde ind under særlige Straffebestemmelser efter den øvrige Lovgivning, straffes af Landfogden med Irettesættelser eller Straffevagt indtil 1 Døgn for hver Gang. Sysselmanden kan, hvor han fører den umiddelbare Befaling over Politimenige, anvende Irettesættelser overfor disse. End-

videre kan Amtmanden — eventuelt efter Indstilling af Landfogden — anvende Straf af Bøder i Henhold til Lov af 13de April 1804 om Politiet paa Færøerne, ligesom han i Overensstemmelse med dette Reglements § 2 kan straffe med Afskedigelse af Korpset.

De henholdsvis af Amtmanden og Landfogden dikterede Straffe kunne ikke paaankes.

Færøernes Sørenskriveri, den 17de Juli 1896.

T. E. Bang.

* * *

Idet jeg herved efter Aftale med Hr. Amtmanden fremsender et Udkast til nogle Forandringer i Reglement for Politikorpset paa Færøerne af 4de Oktober 1865, tillader jeg mig at ledsage det med følgende Bemærkninger:

At Politikorpset paa Færøerne, som det nu er organiseret, lider af særdeles store Mangler, turde være saa iøjnefaldende og vel bekendt, at jeg ikke skal opholde mig nærmere ved at paapege disse Mangler, men indskrænke mig til at nævne de formentlig væsentligste, nemlig, at hele Korpset er samlet i Thorshavn, at alle dets Medlemmer i Størstedelen af deres Tid ere beskæftigede som Fiskere og Arbejdsmænd og derfor ikke kunne faa nogen selv blot tilnærmelsesvis tilstrækkelig Uddannelse som Politifunktionærer, samt at Korpset sorterer umiddelbart under Amtmanden.

Jeg erkender, at det paa Grund af de særlige Forhold med Hensyn til Tilvejebringelsen af Udgifterne til Politiet paa Færøerne vil være betænkeligt i alt Fald for Tiden at søge større Reformers gennemførelse i det herværende Politivæsen, men jeg antager, at de i mit ovennævnte Forslag indeholdte Forandringer i det hidtil gældende Reglement for Politikorpset ville kunne gennemføres ved udelukkende administrativ Foranstaltning, idet Korpsets Sammensætning og Udgifterne dertil blive væsentlig uforandrede.

Jeg tør derhos haabe, at det vil findes, at de af mig fremhævede Hovedmangler ved den nuværende Tilstand ville blive til Dels afhjulpne ved de foreslaaede Forandringer.

Med Hensyn til de enkelte Bestemmelser skal jeg bemærke:

ad § 1. Efter at en særlig Postekspedition er blevet oprettet i Thorshavn, benyttes Politibaaden ikke mere til at besøge Posten i Land.

ad § 2. Da Landfogden i Egenskab af Øernes Politimester i første Række skal sørge for Ordens Opretholdelse, synes det mig at være selvfølgeligt, at Politikorpset umiddelbart sorterer under ham, medens det paa den anden Side paa Grund af Amtmandens Stilling som Øernes højeste administrative Myndighed og paa Grund af Øernes i flere Henseender særlige Forhold, navnlig deres isolerede Boliggenhed, synes naturligt, at han er Korpsets Overbefalingsmand og som saadan ogsaa maa kunne tage den umiddelbare Befaling over det.

At Landfogdens Erklæring indhentes over Ansættelse og Afskedigelse af Mandskabet, er formentlig nødvendigt som Følge af hans Stilling til Korpset.

Der vil formentlig ikke hensigtsmæssigt kunne anbringes mindre end 15 menige i Thorshavn, eftersom der til Bemanning af den største Politibaad kræves 10 Mand foruden Føreren, og 1 Mand stadig skal være paa Skansen, hvorhos der maa gøres Regning paa, at enkelte kunne være fraværende fra Byen eller syge. Det vil antagelig ogsaa, i hvert Fald for Tiden, være tilstrækkeligt at anbringe 5 menige udenfor Thorshavn, nemlig 2 i Tveraa, 2 i Vestmanhavn og 1 i Klaksvig. Jeg har dog ment, at det rettest burde forbeholdes Amtmanden at afgøre, hvor de tre menige skulle ansættes, da Forholdene i Aarenes Løb mulig kunne gøre Forandringer ønskelige, uden at Reglementet derfor bør ændres.

Med Hensyn til Lønningen bør 1ste Kvartermesters Løn, da han skal anvende hele sin Tid til Polititjeneste, næppe sættes lavere end 800 Kr. 2den Kvartermester vil i Almindelighed være uden Tjeneste, men da han i paakommende Fald skal træde i Stedet for 1ste Kvartermester, vil hans Løn næppe kunne være lavere end 150 Kr. De meniges Løn er — skønt deres Tjeneste bliver noget lettere end nu, jfr. § 5 a — ansat til omtrent samme Beløb som hidtil, særlig af Hensyn til Vanskelighederne ved — som Forholdene ere for Tiden med det rigelige og lønnende Fiskeri — at faa Korpset rekruteret ad frivillig Vej. Korntillægget bør formentlig bibeholdes, da Mandskabet sætter megen Pris herpaa.

Udenfor Thorshavn vil Lønningen sandsynligvis blive af forskellig Størrelse, idet det navnlig i Tveraa vil være vanske-

ligt at faa Mandskab uden mod en forholdsvis høj Løn, medens det i andre Havne, hvor Arbejdslønnen er mindre, vil blive lettere at rekrutere Korpset. Det vil derfor formentlig være heldigst, om Amtmanden faar det foreslaaede Beløb af 350 Kr. til Disposition.

Der er formentlig ingen Anledning til at give Mandskabet nogen bestemt Godtgørelse for mindre end 12 Timers Fraværelse fra Hjemmet, hvorimod Amtmanden af det hertil henlagte Beløb vil kunne give Mandskabet Gratialer for kortere Fraværelse, naar han dertil finder Anledning.

ad § 3. Da Tjenesten for Mandskabet i Thorshavn i Reglen vil blive hver 15de Dag i Stedet for nu hver 10de Dag, og Tjenesten udenfor Thorshavn formentlig i Almindelighed kun vil blive krævet i Sommerhalvaaret, medens Fiskeriet og Sejladsen varer, og da som Regel kun om Aftenen, vil Munderingsterminen efter gjorte Erfaringer om Munderingernes Varighed formentlig kunne forandres til 5 Aar, undtagen for 1ste Kvartermester, for hvem den, da han i Almindelighed skal være i Uniform, bør være 2 Aar.

ad § 5 a. Efter Forslaget bliver 1ste Kvartermester fast Politibetjent for Thorshavn, ligesom han i særlige Tilfælde kan benyttes til Ekspeditioner til den øvrige Del af Landet. Han vil herved kunne erhverve en politimæssig Uddannelse, der antagelig vil sætte ham i Stand til at fungere paa fyldestgørende Maado, og een brugelig Politibetjent vil under sædvanlige Forhold være tilstrækkelig i Thorshavn ogsaa til Arrestforværetjenesten, naar han til Vagt i Skandsen og Hjælp ved Arresten har en menig, hvem han da maa afløse, naar det af Hensyn til Maaltider og deslige er nødvendigt. Jeg maa anse det for ganske nødvendigt, at han har sin Bolig i selve Byen og saaledes kan være ved Haanden navnlig om Aftenen og Natten, idet jeg allerede har erfaret det højst u hensigtsmæssige i, at den eneste Politivagt er etableret et Stykke udenfor Byen.

Patrouilletjenesten og Meldinger til de juridiske Embedsmænd i Byen maa naturligvis paahvile 1ste Kvartermester, men for øvrigt vil hans Tjeneste bedst kunne bestemmes ved en for ham udfærdiget Instruks.

Med Hensyn til Bestemmelserne om 2den Kvartermester og de menige vil der formentlig ikke være Anledning til særlige Bemærkninger ud over det i Forslaget anførte.

ad § 5 b. Polititjenesten i Klareringshavnene udenfor Thorshavn vil formentlig

væsentligst komme til at bestaa i Overholdelse af Orden, naar der kommer Skibe — færøske eller fremmede — til Stedet, idet Besætningerne da jævnlige komme i Land og i beruset Tilstand gøre Uorden og Støj, ofte adskillige Aftener og Nætter efter hverandre. Det er særlig i Tveraa, men formentlig ogsaa i Vestmanhavn, nødvendigt, at der ansættes mere Politi; i Vestmanhavn er der som bekendt for Tiden ingen som helst Politimyndighed. Nogen stadig Vagtjeneste vil ikke være fornøden. Da Forholdene i de forskellige Havne gøre en fælles Instruks mindre heldig, bør det formentlig overlades Amtmanden at udfærdige nærmere Instruks for hver enkelt Station, særlig ogsaa afpasset efter, om der paa Stedet er en Sysselmand, og deri tillige fastsætte Politiets Forhold til Karantænebetjenten.

ad § 6. I ovennævnte Instruks vil det ogsaa hensigtsmæssigst kunne bestemmes nærmere, hvorledes der skal forholdes med Fraværelse fra Stationerne udenfor Thors-havn, idet Bestemmelsen herom selvfølgelig maa rette sig efter, om der er en Sysselmand paa Stedet, og om der er flere Politimenige o. s. v. Reglementets 3dje Punktum bør vistnok helst udgaa som dels overflødig, dels upraktisk.

ad § 7. Skønt Landfogden efter den foreslaaede Forandring i Reglementet vistnok burde have Ret til at diktere Politikorpsets Mandskab Bøder, vil dette i Henhold til Lov om Politiet paa Færøerne af 13de April 1894 § 11, 2. Stk., være forbeholdt Amtmanden. Der bør imidlertid formentlig tillægges Landfogden Bemyndigelse til at gøre Indstilling om Bødestraffe, uden at dog Amtmandens Straffemyndighed bør være betinget af saadan Indstilling, navnlig af Hensyn til, at han kan tage Korpset under sin umiddelbare Befaling. Forholdet vil antagelig alligevel praktisk blive det, at Amtmanden kun straffer efter Indstilling. Derimod bør Landfogden vistnok have Remyndighed til at diktere Straffevagt, men, da en saadan Straf vil virke ret søleligt, navnlig ved at berøve vedkommende en hel Dags Arbejde, kun i Døgn Vagt for hver Forseelse. Da egentlig Vagtjeneste, som ovenfor anført, næppe vil finde Sted udenfor Thorshavn, vil der allerede af den Grund ikke være Anledning til at tillægge Sysselmændene en saadan Straffemyndighed, hvorimod de selvfølgelig ville kunne anmelde Forseelser til Landfogden, naar Irottesættelser ikke hjælpe, — og Indstilling derpaa ske til Amtmanden om Straf af Bøder.

Omkostningerne til Politikorpset ville efter Forslaget blive følgende:

Løn til 1ste Kvartermester	800 Kr.
— - 2den do.	150 —
-- - 15 menige à 82 Kr.	1230 —
Korntillæg til 2 Førere og 15 menige (1 1/2 Skp. Byg maanedlig) kalkuleres til aarlig	600 —
Løn til 5 menige udenfor Thors-havn	350 —
Rejsegodtgørelser og Gratialer Munderinger (c. 80 Kr. for hver Mundering):	300 —
1ste Kvartermester (1 Mundering hvert 2. Aar, bestaaende af de i Regl. § 3 nævnte Stykker) aarlig	40 Kr.
De øvrige 21 Mand 1 Mundering hver hvert 5te Aar — 16 Kr. aarlig for hver	336 —
	376 —
I alt	3806 Kr.

Den paa Jægertrøen liggende Sergeantbolig, der for Tiden er overladt Kommunen til Epidemihus for søværts fra kommende Patienter, findes der ikke Anvendelse for ved den foreslaaede Ordning af Politikorpset. Den kunde eventuelt overlades 2den Kvartermester til Bolig, men det kan forudsættes, at han i Almindelighed vil have sit eget Hus. Der vil formentlig ikke være Anledning til at indføre nogen Bestemmelse om nævnte Bygning i Reglementet, men det vil bedst kunne overlades Amtmanden at disponere over Brugen af den.

Færøernes Sørenskriveri, den 17de Juli 1896.

T. E. Bang.

Højvelbaarne

Hr. Amtmand Buchwaldt, R. af D.

Landfogden paa Færøerne.
Thorshavn, den 13de Maj 1897.

Ved Skrivelse af 12te Marts d. A. har Amtet anmodet mig om at afgive Erklæring om det hermed tilbagefølgende Forslag til en forandret Organisation af Politikorpset

paa Færøerne. I Anledning heraf undlader jeg ikke tjenstligst at udtale følgende:

Jeg maa ganske tiltræde, at Politikorpset lider af særdeles store Mangler. For saa vidt der blandt disse er fremhævet, at hele Korpset er samlet i Thorshavn, vil denne Mangel for en Del blive afhjulpen ved, at 5 Politivenige ansættes i andre Bygder, saasom Tveraa, Klaksvig og Vestmanhavn. Der er imidlertid den Ulempe ved en saadan Detachering, at vedkommende menige sandsynligvis maatte udtages blandt selve Befolkningen i de paagældende Bygder; de ville altsaa forinden deres Ansættelse slet ikke have faaet nogen Uddannelse som Politifunktionærer.

At alle Korpsets Medlemmer i største Delen af deres Tid ere beskæftigede som Fiskere og Arbejdsmænd, vil efter Forslaget vedblive at være Tilfældet og vil maaske blive endnu føleligere, naar de kun komme til Tjeneste hver femtende Dag i Stedet for, som nu, hver tiende Dag. Paa den anden Side maa det erkendes, at deres Uddannelse som Politifunktionærer maaske bedre kan taale at være mangelfuld, naar de kun skulle være 1ste, eventuelt 2den, Kvartermesters Medhjælper eller Haandlangere.

At Korpset ifølge Reglement af 4de Oktober 1865 sorterer umiddelbart under Amtmanden, er en uheldig Ordning, som er meget følelig for Politimesteren. Saaledes som Forholdene hidtil have været, er Korpset nærmest blevet behandlet som Amtmandens Tjenere. Mest paafaldende har det dog været, hvorledes der er blevet disponeret over de saakaldte Politibaade, af hvilke der er 3. Disse have udelukkende staaet til Amtmandens Raadighed, medens det har været nægtet Politimesteren at benytte dem. Det forekommer mig derfor nødvendigt, at der i § 1 optages en Bestemmelse om, at Politimesteren er berettiget til at benytte Politibaadene. Dette kunde ske ved i § 1 at forandre Ordene »Amtmanden paa hans Embedsrejsers« til »Amtmanden og Landfogden paa deres Embedsrejsers«.

1ste Kvartermester vil vistnok med en Løn af 800 Kr. kunne gøre en Del mere Nytte som fast Politibetjent, end de menige hidtil have gjort. En saadan vil dog kunne gøre ret god Tjeneste som Medhjælper for Kvartermesteren og som Vagt i Skansen og Arresthuset.

I øvrigt er Politikorpset ikke vel set af Befolkningen. Det har ofte, under den fejlagtige Betegnelse »Politiet«, været Genstand for Angreb i Bladene, uagtet det

hidtil ikke har været noget Politi. Jeg har undertiden troet, at disse Angreb gjaldt Politiet, men har senere erfaret, at de gjaldt det saakaldte »Politikorpset«. De paagældende Angreb, der — saa vidt jeg erindrer — altid hidrørte fra anonyme Indsendere, have for Resten alle været ubeføjede, idet de have været begrundede i Fejltagelser fra vedkommende Indsenders Side.

Det maa imidlertid indrømmes, at det i og for sig vilde være heldigst, hvis »Politikorpset« kunde blive afløst af virkelige Politibetjente, saaledes som de haves i danske Provinsbyer, men da Thorshavns Kommune næppe vilde se sig i Stand til at afholde Udgifterne ved saadanne Politibetjentes Lønning m. m., er det nødvendigt at beholde Politikorpset, og, naar dette bliver omorganiseret som foreslaaet, vil det dog maaske gøre nogen Nytte som Politi.

Holm.

Til

Færø Amt.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 4de August, foreslog Schrøter at henviser den til Udvalget for forskelligartede Sager, medens Isaksen foreslog at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Efter at Schrøter havde taget sit Forslag tilbage, vedtoges Isaksens Forslag med 13 St. mod 0.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Barentsen, Müller, Petersen, M. Poulsen og Sørensen.

Den 27de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg er blevet nedsat i Anledning af en Lagtinget forciagt, til Amtmanden stilet Skrivelse, hvori Justitsministeriet anmoder Tinget om igennem en Erklæring at udtale sin Mening om Hensigtsmæssigheden af et af Sørenskriver Bang fremsat og af Amtmand Buchwaldt tiltrædt Forslag til Forandringer i Organisation af det herværende Politikorps. Nævnte Skrivelse er bilagt med Sørenskriver Bangs Udkast til nogle Forandringer i det for Politikorpset gældende Reglement med en udførlig Begrundelse af det

i Udkaftet foreslaaede samt med en af Landfogden afgiven Erklæring.

Udvalget har ikke naaet at blive enigt om en fælles Indstilling til Tinget, men har delt sig i et Flertal (Bærentsen, M. Poulsen, Petersen og Sørensen) og et Mindretal (Müller).

Ved at gennemgaa og overveje denne Sag har Flertallet fundet Anledning til følgende Udtalelser:

Siden Politikorpset i sin nuværende Skikkelse i 1865 blev oprettet, har Udviklingen her paa Øerne medført, at Thorshavn i langt ringere Grad nu end den Gang fremtræder som Midtpunktet for Øernes Handel og Skibsfart, idet flere andre Handelspladser, navnlig da Trangisvaag og Klaksvig, have trukket en ikke ringe Del af Trafikken til sig. Det har derfor allerede i flere Aar været følt som en Mangel, at hele Politikorpset var samlet i Thorshavn, thi dets Bestemmelse at overholde Orden til Lands og til Søs over hele Færø Amt, saavel lige over for fremmedes Overgreb, som med Hensyn til Forbrydelser og Forstyrrelser af den offentlige Orden og Rolighed, er derved i høj Grad bleven vanskeliggjort, og der er da ogsaa flere Gange blevet fremsat Ønske om at faa Politibetjente ansatte udenfor Thorshavn; navnlig har Sysselmanden paa Sudorø gentagne Gange andraget paa, at een eller to Politibetjente maatte blive stationerede i Trangisvaag. Den i denne Retning foreslaaede Forandring maa Flertallet derfor anse for at være særdeles hensigtsmæssig.

Den foreslaaede Bestemmelse om, at den daglige Polititjeneste skal besørges af en fast ansat Politibetjent, nemlig 1ste Kvartermester, mener Flertallet ogsaa at kunne anbefale, idet man anser som givet, at man til den Post i Reglen vil kunne gøre Regning paa at faa en politimæssig mere uddannet og i enhver Hensende bedre kvalificeret Mand, end man kan gaa ud fra, at de nuværende Politimænd i Almindelighed ville kunne være, forudsat at hans Lønning bliver sat saa højt, at Posten kan komme til at staa som attraktiv og dygtige og flinke Mænd.

Hvad Lønningsspørgsmaalet, saavel for 1ste Kvartermesters Vedkommende som i øvrigt, angaar, da kunde man, hvis man ikke følte sig bunden af Hensyn til, at den ny Ordning helst ikke bør medføre større Udgifter end den gamle, have ønsket, at Lønningerne i det hele taget vare satte noget højere, for at sikre Korpset Tilgang af saa flinke Folk som muligt, men man skønner ikke rettere end, at de foreslaaede

Lønningsvilkaar i det hele taget ere lige saa gunstige som de gamle.

At Korpset til umiddelbar Overordnet har Landfogden og ikke Amtmanden, forekommer ogsaa Flertallet at være det naturligste.

Det Spørgsmaal er i Udvalget blevet opkastet og drøftet, om det ikke vilde være rettest at komme bort fra de endnu gældende Bestemmelser om Rekrutering ved Tvangsudskrivning som ikke mere tidssvarende, men Flertallet har været af den Formening, at Tvangsudskrivning nødvendigvis maatte kunne finde Sted, hvis Korpset — hvad man dog mener, at der ingen Grund er til at antage — ikke fik tilstrækkelig Tilgang ad Frivillighedens Vej, da Korpsets hele Eksistens i modsat Fald kunde komme til at staa paa Spil.

Idet Flertallet i øvrigt kun skal gøre opmærksom paa, at Bestemmelsen i § 5 om, at 1ste Kvartermester skal bo i selve Byen, helst bør udgaa, da det er vanskeligt at afgøre, hvad dette Begreb omfatter, og at Bestemmelsen om Oplægning og Aabning af Gærdet omkring Jægertøen kan udgaa, da nævnte Gærde aldeles har tabt sin Betydning, efter at det store Trøgærde er blevet opført, skal man indstille til Tinget for samtlige Hovedpunkters Vedkommende at anbefale de foreslaaede Forandringer.

Mindretallet (Müller) skal tillade sig at bemærke:

Hvorvel Forslaget til en Forandring i Organisation af Politikorpset paa Færøerne ikke er fremkommet fra Landfogden, men fra Sørenskriver Bang og paa en Tid, da man maa være berettiget til at tro, at denne Embedsmand med kun lidet praktisk Kendskab til det bestaaende Korps ikke til fulde har kunnet danne sig en endelig Mening om Manglerne ved samme og om den heldigste Omordning af sammes Organisation, og skønt der ikke for Udvalget foreligger Erklæringer fra Sysselmændene om deres Stilling til denne Sag, navnlig for saa vidt den foreslaaede Henlæggelse af 5 Politimænd udenfor Thorshavn angaar, finder Mindretallet at kunne se bort herfra og at indstille til Tinget, at de af Justitsministeriet i Forslag bragte Forandringer anbefales til Gennemførelse i det væsentlige og med de Ændringer, som af Udvalgets Flertal foreslaaet.

Dog finder man at maatte tilraade Tinget at anbefale, at de i Forslaget fra Reglementet af 4de Oktober 1865 genoptagne Bestemmelser om Politikorpsets Rekrutering ved Tvangsudskrivning ude-

lades. De ved Allerhøjeste Resolutioner af 13de Maj 1801 og 15de November 1829 tage Bestemmelse om Tvangsudskrivning til Politikorpset ere ikke længene tidsvarende. Bestemmelserne have indtil sidstledne Sommer — da der skal være nægtet menige af Korpset Fritagelse for Tjenesten, uagtet behørig Opsigelse fra deres Side forelaa, — ikke være bragte i Anvendelse, hvilket navnlig har haft sin Grund i, at Lønningsvilkårene og de øvrige Forhold, hvorunder de menige af Korpset arbejde, have været tilfredsstillende.

Med den nu foreslaaede Lønning og med den Omordning af Korpset, som for øvrigt nu efter Forslaget vil finde Sted, er det at antage, at Tjeneste i Korpset ikke vil blive søgt, hvorfor, hvad hidtil ikke er sket, i hvert Fald undtagelsesvis, at Tvangsudskrivning har fundet Sted, vil blive Regel. Det er at befrygte, at denne Tvangsudskrivning, om hvis Berettigelse Menigmand er uden Kendskab, vil vække en ikke ringe Uvilje blandt Befolkningen.

Mindretallet vil derfor indstille til Tinget, at samme vil anbefale Ministeriet, at Politikorpsets Rekruteringsbestemmelser, for saa vidt Udskrivning ved Tvang angaar, udgaa af Reglementet, og at søge de herom gældende Bestemmelser — indeholdte i de citerede Allerhøjeste Resolutioner — ophævede ved Henvendelse til Lovgivningsmagten.

I Henhold til det saaledes anførte indstilles til Tingets Vedtagelse:

Af Flørtallet:

»Lagtinget anbefaler den foreslaaede Forandring i Politikorpsets Organisation, særlig Bestemmelsen om, at der stationeres nogle Politimenige udenfor Thorshavn.«

Af Mindretallet:

»Lagtinget anbefaler den foreslaaede Ændring af Politikorpsets Organisation til Gennemførelse i det væsentligste, idet Tinget dog maa holde paa, at de gældende Bestemmelser om Politikorpsets Rekrutering ikke ere tidsvarende og derfor, i Stedet for at genoptages i et nyt Reglement for Korpset, bedst egne sig til at sættes ud af Kraft.«

I Udvalget angaaende en Omordning af Politikorpset, Thorshavn den 27de August 1897.

Fr. Petersen, E. D. Bærentsen.
Ordfører.

M. Poulsen, E. Müller.
S. J. Sørensen.

Næste Dag (28de August) foretoges Sagens 2den Behandling. Efter stedfunden Diskussion udsattes Sagens 2den Behandling indtil videre.

Den 6te September fremlagdes følgende

Kontinuations-Udvalgsbetænkning.

Efter de Udtalelser, som faldt ved Sagens 2den Behandling, har Udvalget forenet sig om en Fællesindstilling til Tinget i Sagen angaaende en Forandring i Politikorpsets Organisation.

Man mener, at den væsentligste Forandring i Korpsets nuværende Organisation, som det var ønskeligt at opnaa, var, at Amtmanden bemyndiges til at tillade, at en Del af Politikorpset til Stadighed stationeres udenfor Thorshavn paa de Steder, hvor Traugen til Beskyttelse for Befolkningen af Hensyn til Prokvensen af fremmede Søfolk er størst. Idet man bemærker, at man gaar ud fra, at der som Følge heraf bliver Anledning til en Omlægning af Lønningerne for Politikorpsets menige, saaledes at de reduceres for de udenfor Thorshavn stationerede, der ikke have nødig at foretage Vagttjeneste til Stadighed eller at befordre Amtmanden paa hans Embedsrejser, medens de paa den anden Side til de i Byen boende menige, som Følge af forøget Vagttjeneste m. m., maatte forhøjes, skal man tillade sig at fremkomme med følgende ændrede Indstilling til Tingets Vedtagelse:

»Lagtinget kan anbefale, at der foretages den Forandring i Politikorpsets Organisation, at der meddeles Amtmanden Bemyndigelse til til Stadighed at stationere indtil 5 af Politikorpsets menige paa Steder udenfor Thorshavn, samt at der foretages den i denne Anledning fornødne Omlægning af de meniges Lønninger.«

I Udvalget angaaende en Omordning af Politikorpset, den 6te September 1897.

E. Müller, E. D. Bærentsen.
Ordfører.
M. Poulsen, S. J. Sørensen.

Næste Dag (7de September) fortsattes Sagens 2den Behandling, hvorefter Sagen overgik til 3dje Behandling.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 8de September, sættes Udvalgets Ændringsforslag (Kontinuationsbetænkningen) under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 St. — Provsten, Petersen og Olsen vare fraværende. Herved bortfaldt Udvalgets oprindelige Forslag.

Den 13de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Til
Justitsministeriet.

Det høje Ministeriums Skrivelse til Amtmanden over Færøerne af 10de Januar d. A. angaaende et af Sørenskriver Bang udarbejdet og af Amtmanden tiltraadt Forslag til en forandret Organisation af Politikorpset paa Færøerne har været forelagt Lagtinget.

Det i Sagen nedsatte Udvalg paa 5 Medlemmer enedes om at anbefale Forslaget til Approbation i det væsentligste, idet dog et Mindretal foreslog, at de hidtil bestaaende Forskrifter for Politikorpsets Rekrutering skulde søges hævede.

Paa Grund af de ved Sagens 2den Be-

handling faldne Udtalelser, hvoraf det fremgik, at Stemningen var overvejende imod, at den ene af Kvartormestrene ansattes som fast Politibetjent, og imod, at Rekruteringsbestemmelserne genoptoges i et nyt Reglement, fremkom vedkommende Udvalg, hvoraf imidlertid eet Medlem var bortrejst, med en Kontinuationsbetænkning og dertil føjet Indstilling om at anbefale, at der foretages den Forandring i Politikorpsets Organisation, at der meddeles Amtmanden Bemyndigelse til til Stadighed at stationere indtil 5 af Korpsets menige paa Steder udenfor Thorshavn, samt at der foretages den i den Anledning fornødne Omlægning af de meniges Lønninger.

Denne Indstilling vedtoges af Tinget ved Sagens 3dje Behandling enstemmig med 17 Stemmer, idet 3 vare fraværende.

Med Henviisning til, hvad der saaledes er vedtaget, tillader Tinget sig at anbefale Gennemførelsen af det vedtagne Forslag til Forandringer i Politivæsenets Organisation.

Lagtinget den 13de September 1897.

C. Bærentsen.

E. Müller,
Ordfører.

Joan Poulsen.

III. Udkast til Strandingslov for Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes saalydende Skrivelse og Lovudkast fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.
København, den 7de Juli 1897.

Ved hoslagt at tilstille Hr. Amtmanden et Antal Aftryk af et i Justitsministeriet

efter Modtagelsen af Amtets Skrivelse af 4de Marts f. A. udarbejdet Udkast til Strandingslov for Færøerne med vedføjede Motiver, skulde man anmode Dem om at ville forelægge bemeldte Lovudkast for det i indeløbende Sommer sammentrædende Lagting, hvis Betænkning over Sagen derefter forventes indsendt hertil med de Yt-

ringer, hvortil De i Anledning af samme maatte finde Dem foranlediget.

Rump.

Rentzmann.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Udkast

til

Strandingslov for Færøerne.

I.

§ 1.

Ved Strandinger udøves den Politiet tilkommende Myndighed af Sysselmanden, indtil Landfogden selv eller ved Fuldmægtig kan komme til Stede.

§ 2.

Naar Skib er strandet eller i Begreb med at strande eller fra Land ses paa anden Maade at være stædt i Nød, hvorfra det ikke ved egen Hjælp kan redde sig, skal den, som bliver det var, hurtigst muligt derom underrette Sysselmanden, for saa vidt denne ikke selv er til Stede, og har derfor Krav paa passende Godtgørelse, der fastsættes af Politiet.

Saa snart Sysselmanden ved egen lagttagelse eller efter Meddelelse har bragt i Erfaring, at et Skib er strandet eller udsat for at strande, skal han uopholdelig begive sig til Strandingsstedet samt snarest muligt sende Melding derom til Landfogden, som derefter har uopholdelig enten selv eller ved Fuldmægtig at begive sig til Strandingsstedet.

Naar løst Gods, Vrag eller Vragstykker inddrive paa Forstranden, har Sysselmanden, saa snart han faar Kundskab derom, saafremt det inddrevne skønnes at have en Værdi af over 2 Kroner, straks at gøre Indberetning til Landfogden, hvorhos han uopholdelig bør drage Omsorg for, at Godset bringes i Sikkerhed. Landfogdens Tilstedekomst udfordres ikke, naar Værdien af det inddrevne Gods, der er Genstand for samlet Bjærgning, skønnes ikke at overstige 500 Kr.

§ 3.

Hvor det gælder at redde Menneskeliv, er enhver forpligtet til at yde den Bistand,

som han kan yde uden Fare for Liv eller Helbred (almindelig borgerlig Straffelovs § 199), og til, mod Erstatning for den Skade, som derved sker, at afgive ethvert dertil tjenligt Redskab, samt til at tilstede fornøden Færdsel paa sin Grund.

Til skibbrudne kan Politiet forlange, at de omboende mod billig Betaling efter Evne skulle afgive fornødent Husly samt yde Kost og Pleje, indtil, for Udlændinges Vedkommende, deres Forsørgelse kan overtages af Konsulen, henholdsvis Statskassen, hvor denne ved international Overenskomst er pligtig dertil, eller, for i Danmark hjemmehørende Søfolks Vedkommende, Hjemsendelse kan ske efter Reglerne i Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne af 10de April 1895 § 75.

Til de i § 2 omhandlede Meldinger er enhver pligtig mod Betaling at afgive de efter Politiets Skøn fornødne Befordringsmidler.

Endelig er enhver pligtig til ved Bjærgning mod Erstatning for derved forårsaget Skade at tilstede fornøden Adgang til og Benyttelse af sin Grund samt, for saa vidt det bjærgede Gods ikke uden Skade kan henligge under aaben Himmel, til dets Bevaring for Betaling at afgive Husum, som han ikke selv benytter.

Størrelsen af de i denne Paragraf omhandlede Erstatninger og Betalinger fastsættes efter Billighed af Landfogden, med Forbehold af Ret til at paaanke hans Afgørelse for Amtmanden. De afholdes, ligesom den i § 2 omhandlede Godtgørelse, forlods af Strandingsmassen; findes der ingen saadan, afholdes de af Statskassen.

§ 4.

Politiet antager den fornødne Bistand til de Bjærgninger, der ledes af samme. Hvis Omkostningerne herved ikke dækkes af Bjærgningsmassen, udredes det manglende af Statskassen. Politiet er derhos berettiget til at fordræ, at Baade og Redskaber, som Ejeren ikke selv benytter, stilles til Raadighed ved Bjærgningen mod Erstatning, der fastsættes og udredes efter Reglerne i § 3, sidste Stykke.

II.

§ 5.

Bistand maa ikke paanødes strandet Skib, og dette maa, saafremt levende Folk ses at være om Bord, bortset fra Tilfælde, hvor offentlige Myndigheder ere berettigede dertil, ikke bordes uden Tilladelse af den, som har Befalingen paa Skibet.

§ 6.

Indtil Politiet kan komme til Stede, skulle de tilstedeværende handle efter bedste Skøn og Evne for at yde Hjælp til de skibbrudne og ere, for saa vidt Bistand ikke afvises, berettigede til at iværksætte Bjærgning af Gods, hvorved dog stædse maa bruges en saadan Fremgangsmaade, at den ikke bliver Politiet, naar det indfinder sig, til Hinder i at undersøge Sagen og forvisse sig om, at intet er blevet forvansket.

§ 7.

Naar Skibets Fører eller den, der har Befalingen om Bord, modtager det Offentliges Bistand, der snarest muligt skal tilbydes, samt naar Indstranding sker af Skib eller Gods, der ikke ledsages af nogen, som er bemyndiget til at træde i Ejersens Sted enten efter sin Stilling paa Skibet eller ifølge Befuldmægtigelse, har Politiet Ledelsen af Bjærgningen af strandet Skib og Gods. Dog har Politiet at raadføre sig med dem, der efter deres Stilling om Bord eller ifølge Befuldmægtigelse repræsentere Ejere af Skib og Gods, eller, hvor saadanne ikke findes, med Konsulen eller Vicekonsulen for den Stat, hvor Skibet er hjemmehørende, saafremt han er til Stede. I Tilfælde af Meningsulighed mellem foranførte Personer og Politiet afgør Landfogden foreløbig Sagen, som derpaa forelægges Amtmanden. Politiet skal, naar Skibets Nationalitet kendes, snarest muligt underrette nærmeste Konsul eller Vicekonsul om Strandingen.

Skipperen eller den, der godtgør at have fornøden Befuldmægtigelse fra Ejeren, kan til enhver Tid give Afskald paa det Offentliges Bistand og selv overtage den videre Ledelse af Bjærgningen mod at stille den efter Politiets Skøn fornødne Sikkerhed for de paaløbne Omkostninger og den allerede fortjente Bjærgeløn.

§ 8.

De nærmere Regler for Politiets Ledelse af Bjærgningsforetagender, for saa vidt de ikke indeholdes i de efterfølgende Paragraffer af denne Lov, fastsættes ved Anordning, hvori ogsaa kan gives Politiet Paalæg om Underretning til andre Personer end de i § 7 nævnte.

§ 9.

Hvor Bjærgning sker af Skib eller Gods, og ingen er eller kan ventes snart at komme til Stede, som efter sin Stilling paa Skibet eller ifølge Befuldmægtigelse repræsenterer Skibets eller Godsets Ejere,

skal der, naar Underretning ikke kan tilstilles Ejerne efter de foreliggende Oplysninger, og for saa vidt Godsets Værdi efter Fradrag af Omkostninger og passende Bjærgeløn skønnes at overstige 50 Kr., snarest muligt af Politiet udfærdiges en Bekendtgørelse, hvorved Ejerne indkaldes til inden 1 Aar at melde sig og godtgøre deres Ret. Denne Bekendtgørelse, der saa vidt muligt skal indeholde nøjagtig Angivelse af de strandede eller bjærgede Genstande og deres Mærker, skal, naar Ejersens Part af det bjærgede Gods antages at overstige 200 Kr., indrykkes 3 Gange i de til Optagelse af Proklamata bestemte Tidender, men ellers kun 1 Gang, hvorhos Landfogden, naar han finder, at der er Anledning dertil, tillige kan lade Bekendtgørelsen indrykke i en anden Avis.

§ 10.

Salg af det i § 9 omhandlede Gods maa kun ske ved Auktion med Billigelse af Amtmanden, der ogsaa har at godkende Auktionsbetingelserne. For saa vidt Godsets Beskaffenhed tilsteder det, og dets Opbevaring ikke vil medføre uforholdsmæssige Omkostninger, maa Salg ikke ske, før der er levnet Ejeren passende Tid til at melde sig og selv tage Bestemmelse.

Inddrevet løst Gods, Vrag eller Vragstykker, som skønnes at have en Værdi af ikke over 2 Kr. (§ 2, 3. Stk.), bortsælges ved Auktion af Sysselmanden een Gang aarlig paa hans aarlige Omrejse.

§ 11.

Melder Ejeren sig og godtgør sin Berettigelse som saadan, faar han udleveret det bjærgede eller, hvis det er solgt, Auktionsudbyttet med Fradrag af Omkostninger og af Bjærgeløn, for saa vidt dennes Størrelse er fastsat enten ved Overenskomst eller af Retten; er dette ikke Tilfældet, sker Udleveringen kun mod en af Politiet fastsat Sikkerhedsstillelse for Bjærgelønnen.

Spørgsmaalet om, hvor vidt den, der optræder med Paastand paa Godsets Udlevering, er tilstrækkeligt legitimeret, afgøres af Amtmanden. Er fuldt Bevis for Ejersens Paastand ikke tilvejebragt, men dog overvejende Sandsynlighed for Berettigelsen af hans Krav, kan Justitsministeriet efter Forhandling med Finansministeriet, naar den i Bekendtgørelsen fastsatte Frist er udløben, samtykke i, at Godset udleveres med Fradrag af Omkostninger og Bjærgeløn overensstemmende med Amtmandens Opgørelse (§ 12). Saadant Samtykke kan endog for Bekendtgørelses-

fristens Udløb indrømmes mod behørig Sikkerhedsstillelse for Tilbagelevering i Tilfælde af, at bedre berettiget Krav maatte fremkomme.

Anerkendes den formentlige Ejers Krav ikke, kan Spørgsmaalet indbringes for Domstolene ved Søgmaal mod Finansministeren.

§ 12.

Melder Ejeren sig ikke inden Udløbet af den i Bekendtgørelsen satte Frist, tilfalder det bjærgede efter Fradrag af Omkostninger og Bjærgeløn Statskassen. Bjærgerne have Valget mellem som Bjærgeløn at faa udbetalt en Tredjedel af det ved Godsets Salg indkomne Beløb med Fradrag af de Omkostninger, der ikke paahviler dem som en Del af selve Bjærgningsarbejdet, og at faa Bjærgelønnen fastsat efter Reglerne i Sølovens Kap. 9. i hvilket sidste Fald Amtmanden bliver at stævne paa det Offentliges Vegne.

Salget af Godset sker efter Reglerne i § 10, dog at det saafremt Bjærgerne vælge i Bjærgeløn at faa udbetalt en Tredjedel, staar dem aabent at forlange, at deres Part udlægges dem in natura efter Taksation af uvillige af Retten paa deres Bekostning udmeldte Mænd, for saa vidt Landfogden finder, at en hertil sigtende Deling af det bjærgede Gods lader sig iværksætte, uden at dette derved taber i Værdi.

Omkostningernes Fordeling mellem Bjærgerne og det Offentlige afgøres af Amtmanden. Kunne Bjærgerne ikke enes om Bjærgelønnens Fordeling, forholdes efter Sølovens § 228.

§ 13.

Bjærgeres forulykket Skib eller Gods i aaben Sø, uden at der medfølger nogen, som lovligt repræsenterer Ejeren, skal Bjærgeren, saa snart han har bragt det bjærgede i Land eller i Havn paa Færøerne, straks gøre Anmeldelse derom til Politiet og overgive Godset til dette, hvorefter der forholdes overensstemmende med de ovenfor i dette Afsnit foreskrevne Regler, saaledes at det bjærgede med Fradrag af Omkostninger og Bjærgeløn, hvis ingen Ejer efter behørig Indkaldelse melder sig, tilfalder Statskassen. Den i § 12, Stykke 1, omhandlede Stævning bliver at rette mod Amtmanden.

Enkeltvis i Søen bjærgede Stykker Vraggoods, hvis Værdi efter Landfogdens Skøn ikke overstiger 10 Kroner, kan han overlade Bjærgeren. Er det bjærgede af

større Værdi, har Finansministeriet som hidtil Ret til at overlade Bjærgerne det, naar Omstændighederne findes at tale derfor.

III.

§ 14.

Landfogden tilkommer der for Møde i Strandingstilfælde over $\frac{1}{4}$ Mil fra hans Bolig foruden fri Befordring mellem Strandingsstedet og Boligen i Dagpenge for det første Døgn, han maa være fraværende fra sit Hjem, eller Dele deraf 8 Kr., og derefter for hver 12 Timer eller derunder 4 Kr. Det samme gælder Sysselmændene, hvor disse optræder i Stedet for Landfogden, dog at Dagpengene nedsættes til det halve. De paagældende Beløb afholdes, for saa vidt der foreligger en Strandingsmasse, af denne, og ellers af Statskassen.

§ 15.

Sker Bjærgningen ikke under Politiets Ledelse, er den, som forestaar Bjærgningen, ansvarlig for de Omkostninger, der i Medfør af denne Lovs §§ 3, 4 og 14 skulle afholdes af Strandingsmassen.

§ 16.

Justitsministeriet er berettiget til ved en Tarif at fastsætte Bjærgelønnen for bortdrevne Sømærker, tilhørende den danske eller fremmede Stat.

§ 17.

Med Hensyn til Optagelse af Skibe og andre Genstande, som findes nedsinkede paa Havets Bund, samt Opfiskning af Ankere m. m., har det sit Forblivende ved de hidtil gældende Regler.

§ 18.

Den, som i Strid med denne Lovs Bestemmelser egenmægtigt foretager Bjærgning af strandet Gods, straffes, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt efter den almindelige Lovgivning, med Fængsel (almindelig borgerlig Straffelovs § 25), eller under formildende Omstændigheder med Bøder fra 50 til 500 Kr.

For andre Overtrædelser af denne Lovs Bestemmelser anses den skyldige, for saa vidt højere Straf ikke er forskyldt efter den almindelige Lovgivning, med Bøder fra 20 til 200 Kr. Den, som ved Bjærgning, der sker under Politiets Ledelse, viser sig forsømmelig eller opsætsig, kan bortvises fra Bjærgningen med Berøvelse af sin Andel i Bjærgelønnen, og uædkommende, som, efter at være bortvist af Politiet,

findes paa Strandingsstedet, straffes med Bøder fra 10 til 50 Kr.

Sagerne behandles som offentlige Politisager.

§ 19.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste Oktober 1898.

Bemærkninger til foranstaaende Udkast.

Nærværende Udkast er i alt væsentligt overensstemmende med den for det egentlige Kongerige under 10de April 1895 emanerede Strandingslov, hvori der kun er foretaget saadanne Ændringer, som skønnes at være en Følge af de for Færøerne ejendommelige Forhold. For saa vidt der paa enkelte Punkter, særlig med Hensyn til Sysselmændenes Stilling og en særlig Bjærgningsret for Forstrandsejerne, i det fra Lagtingets Side i 1890 fremkomne Forslag til Strandings- og Bjærgningslov for Færøerne var foreslaaet herfra afvigende Regler, er der gennem Justitsministeriets Skrivelse til Færø Amt af 30te April 1892 givet Tinget Meddelelse om de Grunde, af hvilke man ikke har kunnet tiltræde disse Forslag.

I.

Til § 1.

Der formenes ikke at være tilstrækkelig Anledning til at ansætte særlige Strandfogder, hvorfor de herhenhørende Bestemmelser ere udeladte.

Til § 2.

Af denne § er udeladt, hvad der i Strandingsloven af 10de April 1895 har til Forudsætning Tilstedeværelsen af særlige Strandfogder eller af et egentligt Toldvæsen eller af Redningsstationer.

I Overensstemmelse med den i § 10, 2det Stykke, foreslaaede Ordning, hvorefter Smaatvrag (af under 2 Kr. Værdi) ligesom hidtil skal bortsælges af Sysselmanen een Gang aarlig paa hans aarlige Omrejse uden Iagttagelse af de om Salg af Vraggoods i øvrigt i §§ 9 og 10 foreskrevne Regler, foreslaas den Sysselmanen paalagte Pligt at gøre Indberetning om inddrevet Vraggoods begrænset til Vraggoods af højere Værdi end 2 Kr.

Til § 3.

I denne § er der ikke sket anden Forandring, end at Henvisningen til Fattigloven

er ændret til at lyde paa den færøske Fattiglov af 10de April 1895.

Til § 4.

Da hele Befolkningen paa Færøerne er en Kystbefolkning, og denne derhos ikke er talrigere, end at der ikke skønnes at være Grund til at gøre noget særligt Udvalg indenfor den til Bjærgning, ere de i denne § indeholdte Bestemmelser om Oprettelsen af særlige Bjærgelav udeladte. Da der heller ikke paa Færøerne findes Strandingskommissionærer, og de for disses Vedkommende for det egentlige Kongerige givne Bestemmelser, særlig Frdg. 2den December 1825, ikke ere gældende paa Færøerne, er Lovens § 5 ganske udeladt.

II.

Til §§ 5, 6 og 7.

Disse Paragrafer ere, bortset fra Udeladelsen af, hvad der har Tilværelsen af Toldvæsen eller Bjærgelav til Forudsætning, ganske enslydende med de tilsvarende Paragrafer i Loven af 1895.

Til § 8.

Til denne § er føjet den Bestemmelse, at der i den deri omhandlede Anordning kan gives Politiet Paalæg om at sende Underretning om Strandingen til andre Personer end de i § 7 nævnte. Der haves herved nærmest for Øje Agenter for Lloyd eller lignende Institutioner, for saa vidt saadanne maatte være ansatte paa Færøerne, idet disse, saa længe der ikke i større Omfang end nu findes fremmede Konsulor paa Færøerne, ville være de nærmeste til i paakommende Tilfælde at repræsentere vedkommende Assurandørers Interesser.

Til § 9.

Uforandret.

Til § 10.

Under Henvisning til, hvad der ovenfor er bemærket til § 2, 3dje Stykke, bemærkes, at man ikke har fundet tilstrækkelig Anledning til at foreslaa nogen Forandring i den hidtil fulgte Fremgangsmaade, hvorefter »Smaatvrag«, 0: Vraggoods af ikke over 2 Kroners Værdi, forauktioneres af Sysselmanen een Gang aarlig paa hans aarlige Omrejse, og man har derfor til denne § føjet en hertil sigtende Bestemmelse.

Til §§ 11—13.

Her er udeladt, hvad der har Hensyn til private Forstrandsrettigheder, idet saa-

danne ikke have paa Færøerne med Hensyn til indstrandet Gods, eller Tilværelsen af et Toldvæsen.

III.

Til § 14.

Det foreslaaede Forhold mellem de Landfogden og Sysselmændene tilkommende Diæter stemmer med, hvad der i Lovens § 17 er fastsat for de forskollige Klasser af Toldfunktionærer. Lovens §§ 15, 17 og 18 ere udeladte af nærværende Forslag.

Til §§ 15—17.

Disse §§ svare til Lovens §§ 19—21.

Til § 18.

Af denne §, som svarer til Lovens § 22, er kun udeladt Bestemmelsen i 2det Stykke om Straf for Overtrædelse af de for Bjærgelav stadfæstede Vedtægter.

Til § 19.

Den her foreslaaede Termin for Lovens Ikrafttræden maa formentlig anses for passende.

Motiver.

ad § 1.

Landfogden har paa Grund af de daarlige Kommunikationsmidler sjælden været til Stede ved Strandinger, naar disse ikke ere foregaaede i Thorshavns umiddelbare Nærhed, og vil ogsaa vanskelig kunne gøre det herefter. Desuden vil hans Rejse let komme til at koste saa meget, at alene denne Udgift vil tage en stor Del af Strandingsmassen, naar det f. Eks. er et tomt Skib, der driver i Land. Man kan heller ikke skønne andet end, at Sysselmanen i Røglan vil kunne forestaa Bjærgningen alene. Man kan nemlig ikke sammenligne en Sysselman med en Strandfoged i Danmark. Sysselmanen udfører ogsaa mange andre Forretninger, der ere mindst lige saa vanskelige; han maa derfor forudsættes at besidde den Dygtighed, som hertil udkræves, samt at have langt mere Lokal- og Personkendskab, end Landfogdens Fuldmægtig, om en saadan have. Af den Grund har man ment, at det i hvert enkelt Tilfælde maa bero paa Landfogdens Skøn, om hans Tilstedekomst er nødvendig.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 3dje August, vedtoges efter Forslag af Petersen at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Bærentsen, Hentze, Olsen, J. Poulsen og Schrøter.

Den 7de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Ved Lagtingssamlingens Begyndelse blev der forelagt Tinget Udkast til Strandingslov for Færøerne. Undertegnede Udvalg, der er pedsat til at afgive Betænkning i denne Sag, maa indrømme, at Bestemmelserne i N. L. 4—4 ere forældede, og at der saaledes kan trænges til mere tidssvarende Bestemmelser. Man kan i Hovedsagen tiltræde det forelagte Lovudkast, men har dog tilladt sig at foreslaa nogle Ændringer, som man nærmere vil begrunde ved de enkelte Paragrafer. Udvalget har dog ikke altid kunnet enes om fælles Indstillinger. Det bemærkes, at det ene Medlem, Olsen, paa Grund af Sygdom har været forhindret i at tage nogen videre Del i Udvalgets Arbejde.

Foreslaaede Ændringer.

Til § 1.

Fra hele Udvalget.

Ordene i 3dje og 4de Linie: »selv komme« udgaa. I Stedet sættes: »kommer«.

ad § 2.

1ste Stykke.

Da en Stranding ofte kan opdages af Kvinder eller Børn, som ikke selv kunne foretage Rejsen til Sysselmanen, har man ment, at Anmeldelsen i saadanne Tilfælde kunde ske til nærmeste Skydsskaffer, der saa har at besørge Meldingen videre.

2det Stykke.

Motiverne til de her foreslaaede Ændringer ere anførte under § 1.

3dje Stykke.

Det vil i de allerfleste Tilfælde overstige det bjærgedes Værdi, om Sysselmanen skal træffe særlige Foranstaltninger f. Eks. ved at leje Folk til at bringe et enkelt Stykke Vrag i Sikkerhed. Den største Del af det Vrag, der driver op her paa Øerne, er mere eller mindre ormstukne Bjælker og Planker, der kun repræsenterer en ringe Værdi. Det hænder ikke sjældent, at et Stykke Vrag, f. Eks. en Bjælke, bliver kastet op under Forbjærg, hvor det ikke kan bringes i Sikkerhed, ligesom det ofte er forbundet med uforholdsmæssigt Arbejde at bringe større Vragstykker i Land ved selve Bygderne. Udvalget har derfor anset det for at være navnlig i Statskassens Interesse, at den Slags Vraggoods straks bortsælges af Sysselmanen.

Fra Schrøter:

Det maa anses for overflødig, at Sysselmanen skal sende Indberetning, hver Gang en Bjælke eller en Planke paa over 2 Kroners Værdi bliver bjærget, men maa være tilstrækkeligt, at dette finder Sted, naar en bjærget Bjælke eller andet Stykke Vraggoods har en Værdi af over 30 Kr.

Af Hensyn til Kontrollen maa det anses for overflødig og unyttigt, da tilstrækkelig Kontrol kan udøves ved, at det administrativt bliver paalagt Sysselmændene at indføre saadant løst Vrag i en af Amtmanden i dette Øjemed autoriseret Protokol.

Efterhaanden som Lovgivningen skrider fremad, faa jo Sysselmændene flere Forretninger; her skal nævnes f. Eks. den i Aar emanerede Lov om Indførelse af en

Til § 2.

1ste Stykke.

Fra hele Udvalget.

- a. Imellem Ordene i 6te Linie: »Sysselmanen« og »for« indskydes: »eller Skydsskafferen, der saa uopholdelig har at sende Melding til Sysselmanen«.
- b. Efter »Sysselmanen« sættes Punktum; Resten af Stykket udgaar, og i Stedet sættes: »For denne Anmeldelse ydes en passende Godtgørelse, der bestemmes af Politiet.«

2det Stykke.

Efter Ordet »Landfogden« sættes Punktum. Resten af Stykket udgaar, og i Stedet indsættes: »Denne har derefter, hvis hans Tilstedekomst ved Bjærgningen skønnes at ville være af Betydning og ikke forbunden med uforholdsmæssig Bekostning, at begive sig til Strandingsstedet.«

3dje Stykke.

Ordene: »uopholdelig Sikkerhed« i 7de og 8de Linie udgaa. I Stedet indsættes: »har at drage Omsorg for, at det saa vidt muligt bringes i Sikkerhed. Er det inddrevet paa et saadant Sted, at det ikke kan bringes i Sikkerhed der, og ikke uden Fare for at gaa tabt kan føres derfra, bortsælges det straks af Sysselmanen ved offentlig Auktion.«

Fra Schrøter:

- a. Ordet »Naar« i 1ste Linie forandres til: »Inddriver paa Forstranden større Dele af et Skib eller af dets Ladning, som tyde paa, at Skib er forulykket i Nærheden, saavel som naar«.
- b. Tallet »2« i 5te Linie forandres til »30«.

ny Skyldsætning. Der bør derfor have for Øje saa vidt muligt at fritage dem for de Arbejder, som maa anses for overflødige. Naar de indberette, hvilke Vrag forsynede med Mærke, der ere fundne i Sysselet, saa at Hjeren mulig kan findes, maa det være tilstrækkeligt.

En passende Ordning med Hensyn til det øvrige løse Vrag er, at Sysselmanden faar en Instruks, der indeholder de Tidsfrister, inden hvilke det skal bortsælges, forauktionerer det og een Gang aarlig aflægger Regnskab derfor til Landfogden, samt efter at have udbetalt Bjærgelønnen tilstiller denne Restbeløbet.

Alle disse Korrespondancer om Bjælker og Planker, der opdrive, skaffe ikke saa lidt Arbejde for Amtmanden, Landfogden og Sørenskriveren og forøge uden Nødvendighed deres Kontorholdsudgifter.

Ny § 5.

Fra Schrøter:

»De private Forstrandsejere skulle være berettigede til med egne Folk at bjærge og opbevare det paa deres Forstrand opdrevede løse Gods eller Vrag — jfr. dog § 2, 3dje Stykke — . Bjærgerne skulle snarest muligt meddele Sysselmanden Underretning derom, samt om det er forsynet med noget tydeligt Mærke. Samme Fremgangsmaade vil Finderen af enkeltvis i Søen bjærgede Stykker Vraggoods have at følge. Saadant Vraggoods er Finderen berettiget til at oplægge paa anden Mands Forstrand.«

Dersom denne § vedtages, forandres Ud-kastets § 5 til § 6 o. s. v.

Til § 8 (9).

Fra Schrøter:

- a. I Stedet for Ordet »ved« i 4de Linie, sættes: »efter Lagtingets Indstilling ved kgl.«
- b. Tallet »7« i sidste Linie forandres til »8«.
- c. Der tilføjes Sen: »Ved Anordning fastsættes tillige de Regler, hvorefter Bjærgning skal foregaa, samt hvor stor Bjærgeløn der skal tilfalde Bjærgerne af det i § 5 omhandlede Vrag.«

Til § 10 (11).

Fra Schrøter:

- a. Tallet »9« i 1ste Linie forandres til »10«.
- b. 2det Stykke udgaar.

ad § 10, 2det Stykke.

Hvad der opdriver af løst Gods, Vrag eller Vragstykker, som ikke skønnes at hidrøre fra en i Nærheden af Øerne forefalden Stranding, er saa ubetydeligt og af saa ringe Værdi, at det i mange Tilfælde, hvis Bjærgningsarbejdet skulde blive betalt, ikke vilde kunne dække Udgifterne. Desuden er der gennemgaaende ligo saa stor Ulejlighed med at bjærge et Stykke Vrag-gods, der kastes om i Brændingen, som med at optage et ved Kysten flydende Vrag-stykke og bringe det i Land med Baad paa et for Bjærgning bekvemt Sted. Med-undertegnede Olsen har derfor tilladt sig at foreslaa, at deslige Vragstykker kunne af Landfogden overlades Strandens Ejere eller Besiddere paa samme Maade som foreskrevet i Udkastets § 13, 2det Stykke.

Fra gammel Tid har det almindelig været Praksis, at Træer, hvorpaa intet Mandsværk har været synligt, saakaldte »Bondetræer«, have tilhørt Finderen eller Strandens Ejer eller Besiddere, hvilket ogsaa har været Tilfælde med smaa Stykker Tømmer af under 1 Alens Længde.

Medundertegnede Bærentsen og J. Poulsen kunne tiltræde ovenstaaende Udtalelser om de Vanskeligheder, der ofte ere forbundne med at bjærge Vrag og andet løst Gods, der driver ind paa Stranden. Vi tillade os derfor at foreslaa, at der hermed forholdes paa samme Maade som med det Gods, der findes paa Havet, saaledes at det af Landfogden kan overlades Bjærgerne, naar Værdien af det, der er bjærget paa samme Tid, ikke overstiger 10 Kr. Vi gaa ud fra, at med »Bondetræer« forholdes som hidtil.

Paa nogle Steder have Strandejerne bjærget alt løst Gods i Fællesskab, paa andre har hver taget Bjærgeløn af, hvad han har bjærget. Paa afsides Steder kan det ofte være heldigt, at saadan Bjærgning overdrages til bestemte Personer. Udvalget har derfor foreslaaet en Bestemmelse om, at Vedtægter herom kunne træffes ved Grandestævne.

ad ny § 12.

I Stedet for Bestemmelserne i § 12, 2det Stykke, om, at Landfogden kan overlade enkeltvis i Søen bjærgede Stykker Vrag-gods, hvis Værdi ikke overstiger 10 Kr., til Finderen, har Mindretallet foreslaaet at lade alt Smaatrag af under 2 Kroners Værdi, hvad enten det blev fundet paa Land eller Vand, for saa vidt Ejeren ikke findes, tilfalde Bjærgerne, men alt over den Værdi, fundet paa Havet, Statskassen. En

Til § 10.

Fra Olsen:

2det Stykke udgaar, og i Stedet sættes:

»Inddrevet løst Gods, Vrag eller Vragstykker, hvoraf hvert enkelt Stykke ikke skønnes at have en Værdi af over 2 Kr., skal, for saa vidt Ejeren ifølge § 9 ikke vil være at indkalde, tilfalde Strandens Ejer eller Besiddere. For saa vidt ingen Ejer efter en ifølge § 9 udstedt Indkaldelse melder sig, bortsælges saadant Vrag af Sysselmanden paa hans aarlige Omrejser.«

Fra Bærentsen og J. Poulsen:

2det Stykke forandres saaledes:

»Inddrevet løst Gods, Vrag eller Vragstykker, hvis samlede Værdi ikke overstiger 10 Kr., kan Landfogden overlade Bjærgerne, for saa vidt Ejeren ifølge § 9 ikke vil være at indkalde. For saa vidt ingen Ejer efter en ifølge § 9 udstedt Indkaldelse melder sig, bortsælges saadant Gods af Sysselmanden paa hans aarlige Omrejser.«

Fra hele Udvalget:

Til § 10 føjes et nyt Stykke saalydende:

»Strandens Ejere eller Besiddere kunne paa Grandestævne affatte Vedtægter om Bjærgning af saadant løst Gods.«

Ny § 12.

Fra Hentze og Schrøter:

»Inddrevet løst Gods, Vrag eller Vragstykker, hvis enkelte Dele skønnes at have en Værdi af 2 Kr. eller derover, bortsælges af Sysselmanden ved offentlig Auktion; det ved Auktionen indkomne Beløb indsendes, efter Fradrag af Bjærgelønnen, til Landfogden. Nærmere Regler angaaende løst Vrag forauktionering m. m. fastsættes ved den i § 9 omhandlede Anordning.

saadan Bestemmelse vil komme i god Overensstemmelse med de Anskuelse, der have uddannet sig hos den herværende Befolkning om Ejendomsretten til den Slags Vrag, da der har udviklet sig den Betragtningssmaade, at de bjærgede Planker fra Bjærgningsøjeblikket af nærmest tilhøre Findoren, hvorfor han og ingen anden i Regelen gør Bud paa det ved den afholdte Auktion, og det er ganske almindeligt, at en Planke, der er vurderet til 1 Kr., tilstaas Finderen for 25 Øre; naar andre end Finderen byde paa den, anses det for Chikane. Den Indtægt, Statskassen har af de omhandlede Planker, er rent forsvindende og opvejer næppe det Arbejde, som paaføres Administrationen. Sysselmand Olsen har tiltraadt Mindretallets Forslag paa dette Punkt, for saa vidt angaar det Vrag, der inddriver paa Forstranden, men derimod ikke med Hensyn til det, der findes paa Søen, i hvilket Punkt han med Flertallet fastholder Udkastets § 13. 2det Stykke.

Mindretallet anser det dels for at medføre langt mere Arbejde og Korrespondance imellem Landfogden og Sysselmanden om alle de Andragender, som ville fremkomme om at faa Vraggods i Henhold til bemeldte § overladt til Bjærgerne, end at det kan erstattes med den Indtægt, Statskassen faar af disse Planker eller Bræder, dels finde vi, at det er heldigt, at Statskassen beholder de Indtægter, som den hidtil har haft af Stortvrag, ubeskaaret, naar Smaatvraget overlades Finderne eller Bjærgerne.

Løst Gods, Vrag eller Vragstykker, hvis enkelte Dele skønnes at have en Værdi af ikke over 2 Kr., skal, for saa vidt Ejeren ifølge § 10 ikke vil være at indkalde, tilfalde Bjærgerne, hvad enten det er fundet paa Havet eller inddrevet paa Kysten.*

I det i Strandingslovsagen nedsatte Udvalg, Lagtingssalen den 7de September 1897.

Joen Poulsen.

Ordfører.

E. D. Bærentsen.

J. M. Hentze.

J. H. Schrøter.*)

Den 9de September foretoges Sagens 2den Behandling. Efter at Forslagets enkelte §er vare behandledes tilligemed de fremkomne Forslag til Ændringer, overgik Sagen til 3dje Behandling.

Til 3dje Behandling fremkom følgende Ændringsforslag:

A. Fra Schrøter og Hentze:

a. Til § 2, 3dje Stykke.

af over 2te forandres til enten af over 25 Kr. for hvert enkelt Stykke eller en samlet Værdi af over 100te.

*) Olsen, der oprindelig var Udvalgets Formand, var syg ved Betænkningens Fremkomst.

- b. Til Schrøters Forslag til ny § 5
(i Betænkningen):
»De private Forstrandsejere . . .
deres Forstrand« forandres til: »Be-
folkningen skal være berettiget til uden
Politiets Mellemskomst at bjærge og
opbevare løst Vrag eller Gods, der op-
driver paa Stranden — jvfr. dog § 2,
3dje Stykke.«

- c. Til Udvalgets Forslag til § 10 (11).
Der tilføjes et nyt Stykke, saa-
lydende:
»Strandens Ejere eller Besiddere
kunne for hver Bygds Vedkommende
efter Forslag af Sysselmanden paa
Grandestævne oprette Vedtægter om
Bjærgning af løst Gods eller Vrag,
hvilke Vedtægter, for at være gyldige,
dog skulle approberes af Amtet.«

Til § 13 (15).
Sidste Stykke udgaar.

B. Fra Bærentsen, Hentze og J. Poulsen:

- a. Fra Bærentsen:
Til § 1.
Ordene i Udkastets 4de Linie
»kan komme«, udgaa. I Stedet sættes:
»komme«.
- b. Fra samme:
Til §ens 2det Stykke.
Imellem Ordene »Bekostning« og
»at« i Udvalgets Forslag indskydes:
»uopholdelig enten selv eller ved
Fuldmægtig«.
- c. Fra Hentze og J. Poulsen:
Til samme Stykke.
Imellem Ordene »Bekostning« og
»at« indskydes: »uopholdelig«.
- d. Fra Bærentsen, Hentze og J. Poulsen:
Til § 2, 3dje Stykke.
Ordet »ikke« i Udkastets 9de Linie
udgaar. I Stedet sættes: »i intet Til-
fælde«.
- e. Fra Bærentsen og J. Poulsen:
I Stedet for Udvalgets Forslag til
en Tilføjning til § 10 sættes: »Nær-
mere Regler for Bjærgning af løst
Gods, Vrag eller Vragstykker kunne
for hver Bygds Vedkommende, efter

Forslag af Sysselmanden, fastsættes
ved Vedtægt, oprettet i Henhold til
Lov om Grandestævne paa Færøerne
af 1ste April 1891 §§ 3 og 8.«

C. Fra Formanden:

Der tilføjes § 4:

»Til Bjærgning af løst Gods, Vrag
eller Vragstykker, der inddrive paa For-
stranden, kan der oprettes Bjærgelav, naar
derpaa andrages af et efter Amtmandens
Skøn tilstrækkeligt Antal uberygtede, ar-
bejdsdygtige Mænd, der erklære sig villige
til at indtræde i Lavet. Amtmanden afgør,
efter indhentet Erklæring fra vedkommende
kommunale Forstanderskab og Sysselmand
samt fra Landfogden, hvor vidt der er til-
strækkelig Anledning til at oprette et
Bjærgelav, ligesom ogsaa, hvor Grænserne
bør drages for det enkelte Bjærgelavs-
distrikt.

For saadant Bjærgelav skal der ud-
færdiges en Vedtægt, som skal indeholde
Reglerne angaaende Adgangen til Bjærg-
lavet, Omgangen ved Udtagelse af Mand-
skab samt Bjærgelønnens Fordeling. For-
slag til Vedtægten udarbejdes af Syssel-
manden og henlægges, efter forudgaaet
Bekendtgørelse ved Kirkostævne, i 14
Dage til almindeligt Eftersyn i de til det
paagældende Bjærgelavsdistrikt hørende
Bygder samt oplæses i hver af disse af
Sysselmanden. i Thorshavn ved et af ham
sammenkaldt Møde, paa Landet ved næste
Grandestævne. Indsigelser imod Forslaget
kunne fremsættes til Politiprotokollen ved
Grandestævne samt i Løbet af 4 Uger efter
denne fremsættes skriftlig til Sysselmanden.
Vedtægten forelægges derefter Amtmanden
til Stadfæstelse.

Bjærgelavet skal forestaa af een eller
flere Forbjærgere, der vælges aartlig paa
Grandestævne, for de under Hauge liggende
Forstrandes Vedkommende af Haugornes
Ejere eller Besiddere efter Marketal, for
andre Forstrandes Vedkommende af Bjærg-
lavets Medlemmer ved simpel Stemme-
ferhed. Sker der intet Valg paa Grand-
stævne, beskikker Sysselmanden For-
bjærgere. I Bjærgelavet kan kun optages
Mænd, der fyldestgøre de ovenfor angivne
Betingelser, ligesom enhver i Distriktet
bosat Mand, der er i Besiddelse af samme,
har Ret til at optages i Lavet. Spørgs-
maalet om, hvor vidt nogen er berettiget
til at optages i Lavet eller har mistet
nogen af de for Optagelsen foreskrevne

Betingelser og dermed Retten til at forblive i Lavet, afgøres i Tvivlstilfælde af Amtmanden.

Hvor Bjærgelav er oprettet, tilkommer og paahviler det Lavet at besørge al Bjærgning af løst Gods, Vrag eller Vragstykker, der inddrive paa de til Distriktet hørende Forstrande. Det staar dog til enhver Tid Politiet aabent selv at overtage saadan Bjærgning.

Efter § 18, 2det Stykke, 1ste Punktum, indskydes:

»For Overtrædelser af de for Bjærgelav stadfæstede Vedtægter kan der i disse fastsættes Straf af Bøder indtil 25 Kr., der tilfalde Stedets Fattigvæsen, eller Udelukkelse af Bjærgelavet.«

D. Fra Schrøter:

Til ny § 12.

Der tilføjes 2det Stykke:

»For saa vidt ingen Ejer efter en ifølge § 9 udstedt Indkaldelse melder sig, bortselges saadant Gods af Sysselmanden paa hans aarlige Omrejser.«

E. Fra Isaksen:

Til Hentzes og Schrøters Forslag (i Betænkningen) til ny § 12, 2det Stykke.

Ordene »hvad enten« udgaa, og i Stedet sættes »naar«. Efter »Lavets« sættes Punktum. Resten af Stykket udgaa.

Den 11te September foretoges Sagens 3dje Behandling. Lovforslaget behandledes og afstemtes i følgende Afsnit:

§§ 1 og 2 med dertil stillede Ændringer:

Schrøter tog sit Ændringsforslag til § 2 (i Betænkningen) tilbage; ligeledes tilbagesendes Ændringsforslag A, a.

At Ordene »kan komme« forandres til »komme«, vedtoges med 14 St. mod 0. At Ordene »selv eller ved Fuldmægtig« udgaa, vedtoges med 11 St. mod 0. — § 1 saaledes ændret vedtoges med 10 St. mod 0.

Udvalgets Forslag til § 2, 1ste Stykke, vedtoges med 14 St. mod 0. — Udvalgets Forslag til § 2, 2det Stykke, med Æn-

dringsforslag B, c. vedtoges med 14 St. mod 0. — Ændringsforslag B, d. vedtoges med 14 St. mod 0. — Udvalgets Forslag til § 2, 3dje Stykke, vedtoges med 14 St. mod 0. — Endelig vedtoges § 2 saaledes ændret med 14 St. mod 0.

§ 3 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

§ 4 med den dertil foreslaaede Ændring:

Formandens Ændringsforslag C vedtoges med 11 St. mod 0, hvorefter § en saaledes ændret vedtoges med 11 St. mod 0.

Ny § 5 (Forslag fra Schrøter) tilligemed det til samme stillede Ændringsforslag toges tilbage.

§§ 5—9 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

§ 10 med Hentzes og Schrøters Forslag til ny § 12:

Hentze og Schrøter toge 1ste Stykke af Forslag til ny § 12 tilbage.

Afslutning begæredes af Bærentsen, Finsen, Isaksen og J. Poulsen og vedtoges med 10 St. mod 0.

Navneopraab begæredes af Bærentsen, Finsen, Isaksen og J. Poulsen.

Isaksens Ændringsforslag E sættes først under Afstemning med følgende Udfald: Ja stemte Isaksen, Effersø, D. Nielsen, Chr. Jacobsen; nej stemte: Finsen, Provsten, Danielsen, Petersen, J. H. Poulsen og Olsen vare fraværende; de øvrige Medlemmer stemte ikke, og var Forslaget saaledes forkastet.

Hentze og Schrøters Ændringsforslag til § 12 med Ændringsforslag D sættes under Afstemning med følgende Udfald: Ja stemte: Effersø, Nielsen, Hentze, Müller, Sørensen, Schrøter og Dahl; nej stemte: M. Poulsen. — Provsten, Danielsen, Petersen, J. H. Poulsen og Olsen vare fraværende; de øvrige Medlemmer stemte ikke, og var Forslaget saaledes forkastet.

Olsens Forslag sættes under Afstemning med følgende Udfald: Ja stemte: Finsen og Sørensen; nej stemte: Effersø, Nielsen, Hentze og Müller; fraværende vare de samme som ovenfor; de øvrige stemte ikke, og var Forslaget saaledes forkastet.

Bærentsens og J. Poulsens Forslag sættes under Afstemning med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, O. Jacobsen, Bærentsen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, Sørensen og Formanden; fraværende vare de samme som ovenfor; de øvrige Medlemmer stemte ikke, og var Forslaget saaledes forkastet.

Endelig sattes Regeringsudkastets § 10 under Afstemning med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, O. Jacobsen, Niclasen, Bærentsen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen og Formanden; fraværende vare de samme som ovenfor; de øvrige Medlemmer stemte ikke, og var Forslaget saaledes forkastet.

§§ 11—13 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

§§ 14—17 ligeledes.

§ 18 med Formandens Ændringsforslag: Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 13 St. mod 0, hvorefter § 18 saaledes ændret betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

Lovforslaget i dets Helhed sattes derefter under Behandling.

Fra Schrøter fremkom nu følgende

Forslag til Beslutning.

Tinget indsender Sagen til Ministeriet med Meddelelse om, at der ved Sagens Behandling i Tinget indtraadte forskellige Hindringer, der bevirkede, at Tinget først kom til at beskæftige sig med 2den og 3dje Behandling af Sagen i Samlingens allersidste Dage, hvorfor man ikke tilstrækkelig har kunnet overveje og grundig behandle Forslaget. Da man desuden ikke kunde enes om Affattelsen af § 10, sidste Stykke, bortfaldt denne § ved Sagens Afstemning ved 3dje Behandling. I Lagtinget maa derfor anmode Ministeriet om atter at faa Sagen forelagt til næste Aar.

Dette Forslag sattes under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges med 14 St. for og ingen imod. Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, Effersø, O. Jacobsen, Niclasen, Bærentsen, M. Poulsen, C. Jacobsen, Hentze, Müller, Sørensen, Schrøter og Dahl; — Formanden stemte ikke, medens de øvrige Medlemmer vare fraværende.

Den 13de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Ved gunstig Skrivelse af 7de Juli d. A. har det høje Ministerium forelagt Lagtinget Udkast til Strandingslov for Færøerne, hvilket Udkast, efter at have gennemgaaet en første Behandling, den 4de August blev overgivet til et Udvalg paa 5 Medlemmer. Paa Grund af forskellige Omstændigheder,

bl. a. den, at Udvalgets Formand var meget optagen af Arbejde i andre Udvalg, varede det temmelig længe, inden Udvalget tog fat paa Sagen; da dette endelig skete, var et andet Medlem, hvis Anskuelser paa flere Punkter ikke stemmede med de øvrige Medlemmers, optaget af Arbejde i andre Udvalg. Saa blev Udvalgets Formand syg og kunde ikke mere tage Del i Arbejdet. Følgen af alt dette blev, at Udvalgets Betænkning først kunde fremlægges i Tinget den 6te September.

Som Følge heraf kunde Sagens 3dje Behandling ikke foretages før den 11te September, da 5 af Tingets Medlemmer ved Sygdoms- og andre Forfald vare hindrede fra at give Møde. Efter at Forslagets 9 første §er med nogle Ændringer, hvoriblandt et af Formanden stillet Forslag om delvis Adgang til Oprettelse af Bjærgelav, vare vedtagne, opstod der Uenighed om § 10, sidste Stykke (til Dels i Forbindelse med § 13, sidste Stykke). Fra et Medlem af Udvalget var stillet Forslag om, at løst Gods, Vrag eller Vragstykker, indtil en Værdi af 2 Kr., skulde tilfalde Strandejerne, for saa vidt ikke Ejeren vilde være at indkalde efter § 9. To andre Medlemmer havde foreslaaet, at Vrag, der opdrev paa Stranden, skulde — i Lighed med det, der er fundet paa Høvet — af Landfogden kunne overlades Finderen, naar Værdien var under 10 Kr., medens et 3dje Forslag — fra de 2 andre Medlemmer — gik ud paa, at saavel § 10, 2det Stykke, som § 13, 2det Stykke, skulde udgaa, men at alt Gods, hvortil Ejeren ikke vilde være at indkalde, skulde, naar de enkelte Stykker ikke havde en Værdi af over 2 Kr., tilfalde Finderen. Til Fordel for dette sidste Forslag anførtes, at saadanne smaa Vragstykker ved at hertilige ved Stranden lot kunde komme bort inden Auktionen, at Statens Indtægter af dette Smaavrag vare saa ubetydelige, at den derfor vilde faa Ækvivalent ved, at større Stykker ikke, som i § 13 bestemt, kunde overlades Finderen, at den Omstændighed, at Landfogden kunde tilstaa Finderen Godset, let kunde friste Folk til at fremkomme med mindre sandfærdige Fremstillinger af Forholdene ved Bjærgninger, og føre til et uværdigt Spytslikkeri. Fra den anden Side blev anført, at da Bjærgelønnen hidtil har været Halvdelen af det Gods, der bjærges paa Høvet udenfor Fjordene, medens den efter dette Forslag kun skulde være en Tredjedel, burde der aabnes Adgang til i særlige Tilfælde at overlade Bjærgerne det hele, naar Bjærgningen havde været forbunden med stort

Besvær, hvad enten Godset var fundet paa Havet eller Stranden, medens i andre Tilfælde en Tredjedel vilde være tilstrækkelig Bjærgeløn, at man, ved at overlade Bjærgene alt Smaavraget, kom til at give dobbelt Belønning til saadanne Personer, der havde Adgang til uden Besvær at bjærge saadant Vrag, samtidig med, at man berøvede, ikke alene de samme, men navnlig andre Personer Adgang til særlig Belønning for mere anstrængende Bjærgninger, og endelig at Fristelsen til at fremkomme med mindre sandfærdige Fremstillinger ikke vilde være større paa Færøerne end i de Dele af Riget, hvor en Lovbestemmelse som her foreslaaet alt er gældende.

Ved Afstemningen opnaaedes der ikke tilstrækkeligt Stemmeantal, hverken for noget af de fremkomne Ændringsforslag eller for Udkastets § 10, medens de følgende §er bleve vedtagne.

Efter at § 10 saaledes var falden ud af Forslaget, kunde der ikke være Tale om at vedtage dette, som det nu forelaa;

derimod fremkom og vedtoges med 14 St. et saalydende Forslag til Beslutning:

»Tinget indsender Sagen til Ministeriet med Meddelelse om, at der ved Sagens Behandling i Tinget indtraadte forskellige Hindringer, der bovirkede, at Tinget først kom til at beskæftige sig med 2den og 3dje Behandling af Sagen i Samlingens allersidste Dage, hvorfor man ikke tilstrækkelig har kunnet overveje og grundig behandle Forslaget. Da man desuden ikke kunde enes om Affattelsen af § 10, sidste Stykke, bortfaldt denne § ved Sagens Afstemning ved 3dje Behandling. Lagtinget maa derfor anmode Ministeriet om atter at faa Sagen forelagt til næste Aar.»

Færøernes Lagting den 13de September 1897.

Under Ordførerens Forfald
C. Bærentsen. Joen Poulsen.

Dione Isaksen.

Til
Justitsministeriet.

IV. Forslag til Lov om Fredning af Storkjoven (skúgvur).

Den 31te Juli fremlagdes følgende Skrivelse fra Universitetets zoologiske Museum:

Universitetets
Zoologiske Museum.

København, den 15de Juli 1897.

Storkjoven (*Lestris catarrhactes*), Færøernes Skuir, er en Art, der ikke er langt fra at være uddydet. Den synes

altid at have været forholdsvis faatallig alle Vegne, hvor den har været at finde, is: langs Kysterne af det nordlige Atlanterhav, og dens Ynglepladser have altid kun været faa; Færøerne have været et af dens vigtigste Tilholdssteder. Forfulgt har den længe været; man har dræbt den for at spise den, for at bruge dens Kød til Agn og for at fri sig for en Fugl, som man mente kunde gøre Skade. Som ynglende synes den nu kun at findes paa Shetlands-

ørerne Foula og Unst og nogle faa Steder paa Færøerne og Island. Paa Foula og Unst har den vel i længere Tid været fredet af de paagældende Ejere, Familierne Scott og Edmonston, som derfor ere blevne hædrede af Zoological Society i London, men Fredningen af den er vanskelig, især fordi Samlere og Handlende rentud stjæle sig til at skyde den og tage dens Æg. At Artens Tilværelse er stærkt truet, er følgelig indlysende. I økonomisk Henseende vilde intel være vundet ved at faa Storkjoven udryddet. Den kan jo nok af og til dræbe andre Fugle, men dens vigtigste Føde er jo dog de Smaafiske, som den jager fra Maagerne, eller som den selv fanger, Aadsler af Hvaler og forskelligt andet, der kan drive paa havet, og Nytte skal den paa sine Steder kunne gøre ved at skræmme Kragefugle bort. For dem, der sætte Pris paa Naturen, vilde Tabet være haardt. Det er altid et Tab, naar en Art udryddes af Jorden; at miste den statelige største Kjøve med dens ejendommelige Levemaade vilde være særlig føleligt. Den store Kreds af Mennesker, der med Sorg, for ikke at sige Harme, har set paa den tankeløse Udryddelse af Gejrfuglen, sætter nu sin Lid til Færingerne, at de ville gøre, hvad der staar i deres Magt for at hindre, at ogsaa Storkjoven forsvinder, og for at bevare en Kjendommelighed for deres eget Land.

Jeg tillader mig derfor at bede Hr. Amtmanden søge at udvirke fuldstændig Fredning for Storkjoven, dens Æg og Yngel, og tilstrækkelig haarde Bestemmelser om Bøder for Overtrædelse af Loven.

Ærbødigst

Chr. Fr. Lütken,
Prof. ord. zool.

Til
Hr. Amtmand Barentsen.

Færøernes Amt.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 4de August, foreslog Schrøter straks til Protokollen at vedtage:

»Da samtlige Lovbestemmelser vedrørende Jagten nylig ere reviderede og i Jagtlov for Færøerne af 23de April d. A. ere samlede i et ensartet Hele, maa Lagtinget sætte Pris paa, at der ikke for Tiden foretages nogen Forandring i den

nævnte Lov, hvorimod Tinget skal have sin Opmærksomhed henvendt paa Hensigtsmæssigheden af Storkjovens Fredning, naar der senere maatte vise sig Trang til at foretage andre nødvendige Forandringer i bemeldte Lov.

Amtmanden anmodes om i Amtstidenden at opfordre den færøske Befolkning til, af de i Universitetets zoologiske Museums Skrivelse af 15de Juli d. A. anførte Grunde, ikke at dræbe Storkjoven eller tage dens Æg eller Unger.

Petersen foreslog Sagen henvist til Udvalget for forskelligartede Sager. Barentsen foreslog at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer. Petersen tog sit Forslag tilbage. Schrøter tog sidste Stykke af sit Forslag tilbage, medens 1ste Stykke sattes under Afstemning, men forkastedes med 10 St. mod 1, hvorefter Barentsens Forslag om et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer vedtoges med 12 St. mod 0.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Finsen, Müller og Nielsen.

Den 14de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skrivelse fra Universitetets zoologiske Museum til Amtmanden, hvori der opfordres til at udvirke fuldstændige Fredningsbestemmelser for Storkjoven eller, som den paa færøsk kaldes, »Skúir«. Fuglen er, efter hvad der oplyses, i Færd med at uddø, idet den, foruden paa Øerne Foula og Unst samt Island, kun findes paa Færøerne.

Skúgvurin har ikke været velset i tidligere Tid paa Færøerne, idet den blev sat i Klasse med de Rovfugle, som det ved allerhøjeste Resolution af 21de November 1741 (ophævet ved Lov af 18de Marts 1881) paalagdes at ødelægge, og af hvilke enhver Mandsperson udenfor Thorshavn fra 15—50 Aars Alderen skulde svare eet eller to Næb.

Storkjoven, som man har kaldet Søpapegøjens (Lundens) Følgesvend (klædsleksdrong), kommer til Landet og forlader det sammen med hin. Den lever for en stor Del af denne Fugl, navnlig dens Yngel. Skúgvurin forsmær for øvrigt heller ikke andre Fugle, som f. Eks. den tretaacde Maago (rita); den forfølger ogsaa for-

skellige andre Maagearter alene for at frarive dem deres Bytte. Af Naturen kun lidt sky for Mennesker, blev den, da Bøssen blev almindeligt Inventarium hos den færøske Fisker, et let Bytte for denne. Fra for noget over 50 Aar siden at have ynglet i massevis rundt omkring paa Øerne, ja i en saadan Mængde, at dens Æg og Unger af Bøsserne bleve transporteret hjem paa Hesteryg, og den nu saa udtynnet, at der i det hele ikke findes mere end en halv Snes Par ynglende paa Færøerne; og at der er Udsigt til, at den vil uddø, er unægteligt.

Skønt man saaledes ikke er fuldt ud enig med Museet om denne Fugls Uskadelighed, i hvilken Henseende man tillige skal paapege, at der i den citerede allerhøjeste Resolution er anført som Motiv til Næbbetoldens Indførelse, at der fra Indbyggernes Side klagedes over, at Rovfuglene anrettede Ødelæggelse paa de nyfødte Lam, maa det indrømmes, at den i det Antal, den forefindes, ikke kan anrette nævneværdig Skade paa andre Fuglearter eller paa Smaalam.

I Betragtning heraf, og navnlig, da Museet har paakaldt det færøske Folks Patriotisme for at faa bevaret for Efterverdenen en Fugl, som er ved at uddø, og hvis sidste Hjemsted bl. a. er Færøerne, har man ment at burde indstille til Tingets Vedtagelse, at der føjes et saadant Tillæg til Jagtlov for Færøerne af 23de April 1897, at Storkjoven kan blive optagen blandt de Fugle, som Loven beskytter, idet man har ment at foreslaa den stillet lige med de i den citerede Lovs § 12 nævnte Fugle, da dens Træk til og fra Landet sker henholdsvis efter og før de i §en ommeldte Tidsangivelser, 1ste Marts og 15de September.

Dens Fredning vil derved blive om end ikke fuldstændig, saa dog betryggende nok. Dog var det ønskeligt, om der i de Fritagelser fra Bestemmelserne i Jagtlovens §§ 11 og 12, som Justitsministeriet i Henhold til samme Lovs § 15 er bemyndiget til at indrømme bestemte Personer, kunde gøres en Undtagelse for Storkjovens Vedkommende, hvilket vel kunde opnaas ved, at man i den Indstilling, som eventuelt vil blive indsendt til Ministeriet med denne Sag, udtalte Ønsket herom.

Det er vel ikke længere siden end i sidste Rigsdagssamling, at der for Færøerne vedtoges en ny Jagtlov, men Betænkkeligheden ved atter i Aar at henvende sig til Lovgivningsmagten om Udfærdigelse af et Tillæg til Jagtloven maa for en Del bortfalde ved, at det er andre Interesser

end de for Færøerne lokale, hvis Tilstedeværelse Fremkomsten af det her omhandlede Forslag skyldes.

Udvalget foreslaar derfor til Tingets Vedtagelse følgende

Forslag

til

Tillæg til Jagtlov for Færøerne af 23de April 1897 § 12.

§ 1.

Blandt de i nævnte Lovs § 12, 1ste Stykke, ommeldte fredede Fugle vil ogsaa være at henregne Storkjoven (skúgvur).

§ 2.

Denne Lov træder i Kraft den

I Udvalget, der er nedsat i Anledning af Storkjovens Fredning, Thorshavn den 13de August 1897.

E. Müller,
Ordfører.

Finsen.

D. Niclasen.

Den 16de August foretoges Sagens 2den Behandling. Efter stedfunden Diskussion vedtoges Overgang til 3dje Behandling med 14 St. mod 0.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremkom følgende Ændrings- og Underænderingsforslag fra Formanden:

Ændringsforslag.

Lovforslaget affattes saaledes:

Forslag

til

Lov for Færøerne om Storkjovens Fredning.

§ 1.

Det forbydes til Lands eller til Vands at fange eller dræbe Storkjoven (skúgvurin), at ødelægge dens Reder eller borttage eller indsamle dens Æg eller Yngel saavel som at falbyde eller købe den nævnte Fugl eller dens Æg.

§ 2.

Overtrædelser af denne Lov, der træder i Kraft den 1ste Marts 1898 og forbliver

gældende i ti Aar, straffes med Bøder fra 10—50 Kr. samt med en Tillæggsbøde af 50 Kr. for hver fangen eller dræbt Fugl.

I øvrigt ville Bestemmelserne i §§ 17, 18, 19 og 21 i Jagtlov for Færøerne af 23de April 1897 være at anvende paa saadanne Overtrædelser.

Underændringsforslag til ovenstaaende Ændringsforslag.

ad § 1.

(mellem Ordene »at« og »forbyde« indsættes: »indføre«.

Den 3dje September foretoges Sagens 3dje Behandling. Underændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0, hvorefter Ændringsforslaget i dets Helhed saaledes ændret sattes under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, Effersø, O. Jacobsen, Danielsen, Niclasen, Bærentsen, Petersen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, J. H. Poulsen, Hentze, Müller, Sørensen, Dahl og Formanden; nej stemte Schrøter — medens Provsten og Olsen vare fraværende, og var Forslaget saaledes vedtaget med 17 St. mod 1.

Herved betragtedes Udvalgets Forslag som bortfaldet.

Den 13de September oplæstes og underskroves saalydende Indstilling i Sagen:

Til

Justitsministeriet.

En fra Universitetets zoologiske Museum til Amtmanden stilet Skrivelse, hvorved der foreslaas udvirket fuldstændige Fredningsbestemmelser for Storkjoven, har været forelagt Lagtinget.

Det i Sagen nedsatte Udvalg sluttede sig til Tanken og foreslog, at denne Fugl, der paa Grund af Menneskets Efterstræbelser er ved at udslættes af den færøske Fuglefauna, maatte optages blandt de i Jagtlov af 23de April 1897 § 12 ommeldte fredede Fugle.

Efter at Udvalgets Forslag var blevet behandlet, fremkom der til Sagens 3dje Behandling fra Tingets Formand et Ændringsforslag, væsentligst indeholdende mere skærpende Fredningsbestemmelser for Storkjoven end af Udvalget foreslaaet.

Dette Ændringsforslag, der i sig selv er et selvstændigt Forslag til Lov, tilligemed et af Formanden stillet Underændringsforslag, gaaende ud paa ogsaa at forbyde Indførsel af denne Fugl af Hensyn til Jagten udenfor Søterritoriet, blev af Lagtinget vedtaget med 17 St. mod 1.

Idet man skal fremsende denne Sag med Bilag, tillader man sig at anbefale den til det høje Ministeriums Forsorg.

Lagtinget den 13de September 1897.

C. Bærentsen.

E. Müller,
Ordfører.

Joan Poulsen.

V. Andragende om Statstilskud for Færøerne til Deltagelse i den internationale Fiskeriudstilling i Bergen 1898.

Den 23de August fremlagdes følgende Skrivelse til Lagtinget og Andragende til Justitsministeriet:

Til

Færøernes Lagting.

Man tillader sig herved ærbødigt at andrage det ærede Lagting om dets anbefaling af vedlagte Ansøgning om Statsbidrag til Færøernes Deltagelse i Bergensudstillingen 1898.

Thorshavn, den 29de Juli 1897.

I Specialkomiteen for Færøerne

J. Patursson.

Jens Olsen.

Johan H. Pállsson.

S. F. Hansen.

Sverre Patursson.

*

*

*

Til

Justitsministeriet.

Undertegnede Specialkomité tillader sig herved ærbødigt at andrage det høje Ministerium om et Statsbidrag paa 2500 Kr. til Færøernes Deltagelse i den internationale Fiskeriudstilling i Bergen 1898.

Det bemærkes, at ovennævnte Specialkomité har konfereret med Eksekutivkomiteen i Bergen, hvilken sidste, efter modtaget Anmeldelse om Deltagelse, med megen Beredvillighed har lovet at medvirke for Placeringen af færøske Udstillingsgenstande paa den for os holdigste Maade. Ligeledes er der rettet saavel privat som offentlig Opfordring til Indbyggerne om Udstillingsgenstandes Anskaffelse; endvidere har man hos et Par Dampskibsselskaber paabegyndt Underhandlinger vedrørende Forsendelse af Udstillingsgods og Overføring af Passagerer.

Uden nærmere at berøre de mere enkle Forhold, tør man gaa ud fra, at det høje Ministerium vil forstaa de forskellige lokale Vanskeligheder, som stille sig i Vejen for en nogenlunde fyldig Repræsentation af Fiskerigenstande samt Genstande hørende under Fugle- og Hvalfangsten, om Deltagelsen udelukkende skal ske ved private Midler. Idet man ligeledes er sig bevidst, at Ministeriet tilfulde véd at vurdere Bergensudstillingens Betydning for vort Næringsliv, om Besøget og Deltagelsen vinder almindelig Tilslutning, vil man ikke undlade at meddele, at Komiteen paa Forhaand har bygget sit Arbejde paa Grundlag af offentlig Støtte.

Thorshavn, den 29de Juli 1897.

I Specialkomiteen for Færøerne

J. Patursson.

Jens Olsen.

Johan H. Pállsson.

S. F. Hansen.

Sverre Patursson.

Ved Sagens forløbige Behandling, den 24de August, vedtoges, efter Forslag af J. H. Poulsen, at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Bærentsen, Effersø, Olsen, J. H. Poulsen og J. Poulsen.

Den 8de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er overgivet til Betænkning et Andragende til Justitsministeriet om et Statstilskud af 2500 Kr. fra den her sammentraadte Specialkomité

for Deltagelse herfra i Fiskeriudstillingen i Bergen næste Aar, hvilket Andragende Komiteen andrager om Tingets Anbefaling for.

Udvalget maa med Andragerne være enig i, at det vilde være ønskeligt, om ikke alene vore Fiskeriprodukter bleve udstillede paa den nævnte Udstilling paa en fyldig og tilfredsstillende Maade, men ogsaa at Besøget herfra til Udstillingen blev saa stort som muligt. Bergen er som bekendt den Plads i Norden, som har den største Fiskendførsel, idet største Delen af det vestlige Norges Fiskeriprodukter bliver omsat her; og da Fiskeriet for Norges Indbyggere ligesom for os Færingers er Hovederhvervet, er det utvivlsomt, baade at Udstillingen bliver righoldig, og dertil stærkt besøgt af Agenter fra alle Lande, der modtage større Indførsel af Fiskeriprodukter, saa det vil være let at gøre de der udstillede færøske Produkter bemærkede, for saa vidt de blive af en saa god Kvalitet, at de fortjene at drages frem. At der saaledes gennem Udstillingen og den Opmærksomhed, som de der udstillede Varer formaa at vække for vore Frembringelser, kan vindes noget for en fordelagtigere Afsætning af disse, end der for Tiden haves, kan ikke benægtes, idet færøsk Fisk ligesom vort Udgods stadig gaar i Handelen under Navn af islandske Varer. Hvis vi her ville drive det til noget som Fiskeriproducenter, maa vi søge at vinde et Navn for vore Produkter som færøske og arbejde hen til at tilberede dem saa omhyggelig, at de blive efterspurgte som saadanne. Ligesom der saaledes ved Udstillingen vil være rig Lejlighed for vore Fiskeforberedere og Købmænd til at gøre Sammenligning mellem den Fisk, som herfra er udstillet, og den Fisk af lignende Art, som er udstillet fra Norge eller Island, saaledes vil der ogsaa være rig Lejlighed for dem af vore Fiskere, som besøge Udstillingen, til at gøre Sammenligning mellem de her brugelige Fiskeritredskaber og dem, som benyttes i Vestnorge, saa at der ogsaa for dem vil være ikke lidt at lære af, hvad de der kunne faa at se. For at man nu herfra kunde vente, at Deltagelsen baade i at udstille og af rejsende skulde blive saa almindelig, som ønskeligt er, maatte man være i Stand til at sikre de udstillende billige Fragtbetingelser og dem, der ville rejse derover for at se og belæres, saa billige Overfartsbetingelser, at Udgifterne ikke skraemte jævnt velstaaende Fiskere fra at komme med. Desuden vil det være nødvendigt at sende en Mand herfra for

at lede Opstillingen af det, som bliver sendt til Udstillingen, da man ellers næppe kan have nogen Sikkerhed for, at Opstillingen sker paa en saadan Maade, at vi kunne være tjente dermed. For at alt dette skal kunne overkommes, er det en Betingelse for dem, som have med Udstillingsarbejdet at gøre, at de faa Raadighed over saa tilstrækkelige Midler, at de kunne dække de til de ovennævnte Foranstaltninger medgaaende Udgifter.

Hvad nu Størrelsen af det Beløb angaar, der er nævnt i Andragendet, da vil der jo altid kunne være delte Meninger om, hvorvidt det er sat for højt eller ej, men da der næsten aldrig for os Færingers er Lejlighed til enten at komme til at udstille eller til at besøge Udstillinger, idet de Steder, hvor disse afholdes, ligge os for fjærnt, til at vi kunne deltage, det være sig som Udstillere eller besøgende, og vi selvfølgelig ikke kunne faa nogen Andel i de Statstilskud, der aarlig gives til vore Brødre i det øvrige Rige, for at de kunne deltage i de Udstillinger, der afholdes dels i Provinserne, dels i Udlandets Storstæder, er der Grund til at haabe, at Regeringen og Bevillingsmagten ville vise sig saa liberale som muligt, for at sætte os i Stand til at blive repræsenterede saa vel som muligt paa den heromhandlede Udstilling, der er saa nær beliggende, baade med Hensyn til vore Fiskeriprodukter og med Hensyn til besøgende.

Hvorvidt Udstillingskomiteen er saaledes sammensat, at den afgiver tilstrækkelig Garanti for, at et eventuelt Statstilskud udnyttes paa den for Færøerne og dets Interesser heldigste Maade — formentlig burde vore største Fiskeeksportører været repræsenterede —, skulle vi ikke udtale nogen Mening om, men vi antage, at det Beløb, der maatte blive bevilget til Færøerne i den heromhandlede Anledning, vilde benyttes under Amtmandens Kontrol, og for saa vidt han ikke fandt de Interesser, som her er Tale om, tilstrækkelig fyldig repræsenterede ved de 5 Mænd, der have konstitueret sig som Komité, at denne da i Samraad med ham kunde søge udfyldt de Mangler, der i saa Henseende maatte menes at være til Stede.

Medundertegnede Effersø, Olsen og J. H. Poulsen kunne fuldt ud slutte sig til den ovenfor fremførte Udvikling og Begrundelse af Udstillingens Betydning for vort Næringsliv og skulle dernæst bemærke:

Andragerne have ikke fremført noget nærmere Forslag om Anvendelsen af den Sum, de ønske bevilget af Statskassen, og

Udvalget har heller ikke haft Lejlighed til at undersøge Sagen saa grundig, at det derefter har ment at kunne fremkomme med en detailleret Plan for Anvendelsen af det Beløb, som maatte blive bevilget. Vi anse det derfor at være rigtigst, at det eventuelle Tilskud stilles til Amtmandens Disposition saaledes, at det efter nærmere Forslag af Komiteen kan udbetales i de angivne Øjemed.

I Henhold hertil maa Udvalget tilraade Tinget at vedtage at andrage hos Ministeriet om, at dette vil udvirke, at der til Færøernes Deltagelse i Fiskeriudstillingen i Bergen næste Aar maatte blive bevilget et Statstilskud af indtil 2500 Kr.

I Udvalget angaaende det indkomne Andragende om Statstilskud til Deltagelse i Bergens-Udstillingen 1898, den 8de September 1897.

E. D. Bærentsen. R. C. Effersø.
Ordfører.

C. Olsen. Joen Poulsen.
Johan H. Poulsen.

Den 9de September foretoges Sagens 2den Behandling. Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sattes under Afstemning og vedtoges med 10 St. mod 0.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 10de September, sattes Udvalgets Forslag under Afstemning med det Udfald, at samtlige tilstedeværende Medlemmer stemte ja; fraværende vare: Provsten, Danielson, Petersen, J. H. Poulsen og Olsen, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 15 Stemmer.

Den 13de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Fra den her dannede Komité for at forberede og lede Deltagelsen her fra Øerne i den næste Aar forestaaende Fiskeriudstilling i Bergen blev der andraget om Tingets Anbefaling af et Andragende til Ministeriet om, at der ved Ministeriets Medvirkning maatte bevilges til Færøerne et Statstilskud af 2500 Kr. for at lette Deltagelsen i den nævnte Udstilling herfra.

Efter at det i denne Anledning nedsatte Udvalg havde afgivet sin Betænkning i Sagen, kom den til 2den og 3dje Behandling henholdsvis i Formiddags- og Eftermiddagsmødet den 10de September. Der var, efter hvad der fremkom under disse Behandlinger, fuldstændig Enighed, ikke alene om Indstillingspunktet, men ogsaa om den Begrundelse heraf, der findes i Betænkningen, hvorfor der isaa lænseende intet er at føje til det, som er fremført i denne, til hvilken der henvises.

Det blev vedtaget med 15 Stemmer, idet 5 vare fraværende, at andrage hos det høje Ministerium om, at dette vil udvirke, at der til Færøernes Deltagelse i Fiskeriudstillingen i Bergen næste Aar maatte blive bevilget et Statstilskud af indtil 2500 Kr.

Færøernes Lagting den 13de September 1897.

C. Bærentsen. E. D. Bærentsen.
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

VI. Andragende om Statstilskud til Skolebygninger m. v.

Den 14de August fremlagdes saalydende Skrivelse fra Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune:

Forstanderskabet
for
Sandø Præstegælds Kommune.
Sand, den 10de August 1897.

Da Forstanderskabet er fuldt ud enig med de forskellige Skolekommissioner i, at det er af største Vigtighed lige straks at paabegynde Opførelsen af Skolebygninger i de forskellige Sogne, førend Skolen begynder, tillader man sig at anbefale denne Sag til den høje Skoledirektions velvillige Omsorg, idet man ærbødigt tillader sig at anmode samme gunstig at ville udvirke, at der af Statskassen maatte blive bevilget til en Skolebygning i Skaalevig 4000 Kr.
- - - i Husevig 4000 —
- - - i Skuø 4000 —
- - Skolestue i Dal (Husevig Sogn) 1400 —

Tilsammen... 13400 Kr.

P. F. V.

A. C. Joensen.

Til
Skoledirektionen.

Forstanderskabet
for
Sandø Præstegælds Kommune.
Sand, den 10de August 1897.

Da den Plan, der er fremsat i Skoledirektionens Skrivelse af 2den ds., ikke vandt Bifald, særlig hos Skaalevigs Beboere, tillader man sig nu, efter at samme er bleven gjort til Genstand for Forhandling i Forstanderskabet, at indsende vedlagte Plan til Ordning af Skolevæsenet i Sandø Præstegæld, en Plan, der hos Forstanderskabet ligesom hos Befolkningen har vundet udelte Bifald.

Idet vi haabe, at Skoledirektionen vil

stille sig velvillig til Planen og anse de foreslaaede Ydelser fra Beboerne til Skolerne for tilstrækkelige, skulle vi kun bemærke, at Forstanderskabet bestemt har maattet holde paa, at Skuø Sogn forpligter sig til at levere Tørv til Læreren, da Tørven formentlig maa hentes fra Sandø og derfor er dyr.

Dernæst skål man lige ærbødigt tillade sig at andrage hos den høje Skoledirektion, at der maatte tilstaas Sognene 200 Kr. hvert til Lærerlønninger, ialt 600 Kr.

P. F. V.

A. C. Joensen.

Til
Skoledirektionen.

Udskrift af Forstanderskabets Forhandlings-Protokol:

Plan
til et eventuelt Skolevæsen i Sandø
Præstegæld.

1. Skaalevig Sogn: 1 Lærer.

Løn fra Kommunen:

150 Klyver Tørv til Lærers Brug	75 Kr.
12 Stkr. Slagtelaam (middel) à 4 Kr.	48 —
Pengeløn	77 —

Tilsammen... 200 Kr.

Desuden Tørv til Skolestuen:

50 Klyver	25 Kr.
-----------------	--------

2. Husevig Sogn: 1 Lærer.

Løn fra Kommunen:

150 Klyver Tørv til Lærers Brug	75 Kr.
12 Stkr. Slagtelaam (middel) à 4 Kr.	48 —
Pengeløn	77 —

Tilsammen... 200 Kr.

Desuden Tørv til begge

Skolestuer: 60 Klyver...	30 Kr.
--------------------------	--------

3. Skuø Sogn: 1 Lærer.	
Løn fra Kommunen:	
200 Løb Tørv til Lærerens	
Brug.....	100 Kr.
8 Stkr. Slagtelam (middel)	
à 4 Kr. 50 Øre.....	36 —
100 Stkr. Lomvier à 10 Øre	10 —
200 Stkr. Lunder à 4 Øre.	8 —
Pengeløn.....	46 —
Tilsammen...	200 Kr.
Desuden Tørv til Skolestuen:	
40 Løb.....	20 Kr.

A. C. Joensen. Hans Joensen.
 Rasmus Petersen. Thomas Dam.
 T. Petersen. J. M. Hentze.
 Christian Pedersen.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 16de August, vedtoges, efter Forslag af J. H. Poulsen, at henvise Sagen til Kirkekasseudvalget.

Den 24de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er blevet henvist tvende I agtinget forelagte, til Færø Amts Skoledirektion stilede Andragender fra Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune. Det ene Andragende gaar ud paa af Statskassen at faa bevilget et Beløb af 13.400 Kr. en Gang for alle til Opførelse af tre hele Skolebygninger og en Skolestue i tre af nævnte Kommunes Sogne. I det andet Andragende, der er bilagt med en Plan til Ordning af Skolevæsenet i de nævnte tre Sogne, anmodes om, at der maa udvirkes en Bevilling af Statskassen paa 600 Kr. aarlig, nemlig 200 Kr. til en Lærer i hvert af Sognene.

I Anledning af og til nærmere Belysning af disse Andragender skal Udvalget tillade sig at gøre følgende Bemærkninger:

I de 25 Aar, der ere gaaede, siden man paa ny begyndte at indføre et ordnet Almueskolevæsen paa Færøerne, er der i Sandø Præstegæld kun blevet oprettet en eneste Skole, nemlig i Sands Sogn, hvor en Lærer har været ansat i snart 25 Aar; i de øvrige tre: Skaalevig, Husevig og Skuø Sogne — Dimon med kun een Familie regnes i denne Forbindelse ikke med —

har man hidtil indskrænket sig til ved Hjemmeundervisning at bibringe Børnene de uødvendigste Kundskaber i Religion og en større eller mindre Færdighed i Indenadslæsning, medens den opvoksende Ungdom ikke har faaet den mindste Undervisning i Regning, Skrivning eller andre almindelige Skolefag.

Efterhaanden er det imidlertid gaaet op for Befolkningen i disse Sogne, at en saadan Tingenes Tilstand i Længden vilde blive uforvarlig, og at der maatte gøres noget i Retning af en mere tidsvarende Børneundervisning. De økonomiske Vanskeligheder ved Oprettelsen af Skoler i disse temmelig fattige Sogne have medført en ret langvarig og vidtløftig Forhandling mellem de i Sagen interesserede Myndigheder. Som Resultat af de førte Forhandlinger foreligger der nu en af Sandø Præstegælds Forstanderskab og vedkommende Skolekommissioner i Forening udarbejdet Plan, ifølge hvilken Skolevæsenet i nævnte Sogne ordnes paa den Maade, at der i hvert af Sognene ansættes en Lærer og opføres en Skolebygning med Skolestue og Lejlighed for Læreren, og desuden en Skolestue i Bygden Dal i Husevig Sogn.

Udvalget, af hvis Medlemmer navnlig Hentze og Petersen maa siges at have nøje Kendskab til de lokale Forhold i de omtalte Sogne, mener at kunne anbefale den foreslaaede Ordning som særdeles hensigtsmæssig. Navnlig skal man tillade sig at bemærke, at det sikkert er heldigst, at Skuø, skønt den ikke har meget over hundrede Indbyggere, har en Lærer for sig selv, da det ved Vintertid jævnlig hænder, at der i flere Uger i Træk paa Grund af høj Sø og Brænding ikke kan finde Forbindelse Sted mellem den og Sandøen.

Hvad angaar den Lønning, der af Sognene tilbydes som Ækvivalent til det eventuelle Statstilskud, da bestaar den, saaledes som Tilfældet har været i en Del andre Sogne paa Færøerne, i Naturalydelse til en samlet Værdi af 200 Kr. til hver Lærer. Værdiberegningen maa anses for rigtig efter Prisforholdene i vedkommende Bygder.

Med Hensyn til Tiden for Indførelsen af den paatænkte Skoleordning skal man ikke undlade at gøre opmærksom paa, at da der for Tiden er Mangel paa ledige eksaminerede Lærere her paa Øerne, og da det Hold Lærerelever, som nu uddannes paa Lærerskolen i Thorshavn, først skal tage Afgangseksamen i Sommeren 1899, vil Undervisningen i de her omhandlede Sogne næppe i sin Helhed kunne begynde

førend nævnte Aars 1ste Oktober. Medens derfor Bevillingen til alle tre Lærerlønninger næppe vil behøves før til den Tid, skulde samtlige nødvendige Skolebygninger helst forinden være fuldførte, og maa altsaa paa-begyndes saa snart som muligt.

I Overensstemmelse med foranstaaende Bemærkninger skal Udvalget indstille til Tinget at vedtage følgende:

Lagtinget indgaa til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om sammes Medvirkning til

- a) at der af Statskassen, saa vidt muligt allerede i det kommende Finansaar, maatte blive bevilget følgende Tilskud til Opførelse af Skolebygninger i Sandø Præstegælds Kommune:

1. til en Skolebygning i Skaalevig.....	4,000 Kr.
2. til en Skolebygning i Husevig.....	4,000 —
3. til en Skolebygning i Skuø.....	4,000 —
4. til en Skolestue i Dal (Husevig Sogn).....	1,400 —

Tilsammen... 13,400 Kr.

- b) at der, efterhaanden som Lærerembederne i de tre nævnte Sogne blive besatte, af Statskassen aarlig maatte blive ydet som Hjælp til Lønning af

1. en Lærer i Skaalevig Sogn	200 Kr.
2. — i Husevig	200 —
3. — i Skuø	200 —

Tilsammen... 600 Kr.

I Udvalget for de Kirkekasserne vedkommende Sager, Thorshavn den 18de August 1897.

Fr. Petersen. J. M. Hentze.
Ordfører

Dione Isaksen.

Den 26de August foretoges Sagens 2den Behandling. Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sættes under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 1ste September, sættes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 17 St. Fraværende vare Provsten, Müller og Olsen.

Den 3dje September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

I Anledning af tvende Andragender fra Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune har Lagtinget i indværende Sædning enstemmig med 17 St. vedtaget at indgaa til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet med Andragende om sammes Medvirkning til

- a) at der af Statskassen, saa vidt muligt allerede i det kommende Finansaar, maatte blive bevilget følgende Tilskud til Opførelse af Skolebygninger i Sandø Præstegælds Kommune:

1. til en Skolebygning i Skaalevig.....	4,000 Kr.
2. til en Skolebygning i Husevig.....	4,000 —
3. til en Skolebygning i Skuø.....	4,000 —
4. til en Skolestue i Dal (Husevig Sogn).....	1,400 —

Tilsammen... 13,400 Kr.

- b) at der, efterhaanden som Lærerembederne i de tre nævnte Sogne blive besatte, af Statskassen aarlig maatte blive ydet som Hjælp til Lønning af

1. en Lærer i Skaalevig Sogn	200 Kr.
2. — i Husevig	200 —
3. — i Skuø	200 —

Tilsammen... 600 Kr.

Idet man da herved tager sig den Frihed at henvende sig til det høje Ministerium med Anmodning om, at der ved sammes gunstige Forsorg af Statskassen maatte tilstaa Sandø Præstegælds Kommune de omhandlede Tilskud, skal man som nærmere Motivering tillade sig at henvise til medfølgende 2 Andragender med 1 Bilag saut til hoslagte, af vedkommende Udvalg afgivne Betænkning.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 3dje September 1897.

C. Bærentsen. Fr. Petersen.
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

VII. Andragende om Pension til Lærer O. P. Effersøs Enke.

Den 24de August fremlagdes følgende Skrivelse fra Færø Amts Skoledirektion:

Færø Amts Skoledirektion.

Thorshavn, den 3dje August 1897.

Hosfølgende Skrivelse af 29de Januar d. A., hvori Kommissionen for Thorshavns Realskole henstiller, at der søges tillagt Andenlærer O. P. Effersøs Enke en Pension af indtil 600 Kr. aarlig, skulde Direktionen herved tilstille det ærede Lagting med sin bedste anbefaling.

P. D. V.

C. Barentsen.

Til

Færøernes Lagting.

* * *

Herved tillader Kommissionen sig ærbødigt at henstille til Direktionens Overvejelse, om det ikke kunde være muligt at udvirke, at der skaffes Andenlærer O. P. Effersøs Enke en Pension af indtil 600 Kr., som man har tænkt sig kunde udredes saaledes, at Statskassen bidrager Halvdelen, medens den anden Halvdel tilskydes dels af Skolefonden dels af Amtsrepartitionsfonden eller en anden af de under Lagtinget hørende Fonds.

Kommissionen for Thorshavns Realskole, den 29de Januar 1897.

Emil Bruun. Louis Bergh. Johs. Hansen.
T. J. Kjelnæs. E. Müller.

Til

Færø Amts Skoledirektion.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3te August, vedtoges, efter Forslag af Schrøter, at henvise Sagen til Udvalget for forskelligartede Sager.

Den 1ste September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Skrivelse fra Kommissionen for Thorshavns Realskole, hvori denno henstiller til Færø Amts Skoledirektion, om det ikke kunde være muligt at udvirke, at der skaffes Andenlærer Effersøs Enke en Pension af indtil 600 Kr., som Kommissionen har tænkt sig kunde udredes, den ene Halvdel af Statskassen, den anden Halvdel dels af Skolefonden dels af Amtsrepartitionsfonden, hvilken Skrivelse Direktionen har tilstillet Lagtinget med sin bedste anbefaling.

Udvalget maa være enigt med Skoledirektionen og Kommissionen i, at det er særdeles ønskeligt, om der kunde tillægges Lærer Effersøs Enke Pension, og det saa meget mere, som hun har 4 Børn i en Alder fra 1—10 Aar at forsørge. Foruden at Effersø udførte sin Lærergjerning ved Realskolen i 25 $\frac{3}{4}$ Aar, har hans offentlige Virksomhed paa andre Omraader haft en ikke ringe Betydning for den færøske Befolkning. Han repræsenterede saaledes Øerne i nogle Aar i Rigsdagens og Rigsraadets Folketing, han har i et længere Aarmaal været Medlem af Lagtinget, desuden har han i en Del Aar været Medlem af Skoledirektionen, Sparekassedirektionen, Overlandvæsenkommissionen og Thorshavns Borgerrepræsentation.

Udvalget anser det derfor for billigt, at hans Enke stilles saaledes, som om hun havde været pensionsberettiget efter Pensionsloven af 3te Januar 1851. I Henhold til denne Lovs §§ 4 og 8 vilde i-saa Fald Pensionen være saaledes at beregne:

Den afdødes Indtægter i hans sidste fem Løveaar vare:

Gage som Lærer ved Realskolen.	1600 Kr.
— — — — — Lærerskolen	225 —
Til Ildebrændsel.....	140 —
Huslejegodtgørelse anslaa til...	299 —

Ialt... 2261 Kr.

Fragaar $\frac{1}{3}$ af, hvad Naturalydelse (Huslejegodtgørelse) bringe den samlede Indtægt til at overstige 2000 Kr., — altsaa $\frac{1}{3}$ af 264 Kr..... 88 —

Tilbage... 2176 Kr.

$\frac{1}{6}$ af disse 2176 Kr. bliver 272 Kr. aarlig.

Desuden finder Udvalget, at Omstændighederne tale for, at der i Analogi med bemeldte Lovs § 8 tilstaa hende et Pensionstillæg af 70 Kr. aarlig for hvert af hendes 4 uforsørgede Børn, indtil de opnaa 18 Aars Alderen.

Hvad angaar Børnenes Køn og Alder, da vare de ved Faderens Død:

- 1 Pige 10 Aar gammel
- 1 Dreng $8\frac{1}{4}$ — —
- 1 Pige $6\frac{3}{4}$ — —
- 1 Pige 1 — —

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, af hvilken Kasse Pensionen skal afholdes, da finder Udvalget, at den rettest bør udredes af de samme Kasser, der lønne Realskolens Lærere, og i samme Forhold, som Lønningen udredes, nemlig $\frac{3}{4}$ af Statskassen og $\frac{1}{4}$ af Skolefonden. De 3 Realskolelæreres Lønninger variere efter deres Tjenestetid fra 3400 Kr. til 5200 Kr., altsaa udgør Gennemsnitslønnen 4300 Kr., foruden til Ildebrændsel 360 Kr., jfr. de kgl. Resolutioner af 20de April 1876 og 7de Oktober 1880. Desuden erholde de 675 Kr. for deres Arbejde ved Lærerskolen, altsaa i alt 5335 Kr. Statskassens Tilskud til Realskolelærernes Løn er 3300 Kr. og de fornævnte 675 Kr. for Lærerskolen, i alt 3975 Kr., foruden Deputat til Skolevæsenet af 224 Kr.

Opførelse og Udvidelse af Skolens Bygninger har — fraset det senere erhvervede Gymnastiklokale — kostet 15,000 Kr., af hvilken Udgift Statskassen i Hensyn til Finanslovene for 1860—61 og 1880—81 har afholdt henholdsvis 3000 og 6000 Kr., i alt 9000 Kr. eller $\frac{3}{6}$, og Skolefonden 6000 Kr. eller $\frac{2}{6}$.

Med Hensyn til, hvorvidt Skolefonden har tilstrækkelige Indtægter til at paatage sig en forøget Udgift af 128 Kr., da finder

Udvalget, at uagtet det er Skoledirektionen, der i det væsentlige bestyrer Skolefondens Midler, saa har dog Loven af 20de Marts 1893 tillagt Lagtinget Myndighed til i Anledning af Skolelæreres Pensionering at afholde Udgifter af Fonden, hvorfor Tinget ogsaa maa have sin Opmarksomhed henvendt paa, hvorvidt Fonden kan bære forøgede Udgifter. I den Anledning skal Udvalget tillade sig at anføre:

De i Hensyn til Lov om Skolevæsenet paa Færøerne af 1ste Marts 1854 § 33 henlagte Midler vare, da Realskolen oprettedes:

Den faste Kapital	35,491 Kr.
og en kontant Beholdning af	3,320 —
I alt kom i 1865 det ved Salget af 2 Marker Jord indkomne Beløb	5,380 —

I alt... 44,191 Kr.

Fondens Status blev ved at holde sig omtrent paa samme Standpunkt, indtil Skolen i 1876 blev udvidet, hvorefter Status blev gunstigere. Den 1ste Januar 1876 vare Aktiverne 44,587 Kr., derefter vedbleve de successivt at stige, indtil de den 1ste Januar 1890 udgjorde 49,621 Kr. I det sidst nævnte Aar blev imidlertid en Bygning købt for c. 2000 Kr. til Brug for Gymnastikundervisningen. Fra dette Tidspunkt blev Fondens Status mere og mere ugunstig. I de sidste 5 Aar ere Aktiverne forringede med 1354 Kr., heraf i de sidste 3 Aar i Gennemsnit med 311 Kr.

Desuden faa vi i indeværende Aar en forøget Udgift til Tilskud til Pension til Lærerne Danielsen og Guttormsen	100 —
Renten af den under Seminariefonden staaende Kapital plejer à 4 pCt. at udgøre 416 Kr., hvorimod den efter Regnskabsførers Opgivende er falden og udgør for indeværende Regnskabsaar kun 331 Kr. — Differ-	85 —
Tilskud til den paatænkte Pension til Lærer Effersøes Enke.....	128 —

I herefter vil det forventede Under-skud for indeværende Regnskabsaar udgøre..... 624 Kr.

Sidst afledne 1ste Januar udgjorde Skolefondens Midler	45,187 Kr.
Drager man herfra.....	624 —

vil Fondens Status ved Aarets Udgang blive..... 44,563 Kr.

eller 24 Kr. mindre end den var for 22 Aar siden og 372 Kr. mere end den var, da Realskolen blev oprettet i 1861.

Den omhandlede Tilbagegang hidrører navnlig fra forøgede Udgifter, idet den i kgl. Resolutioner af 20de April 1876 og 7de Oktober 1880 fastsatte Lønningsforhøjelse for alle 3 Lærere er bleven afholdt i de senere Aar med deres fulde Beløb, nemlig 1800 Kr., og Tilskud i Henhold til Lov af 29de Marts 1893 § 4 til Johs. Petersens og Joen Jacobsens Pensioner er afholdt med 150 Kr. aarlig. Desuden fra Formindskelse af Indtægter, idet, foruden det ovenstaaende Rentetab af 85 Kr., Renten af en Kapital paa 3.100 Kr., der indestaar paa Indskrivningsbevis i Statskassen, er sunken fra 4 til 3½ pCt. eller med 17 Kr., og nogle af Indtægterne bero paa den usikre Grønde-fangst.

Da Udgifterne for Tiden næppe kunne formindskes, vil det blive nødvendigt, for atter at tilvejebringe Balancé, at forsøge Fondens Indtægter, af hvilken Grund Udvalget anser det for rettest, at Tinget henstiller til Skoledirektionen at fremkomme med Forslag om at forhøje Skolepengene. Nu ere de i Henhold til Skolelovens § 9 kun 24 Kr. aarlig for hver Discipel, og naar flere Søkende samtidig besøge Skolen, 16 Kr. for det andet og 8 Kr. for det tredje. Om Skolepengene bleve forhøjede til 4 Kr. maanedlig, da er det dog meget lave Skolepenge og langt lavere end i de andre Realskoler i Riget. Det er derhos næppe nødvendigt, at Retten til at give Fripladser i Skolen benyttes i saa vidt Omfang, som det hidtil er sket, navnlig til Børn, hvis Forældre bo i Thorshavn.

Der kunde maaske ogsaa indvindes noget, hvis Direktionen forsøgte helt eller delvis paa at faa anbragt den Del af Skolefondens Midler, som nu henstaar til 3½ pCt. eller mindre, til 4 pCt. imod anordningsmæssigt Pant i Jordegods paa Færøerne.

Skulde det imidlertid blive nødvendigt for at opretholde Realskolens Virksomhed at tilskyde et Beløb af Amtsrepartitions-fonden, da bør Thorshavns Kommune tilskyde et tilsvarende Beløb, da det er Byen Thorshavns Borgere, der have den største Nytte af Skolen. For Tiden er den besøgt af 39 Elever fra Byen og 7 fra Landet.

At yde et Tilskud af Amtsrepartitions-fonden af 150 Kr. aarlig eller af nogen anden under Lagtingets Bestyrelse staaende Kasse, kan Udvalget ikke nu anbefale, da de nævnte Kasser for Tiden yde et forholdsvis klækkeligt Bidrag i Henhold til

Lov af 29de Marts 1893 om Skolelæreres Pensionering.

Derimod mener Flertallet, Müller og Sørensen, at det kunde være passende at yde Effersøes Enke et Tilskud af denne Fond af 48 Kr. aarlig indtil videre, idet man, naar den Tid kommer, da Afknappingen i hendes eventuelle Pension af Statskassen og Skolefondens som en Følge af, at Børnene opnaa Myndighedsalderen, indtræder, vil foreslaa at overlade til det daværende Lagting, hvorvidt man, for saa vidt ingen Forbedring i hendes Formuesforhold skulde være indtraadt, maatte finde Anledning til at forhøje Amtsrepartitions-fondens Tilskud, saaledes at hendes samlede Pension kom op til 600 Kr. aarlig. Dette finder Flertallet, at Lagtinget med god Føje kan gaa ind paa under Hensyn til de af afdøde Effersø beklædte offentlige Hverv ved Siden af hans pædagogiske Virksomhed, saavel som ogsaa i Erindringen om den Virksomhed, han udfoldede som Formand i Lagtingets Amtsrepartitionsfundsudvalg.

For øvrigt maa det beklages, at Lærer Effersø intet har gjort for at sikre sin Hustru Overlevelsesrente. For lignende Spørgsmaals Afgørelse i Fremtiden finder Udvalget det rettest, at Tinget anmoder Skoledirektionen om at opfordre de nuværende og fremtidige gifte Lærere ved Realskolen til at gøre det.

At der fra Bevillingsmyndighedernes Side skulde være noget til Hinder for, at Statskassen udreder $\frac{3}{4}$ af Pensionen, kan Udvalget næppe tro. Foruden at Effersø, som anført, har været Lærer ved Skolen i 25¾ Aar, gik han med som frivillig for at forsvare Fædrelandet i den sidste slesvigske Krig, hvor han blev saaret og udviste saadan Tapperhed, at han efter Indstilling af Krigsministeriet 26 Aar efter Krigen udnævntes til Ridder af Dannebrog. Dette Moment venter Udvalget, at Lovgivningsmagten vil tage Hensyn til ved Afgørelsen af Spørgsmaalet om Pension til hans efterladte.

Mindretallet, Schrøter, kan derimod ikke gaa ind paa, at der af Amtsrepartitionsfonden bevilges noget Beløb til nævnte Øjemed, medmindre Thorshavns Kommunalbestyrelse yder et tilsvarende Beløb.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

1. Lagtinget indgaar til Kirke- og Undervisningsministeriet med Indstilling om at udvirke, at der tilstaaes Andenlærer O. P. Effersøes Enke fra den 1ste Februar d. A. at regne en Pension af

272 Kr. aarlig samt et Pensionstillæg af 70 Kr. aarlig for hvert af hendes 4 uforsørgede Børn, indtil de opnaa en Alder af 18 Aar, og at Pensionen udredes med $\frac{3}{4}$ af Statskassen og $\frac{1}{4}$ af Færø Amts Skolefond.

2. Lagtinget henstiller til Skoledirektionen at tage Initiativet til, at Skolepengene ved Thorshavns Realskole blive forhøjede, og i øvrigt søge at tilvejebringe Balance i Skolefondens Status ved helt eller delvis at søge at faa anbragt den Del af Skolefondens Midler, som nu henstaar til Forrentning til $3\frac{1}{2}$ pCt. eller mindre, til 4 pCt. imod anordningsmæssigt Pant i Jordegods paa Færøerne.
3. Skoledirektionen anmodes om at opfordre nuværende og fremtidige gifte Lærere ved Realskolen til at sikre deres Hustruer en passende Overlevelserente.

Forslag fra Müller og Sørensen.

4. Som Tillæg til den Pension, Lærer Effersøs Enke forventes at ville erholde bevilget af Statskassen og Færø Amts Skolefond, ydes der hende indtil videre et aarligt Tilskud af 48 Kr. af Amtsrepartitionsfonden, hvilket Tilskud, naar hendes nævnte Pension paa Grund af, at Børnene opnaa Myndighedsalder, delvis inddrages, efter Andragende kan forhøjes, saaledes at hendes samlede Pension i alt udgør 600 Kr.

I det Udvalg, der er nedsat i Sagen angaaende Pension til Lærer Effersøs Enke, Thorshavn den 31te August 1897.

J. H. Schrøter,
Ordfører.

E. Müller.

S. J. Sørensen.

Den 2den September (i et Eftermiddagsmøde) foretoges Sagens 2den Behandling. Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sættes under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.

Imellem 2den og 3dje Behandling fremkom følgende Ændrings- og Underændringsforslag:

A. Fra Schrøter.

1. Til Post 1: »272 Kr.« forandres til »320 Kr.«

2. I Stedet for Müllers og Sørensens Forslag Post 4 sættes en saalydende Post 4:

»Som Tilskud til Færø Amts Skolefond bevilges indtil videre et Beløb af 50 Kr. aarlig af Amtsrepartitionsfonden, for saa vidt Thorshavns Kommunalbestyrelse ligeledes indtil videre af Kommunens Midler bevilger et lige saa stort Tilskud til bemeldte Skolefond.«

B. Fra Bærentsen.

1. Stedet for Udvalgets Forslag 1 sættes:

»Lagtinget indgaar til Kirke- og Undervisningsministeriet med Indstilling om at udvirke, at der tilstaas Andenlærer Effersøs Enke fra den 1ste Februar d. A. at regne en Pension af 600 Kr., saaledes at Halvdelen 300 Kr. udredes af Statskassen og at den anden Halvdel udredes af Amtsrepartitionsfonden og Færø Amts Skolefond med 150 Kr. af hver.«

C. Fra Schrøter.

(Underændringsforslag til A).

»50 Kr.« forandres til »100 Kr.«

Den 7de September fremlagdes følgende Skrivelse fra Thorshavns Kommunalbestyrelse:

Paa dertil given Anledning skal Kommunalbestyrelsen herved udtale, at Thorshavns Kommune indtil videre vil yde et Tilskud af 100 Kr. til Færø Amts Skolefond udover, hvad Kommunen i Henhold til allerhøjeste Resolution af 20de April 1876 er pligtig til at bidrage.

Thorshavns Kommunalbestyrelse den 6te September 1897.

Holm, J. P. Evensen.

E. D. Bærentsen, E. Müller, Rinsen.

Jens W. Jacobsen.

Endvidere fremkom følgende Underændringsforslag:

D. Fra Müller og Sørensen.
(Underændring til B.)

Til Forslaget føjes: »af Amtsrepartitionsfonden dog kun indtil videre.«

E. Fra Dahl.
(Underændring til D.)

I Stedet for »i Forslagets Slutning tilføjes: », saa længe Thorshavns Kommune yder de lovede 100 Kroners Tillæg til Skolefonden.«

Den 7de September foretoges Sagens 3dje Behandling. Først sattes Underændringsforslagene D og E samlede under Afstemning, men forkastedes med 10 St. mod 1. Derefter sattes Ændringsforslag B under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, Effersø, O. Jacobsen, Danielsen, Niclasen, Bærentsen, Chr. Jacobsen, J. H. Poulsen, Hentze, Müller, Sørensen, Dahl og Formanden; — M. Poulsen og Schrøter stemte ikke, medens Provsten, Petersen og Olsen vare fraværende; og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 15 St. Herefter betragtedes Udvalgets Forslag Punkt 1 og 4 som bortfaldne.

Udvalgets Forslag Punkt 2 sattes under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.

Udvalgets Forslag Punkt 3 sattes under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.

Den 13de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Til

Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Lagtinget modtog i indeværende Samling en Skrivelse fra Færø Amts Skoledirektion, bilagt med en Skrivelse fra Skolekommissionen for Realskolen, hvori henstilles til Tinget at virke hen til, at der

forskaffes Enken efter Lærer Effersø, der afgik ved Døden den 7de Januar d. A., en aarlig Pension af 500 Kr., hvilken man tænkte sig udredet med Halvdelen af Statskassen og Halvdelen af de under Lagtinget sorterende Kasser, nemlig af Skolefonden og Amtsrepartitionsfonden med 150 Kr. af hver.

Det i Sagen nedsatte Udvalg afgav sin Betænkning, hvoraf det fremgaar, at man i Betragtning af, at afdøde Lærer Effersø ved Siden af sin Skolevirksomhed havde beklædt forskellige offentlige Hverv af Betydning for den færøske Befolkning, formente, at hans Enke burde stilles saaledes, som om hun havde været pensionsberettiget efter Pensionsloven af 5te Januar 1851. Man fandt det derhos billigt, at Enkens Pension tilvejebragtes med en forholdsvis Udbetaling af de samme Kasser, hvoraf afdøde Lærer Effersøs Løn var afholdt, hvorefter Statskassen vilde komme til at bære $\frac{1}{4}$ og Færø Amts Skolefond $\frac{1}{4}$ af Pensionen. Efter den Udregning af afdødes Lønning, som Udvalget opstillede, vilde Enkens Pension beløbe sig til 272 Kr. aarlig, hvortil man mente, at der burde lægges et Beløb af 70 Kr. aarlig for hvert af hendes 4 uforsørgede Børn, indtil de opnaaede Myndighedsalderen.

I Overensstemmelse hermed var Udvalgets Indstilling i Sagen, idet dog et Flertal i Betragtning af den Betydning, den afdødes Virksomhed, som bemærket, havde haft for Færøerne, foreslog, at der af Færø Amts Repartitionsfond skulde ydes Enken et Tillæg til hendes Pension af 18 Kr. aarlig, saaledes at hendes samlede Pension kunde komme op til 600 Kr. aarlig, og at der skulde aabnes hende Udsigt til efter Omstændighederne at erholde yderligere Udbetaling af denne Fond, efterhaanden som der skete en Reduktion af Pensionen, ved at Børnene opnaaede 18 Aars Alderen.

Efter at Udvalgsbetænkningen var bleven fremlagt i Tinget og Sagen havde været underkastet 2den Behandling, fremkom der fra Lagtingsmand Schrøter Ændringsforslag til Udvalgets Forslag bl. a. om, at Pensionsbeløbet 272 Kr. forandres til 320 Kr., og fra Lagtingsmand Bærentsen om, at Pensionen ansattes til 600 Kr. aarlig fra 1ste Februar d. A. at regne, saaledes at Halvdelen udredes af Statskassen og Halvdelen af Færø Amts Repartitionsfond og Færø Amts Skolefond med 150 Kr. af hver. Ved Sagens 3dje Behandling fremkom der Underændringsforslag til sidstnævnte Ændringsforslag fra

Lagtingsmændene Müller, Sørensen og Dahl vedrørende Udbetalingen af den Del af Pensionen, som tænktes udredet af Amts-repartitionsfonden.

Ved den derefter foretagne Afstemning bortfaldt de 2 sidstnævnte Underændringsforslag, hvorhos Bærentsens Ændringsforslag vedtoges med 15 Stemmer. Herved var Schrøters Ændringsforslag og Udvalgets Forslag bortfaldne.

I agtinget tillader sig derfor paa det bedste at anbefale til det høje Ministeriums gunstige Forsorg den skete Vedtagelse,

for saa vidt den gaar ud paa, at der søges udvirket Lærer O. P. Effersøes Enke en Pension af Statskassen af 300 Kr. aarlig fra 1ste Februar d. A. at regne, hvortil hun højlig trænger.

Færøernes Lagting den 13de September 1897.

C. Bærentsen.

E. Müller.
Ordfører.

Joen Poulsen.

VIII. Andragende om Statstilskud til Skibsfiskeriets Fremme.

Den 4de September sattes udenfor Dagsordenen under Forhandling Spørgsmaalet om, ved hvilke Midler det færøske Skibsfiskeri maatte kunne ophjælpes. Efter stedfunden Diskussion foreslog Müller straks at nedsætte et Udvalg til at afgive Betænkning i denne Sag. Forslaget sattes under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0. Til Medlemmer af Udvalget valgtes med samme Stemmeantal: Dahl, Effersø, Finsen, Müller og Schrøter.

Den 8de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Allerede førend den kongelige Enehandel blev ophævet, foretoges Forsøg med Skibsfiskeri her ved Øerne, saavel med her hjemmehørende som med andre danske Skibe, der havde delvis dansk Bemanding. Disse Forsøg viste sig imidlertid alt andet end efterfølgelsesværdige. Nogle Aar efter

Frihandelens Indførelse havde flere Færinger en Tid lang faret med Fiskerskibe fra Grimsby og derved sat sig grundig ind i Skibsfiskeriet. I Halvfjerdserne blev der saa igen anskaffet nogle Fiskerskibe, som gennemgaaende egnede sig langt bedre til Bedriften end de tidligere benyttede. Ved Hjælp af mere erfarne Skibsførere og delvis erfarent Mandskab opnaaedes i Slutningen af Halvfjerdserne under daværende heldige Konjunkturer og rigelig Forekomst af Fisk paa Bankerne ganske gunstige Resultater, saa at der blev anskaffet flere Skibe. Imidlertid havde man endnu ikke opnaaet tilstrækkelig Erfaring i Retning af fornuftige Lønningsforhold, billig Proviantering m. m., og Følgen var, at, da der indtraf Nedgang i Konjunkturerne i Forbindelse med mindre heldigt Fiskeri, blev nogle Fiskeriselskabers Status saa daarlig, at der midt i Firserne blev solgt en Del Aktier for indtil 50 pCt. under pari.

Imidlertid var man i England begyndt mere og mere at gaa over til Fiskeri med

Dampskibe, og en Del af de gamle Fiskerslupper bleve derfor solgte til meget lave Priser. Nogle af disse Skibe bleve nu købt til Færøerne, og de fleste af dem fiskede i de første Aar med godt Netto-udbytte. Dette opmuntrede til Indkøb af flere Skibe, og Fiskerflaaden voksede, som man vil se af hoslagte Fortegnelse (Bil. 1), efter en hidtil uanet Maalestok, navnlig efter at Staten havde støttet Skibsfiskeriet ved Bidrag til Assuranceforeningen og ved Ophævelse af Tilkøbsafgiften og der tillige i Lovgivningen blev indrømmet lettere Adgang til at kunne blive Skibsfører.

Efter tidligere indvundne Erfaringer kunde man befrygte, at Fiskerflaadens hurtige Forøgelse, og deraf følgende Vanskelighed ved at faa fuld Bemanding med dygtigt, øvet Mandskab, før eller senere ved nedgaaende Konjunkturer og periodisk indtræffende daarlige Fangstaar vilde føre til nogle af Fiskeriselskabernes Ruin. For Aaret 1896 var Udbyttet for de mindre heldige Skibes Vedkommende saa ringe, at Nettoudbyttet langt fra svarede til Gennemsnitsudgifterne til Vedligeholdelse af Skrog med staaende og løbende Gods og nødvendige Inventariegenstande samt Tillæg af Renter og Kapitalafdrag, svarende til Værdiforringelsen. Der synes for Tiden ikke at være Udsigt til væsentlig Forbedring af Fiskepriserne, som i de sidste 20 Aar have varieret fra noget over 7 til henimod 11 Kr. pr. Centner af prima Skibsfisk, og som sidste Aar vare lidt over 8 Kr. Fiske-mængden, som ifølge Erfaring er underkastet periodiske Svingninger, er nu og synes fremdeles at blive i Aftagende paa de hidtil benyttede Fiskepladser. Udsigterne for Skibsfiskeriets Bestaan ere derfor alt andet end lyse. Dette har givet Anledning til, at Lagtingsmedlemmer i Betragtning af den Betydning, det omhandlede Fiskeri har for Samfundet, have bragt Sagen paa Bane i Tinget, hvilket har ført til Nedsættelse af et Udvalg.

Undertegnede Udvalg, som af Lagtinget er nedsat til at tage under Overvejelse, hvad der kan gøres for at støtte Skibsfiskeriet, har ladet sig det være magtpaaliggende at samle statistiske Oplysninger og opstille Beregninger, der kunne belyse, hvilken Betydning Skibsfiskeriet har for det færøske Samfund i Særdeleshed, og hvilken Betydning det har og kan faa for den danske Stat saavel som for Verdensmarkedets Forsyning med Levnedsmidler (Bil. 2); dernæst har Udvalget i Erkendelse af, at det vilde være en stor Samfunds-

ulykke, om Skibsfiskeriet paa Grund af uheldige Konjunkturer og periodisk Nedgang i kvantitativt og kvalitativt Udbytte skulde gaa over Styr, rettet sin Opmærksomhed paa, hvad der muligvis vil kunne gøres for at støtte Skibsfiskeriet i økonomisk Henseende.

Hvilken Betydning Skibsfiskeriet har for vort Næringsliv, fremgaar af medfølgende Bilag 2. Det bør fremhæves, at den Arbejdsfortjeneste (50,000 Kr.), der er forbunden med Klipfisketilvirkningen, for største Delen tilfalder Enker og faderløse samt andre Kvinder og Børn, som ellers vanskelig kunne faa nogen synderlig Pengefortjeneste.

Antallet af de Mænd, som ere direkte beskæftigede med Skibsfiskeriet, har i det sidste Par Aar været omtrent lig med det Antal, som i den senere Tid har søgt til Islands Østkyst for at drive Fiskeri med aabne Baade, og det er endnu ikke naaet op til det Antal, som Baadfiskeriet ved Færøerne beskæftiger; dog giver Skibsfiskeriet ikke alene det største Udbytte, men bereder tillige den største indirekte Vinding for Samfundet i Form af Handelsfortjeneste, Arbejdsfortjeneste for Haandværkere og andre Arbejdere. Skibsfiskeriet har givet Anledning til, at der for et Par Aar siden er anlagt en Ophalingsbeding her paa Øerne, og en anden Ophalingsbeding samt en Kængningsanstalt ere nu under Arbejde.

Det færøske Skibsfiskeri er i Forhold til det Antal Mennesker, det beskæftiger, uden Tvivl anseesaaende med Hensyn til den Kvantitet af Fødemidler, hvormed det forsyner Verdensmarkedet. Ved den ovenfor paaviste indirekte Indflydelse paa andre Næringsveje er Skibsfiskeriet navnlig af stor Betydning for det færøske Samfund og tillige, ved at fremme Handelsomsætningen i Riget, af nogen Betydning for den danske Stat i det hele taget. Derfor er det øjensynligt, at Skibsfiskeriet kan fortjene en saadan Støtte fra Statens Side, som kan fremme en sund og naturlig Udvikling af denne Næringsgren, hvori Færingerne synes vel skikkede til Banebrydere for andre danske Statsborgere, der maatte ønske at optage Konkurrencen med Udlandets Fiskere saavel ved de danske Rigslandes som ved fremmede Kyster.

Hvis enkelte af Fiskeriselskaberne ved Uheld og mindre velleddet Bestyrelse efter en Række af Aar med daarlige Priser og ringe Fiskeri skulde gaa over Styr, vilde dette ikke være saa beklageligt, naar de mere dygtige og kapitalstærke Selskaber

kunde overtage og fortsætte Driften; men hvis der skulde indtræde en almindelig Tilbagegang i Driften, vilde det i Sandhed være en stor Samfundsulykke. Derfor bør man i Tide være betænkt paa Midler til ikke alene at vedligeholde, men ogsaa stadig udvikle og udvide Skibsfiskeriet.

Hvad Konjunkturerne angaar, bemærkes følgende:

Verdensmarkedets Svingninger kan man fra færøsk Side næppe vente at faa nogen væsentlig Indflydelse paa. En Undersøgelse af Klipfiskemarkedet i Lighed med den, der for nogle Aar siden foretoges af Islanderen Ditlev Thomsen, vilde vistnok være ønskelig, men der er næppe tilstrækkelig Anledning til for nærværende Tid at søge de hertil nødvendige Midler bevilgede af det Offentlige. For saa vidt Markedet til sine Tider kan være trykket ved Overproduktion af de særskilt færøske Kvaliteter af Klipfisk, vil det kunne have Betydning, om nogle Skibe for en Del af Aaret slaa ind paa nye Grene af Fiskeridrift (Makrelfiskeri, Fiskeri efter Helleflynder ved Grønlands Vestkyst og eventuelt Drivgarnfiskeri efter Sild i de færøske Farvande) og ny Tilberedning eller Anvendelse af Udbyttet af det hidtil almindelige Torskfiskeri (hermetisk Nedlægning af Fisk, regelmæssig Udførsel af fersk Fisk ved Hjælp af Isafkøling eller eventuelt andre nyopfundne Afkølingsmetoder). De ovenfor berørte Fremskridt maa formentlig hovedsagelig sættes i Værk ved privat Foretagssomhed og Samarbejde af dem, der ere direkte interesserede i Opretholdelsen af Skibsfiskeriet. Det vil i saa Henseende være gavnligt ved at vække Interessen for Fremskridt, om der fra færøsk Side bliver megen personlig Deltagelse i den Fiskeriudstilling, som næste Aar agtes afholdt i Bergen. Bemeldte Udstilling vil uden Tvivl ved en velordnet og fyldig Udstilling af Fiskeriprodukter kunne bidrage til, at vor Klipfisk opnaar den Pris, som dens Kvalitet berettiger den til. Vigtigheden af at højne Kvaliteten er indlysende, naar man overvejer Midlerne til at forøge det økonomiske Udbytte af Fiskeriet.

Fiskeriet er en af de Bedrifter, som er underkastet de største Svingninger i det kvantitative Udbytte. For det færøske Skibsfiskeris Vedkommende kunne Svingningerne for en Del bero paa Vejrforholdene, men den hovedsagelige Aarsag er Fiskestimmernes Vandringer. Derfor vil det have Betydning at kende saa mange Fiskepladser som muligt for at kunne søge andet Steds

hen, naar der ikke kan faas tilstrækkeligt Udbytte paa de sædvanlige Fiskebanker.

De enkelte Fiskeriselskaber ere ikke saa velstillede, at man kan vente, at de opofre sig for det almindelige Bedste ved at lede efter uopdagede Fiskebanker. Derfor vilde det være ønskeligt, om den danske Marines Skibe, som komme paa Øvelsestogter i de færøske Farvande, kunde foretage saadanne Undersøgelser af Havbunden i Øernes Nærhed, som kunde føre til Opdagelse af hidtil ukendte Fiskebanker.

Da Fiskeriet ved Færøerne for Efter sommerens Vedkommende selv i gode Fiskeaar sjælden giver et tilfredsstillende Udbytte, og Fiskeriet ved Islands Østkyst dels giver en middelmaadig Kvalitet af Fisk og dels drives af saa mange Baade og Skibe, at Gennemsnitsudbyttet ikke vedblivende kan ventes saa godt som hidtil, vilde det være ønskeligt, om man kunde finde nye Fiskepladser, hvor man kunde drive et lønnende Fiskeri i Maanederne Juli, August og September. I saa Henseende har man rettet sin Opmærksomhed paa Farvandene ved Grønlands Vestkyst og ved Spitsbergen samt den norske Kyst og det hvide Hav. Forsøg i den Retning vare vistnok allerede foretagne, hvis Risikoen ved et langvarigt Togt til ubekendte Farvande ikke havde været for stor for den enkelte. Derfor har man tænkt sig den Udvej, at der ved offentlige Midler kunde tilvejebringes passende Opmuntringspræmier, saa at vedkommende Rederi kun kom til at bære en Del, f. Eks. Halvdelen, af Risikoen ved saadanne Togter.

Til ovenomhandlede Øjemed vilde det være ønskeligt, om man af Statskassen kunde faa bevilget til Fiskeriernes Fremme paa Færøerne for de næste 3 Aar Beløb af henholdsvis 9000, 8000 og 7000 Kr. Disse Beløb vilde kunne anvendes saaledes, at der for det første Aar gives en Præmie paa 1000 Kr. for 2 Maaneders Forsøg med Makrelfiskeri og 4000 Kr. fordelt paa to Skibe af passende Type til Fiskeri ved Grønlands Vestkyst og en lignende Sum til Fiskeri ved Spitsbergens Kyst. I de følgende 2 Aar kunde der med Vejledning af den indvundne Erfaring foretages en ny Fordeling af Præmierne, saa at man i Løbet af de 3 Aar ogsaa vilde faa Opmuntring til Forsøg ved den norske Kyst og i det hvide Hav.

De, som ønske at konkurrere om de eventuelle Præmier, bør inden en vis fastsat Tid indgive Ansøgning til Amtet med Oplysninger om Kvalifikationer m. m. Udferlig Beretning om den foretagne Eks-

pedition bør sættes som Betingelse for Udbetaling af Præmien.

Hvis Fiskeri ved Grønlands Vestkyst skulde blive iværksat, vilde det formentlig støtte vort Fiskeri i Konkurrencen med Amerikanerne, om der enten for de enkelte Skibe efter Ansøgning i hvert enkelt Tilfælde eller for danske Fiskerskibe i Almindelighed kunde indrømmes visse Iemølpelser i de ved Bekendtgørelse fra Direktoratet for den kgl. grønlandske Handel af 8de Maj 1884 givne Forskrifter. Det vil nemlig, muligvis kunne have Betydning, om Skibene kunne faa Lov til at antage en indfødt Lods og forsyne sig med Agn, som kun skaffes dem af den grønlandske Befolkning. Hvis Helleflynderfiskeriet skulde vise sig mere givende end Torskefiskeriet, vilde det have Interesse at faa Underretning om Afsætningsforholdene i de britiske Besiddelser og de forenede Stater. Det er nemlig ikke utænkeligt, at det for de største Fiskerskibes Vedkommende kunde betale sig at afsætte Fangsten i en amerikansk Havn og tage Last af Majs eller andre amerikanske Produkter tilbage til Færøerne.

I Henhold til ovenstaaende tillader Udvalget sig at indstille:

1. Lagtinget indgaar til Justitsministeriet
 - a) med et Andragende om, at der til det færøske Skibsfiskeris Fremme

af Støtskassen for Finansaaret 1898—99 og de to følgende Finansaar maatte blive bevilget henholdsvis 9000, 8000 og 7000 Kr.

- b) mod en Henstilling om, at Ministeriet maatte søge udvirket en Iemølpelse i Forskrifterne angaaende Besæjlingen af Grønlands Vestkyst, og med en Begæring om, at der maatte blive tilstillet Amtet forhaandenværende Oplysninger om Afsætningsforholdene for Fiskeriprodukter i amerikanske Havne.
2. Lagtinget indgaar til Regeringen med en Henstilling, hvori fremhæves det ønskelige i at foretage en saadan Undersøgelse af Havbunden omkring Færøerne, som eventuelt kan føre til Opdagelse af nye Fiskebanker.
3. Amtmanden anmodes om at rette en Henstilling til alle i Fiskeridriften interesserede om af yderste Evne at virke for at højne Fiskeriprodukternes Kvalitet.

I Udvalget i Sagen angaaende Opbøjning af Skibsfiskeriet, Lagtinget den 8de September 1897.

R. C. Effersø, Finsen, O. H. Dahl.
Ordfører.
J. H. Schrøter, E. Müller.

Bilag I.

Fortegnelse

OVER

Fiskerfartøjer hjemmehørende paa Færøerne i Aarene 1887 — 1892 — 1897.

1887	1892	1897	Fartøjernes Art og Navn	Drægtighed		
				1887	1892	1897
				Tons	Tons	Tons
1	1	2	Slup »Larke«	42 ⁶⁸ / ₁₀₀	42 ⁶⁸ / ₁₀₀	2
2	2	2	Kutter »Trangisvaag«	22 ⁶¹ / ₁₀₀	22 ⁶¹ / ₁₀₀	2
3	3	2	Skonnert »Falken«	32 ²⁶ / ₁₀₀	32 ²⁶ / ₁₀₀	2
4	4	2	» »Slangen«	20 ²⁰ / ₁₀₀	20 ²⁰ / ₁₀₀	2
5	5	1	Slup »Peder«	30	30	30
6	6	2	— »Gauntlet«	42 ⁵⁸ / ₁₀₀	42 ⁵⁸ / ₁₀₀	42 ⁵⁸ / ₁₀₀
7	7	3	— »Munken«	21 ⁷³ / ₁₀₀	21 ⁷³ / ₁₀₀	21 ⁷³ / ₁₀₀
Overføres...				212 ⁶ / ₁₀₀	212 ⁸ / ₁₀₀	94 ³¹ / ₁₀₀

1887	1892	1897	Fartøjernes Art og Navn	Drægtighed		
				1887	1892	1897
			Overført...	Tons 212 ⁶⁷ / ₁₀₀	Tons 212 ⁶⁷ / ₁₀₀	Tons 94 ⁵¹ / ₁₀₀
7	7	3	Slup »Sprite«	77 ⁵⁷ / ₁₀₀	»	»
8	»	»	— »Nordlyset«	68 ⁹⁷ / ₁₀₀	68 ⁹⁷ / ₁₀₀	68 ⁹⁷ / ₁₀₀
9	8	4	— »Karen«	50 ²⁹ / ₁₀₀	50 ²⁹ / ₁₀₀	»
10	9	»	— »Robert Miller«	86 ¹⁴ / ₁₀₀	86 ¹⁴ / ₁₀₀	86 ¹⁴ / ₁₀₀
11	10	5	— »Delfinen«	76 ¹⁹ / ₁₀₀	76 ¹⁹ / ₁₀₀	76 ¹⁹ / ₁₀₀
12	11	6	— »Iothar«	27 ⁶⁵ / ₁₀₀	»	»
13	»	»	— »Fawn«	57 ⁸² / ₁₀₀	57 ⁸² / ₁₀₀	57 ⁸² / ₁₀₀
14	12	7	— »Frisk«	36 ⁷⁵ / ₁₀₀	36 ⁷⁵ / ₁₀₀	»
15	13	»	— »Jeanette«	43 ²⁶ / ₁₀₀	43 ²⁶ / ₁₀₀	43 ²⁶ / ₁₀₀
16	14	8	— »Ellen«	32 ⁴⁶ / ₁₀₀	32 ⁴⁶ / ₁₀₀	»
17	15	»	— »Hermode«	67 ⁰⁶ / ₁₀₀	»	»
18	»	»	— »Don«	42 ⁷⁹ / ₁₀₀	42 ⁷⁹ / ₁₀₀	12 ⁷⁹ / ₁₀₀
19	16	9	— »Grace«	50 ⁶⁴ / ₁₀₀	50 ⁶⁴ / ₁₀₀	50 ⁶⁴ / ₁₀₀
20	17	10	— »Hemarine«	29 ⁰⁸ / ₁₀₀	29 ⁰⁸ / ₁₀₀	»
21	18	»	— »Beautiful Star«	»	63 ⁶⁷ / ₁₀₀	63 ⁶⁷ / ₁₀₀
»	19	11	— »Prosperous«	»	68 ⁷⁴ / ₁₀₀	68 ⁷⁴ / ₁₀₀
»	20	12	— »Streymoy«	»	80 ⁰⁶ / ₁₀₀	80 ⁰⁶ / ₁₀₀
»	21	13	— »Sandoy«	»	85 ⁴¹ / ₁₀₀	85 ⁴¹ / ₁₀₀
»	22	14	Skonnert »Cyclone«	»	92 ³⁴ / ₁₀₀	92 ³⁴ / ₁₀₀
»	23	15	Slup »Marshall«	»	62 ³⁷ / ₁₀₀	62 ³⁷ / ₁₀₀
»	24	16	— »Suðringur«	»	121 ⁷⁴ / ₁₀₀	121 ⁷⁴ / ₁₀₀
»	25	17	— »Pride of Essex«	»	74	74
»	26	18	Skonnert »Florence«	»	107 ⁸⁷ / ₁₀₀	107 ⁸⁷ / ₁₀₀
»	27	19	Galeaze »Betzy«	»	48 ⁷² / ₁₀₀	»
»	28	»	Slup »Dauntless«	»	117 ¹ / ₁₀₀	117 ¹ / ₁₀₀
»	29	20	— »Pioneer«	»	33 ⁵² / ₁₀₀	33 ⁵² / ₁₀₀
»	30	21	— »Immanuel«	»	76 ⁰⁶ / ₁₀₀	76 ⁰⁶ / ₁₀₀
»	31	22	— »Ørvingur«	»	88 ²⁸ / ₁₀₀	88 ²⁸ / ₁₀₀
»	32	23	— »Norðstjörn«	»	86 ⁸⁸ / ₁₀₀	86 ⁸⁸ / ₁₀₀
»	33	24	— »Vábingur«	»	»	71 ⁹⁵ / ₁₀₀
»	»	25	— »Amaranth«	»	78 ²⁴ / ₁₀₀	78 ²⁴ / ₁₀₀
»	34	26	Skonnert »Lalla Rookh«	»	82 ¹⁷ / ₁₀₀	82 ¹⁷ / ₁₀₀
»	35	27	Slup »Royndin fríða«	»	88 ⁰⁸ / ₁₀₀	88 ⁰⁸ / ₁₀₀
»	36	28	— »Emerald«	»	»	90 ⁵⁷ / ₁₀₀
»	»	29	— »Dart«	»	»	71 ⁸⁷ / ₁₀₀
»	»	30	— »Regina«	»	»	86 ⁰⁷ / ₁₀₀
»	37	31	— »May Flower«	»	21 ⁸⁸ / ₁₀₀	21 ⁸⁸ / ₁₀₀
»	»	32	— »Jubilee«	»	»	79 ⁶⁵ / ₁₀₀
»	»	33	— »William Clowes«	»	»	87 ⁰⁷ / ₁₀₀
»	»	34	— »Th. Charlton«	»	»	89 ⁰⁶ / ₁₀₀
»	»	35	— »Johanna«	»	»	85 ⁰⁷ / ₁₀₀
»	»	36	— »Spurn«	»	»	68 ²¹ / ₁₀₀
»	»	37	— »Svanen«	»	»	54 ⁵¹ / ₁₀₀
»	»	38	— »Fearless«	»	»	60 ⁰⁷ / ₁₀₀
»	»	39	— »Vagoy«	»	»	82 ²² / ₁₀₀
»	»	40	— »Othello«	»	»	89 ⁰⁷ / ₁₀₀
»	»	41	— »Viking«	»	»	92 ⁰² / ₁₀₀
»	»	42	— »Tjaldri«	»	»	85 ⁰⁰ / ₁₀₀
»	»	43	— »Vinur«	»	»	87 ⁰⁰ / ₁₀₀
»	»	44	— »Docea«	»	»	70 ²⁴ / ₁₀₀
»	»	45				
			Overføres...	958 ⁶¹ / ₁₀₀	2264 ⁰⁰ / ₁₀₀	3321 ⁴⁰ / ₁₀₀

1887	1892	1897	Fartøjernes Art og Navn	Drægtighed		
				1887	1892	1897
				Tons	Tons	Tons
21	37	45	Overført...	958 ⁸¹ / ₁₀₀	1264 ⁶⁸ / ₁₀₀	3321 ⁴⁸ / ₁₀₀
"	"	46	Slup »Carl«	"	"	86 ³⁹ / ₁₀₀
"	"	47	— »Snowdrop«	"	"	55 ⁷⁷ / ₁₀₀
"	"	48	— »H. M. Stanley«	"	"	81 ⁵¹ / ₁₀₀
"	"	49	— »Guiding Star«	"	"	85 ⁷² / ₁₀₀
"	"	50	— »Vestmanna«	"	"	76 ⁰¹ / ₁₀₀
"	"	51	— »Galatea«	"	"	74 ²⁹ / ₁₀₀
"	"	52	— »Nordingur«	"	"	63 ⁰⁰ / ₁₀₀
"	"	53	— »Only sister«	"	"	77 ⁷¹ / ₁₀₀
"	"	54	— »Suburoy«	"	"	93 ⁸¹ / ₁₀₀
"	"	55	— »Cyclone«	"	"	71 ⁶⁴ / ₁₀₀
"	"	56	— »Kittewake«	"	"	78 ⁷⁹ / ₁₀₀
"	"	57	— »I. undine«	"	"	29 ⁰⁸ / ₁₀₀
"	"	58	— »Flower of the Wally«	"	"	95 ⁸¹ / ₁₀₀
"	"	59	— »Sulan«	"	"	75 ⁷¹ / ₁₀₀
"	"	60	— »Ternan«	"	"	80 ⁰⁰ / ₁₀₀
"	"	61	— »Energy«	"	"	77 ⁷¹ / ₁₀₀
"	"	62	— »Sildberic«	"	"	83 ⁶⁴ / ₁₀₀
"	"	63	— »Falkur«	"	"	93 ¹⁵ / ₁₀₀
"	"	64	— »Trongjissvingur«	"	"	80 ⁷⁵ / ₁₀₀
"	"	65	— »Riddarin«	"	"	89 ¹⁸ / ₁₀₀
"	"	66	— »Heimdalur«	"	"	86 ⁸⁰ / ₁₀₀
"	"	67	— »John Brown«	"	"	80 ⁷⁵ / ₁₀₀
"	"	68	— »Prince of Wales«	"	"	47 ¹⁹ / ₁₀₀
"	"	69	— »Ida«	"	"	43 ⁵⁰ / ₁₀₀
"	"	70	— »Albert Victor«	"	"	79 ⁰⁷ / ₁₀₀
"	"	71	— »Daggry«	"	"	78 ¹⁸ / ₁₀₀
"	"	72	Dæksbaad »Vigilant«	"	"	19 ⁰⁷ / ₁₀₀
"	"	73	Slup »Nelson«	"	"	17
21	37	73	I alt...	958 ⁸¹ / ₁₀₀	2264 ⁶⁸ / ₁₀₀	5326 ⁸⁰ / ₁₀₀

Bilag 2.

Ifølge en til det kgl. Landhusholdningsselskab i 1886 indgiven Beretning stillede Udbyttet af de forskellige Næringsveje dengang sig saaledes, at

Indtægten af Fiskeriet var	800,000 Kr.
— - Klipfisketilvirkningen	40,000 —
Landbruget og de øvrige Næringsveje gave	910,000 —

Af det ovenfor angivne Beløb kunde henregnes til Skibsfiskeriet, som da dreves med 21 Skibe, omtrent 240,000 Kr. og Fiskeriet med aabne Baade c. 600,000 — (hvoraf $\frac{1}{3}$ antages at være medgaaet til Hjemmeforbrug).

I 1896 gav Skibsfiskeriet, som blev drevet med 62 Skibe med en Besætning af 788 Mand (se hoslagte Underbilag*) c. 730,000 Kr.
(Klipfisken beregnet til 47 Kr. pr. Skpd.)

Af det sidstnævnte Beløb medgaar:

Til Klipfisketilvirkningen godt og vel	50,000 Kr.
Skibsførere og Mandskab faa (Provianten ikke iberegnet) c. 260,000 --	
Til Salt og Proviant m. m., som indføres fra Udlandet, medgaar	c. 240,000 --
Til Fortjeneste for Rederierne samt handlende, Haandværkere og andre Arbejdere bliver da	c. 180,000 --

730,000 Kr.

Kapitalværdien af 62 Skibe er tilnærmelsesvis	600,000 Kr.
Rente og Amortisering kan ansættes til 16 pCt.	96,000 --

62 Skibe have med en Besætning af 788 Mand i Sommerhalvaaret indbragt 7,7 Millioner Pund Fisk eller pr. Mand henved 10,000 Pund.

*) "Færingalidindii" Nr. 4 1897.

Bilag 3.

A. En Tur til Makrelfiskeri i Farvandet mellem Norge og Shetland antages, naar Tiden til Sejlads frem og tilbage samt til Afhændelse af Udbyttet medregnes, at kræve c. 3 Maaneder.

Som Løn til Skibsfører og 9 Mand antages at medgaa pr. Maaned	460 Kr. —	1380 Kr.
Proviant,	— 180 —	= 540 —
		<u>1920 Kr.</u>

B. En Tur fra Færøerne til Fiskeri paa Grønlands Vestkyst antages at vare fra 20de Juni til 20de Oktober eller 4 Maaneder.

Som Løn til Skibsfører og 11 Mand, hvoraf en Navigator, medgaar		
pr. Maaned	600 Kr. —	2400 Kr.
Proviant,	— 220 —	= 880 —
		<u>3280 Kr.</u>

C. Til en Tur fra Færøerne til Spitsbergens Kyst kan Tid, Mandskab og Udgifter antages at medgaa som under 1.tra A.

Sejladsen til Grønlands Vestkyst antages at være forbunden med større Fare, hvorimod Vejen til Spitsbergen er lidt længere, saa at Fisketiden kan blive forholdsvis kortere. I begge Tilfælde kan forudsættes stort Slid af Sejl og Redskaber i Forhold til, hvad der finder Sted ved Tur 1.tra A.

Bilag 4.

I 1896 var det ugentlige Gennemsnitsudbytte af Skibsfiskeriet pr. Mand 420 Pd. *)

For et Fiskeriselskab, som ejer 2 Skibe og havde et Udbytte
pr. Mand pr. Uge af 344 Pd.
haves nedenstaaende Driftsoversigt:

Aktiekapitalen udgør..... 16,000 Kr.

Udbytte ved Fiskeriet..... 20,911 Kr.

Udgifter ved Fiskeriet 18,084 Kr.

Forrentning og Amortisering **). 2,560 —

Overskud 267 —

20,911 Kr.

Et andet Aktieselskab med 2 Skibe havde pr. Mand pr. Uge 320 Pd. ***)

Aktiekapitalen udgør..... 21,368 Kr.

Udbytte af Fiskeriet..... 13,047 Kr.

Underbalance..... 5,433 —

18,480 Kr.

Udgifter ved Fiskeriet 15,061 Kr.

Renter og Amortisering 3,419 —

18,480

*) Fisken flækket (Rygraden udtagen), henligget i Salt 1—3 Månedet.

**) Erfaringsmæssigt Gennemsnit til Rente og Amortiseringslag 16 pCt. (derunder Vedligeholdelse af Skrog og staaende Gods).

***) Mandskabet paa disse Skibe, saavel som paa omtrent Tredjedelen af samtlige Lærskibe, var ved en Mæslingepidemi delvis hindret i Udvølsen af Fiskeriet i Sommermaanederne.

Ved Sagens 2den Behandling, den 9de September, sattes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling under Afstemning og vedtoges med 14 St. mod 0.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 10de September, sattes Udvalgets Forslag samlet under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 14 St., idet samtlige tilstedeværende Medlemmer stemte ja; fraværende vare: Provsten, Danielsen, Petersen, J. H. Poulsen, Olsen og Dahl.

Den 3dje September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Til
Justitsministeriet.

I indeværende Samling har Lagtinget enstemmig vedtaget at indgaa til det høje Ministerium dels med et Andragende om at søge udvirket en Bevilling til Skibsfiskeriets Fremme og dels med Begæring om, at der maatte blive foretaget forskellige andre Foranstaltninger i samme Øjemed.

Under Sagens Behandling i Tinget er fremsat Tanken om, at der burde foranstaltes

Fiskeriekspeditioner, bestaaende af Kanonbaade eller andre af Marinens Skibe, som med et Antal af erfarne færøske Fiskere om Bord kunde foretage Undersøgelse af Muligheder og Vilkaar for Fiskeri paa de af Hensyn til Skibsfiskeriets Fremme mest formaalstjenlige Steder. Man har imidlertid ikke kunnet erkende, at saadanne Fiskeriekspeditioner i Sammenligning med de af Tinget foreslaaede i Forhold til de paa samme anvendte Bekostninger vilde kunne opnaa nævneværdige praktiske Resultater. Dog skal man, af Hensyn til, at Bevillingsmyndighederne i Betragtning af Havfiskeriets fremtidige Betydning for Staten i det hele taget mulig maatte antages at ville stille sig velvillige overfor slige ved Marinens Bistand foretagne Fiskeriekspeditioner, ikke undlade her at berøre dette Spørgsmaal.

Ligeledes er det under Sagens Behandling i Tinget heromt, at der skal være paatænkt en ny Kortlægning af Havet omkring Øerne i Forbindelse med de af Generalstaben foretagne Opmaalinger, og at det i saa Fald vilde være ønskeligt, om denne Kortlægning kunde begynde saa snart som muligt, fordi man derved kunde have Udsigt til at blive bekendt med ny Fiskebanker, hvilket antagelig vilde være til Gavn for Skibsfiskeriet under den formentlig forestaaende kritiske Periode.

Angaaende den i hofølgende Udvalgsbetænkning omhandlede Fiskeriekspedition til Grønlands Vestkyst bemærkes, at selv om Direktionen for den kgl. grønlandske Handel ikke skulde finde det tilraadeligt at indrømme Begunstigelser for færøske eller andre danske Fiskerskibe, er det ikke utænkeligt, at disse alligevel kunde konkurrere med Amerikanerne. For øvrigt antager man, at det vilde være til Gavn for den grønlandske Befolkning, om den af Færingerne kunde lære at drive Langlinefiskeri i Fjordene, ligesom Klipfiske-tilvirkningen formentlig ogsaa kunde blive af Betydning for Landet.

De nærmere Regler for de paatænkte Fiskeriekspeditioner ville formentlig bedst kunne udfindes af Amtmanden ved Konference med henværende Rederiforeninger og andre sagkyndige.

Under Henviisning til Udvalgsbetænkningen med Bilag samt Udskrift af Lag-

tingets Forhandlingsprotokol skal man til Sagens Anbefaling navnlig fremhæve følgende:

Det færøske Skibsfiskeri er, som i Udvalgsbetænkningen paavist, i det hele taget en lønnende og for Samfundet gavnlig Næringsvej, som fortjener at støttes, og som ved det Offentliges Forsorg bør værnas mod Tilbagegang under kritiske Perioder.

Da Færingerne paa nogle Omraader have vist sig som duelige Banebrydere for Udviklingen af danske Statsborgeres Havfiskeri, og da der endnu maa antages at være vide Felter for Fremgang i Udnyttelsen af denne for Menneskeheden i det hele taget saa værdifulde Næringsvej, tør man gøre nogen Regning paa Støtte fra Bevillingsmyndighedernes Side.

I Forventning om, at det høje Justitsministerium, som tidligere saa beredvilligt har ydet det færøske Skibsfiskeri Støtte og derved bidraget meget til dets Opblomstring, ogsaa ved denne Lejlighed vil interessere sig for Sagen, skal man overensstemmende med den i Tinget vedtagne Beslutning tillade sig at andrage:

at der til det færøske Skibsfiskeris Fremme af Statskassen for Finansaaret 1898 99 og de to følgende Finansaar maatte søges bevilget henholdsvis 9000, 8000 og 7000 Kr.,

at Ministeriet maatte søge udvirket en Lempelse i Forskrifterne angaaende Besøgningen af Grønlands Vestkyst, og at der maatte tilstilles Amtet forhaanden-værende Oplysninger om Afsætningsforholdene for Fiskeriprodukter i amerikanske Havne, samt

at der, saa snart som Omstændighederne tillade det, søges udvirket en saadan Undersøgelse af Havbunden omkring Lærøerne, som eventuelt kan føre til Opdagelse af nye Fiskebanker og derved forøge Udsigterne til et lønnende Skibsfiskeri, naar der indtræder periodisk Nedgang i Fiskemængden paa de tidligere kendte Banker.

Lagtinget, den 13de September 1897.

C. Bærentsen.

R. C. Kffersø.

Ordfører.

Joan Poulsen.

IX. Andragender fra J. Patursson om Rejseunderstøttelse.

A. For at undersøge Landbrugsskoleforhold.

Den 10de August fremlagdes saalydende Andragende:

Til
Lagtinget.

Foranlediget ved, at det af Lagtinget midlertidigt fastsatte Aaremaal for Forsøgsgaardens og Lærestaltens Opretholdelse nærmer sig sin Afslutning, tillader jeg mig ærbødigst at henstille til det ærede Lagting at tage Bestemmelse om, hvorvidt man nu tør iværksætte forberedende Arbejder til Anstaltens fremtidige Omordning.

Jeg gaar nemlig ud fra, at den nuværende Ordning vil være alt andet end heldig i Retning af paa fyldestgørende Maade at virke som et vigtigt Moment for det færøske Landbrugs Fremme. Indretningerne ere nemlig saa ufuldstændige og Virkemidlerne saa smaa, at der for at naa hen til en blot nogenlunde betydningsfuld Opvisning af Forsøgsresultater eller Lærlinges Uddannelse udfordres de alleryderste personlige Opoffrelser fra Lederens Side, som det ikke vil være muligt at fortsætte gennem længere Tid.

Man maa derimod fastslaa, at skal det her paabegyndte offentlige Brug virkelig blive en mellem andre vigtige Faktorer virksom Bærer af vort Landbrug, da maa Ordningen bygges paa et Grundlag udarbejdet efter de ved Forsøgsgaarden indvundne Resultater og Erfaringer i Forbindelse med hensigtsvarende udenlandske Anordninger i lignende Retning.

Det var min Agt i afvigte Sommer at studere specielt danske og norske Landbrugsskolars Ordning og Virkemaade, men forhindret ved et Sygdomstilfælde i at følge min Rejseplan fuldt ud, lider det indvundne Materiale af Mangler, der trænge til at suppleres. Man kan maaske henstille til, at de nødvendige Suppleringer kunne indhentes ved Korrespondance eller lignende,

men jeg betragter Sagen som saa betydningsfuld for Øerne, at skal man sætte i System en saa landsvigtig Anordning, da maa man til Fuldkommenhed have det nødvendige Grundlag for Haanden.

Jeg tillader mig derfor at henstille til Tinget, at der ydes mig et Rejsestipendium af 500 Kr. for at studere Ordningen af norske og danske Landbrugsskoler. Resultaterne vilde jeg da forelægge Tinget og samtidig, om saa ønskes, et paa Grundlag af disse Studier og Forsøgsgaardsresultater herfra udarbejdet Forslag til en Landbrugsskoleordning for Færøerne.

I Tilfælde af, at foreliggende kommer til Behandling, vil jeg beredvillig meddele Lagtinget alle nærmere Begrundelser for mit Synspunkt paa Sagen.

Kirkebø, den 9de August 1897.

Ærbødigst

J. Patursson.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 10te August, foreslog Schrøter at henvise den til Udvalget i Sagen angaaende Adskillelse af Bø og Hauge (XVII). Dahl foreslog den henvist til Udvalget i Sagen angaaende en eventuel Forandring i Trøloven (XI), medens endelig Bærrentsen foreslog den henvist til Amtsrepartitionsfundsudvalget.

At Sagen skulde gaa i Udvalg, vedtoges uden Afstemning.

Forslaget om Sagens Henvisning til Udvalget i Sagen angaaende Adskillelse af Bø og Hauge sattes først under Afstemning, men forkastedes med 6 St. mod 5, hvorefter Forslaget om Henvisning til Udvalget i Sagen angaaende en eventuel Forandring i Trøloven vedtoges med 10 St. mod 0. Herved bortfaldt Forslaget om Henvisning til Amtsrepartitionsfundsudvalget.

Den 31te August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Henstilling fra J. Patursson, Kirkebø, om, at der maatte blive tilstaaet ham et Rejsestipendium paa 500 Kr., for at han kunde faa Lejlighed til at sætte sig yderligere ind i Landbrugsskoleforholdene i Danmark og Norge. Efter at bemeldte J. Patursson havde modtaget Meddelelse om, at Udvalget ansaa det for tvivlsomt, hvorvidt der i den nærmeste Fremtid bør oprettes nogen Landbrugsskole paa Færøerne, hvorimod det maatte anses for mere formaalstjenligt, om Andrageren vilde foretage en Rejse til Norge for nærmere at sætte sig ind i de derværende Landbrugsforhold, navnlig i den nordlige Del af Landet, og derefter anvende de indvundne Kundskaber til yderligere at befæste og udvikle den Landbrugsvirksomhed, som han driver i Kirkebø, saa har han tilstillet Udvalget et Svar, hvoraf det fremgaar, at han anser en saadan Rejse for formaalstjenlig, hvorfor han hoslagt fremsender et Andragende til Justitsministeriet om et Rejsestipendium paa 500 Kr.

I Anledning af det saaledes til Udvalget fremkomne Andragende har Udvalget taget Sagen under fornyet Overvejelse, hvorefter Udvalgets Flertal: Dahl, Danielsen, Effersø og Schrøter, tillader sig at fremsætte følgende:

Andrageren har, efter i en ung Alder at have gennemgaaet et Kursus paa Landbrugsskolen Stend ved Bergen, vist en paaskønnelsesværdig Ihærdighed ved Indførelse af ny og hensigtsmæssige Arbejdsmaader og Redskaber paa sin Faders Gaard i Kirkebø.

Derefter har han gennemgaaet et Landbrugskursus paa Aas Landbrugsskole og dernæst rejst en Del i det sydlige og vestlige Norge for at skaffe sig Indsigter i forbedret Landbrug. Siden har han paa Gaarden Kirkebø, som han efter sin Faders Død havde overtaget i Fæste, i over 4 Aar drevet et af Staten støttet Forsøgsbrug. Angaaende Udbyttet af dette Forsøgsbrug er der delte Meninger, idet de fleste ere enige om, at det i det sidste Par Aar ikke fuldt ud har givet de gode Resultater, som man havde ventet sig, da Forsøgsbruget blev oprettet; men det hævdes, at det færøske Landbrug i de seneste Aar har arbejdet under stigende Vanskeligheder, navnlig paa Grund af manglende Arbejds-

kraft, ligesom Bestyreren af Forsøgsbruget har haft forskellige andre Uheld og uforudsete Vanskeligheder at overvinde, og at man derfor maa sige, at de opnaaede Resultater ere saa gode, som man under de forhaandenværende Omstændigheder kan forlange. Nogle paastaa, at Resultaterne ikke svare til, hvad man efter Omstændighederne og navnlig i Forhold til Statstilskudets Størrelse er berettiget til at forlange; men selv disse kunne ikke frakende Bestyreren Begavelse og Ihærdighed i Arbejdet for Indførelsen af Forbedringer i det færøske Landbrug.

Uden at ville underkende Betydningen af den faglige Uddannelse, Andrageren tidligere har erhvervet sig, antager Flertallet, at han vil blive bedre skikket til at fortsætte sin Gerning, naar han paa en Rejse, som den i Andragendet omhandlede, kan indhøste yderligere Erfaringer, navnlig derved, at han i Egne, hvor saavel Jordbundsforholdene som Vejrforholdene i Væksttiden svare nærmest til de Forhold, hvorunder de færøske Jordbrugere arbejde, vil blive befæstet i den Retning, han i den senere Tid mere end tidligere synes at ville slaa ind paa, nemlig at stræbe efter Foderproduktionen som aldeles overvejende Formaal og sætte Kornproduktionen som noget aldeles underordnet.

Af Hensyn til Andragerens Virksomhed som Leder af det af Staten støttede Forsøgsbrug i Kirkebø vil det være heldigst, om Rejsen foretages paa et Tidspunkt, hvor Gaardsbruget og Vejledningen af eventuelle Lærlinge kan antages at lide det mindst mulige Afbræk ved manglende Overopsyn, uden at Hensigten med Rejsen derved forfejles.

Undertegnede Ole Jacobsen kan ikke fuldt ud tiltræde den af Flertallet (de Herrer Schrøter, R. Effersø, M. Danielsen og Dahl) afgivne Betænkning og skal derfor som Mindretal tillade sig at fremkomme med adskillige Bemærkninger vedrørende denne Sag.

Først skal bemærkes, at i det Andragende, J. Patursson indsendte til Tinget ved dets Aabning, udtaler han, at han ansaa den Maade, hvorpaa Forsøgsbruget paa Kirkebø hidtil er drevet, for mindre heldig og vil derfor oprette en Landbrugsskole. Derefter har han indsendt et andet Andragende, dateret 23de dennes, der gaar ud paa, at han finder det formaalstjenligt at fortsætte paa samme Maade som hidtil, naar han blot kunde komme til Norge for yderligere at udvide sine Kundskaber.

Dette forekommer Mindretallet at være altfor meget varierende til, at Tinget vel kan gaa ind paa at anbefale hans Andragende.

Naar Flertallet mener, at Andrageren i en ung Alder har vist en paaskønnelsesværdig Ihærdighed, efter at han var kommen tilbage fra et Kursus paa Landbrugsskolen i Stend ved Bergen, da skal Mindretallet ingenlunde bestride dette, men naar det omtales som lige saa paaskønnelsesværdigt, den Arbejdsmaade og de Redskaber, han derefter indførte paa sin Faders Gaard, da forekommer det Mindretallet meget tvivlsomt, efter mangt og meget at dømme, som var til Syne, da samtlige Tingets Medlemmer for 8 Dage siden vare i Kirkebø for at kunne danne sig en begrundet Mening om den Virksomhed, som er udøvet paa Forsøgsgaarden i den forløbne Tid.

Derefter omtaler Flertallet, at Andrageren har gennemgaaet et Landbrugskursus paa Aas Landbrugsskole og dernæst rejst en Del i det sydlige og vestlige Norge for at skaffe sig Indsigt i forbedret Landbrug. Det forekommer Mindretallet, at de ovennævnte Rejser og Andragerens Ophold paa de forskellige Steder i alt Fald foreløbig maa være nok, naar henses til de rigelige Understøttelser. Staten har ydet ham, og det tarvelige Udbytte, Forsøgsgaarden synes at give af sig.

Naar Flertallet endvidere hævder, at det færøske Landbrug i de senere Aar har arbejdet under stigende Vanskeligheder paa Grund af manglende Arbejdskraft, samt at Bestyreren af Forsøgsbruget har haft forskellige Uheld og Vanskeligheder at overvinde, og at man derfor maa sige, at de opnaaede Resultater ere saa gode, som man under de forhaandenværende Omstændigheder kan forlange, da kan Mindretallet heller ikke heri give Flertallet Medhold.

Vel kan det ikke nægtes, at det er mere vanskeligt for Jordbrugere paa Færøerne i Almindelighed at faa den fornødne Arbejdskraft, som hovedsagelig bliver udført ved menneskeligt Arbejde, men Bestyreren af Forsøgsgaarden er langt anderledes heldig stillet end andre Bønder, idet han har alt, hvad der udfordres til at udføre Arbejdet hovedsagelig med dyrisk Kraft, og dette har han haft Held til at faa anskaffet sig uden at have været nødt til at bruge sine egne Penge dertil. Vel er det saa, at han anskaffede sig en Del, saasom en Hest fra Norge m. m., før han fik noget Statstilskud, men siden er han saa rigelig aflagt af Statskassen, at de

første af ham afholdte Udgifter kun kunne betragtes som afholdte forskudsvis og siden refunderede.

Hvilke de Uheld ere, som Flertallet mener, at J. Patursson har haft at kæmpe med, er Mindretallet ubevidst, og maa først paavises, inden de kunne modsiges. Mindretallet maa fastholde, at han har arbejdet under særdeles heldige Forhold.

Nogle paastaa, at Resultaterne ikke svare til, hvad man efter Omstændighederne og navnlig i Forhold til Statstilskudets Størrelse er berettiget til at forlange, og denne Paastand er i fuld Overensstemmelse med Mindretallets Anskuelse. Selv om man hverken kan eller vil frakende Bestyreren Begavelse og Ihærdighed i Arbejdet for Indførelse af Forbedring i det færøske Jordbrug, saa kan det ikke hjælpe, naar Begavelsen ikke bliver brugt paa den rette Maade.

Naar det fra flere Sider og flere Gange er udtalt, at Andrageren ikke kan faa Arbejdet udført, fordi der stadig mangler Arbejdskraft, saa maa Mindretallet være af den Formening, at Aarsagen dertil hovedsagelig maa søges hos ham selv, enten i den ene eller den anden Retning.

Som foran bemærket, den dyriske Arbejdskraft og alt, hvad dertil hører, har han i fuldt Maal. Stedets Beskaffenhed er fortrinlig, men nogen Menneskekraft maa ogsaa til, og kan han ikke skaffe den, saa kan Forsøgsbruget næppe blive mønsterværdigt.

I Henhold til det ovenfor anførte tillader Mindretallet sig at foreslaa Tinget at svare Andrageren:

Lagtinget ser sig ikke i Stand til at anbefale hans Andragende, saa længe ikke saadanne Resultater foreligge, som kunne være følgeverdige og formaals-tjenlige for den færøske Befolkning.

Idet Flertallet, overensstemmende med det ovenfor anførte, yderligere fremhæver, at Andrageren trods en følelig Mangel paa Arbejdskraft — til Dels begrundet i Skibsfiskeriets Overhaandtagen i de senere Aar, og til Dels i den Strøm af Fordom og Misundelse, som har modarbejdet hans Stræben i det færøske Jordbrugs Interesse — at han, trods Ulykkestilfælde i Bosætningen, og til Trods for, at han dels ved Overanstrengelse og dels ved Ulykkestilfælde ikke alene er bleven for længere Tidsrum sat ud af Stand til at deltage i Gaardens Arbejde, men endogsaa har været nødt til at rejse bort fra Gaarden, hvorved der til Dels har manglet nødvendigt Overopsyn

ved Ledelsen af Gaardsbruget, at han dog, trods alt dette, har kunnet fuldt ud opfylde de Forpligtelser og udføre de Arbejder, som bleve ham stillede som Betingelse for Statstilskudets Udbetaling, og derhos har kunnet fremvise saadanne Resultater, at hans Arbejdsmaader m. m. flere Steder her paa Øerne have fundet Efterlignelse, og idet Flertallet endvidere fremhæver, at Forsøgsbruget ikke har kunnet tilstræbe at blive Mønsterbrug paa saa kort Aaromaal som det forløbne, tillader bemeldte Flortal sig at indstille til Vedtagelse:

Lagtinget anbefaler Andragendet til Ministeriets Velvilje under den Forudsætning, at Rejson foretages næste Sommer, efter at Vaararbejdet i Kirkebø er tilendebragt.

I Udvalget til Behandling af Sagen angaaende Andragende fra J. Patursson om Rejsestipendium, Thorshavn den 31te August 1897.

J. H. Schrøter. M. Danielsen.
Ordfører.

R. C. Effersø. O. H. Dahl.
O. Jacobsen.

I læret Skrivelse af 20de dennes har Udvalget meddelt mig, at det ikke kan tilraade Lagtinget at udvirke, at der tilstaas mig et Rejsestipendium, for at jeg kan sætte mig ind i Forhold ved danske og norske Landbrugsskoler, da Udvalget anser det for tvivlsomt, hvorvidt der i den nærmeste Fremtid bør oprettes nogen Landbrugsskole paa Færøerne, men for saa vidt jeg maatte anse det for formaalstjenligt at foretage en Rejse til Norge for nærmere at sætte mig ind i de derværende Landbrugsforhold, navnlig i den nordligere Del af Landet, og derefter anvende det indvundne Kendskab til yderligere at befæste og udvikle den Landbrugsvirksomhed, som jeg driver i Kirkebø, og tilstiller Udvalget et Andragende til Justitsministeriet om et Rejsestipendium paa 500 Kr. i den Anledning, da er Udvalget villigt til at anbefale et saadant Andragende.

Som jeg maa anse en saadan Rejse formaalstjenlig, saa tillader jeg mig herved saaledes foranlediget ærbødigt vedlagt at fremsende en Ansøgning til Ministeriet gaaende ud paa det foran anførte, hvorhos

jeg herved tager den af mig til Tinget tidligere indsendte Henstilling tilbage.

Kirkebø, den 23de August 1897.

Ærbødigt

J. Patursson.

Til

det af Lagtinget nedsatte Udvalg i nogle Sager angaaende Landboforhold.

Den 1ste September kom Sagen til 2den Behandling. Schrøter foreslog at udsætte Behandlingen til et følgende Møde. Forslaget sattes under Afstemning, men da kun 9 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Effersø, Danielsen, Niclasen, J. H. Poulsen, Høntze, Müller, Sørensen, Schrøter, Dahl og Formanden; — J. Poulsen, Isaksen, Finsen, O. Jacobsen, Petersen, M. Poulsen og Chr. Jacobsen stemte ikke, medens Provsten, Bærentsen og Olsen vare fraværende; og var Forslaget saaledes vedtaget med 10 St. mod 0.

Den 10de September fortsattes 2den Behandling. Spørgsmaalet om Overgang til 3dje Behandling sattes under Afstemning, men forkastedes med 12 St. mod 0.

B. For at undersøge Landboforhold.

Den 31te August fremlagdes følgende Andragende:

Til

Justitsministeriet.

Undertegnede Kongsbonde J. Patursson af Kirkebø tillader mig herved allerærbødigt at andrage det høje Justitsministerium om at erholde et Rejsestipendium paa 500 Kr. for derved at sættes i Stand til at foretage en Rejse til Norge, hvor jeg agter nærmere at sætte mig ind i de derværende Landbrugsforhold, navnlig i den nordlige Del af Landet, og derefter anvende det indvundne Kendskab til yderligere at befæste og udvikle den Land-

brugsvirksomhed, som jeg med Statens Understøttelse driver i Kirkebø.

Kirkebø, den 23de August 1897.

Underdanigst

J. Patursson,

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 1ste September, vedtoges, efter Forslag af Schrøter, at henvise Sagen til Udvalget i Sagen angaaende en eventuel Forandring i Trøloven (XI).

Den 7de September fremlagdes saalydende

Flertalsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende til Justitsministeriet fra Kongsbond J. Patursson, Kirkebø, angaaende en Understøttelse paa 500 Kr. for dermed at foretage en Rejse til Norge.

Udvalget har delt sig i et Flertal, Dahl, Danielsen, Liffersø og Schrøter, samt et Mindretal, O. Jacobsen.

Flertallet skal tillade sig at bemærke:

Det er en Selvfølge, at en Mand, der, som Andrageren, for faa Aar siden har begyndt paa bar Bund og paabegyndt Indførelse af rationelt Jordbrug i Kirkebø samt at bearbejde Jorden ved Hjælp af dyrisk Kraft, hvilket hidindtil har været aldeles ukendt her paa Øerne, kan føle Trang til af og til at foretage Rejser til Lande, hvis Naturbeskaffenhed har saa megen Lighed med vor, som muligt.

Han maa trænge til

1. ved Selvsyn at sammenligne det af ham drevne Jordbrug med det langt mere udviklede i Norge og navnlig med Jordbruget i den nordlige Del af Landet, hvor han ikke tidligere har været, og hvor de klimatiske Forhold m. m. formentlig ere mere lig vore;
2. ved Samtaler med ældre erfarne Mænd at meddele, hvilke Erfaringer og Resultater han har opnaaet, hvilke Fejl der ere indløbne, og høre deres Mening om, hvorledes disse Fejl bedst kunne afhjælpes, og hvilke ny Virkemaader de ville tilraade ham;
3. søge Underretning om, hvorledes Landbruget har udviklet sig i de Egne, han berejser, og efter Hjemkomsten anvende, hvad han af det indvundne

Kendskab anser for at egne sig for vore Øer.

Da der ved Sagens foreløbige Behandling fra flere Sider i Tinget blev udtalt, at det var ønskeligt, at Andrageren gav nærmere Forklaring om, hvad han navnlig vilde foretage sit Kendskab til de norske Landbrugsforhold med, har Flertallet foranlediget ham til at fremkomme med vedlagte nærmere Redegørelse.

Ved Behandling af denne Sag bør Lagtinget tage under Overvejelse, hvorvidt Andrageren har udført de Forpligtelser, som han i 1893 paatog sig, da det af Staten støttede Forsøgsbrug paa hans Fæstegaard blev oprettet, og i saa Henseende har Udvalget ved Selvsyn overbevist sig om, at han, uagtet han i de sidste Par Aar har været noget sygelig af Overanstængelse, og der er tilstødt ham Uheld, idet de fleste Køer af hans Besætning ere døde for ham ved at styrte ned af Klipperne, paa flere Omraader har udført ikke saa lidt mere, end hans Forpligtelse gik ud paa, og paa intet Omraade har tilsidesat de ham foreskrevne Regler. Han har saaledes

1. oplært 4 Mejersker, hvilket har haft til Følge, at der, foruden i Kirkebø, nu findes 3 andre Mejerier, i hvilke Centrifuge drives, paa Færøerne, nemlig et i Katbak, et paa Trollenæs og et i Ilsum;
2. foruden at vedligeholde de Landbrugsredskaber, som han har forpligtet sig til, har han anskaffet ny Redskaber til en Værdi af over 500 Kr., navnlig en Slaamaskine, en Hesterive og en Turnips-Slaamaskine;
3. i Stedet for paa et indhegnet Hauge-stykke at opføre et Hus, der om Sommeren skulde give Rum for 8 à 10 Stkr. Hornkvæg og om Vinteren indrettes for Opstaldning af c. 30 Faar, har han opført en kombineret Faaestald, Kvægstald og Ladebygning, der om Vinteren rummer 120 Faar og om Sommeren en Snes Køer. I Bygningen er indført Jærnrør til Vandledning.

Ser man hen til Hesteracen, da er den i ikke ringe Grad forbedret, ikke alene i Kirkebø, men ogsaa i Thorshavn og i Bygderne i Kirkebøes Nærhed samt tillige ogsaa paa andre Øer.

Desuden har han nu under Opførelse en kombineret Stald- og Ladebygning, der nærmer sig stærkt sin Færdighed, og som maa anses for fuldt ud tidssvarende; derved vil han paatage sig og sit Fæste en foretaget Udgift af c. 240 Kr. aarlig, en Udgift, som

han har paataget sig utvivlsomt delvis af Hensyn til Forsøgsbruget og Elevernes Uddannelse, hvilket Flertallet anser for paaskønnelsesværdigt. Han har anlagt en Glidebane, c. 2000 Alen lang, paa hvilken den Tørv, som han anvender til Gaardens Brug, glider gennem Luften ned fra Fjeldet og ned til Gaarden, hvilket har medført Anlæg af flere lignende Glidebaner andre Steder her paa Øerne.

Alle disse Bestræbelser formener Flertallet bør paaskønnes ved at vise Andrageren Imødekommenhed.

Med Henviisning til det anførte tillader Flertallet sig at foreslaa til Lagtingets Vedtagelse:

Lagtinget fremsender det fra Kongsbonde J. Patursson af Kirkebø indkomne Andragende om en Understøttelse af Statskassen for at sættes i Stand til at foretage en Rejse til Norge og ledsager dette med sin bedste anbefaling.

[Udvalget for forskellige Landbosager,
Thorshavn den 7de September 1897.

J. H. Schrøter, R. C. Effersø.
Ordfører.

M. Danielsen. O. H. Dahl.

I Anledning af det ærede Udvalgs Anmodning til mig om at meddele nærmere Oplysninger, paa hvilke Omraader jeg vil søge yderligere Kendskab til Landbrugsforholdene i Norge, skal jeg først tillade mig at paapege, at Lagtinget i 1895 med 10 Stemmer mod 8 har vedtaget en Beslutning, der fremhæver, at Tinget ikke foreløbig kan tiltræde en Bevilling til Rejseunderstøttelse, der var andraget om i lignende Ansøgning til Justitsministeriet, jfr. Beretning S. 20. Der stilles derved formentlig i Udsigt, at et saadant Stipendium burde gives senere. Af Lagtingets Forhandlinger fremgik, at de 8 Medlemmer, der stemte imod Forslaget, ønskede, at Rejseunderstøttelsen burde gives straks.

Rejsens Maal vil, som før meddelt, væsentlig gælde det nordlige Norge, hvor jeg vil indsamle Oplysninger vedrørende:

1. Græsmarkernes Forbedring i Indmark og Udmark ved Omlægning, Overgødning, Overrisling, Afgrøftning og Indsaaning.
2. Dyrkning af forskellige Slags Grøntfoder og Rodfrugter.
3. Afgrødens Behandling, Transport, Opbevaring og Benyttelse.

4. Kreaturenes Opdræt og Benyttelse.
5. Forskellige Slags Avlsredskaber m. m.

For øvrigt agter jeg, om Tid og Lejlighed tilstede det, at medtage til Undersøgelse forskellige af de i min Ansøgning af 1895 nærmere berørte Æmner.

Kirkebø, den 5te September 1897.

Ærbødigst

J. Patursson.

Den 8de September fremlagdes følgende

Mindretalsbetænkning.

Mindretallet kan ikke være enigt med Flertallet og skal derfor tillade sig at fremkomme med følgende Bemærkninger:

Naar Flertallet i sin Betænkning udtaler, at J. Patursson har paabegyndt Forsøgsbruget paa bar Bund, da maa Mindretallet benægte dette. Vel var det nok saa, at mangt og meget af, hvad Fæstet, som han overtog efter sin Fader, tilhørte, ved Overtagelsen lod en Del tilbage at ønske, da hans Fader, maaske af mindre godt Helbred, navnlig i den senere Tid, ikke var i Stand til at drive Arbejdet paa rette Maade, men saa maa man ikke lade ude af Betragtning, at i dennes Faders, nemlig Peter Poulsens, Tid stod alt paa Kirkebø i en saa glimrende og mønsterværdig Stand, at det uden Tvivl var enestaaende paa Færøerne; derfor maa Mindretallet formene, at Fæstet ved den sidste Overtagelse umulig kunde være kommet i saadan Ruin, som af Flertallet paastaet, men at det om forholdsvis kort Tid kunde komme paa Fode igen, hvis det blev drevet paa rette Maade.

At J. Patursson nu skal have saa særlig Trang til at rejse til andre Lande for yderligere at udvide sine Kundskaber, formener Mindretallet at staa i Strid med, hvad der fra flere Sider og navnlig af Flertallets Ordfører, Schrøter, i 1893 blev hævdet og stærkt betonet, at J. Patursson den Gang i fuldeste Maal havde saavel alle de teoretiske som praktiske Kundskaber, som forlanges kunde, til at drive et Forsøgs- og Mønsterbrug paa Kirkebø. Denne af Hr. Schrøter og andre fremsatte Tale fik Tilslutning i Tinget af alle undtagen af Mindretallet i nærværende Sag og et andet æret Medlem, som dengang var til Stede,

Allerede da betvivlede jeg, at J. Patursson var i Besiddelse af de til et værdigt Mønsterbrug nødvendige Kvalifikationer, og denne min Tvivl synes nu at vise sig at have været berettiget, idet det nu er en almindelig Mening blandt Befolkningen, paa nogle faa Undtagelser nær, saavel som ogsaa blandt en Del af Lagtingets Medlemmer, at mangt og meget, som bliver iværksat paa Kirkebø, kræver store Udgifter i Penge, uden paa nogen Maade at kunne svare Regning.

Det forekommer Mindretallet at være uforsvarligt af Lagtinget, med Varme at anbefale et Andragende til Justitsministeriet, gaaende ud paa at bevilge store Pengesummer af Statskassen til et Forehavende, som man selv næppe vilde ofre en Krone til. Man bør dog betænke, at Ministeriet, i Særdeleshed nu i en lang Aarrække, har vist en ualmindelig storartet Imødekommenhed overfor Færøerne paa mange Omraader. Ministeriet har vist, at det har haft Tillid til Lagtinget, derfor bør man vogte sig for ikke at misbruge sammes gunstige Velvilje ved at føre det bag Lyset, hvorved Lagtinget rimeligvis vil miste Ministeriets Tillid, og Færøerne gaa Glip af det Gode, som ellers kunde blive os til Del, og som vi saa tit og ofte haardt trænge til.

Angaaende den Forklaring og Redegørelse, som Flertallet siger sig at have foranlediget Andrageren til at fremkomme med, for deraf at faa et Begreb om, hvad han vil foretage sig, naar han kommer tilbage fra Norge, for saa vidt han kommer derhen, er ikke kommet Mindretallet for Øje; derimod har Mindretallet set to andre Skrivelser fra ham i indeværende Lagtingsamling, hvori han i den første udtaler, at han anser den hidtil brugte Fremgangsmaade paa Forsøgsgaarden for ikke længere at være tidssvarende, og i den anden Skrivelse siger han, at han anser den for at være formaalstjenlig. Hvad der har bevæget ham til at fremkomme med tvende hinanden saa stik modsatte Skrivelser paa en saa forholdsvis kort Tid, — enten det er hans egen variable Tankegang, eller han har ladet sig paavirke af andre — skal Mindretallet lade staa hen, men kun udtale, at af en Mand med saa afvekslende eller ustadig Tankegang kan man næppe have Grund til at vente de bedste Resultater, hvorhen han end rejser, og hvad han end foretager sig.

Naar Flertallet endvidere udtaler til J. Paturssons Forsvar, at han i de sidste Par Aar har været noget sygelig, foranlediget

ved Overanstængelse, og dernæst, at der er tilstødt ham Uheld, idet de fleste Køer døde ved Nedstyrtning af Klipperne, da skal Mindretallet hertil svare:

Angaaende det første, nemlig hans Helbred, saa burde han eller Flertallet, for saa vidt man skulde gøre Regning paa, at Tinget fuldt ud skulde sætte Lid til et saadant Foregivende, have forevist Lægeattest, saa meget mere, som han almindeligvis plejer at være med, tilsyneladende uhindret, saavel naar der forhandles om Politik, som paa andre Omraader.

Med Hensyn til det sidste, Nedstyrtning af Kvægbesætningen, da er det jo beklageligt og noget enestaaende, hvis de fleste af hans Køer ere omkomne paa den angivne Maade, men der er ogsaa andre Dødsmaader, hvorved saavel Kvæg som andre Kreaturer kunne sætte livet til, nemlig Fodermangel eller Mangel paa Opasning, og den Slags Død indtræffer af og til.

Flertallet udtaler, at han har udført ikke saa lidt mere, end hans Forpligtelse gik ud paa, og at han paa intet Omraade har tilsidesat de ham foreskrevne Regler. Paa et andet Sted siger Flertallet, at han — i Stedet for, at han paa et indhegnet Høgestykket skulde opføre et Hus, som om Sommeren skulde give Rum for 8 à 10 Stykker Hornkvæg, og om Vinteren for Opstaldning af c. 50 Faar, — i dets Sted har opført et andet Hus, som kan rumme 120 Faar om Vinteren, og om Sommeren en Snes Køer; altsaa har han gjort, hvad han ikke skulde, og omvendt. Den omhandlede Bygning forekommer Mindretallet at være uforholdsmæssig stor og uheldig beliggende, og som saadan mindre hensigtsmæssig; det samme har ogsaa Hr. Schrøter udtalt, endskønt han i Flertalshetænkningen betoner det som noget særdeles værdifuldt og anbefalelsesværdigt.

Hvorledes han vedligeholder sine Redskaber, skal man ikke udtale sig videre om; dog vilde det formentlig være holdigt, om disse vare bedre istandholdte mellem Brugstiderne, end Tilfældet synes at være. At han har anskaffet en Slaamaskine og andet mere, er vel ikke stort at tale om, naar det er sket for Statskassens Regning.

At hans egen Hesterace er for en Del forbedret hos ham selv og i de omkring Kirkebø nærmest liggende Bygder, vil man ikke benægte, men i videre Udstrækning mærker man lidet eller intet dertil, hvilket vel sagtens hovedsagelig hidrører fra, at han nok til Dels har sat det Afkom, som er faldet efter den Hingst, som han i sin

Tid anskaffede sig fra Norge, i temmelig høj Pris, og til Dels har gjort dem udygtige til Avl, men dette, som alt andet, er han kommen paa en nem Maade i Besiddelse af; selv om han betalte Hingsten af sine egne Penge forskudsvis, saa har han faaet Beløbet senere rigelig refunderet.

Den kombinerede Stald- og Ladebygning, som Flertallet omtaler som fuldt ud tidssvarende, har Mindretallet den stik modsatte Mening om. Den siges at være 50 Alen lang, 20 Alen bred og skal faa en tilsvarende Højde. Mindretallet maa formene, at han aldrig kommer til at have noget tilnærmelsesvis fuldstændigt Brug af den; desuden har han til dens Opførelse optaget et Laan af Statskassen, som vil forøge hans Leje med 240 Kr. aarlig, og Mænd, som have Forstand paa Byggeforetagender, mene, at der utvivlsomt skal betydelige Pengesummer til, inden den bliver fuldført.

Den 10de August vare samtlige Tingets Medlemmer i Kirkebø for at se, hvorledes et og andet der saa ud, og for at kunne danne sig en begrundet Mening derom, og efter mangt og meget at dømme, som der var til Syne, kunde vel næppe nogen faa noget godt Indtryk deraf. Nogle mene eller ville paastaa, at J. Patursson har arbejdet under uheldige Forhold, navnlig paa Grund af manglende Arbejdskraft, men Mindretallet maa formene og fastholde, at der aldrig er en Fæstebonde paa Færøerne, der tilnærmelsesvis arbejder under saa heldige Forhold, som han. Foruden det aarlige Tilskud, han har faaet af Statskassen paa 1500 Kr., saa vil de Elever, han faar til at oplære, som Regel være arbejdsdygtige Mænd, og i Stedet for, at andre maa betale rigelig Dagløn, naar man skal tænke paa at faa en Mand i Arbejde, saa lønner Staten hans Arbejdere.

I Henhold til det anførte tillader Mindretallet sig at foreslaa Tinget at svare Andrageren:

Lagtinget ser sig ikke i Stand til at anbefale Andragendet, saa længe ikke saadanne Resultater foreligge, som kunne være efterfølgelsesværdige og formaals-tjenlige for den færøske Befolkning.

Lagtinget, den 8de September 1897.

Ole Jacobsen.

Den 9de September fremlagdes endvidere følgende

Kontinuationsbetænkning fra Flertallet.

Den i Mindretallets Betænkning udviklede Kritik af Flertalsbetænkningen, af dets Medlemmers Optræden, af J. Paturssons forskellige Andragender og af Forsøgsbruget i Kirkebø er Misforstaaelse paa Misforstaaelse.

Hvorledes Andragerens Forfædre have forestaaet deres Gaard, og hvilke af dem der have været udelige eller dygtige, vedkommer slet ikke denne Sag. Det er et Faktum, at Andrageren i den sidste Tid, i hvilken hans Fader havde Fæstet, begyndte paa fuldstændig har Bund med Hensyn til at indføre dyrisk Kraft til at drive Jordbruget med, samt rationel Drift. Der var ingen Erfaringer indvundne i saa Henseende hverken fra hans Forfædre eller fra andre Bønder paa Færøerne.

I øvrigt skal der mere end 5 Aar til at bringe et forsømt Jordbrug paa Fode igen, ogsaa efter den gamle Dykningsmaade, — der vil ofte medgaa 4 Gange 5 Aar dertil.

Uagtet Andrageren havde udmærket gode Kundskaber og de bedste Kvalifikationer, den Gang, han paabegyndte Forsøgsbruget i Kirkebø, hvilke Kvalifikationer nu ved den indvundne Erfaring selvfølgelig ere blevne end yderligere forøgede, er han dog en altfor fremmelig Mand til at indbilde sig, at han har slugt al Verdens Visdom paa dette Omraade, men føler, at man skal lære, saa længe man lever.

Mindretallet vedbliver at fremhæve, at det er et Mønsterbrug i Kirkebø, men at det er forkasteligt, fordi det ikke svarer Regning. Forholdet er imidlertid dette, at det slet ikke endnu er eller skal være noget Mønsterbrug, der skal svare Regning, men kun et Forsøgsbrug, der, fordi det ikke kan svare Regning, bør støttes af det Offentlige.

Med Hensyn til, at Andragerens Redegørelse over, hvad han vil foretage sig i Norge, ikke er kommen Mindretallet for Øje, da er det, for saa vidt det er rigtigt, Mindretallets egen Sag og Skyld, da den er fremlagt i Tinget samtidig med Flertallets Betænkning i et tidligere Møde end Mindretalsbetænkningen fremkom.

Mindretallets Udvikling af, at en anden af Andrageren i indeværende Samling fremsendt Skrivelse skulde indeholde en

Modsigelse, beror, som alt andet hos Mindretallet, paa Misforstaaelse. I bemeldte Skrivelse, der gik ud paa at bevilge Andrageren Rejseunderstøttelse for at sætte sig ind i danske og norske Landbrugsskoleforhold for efter endt Rejse at fremkomme med Forslag til Ordning af en Landbrugsskole paa Færøerne, idet han betragtede en saadan for det bedste Middel til Landbrugets Opkomst, anfører han, at »Indretningerne — o: Skolemateriale — ere nemlig saa ufuldstændige, og Virkemidlerne — o: Lærerkrafterne — saa smaa« for Lærlinges Uddannelse. Selvfølgelig mener han den teoretiske Uddannelse med et meget ringe Skolemateriale og kun een Lærer, der kun kan anvende en meget begrænset Del af sin Tid til dette Omraade. I Stedet for mener Andrageren, at der burde være et tidssvarende Skolemateriale og flere Lærere, men da Udvalget meddelte ham, at det ikke ansaa det for formaals-tjenligt at oprette nogen Landbrugsskole paa Færøerne for nærværende Tid, men at man satte særlig Pris paa, at Lærlingene i Kirkebø fik Uddannelse i praktisk Jordbrug, tog han sit Andragende tilbage, hvorfor der ikke har været nogen Anledning for Mindretallet under denne Sag at »brede« sig derover.

Det skal imidlertid erkendes, at bemeldte Andragendes mindre klare Affattelse maaske har kunnet give Anledning til Misforstaaelse. Udvalget foranledigede saa J. Patursson at fremkomme med den nu foreliggende Ansøgning til Justitsministeriet.

Det er mærkeligt, hvor ømt Mindretallet er over Statskassen, naar Talen er om Kirkebøgaard. I andre Sager plejer han at være meget rundhaandet med sin Stemmegivning, saa snart der er Tale om at faa Penge af Statskassen; og naar han har haft Betænkeligheder, har han udtalt sin Frygt for, at Sagen mulig kunde komme til at lode til, at vi ogsaa fik Udgift af Amtsrepartitionsfonden i Anledning af en tilsluttet Foranstaltning. Naar han taler om at føre Ministeriet bag Lyset, da skal man ogsaa vel vogte sig derfor ved af forskellige Beveeggrunde at misanbefale en Ansøgning, som fortjener at støttes.

Flertallet har, fra sit Standpunkt set, ikke det mindste imod at bevilge de omhandlede 500 Kr. af Amtsrepartitionsfonden og agter at stemme derfor, hvis et saadant Forslag fremkommer; men da Lagtingets Flertal — ikke mindst Mindretallet O. Jacobsen — plejer at være temmelig ømt overfor Udgifter af denne Fond, og den Slags Rejsestipendier, her er Tale om, i

det øvrige Rige pleje at blive bevilgede af Statskassen, har Flertallet ikke fundet Anledning til at fremsætte et positivt Forslag i saa Henseende.

At en Del af Befolkningen er Modstandere af, hvad der foregaar i Kirkebø, skal erkendes, men en stor Del af Uviljen derimod har sin Oprindelse fra indgroede Fordomme og Misundelse. De allerfleste, der opkastede sig til Dommere herom, have aldrig set en Plov og endnu mindre det nuværende Jordbrug i Kirkebø; at Antipation derimod paa langt nær skulde være saa udbredt, som af Mindretallet anført, benægtes.

At det ikke er rigtigt, at samtlige Tingets Medlemmer skulde have faaet et saa slet Indtryk af Bruget i Kirkebø, da de i August Maaned vare der, vil Afstemningen i Tinget af denne Sag bedst bevise. Hvad Tingmændene fik Indtryk af, var, at det store Byggeforsøg, Andrageren har iværksat, har bevirket, at der er udført mindre paa Landbrugets Omraade i Aar end i de sidste 3 nærmest foregaaende Aar, og det er saa forstaaeligt, at man ikke skal have megen Indsigt for at begribe dette.

Med Hensyn til Andragerens Helbred, da foreligger der intet fra ham vedrørende dette Punkt. Det er Oplysninger, som 4 af Lagtingsudvalgets 5 Medlemmer give, og de behøve vel ikke at vedlægge deres Ord Attester for at staa til Troende, og under ingen Omstændigheder ville de indlade sig derpaa. I øvrigt har Flertallet sin Kundskab i saa Henseende netop fra Lægerne.

At Andrageren paa et indhegnet Haugestykke har opført et mere end dobbelt saa stort Hus, end han havde forpligtet sig til og derved fyldigere gennemført den Op-gave, end han paa dette Omraade havde forpligtet sig til, skal han da vel ikke straffes for; at et af Flertallets Medlemmer skulde have udtalt sig saaledes, som Mindretallet opgiver, benægtes. Flertallet anser det fremdeles for værdifuldt og paa-skønnelsesværdigt, at Andrageren ogsaa paa dette Omraade har udført udover, hvad han har forpligtet sig til. At Bygningen maaske er lidt større, end strengt taget nødvendigt og som Følge deraf er bleven lidt dyrere, er ikke gaaet ud over hverken Mindretallet, Amtsrepartitionsfonden eller Statskassen, men Andragerens egen Lomme. Det samme gælder hans Anskaffelse af Slaamaskine og andre Redskaber til en Værdi af 500 Kr. — Flertallets Belysning af Hestoracens Forbedring fastholdes. Andrageren har ingen Pligt

til at sælge sine Heste billig, naar man her paa Færøerne kappes om at faa dem, og han kan faa dem bedre betalte. At han ogsaa har solgt Folk Heste til meget billige Priser, er Flertallet bekendt, men at han ikke er tilbøjelig dertil overfor dem, der søge at gøre ham og hans Forsøgsbrug al den Skade, Afbræk og Fortræd, de kunne, er forstaaeligt.

Med Hensyn til den kombinerede Stald- og Ladebygning, da bliver det Andragernes egen Sag, at han dermed forøger sin og sit Fæstes Afgifter. Hvor meget den vil komme til at koste, har Andrageren mere Forstand paa, end de allerfleste andre, da han er en dygtig Bygmester i Sten og personlig har udført det vigtigste Arbejde. I øvrigt anvender han ogsaa paa dette Omraade dyrisk Kraft, saa han vil faa den ikke lidet billigere opført end nogen som helst anden.

At Andrageren skulde faa Penge til Foræring af Statskassen, kan Flertallet ikke indrømme; han har som Gengæld flere Pligter at opfylde, hvorfor Statsunderstøttelsen kun er et billigt Vederlag.

Hvis Andrageren kun havde til Formaal at puge det sammen i Poser, som han faar af Statskassen og Kirkebøgaard, vilde Flertallet ikke have anbefalet ham, men det, at han anvender alt paa Forsøgsbrugets Fremme, regner Flertallet ham til Ros og ikke til Dadel; selv om han stundom kan tage Fejl og anvende noget paa en mindre fordelagtig Maade, — det bliver nærmest hans egen Sag.

Pligten til at modtage og oplære Elever anser Flertallet for at være af den Besskaffenhed, at Andrageren, saa snart Statstilskudet bortfalder, ikke vil indlade sig derpaa af Hensyn til den Arbejdskraft, de give ham, uden for gode Ord og god Betaling af de paagældende Elever; yderligere at udvikle Grundene herfor, anser Flertallet for overflødig.

Det skinner igennem Mindretallets Betænkning, at dens Forfatter er besjælet af en stærk Antipati mod Andrageren, en Antipati, som han, mulig ubevidst, lader falde tilbage paa Forsøgsbruget i Kirkebø.

At Mindretallet kun var selv anden i Lagtinget til at modsætte sig Sagen i 1892, er rigtigt nok. Næste Aar, naar Spørgsmaalet om, hvorvidt Forsøgsbruget fremtidig bør støttes, kommer til Forhandling, haaber Flertallet, at han bliver alene om det, men Flertallet skal tillade sig at fremdrage Grundene, hvorfor han modsatte sig dette lille Rejsestipendium; de findes i hans egne Udtalelser, jfr. den trykte

Beretning om Forhandlingerne i Færøernes Lagting i Sagen om Oprettelse af en Forsøgs- og Mønstergaard i Kirkebø (i 1892, Side 27, 1. Sp., 6. Lin. — i den skrevne Beretning Side 139), og de lyde saaledes:

»Naar hans (J. Paturssons) Fortjenester bleve saa meget fromhævede, kunde Taleren (O. Jacobsen) dertil bemærke, at han (Taleren) ikke havde de Forpligtelser til at lære andre som J. Petersen, idet Taleren var Odelsbonde, medens J. Petersen sad inde med Statens største Gaard. Taleren fandt det glimrende, at en Mand, der havde faaet saa meget mellem Hænder, som besad et sandt Kanaans Land fremfor de fleste andre Steder paa Færøerne, at han nu, som det lod til, skulde have et saa stort Pengetilskud, medens Taleren og flere andre intet fik. J. Petersen kunde anvende sin Tid til at skrive Avisartikler, medens Taleren maatte bruge sin Krop til Arbejde for Opholdet.«

I Udvalget, der er nedsat i Anledning af forskellige Landbosager, Thors-havn den 9de September 1897.

J. H. Schrøter, R. C. Effersø.
Ordfører.
O. H. Dahl.*)

Den 10de September foretoges Sagens 2den Behandling. Afslutning begæredes af Hentze, Sørensen, C. Jacobsen og Bærentsen og vedtoges med 13 St. mod 0. Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sættes under Afstemning og vedtoges med 12 St. mod 0.

Imellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes følgende Ændringsforslag fra Dahl, Effersø og Schrøter:

Imellem Ordene »fremsender« og »det« i Flertallets Forslag, indskydes: »til Justitsministeriet«.

Ved Sagens 3dje Behandling, samme Dags Eftermiddag, sættes Flertallets Forslag først under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte:

*) Medlemmet M. Danielsen var hjemrejst ved Betænkningens Underskrift.

J. Poulsen, Laaksen, Effersø, Niclasen, Hentze, Müller, Sørensen, Schrøter, Dahl og Formanden; nej stemte: O. Jacobsen; — Finsen, Bærentsen, M. Poulsen og Chr. Jacobsen stemte ikke, medens Provsten, Danielsén, Petersen, J. H. Poulsen og Olsen vare fraværende; og var Forslaget saaledes vedtaget med 10 St. mod 1.

Den 13de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Til
Justitsministeriet.

Fra Lederen af den af Staten støttede Forsøgsgaard i Kirkebø, Landbrugskandidat, Kongsbonde J. Patursson, fremkom til Lagtinget et Andragende, hvori han paa Grund af, at Forsøgsgaarden i Kirkebø, som Lærestalt betragtet, efter hans Mening er alt andet end heldig for paa en fyldestgørende Maade at uddanne Lærlinge, androg Tinget om et Stipendium paa 500 Kr. for ved en Rejse at studere Ordningen af danske og norske Landbrugsskoler, for efter Hjemkomsten at fremsætte Forslag til Oprettelse af en Landbrugsskole paa Færøerne.

Paa Grund af de enstemmige Udtalelser, der fremkom ved Sagens foreløbige Behandling i Tinget, meddelte det i Sagen nedsatte Udvalg Andrageren, at det ikke kunde tilraade Lagtinget at bevilge eller anbefale noget Rejsestipendium i det nævnte Øjemed, da man ikke ansaa Udviklingen tilstrækkelig fremskreden til Oprettelsen af en saadan Landbrugsskole, og at man, med Hensyn til de Elever, der anbragtes paa Forsøgsgaarden, ansaa det for det vigtigste, at de navnlig oplærtes i praktisk Jordbrug, hvorhos Udvalget henstillede til ham at fremkomme med et andet Andragende, stilet til Justitsministeriet, om et Stipendium for at sættes i Stand til at foretage en Rejse til Norge for nærmere at sætte sig ind i de derværende Landbrugsforhold, navnlig i den nordlige Del af Landet, og for efter Hjemkomsten at anvende det indvundne Kendskab til yderligere at besejle og udvikle Landbrugsvirksomheden paa Forsøgsgaarden.

Saaledes foranlediget fremkom bemeldte J. Patursson med et saadant Andragende samt en nærmere Redegørelse af, paa hvilke Omraader han agtede at sætte sig yderligere ind i de omhandlede Landbrugsforhold, hvilke tvende Akt-

stykker herved vedlægges, hvorhos han tog sit første Andragende tilbage.

Efter at Sagen havde været til foreløbig Behandling i Tinget, afgav vedkommende Udvalg henholdsvis under 7de, 8de og 9de September sin Flertals-, Mindretals- og Flertals-Kontinuations-Betænkning, som man ligeledes tillader sig at vedlægge, hvorefter Sagen undergik 2 Behandlinger i Tinget. Ved 3dje Behandling, der foretoges den 10de s. M., blev Flertallets Forslag, saalydende:

Lagtinget fremsender til Justitsministeriet det fra Kongsbonde J. Patursson af Kirkebø indkomne Andragende om en Understøttelse af 500 Kr. af Statskassen for at sættes i Stand til at foretage en Rejse til Norge og ledsager dette med sin bedste Anbefaling, vedtaget med 10 Stemmer mod 1, medens 4 undlode at stemme og 5 vare fraværende.

Grunden til, at Lagtinget maa tilraade, at det omhandlede Stipendium gives, er, at da Tidspunktet for den af Lovgivningsmagten tilsagte Bevilling til Forsøgsgaarden udløber ved Udløbet af næste Finansaar, maa Tinget til næste Aar tage under Overvejelse, hvorvidt det kan tilraade, at Forsøgsgaarden fremtidig støttes af Statskassen, eller Tilskudene bør ophøre.

Under begge Eventualiteter er det nødvendigt, at Lederen udrustes med saa gode Kundskaber som muligt — i det første Tilfælde, dels for at han kan fremkomme med Forslag om, hvorledes han mener, Fortsættelsen bør ske, og dels for at sætte ham i Stand til bedst muligt at kunne bedømme, hvad og hvor meget han tør paatage sig. — i det sidste Tilfælde, dels, forinden man ophæver Forbudelsen med ham, at hjælpe til at udruste ham med saa stor Dygtighed som muligt, for at han kan fortsætte paa det begyndte Grundlag, og dels for at opmuntre ham dertil, idet en Standsning deraf efter al Sandsynlighed paa det nærmeste vil sætte en Stopper for Indførelsen af dyrisk Kraft til at bearbejde Jorden her paa Øerne med, i den første Menneskealder.

Idet man i øvrigt henviser til den af Udvalget afgivne Flertalsbetænkning, tillader Lagtinget sig i Henhold til det saaledes vedtagne paa det bedste at anbefale denne Sag til det høje Ministerium.

Lagtinget, den 13de September 1897.

C. Bærentsen. J. H. Schrøter,
Ordfører.

Joén Poulsen.

X. Forslag til Politivedtægt for Frodebo Sogns Kommune.

Den 7de August fremlagdes følgende af Forstanderskabet for Frodebo Sogns Kommune den 2den s. M. vedtagne Forslag til Politivedtægt for nævnte Kommune.

§ 1.

Paa offentlig Gade, Vej eller Plads maa der ikke foregaa Slagsmaal, Raaben eller anden larmende, voldsom eller fornærmelig Adfærd, ej heller finde nogen Sammenstimlen af Folk Sted, saaledes at den offentlige Orden forstyrres.

§ 2.

Ingen maa paa offentlig Gade, Vej eller Plads lave Glidebaner, ej heller paa eller ud over disse Steder bruge Skydevaaben, Fyrværkerisager eller andre eksploderende Genstande eller kaste med Sten, Snebolte eller andre Genstande, som kunne gøre Skade eller Fortræd.

§ 3.

Paa offentlig Gade, Vej eller Plads maa intet Arbejde foretages, hvorved Færdslen hæmmes, ej heller maa der paa disse Steder hensættes eller henlægges nogen Genstand, der kan hindre eller forulæmpe de forbigaaende. Kreaturer maa ikke tøjres ud over offentlig Gade, Vej eller Plads.

§ 4.

Naar Hunde vise sig bidske eller have den Vane at forulæmpe Folk ved at gå ad dem eller fare imod dem, kan Politiet paalægge Ejeren at holde saadanne Hunde bundne eller forsynede med forsvarlig Mundkurv.

Naar Tyre vise sig uvane, kan Politiet paalægge Ejerne at holde dem indelukkede, bundne eller forsynede med forsvarlig botn.

§ 5.

Ingen maa paa offentlig Gade, Vej eller Plads færdes i en saadan Tilstand af Beruselse, at den kan give Anledning til Ulempe for andre, ej heller paa disse

Steder vise sig maskeret eller i en Dragt, der er stridende mod Velanstændighed eller egnet til at fremkalde Forstyrrelse af den offentlige Orden; ligeledes er det forbudt at lade Vandet paa upassende Steder eller vise anden uanstændig Opførsel.

§ 6.

Ingen maa udenfor Badehus bade i umiddelbar Nærhed af offentlig Gade, Vej eller Plads eller beboet Hus.

§ 7.

Ingen maa uden fyldestgørende Grund banke paa Dør, Væg eller Vindue eller foretage lignende Handlinger, hvorved Boerne forstyrres.

§ 8.

Det er forbudt at beskadige eller besudle de til offentlig Nytte eller Prydelse bestemte Indretninger saavel som Vægge, Plankeværker eller andre saadanne Genstande, som vende mod offentlig Gade, Vej eller Plads.

§ 9.

Ingen maa uden den kommunale Bestyrelsens Tilladelse foretage nogen Gravning i eller anden Forandring ved offentlig Gade, Vej eller Plads.

§ 10.

Ingen uvedkommende maa træde eller slukke de paa offentlig Gade, Vej eller Plads anbragte Lygter.

§ 11.

Paa Kirkegaard maa ingen Legen eller anden med Hensyn til Stedet upassende Opførsel finde Sted. Børn maa ikke indfinde sig der undtagen i Følge med voksne. Det er forbudt at medtage Hunde.

§ 12.

Paa Handelsetablisement, hvorfra der drives Handel med eller Udskænkning af berusende Drikke, eller paa offentligt Beværtningssted maa der ikke sælges eller

udskænkes berusende Drikke til Personer under 16 Aar eller til kendelig berusede.

Naar nogen paa et af de nævnte Steder er bleven beruset, er Indehaveren af Lokalet ansvarlig for, at den berusede under tilstrækkelig ledsagelse bringes til sit Hjem eller andet betryggende Tilholdssted.

§ 13.

Købmanden eller Værten maa ikke imod Politiets Forbud foranstalte eller taale nogen Afbenyttelse af Lokalet, der medfører forstyrrende Støj for andre af Husets Beboere eller for omboende.

Politiet kan forbyde enhver beværtning til Hjælp i de Lokaler, hvor Gæster opholde sig, at benytte anden kvindelig Medhjælp end sin Hustru og egne voksne Børn.

§ 14.

Paa de i § 12. 1ste Stykke, nævnte Steder maa ingen gøre sig skyldig i usømmelig, voldsom eller støjende Adfærd, hvorved de tilstedeværende fortrædiges eller Husets Beboere eller omboende forstyrres.

Har Slagsmaal eller anden betydelig Uorden fundet Sted, er Købmanden eller Værten, naar det forlanges af Politiet, pligtig til straks at lukke Lokalet for den Dag.

§ 15.

De i § 12. 1ste Stykke, nævnte Handelsetablissementer skulle holdes lukkede fra Kl. 10^{1/2} Aften til 4 Morgen. Offentlige Beværtningssteder, hvor der udsælges eller udskænkes berusende Drikke, skulle ligeledes holdes lukkede i den nævnte Tid samt desuden Søn- og Helligdage fra Kl. 9 Morgen. Skærtorsdag, Langfredag og paa den første Dag af de tre store Højtider skulle de holdes lukkede hele Dagen. I lukketiden maa ingen Udlevering eller Udskænkning finde Sted og ingen Køber eller Gæst indlades eller opholde sig i Lokalet. Denne Bestemmelse skal dog ikke være til Hinder for Beværtning af rejsende i Gæstgiversteder.

§ 16.

Indehaveren af et af de i § 12. 1ste Stykke, nævnte Handelsetablissementer eller af et offentligt Beværtningssted, hvor der udsælges eller udskænkes berusende Drikke, maa hverken i eller udenfor Lokalet lade afholde Dans eller afgive Plads for selskabelige Sammenkomster.

§ 17.

Ejeren af et af de i § 12. 1ste Stykke, nævnte Steder er pligtig til, efter Politiets

nærmere Bestemmelse, i Nærheden af Lokalet at anbringe et lukket Pissoir, hvortil alle have Adgang, saa længe Lokalet er aabent. Ejeren er pligtig til at besørge Pissoirot forsvarlig renholdt.

§ 18.

Til Afholdelse af offentlige Forestillinger skal Politiets Tilladelse erhverves. Ved slige Forestillinger skulle de besøgende iagttage Sømmelighed og Orden.

§ 19.

Offentlig Dans maa ikke afholdes uden Politiets Tilladelse. Tilladelsen maa ikke gives for mere end eet Aar ad Gangen.

For Afholdelse af offentlig Dans gælde i øvrigt, under lagttagelse af Reglerne i Lovgivningen om Frod paa Folkekirkens Helligdage, følgende Bestemmelser:

Dansen maa kun finde Sted fra Kl. 6 Eftermiddag til Midnat. Dog kan Dansen paa følgende Dage udstrækkes over Midnat: 2den og 3dje Julidag, Nytaarsdag, Fastelavns-Søndag og -Mandag, 2den Paaskedag, 2den Pintsedag og Olaidag. Ved Grindfangster eller andre Lejligheder, naar mange Mennesker ere samlede og tilstrækkeligt Husly for Natten ikke kan skaffes, skal ingen Tidsbegrænsning være gældende. Politiet er berettiget til ved enkelte særlige Lejligheder at tillade, at Dansen fortsættes en begrænset Tid over Midnat.

Al Beværtning og Trakteren skal være forbudt i og ved det Hus, hvor Dansen afholdes, ligesom Husets Ejer eller Bruger skal være pligtig til at bortvise kendelig berusede Personer derfra.

Som offentlig Dans betragtes ikke blot den Dans, hvortil Adgangen staar aaben for alle og enhver, men ogsaa den, der afholdes af saakaldte sluttede Selskaber eller private Foreninger, naar dog ganske uvedkommende Personer indlades.

§ 20.

Ved offentlig Gade, Vej eller Plads forstaaes i denne Vedtægt saadanne, hvis Vedligeholdelse paahviler Kommunen.

§ 21.

Denne Vedtægt gælder for Frodebo Sogns Kommune.

§ 22.

Denne Vedtægt træder i Kraft den . . .

* * *

Ved at fremsende ovenstaaende Forslag tilføjede Forstanderskabet:

1. Vedtægten ønskes kun sat i Kraft, hvis der forinden eller samtidig træffes den Ordning, at mindst to Politibetjente blive stationerede i Tveraa.
2. Vedtægten ønskes sat i Kraft saa snart som muligt.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 10de August, foreslog Schrøter at henvise den til Udvalget for forskelligartede Sager, Effersø foreslog at nedsætte et Udvalg bestaaende af 5 Medlemmer, medens Müller foreslog Sagen henvist til Udvalget angaaende Omordningen af Politikorpset (II). Effersøs Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 10 St. mod 3.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Effersø, Müller, Olsen, M. Poulson og Schrøter.

Den 14de August fremlagdes og henvistes til Udvalget følgende af Forstanderskabet under 12te s. M. fremsendte Bemærkninger til det ovenstaaende Forslag:

1. Man finder ikke Anledning til for Tiden at oprette et Politikorps for ildbrands- og andre overordentlige Tilfælde, jfr. Lov Nr. 35 af 13de April 1894 § 2, b.

Den fornødne Overholdelse af Ordnen venter man vil kunne foregaa ved Hjælp af Politikorpset paa Færøerne, jfr. Reglement af 4de Oktbr. 1863 § 1. I det Øjemed burde mindst 2 Menige stationeres i Tveraa, hvor en Detentionsbygning haves.

2. Politivedtægten vil formentlig ikke medføre Udgifter til Politivæsenet.

3. ad § 1. Jfr. Politivedtægt for København af 22de Juni 1883 §§ 1 og 5 (i Lovtidende for 1883 Nr. 24), Politivedtægt for Randers Købstad af 23de December 1871 §§ 1 og 4 (i Ministerialtidende for 1872 B Nr. 5) og Politivedtægt for Nysted Købstad af 27de December 1871 §§ 1 og 3 (i Ministerialtidende for 1872 Nr. 5).

4. ad § 2. Jfr. P. f. K. §§ 7 og 8, P. f. R. §§ 6 og 7, P. f. N. §§ 4 og 7.

Ved »Politiet« i denne og forskellige følgende §§ forstaas »Sysselmanden«, hvis

Afgørelser kunne indankes for højere Øvrighed.

5. ad § 3. Jfr. P. f. K. §§ 13 og 14, P. f. R. §§ 14 og 15, P. f. N. §§ 10 og 11.

6. ad § 4. Jfr. P. f. K. § 46, P. f. R. § 43, P. f. N. § 35 og Skrivelse af 23de Juni 1885 fra Landfogden paa Færøerne til Sysselmanden for Suderø Syssel.

7. ad § 5. Jfr. P. f. K. § 9, P. f. R. § 8, P. f. N. § 5.

8. ad § 6. Jfr. P. f. K. § 10, P. f. R. § 9, P. f. N. § 8.

9. ad § 7. Jfr. P. f. K. § 6, P. f. R. § 5, P. f. N. § 6.

10. ad § 8. Jfr. P. f. K. § 48, P. f. R. § 45, P. f. N. § 37.

11. ad § 9. Jfr. P. f. K. § 49, P. f. R. § 46, P. f. N. § 38.

12. ad § 10. Jfr. P. f. K. § 50.

13. ad § 11. Jfr. P. f. K. § 53, P. f. R. § 49, P. f. N. § 41.

14. ad § 12. Jfr. P. f. K. § 66, P. f. R. § 62, P. f. N. § 48.

Paa Færøerne kendes ingen anden Beværter-Næring, der er bunden til Næringsbevis eller Bevilling, end den i Lov om Brændevinshandel og Brændevinsudskænkning paa Færøerne af 3dje Marts 1860 § 3 nævnte Brændevinsudskænkning. Saadanne Udskænkningsteder kunne ikke oprettes uden Amtmandens Tilladelse, hvilken man forudsætter ikke vil blive givet.

Kjøbmændene drive imidlertid i større eller mindre Udstrækning Udskænkning (Beværrning) med andre end de i Lov af 3dje Marts 1860 § 7 nævnte Drikke. I Reglen have de ikke siddende Gæster. Kun een Købmand har indrettet særlige Beværtningslokaler. Efter Forlydende agtes om kort Tid etableret en ny Beværrning med spiritus og andre Drikke. Selvfølgelig ville flere, da Næringen er fri, følge efter. De Bestemmelser, som ere nødvendige for egentlige Beværtninger, anser man ogsaa for nødvendige for de i § 12 nævnte Handelsetablissementer. Man har her, saavel som i det følgende, saa vidt

muligt fastsat de samme Regler for ethvert Etablissement, der driver Handel med eller Udsækning af spirituøse Drikke.

^{15.}
ad § 13. Jfr. P. f. K. § 67. P. f. R. § 60. P. f. N. § 46.

§'ens andet Stykke kan ogsaa anvendes paa Handlende, der drive Udsækning, selv om denne ikke foregaar i et særskilt Lokale.

^{16.}
ad § 14. Jfr. P. f. K. § 68. P. f. R. §§ 61 og 63. P. f. N. §§ 47 og 49.

Det forudsættes, at Slagsmaal eller Uorden har fundet Sted i Lokalet.

^{17.}
ad § 15. Jfr. P. f. K. § 69. P. f. R. § 63. P. f. N. § 49.

I øvrigt maa Lovgivningen om Fred paa Folkekirkens Helligdage og paa Grundlovsdagen, kfr. Lov Nr. 57 af 7de April 1876 og Lov Nr. 48 af 1ste April 1891, anvendes paa de nævnte Handelsetablissemeter. Derimod er den ikke anvendelig paa Beværtningssteder, kfr. Højesteretsdom af f. A.

Reglerne ere ens for Handler og Beværtninger, med Undtagelse af, at de førstnævnte kunne holdes aabne efter Kl. 4 Eftm. paa Søndagen nærmest før Jul og Søndagen mellem Jul og Nytaar, jfr. Lov Nr. 48 af 1ste April 1891 § 1, medens Beværtninger have Ret til at holde aabent hele Grundlovsdagen, jfr. samme Lovs § 4.

^{18.}
ad § 16. Denne § anser man fornøden for at hindre, at Bestemmelserne i § 19 om offentlig Dans blive omgaaede. Vedkommende ville ellers med Lethed kunne foranstaltte Dans og lignende afholdt af saakaldte indbudte Selskaber til stor Skade for Befolkningen. Lokaleets Ejer kan herved opnaa god Fortjeneste dels ved Lokaleets Udløjning og dels ved Salg af Drikkevarer. Erfaringer, indhentede her paa Stedet, gødtgøre til fulde Nødvendigheden af denne Bestemmelse.

^{19.}
ad § 17. Jfr. P. f. K. § 70. P. f. R. § 64.

^{20.}
ad § 18. Jfr. P. f. K. §§ 72 og 75. P. f. R. §§ 66 og 69. P. f. N. §§ 51 og 54.

^{21.}
ad § 19. Jfr. Lov Nr. 57 af 7de April 1876, Skrivelser af 20de August 1886, 9de Oktbr. 1890 og 12de Septbr. 1894 fra Land-

fogden paa Færøerne til Sysselmanden for Suderø Syssel.

Man maa bestemt holde paa, at det ikke tillades at udsækne nogen Slags spirituøs Drik i eller ved Danselokalet.

^{22.}
ad § 20. Jfr. Lov om de færøske Landkommuners Styrelse af 28de Februar 1872 § 19.

^{23.}
ad § 22. Man ønsker, at Vedtægten maa træde i Kraft saa snart som muligt, og venter, at dette vil kunne ske i Slutningen af indværende eller i Begyndelsen af næste Aar.

Den 6te September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er overgivet til Betænkning et til Lagtinget indsendt Udkast til Politivedtægt for Frodebo Sogns Kommune. Dette Udkast er det første, som Tinget har modtaget i Henhold til Lov indeholdende Bestemmelser om Politiet paa Færøerne af 13de April 1894, og det har derfor sin Interesse at søge det bragt i en saadan Form, at det kan tjene ogsaa til Rettesnor for de Politivedtægter, som kunne antages herefter at ville blive gjorte gældende paa Færøerne.

Under Lagtingssamlingen har Udvalget fra Forstanderskabet for bemeldte Kommune modtaget en Del Bemærkninger til Udkastet. Af disse fremgaar det, at Udkastet vel hovedsagelig er udarbejdet paa Grundlag af de for andre Kommuner i Kongeriget gældende Politivedtægter, men at der dog er gjort forskellige Afvigelser fra disse, ligesom ogsaa flere Bestemmelser ere optagne, som ikke findes i disse, men som ere ansete nødvendige og tjenlige for vore Forhold.

Udvalget har delt sig i et Flertal, Effersø, Müller og Olsen, samt et Mindretal, M. Poulsen og Schrøter.

Flertallet maa erkende, at det foreliggende Udkast er udarbejdet med megen Indsigt og Omtanke, og at det i det væsentlige godt egner sig til at tjene som Politivedtægt for en færøsk Kommune, og da navnlig for den Kommune, for hvilken den ønskes at gælde. Dog finder Flertallet, at der er enkelte Bestemmelser i Udkastet, som man har Vanskelighed ved at tiltræde,

ligesom man ogsaa har ment at burde tilraade enkelte mindre væsentlige Tilføjninger. Man skal særlig bemærke, at Forslaget til Vedtægten ikke, som bestemt i Loven af 1894 § 3, indeholder Regler for, hvorledes de Udgifter til Politivæsenet blive at udrede, som de forskellige optagne Bestemmelser medføre. Forstanderskabet har ment, at Politivedtægten ikke vil medføre Udgifter til Politivæsenet af Kommunens Kasse, men gaar formentlig ud fra, at de to Politibetjente, som ønskes stationerede i Tveraa, blive tagne af Politikorpset i Thorshavn og lønede af denne Institution.

I øvrigt skal Udvalget tillade sig at henvise til nedenstaaende Motiver.

ad § 3.

Til Forbudet imod, at der paa offentlig Gade, Vej eller Plads foretages noget, hvorved Færdselen hæmmes, eller til det i § en indeholdte Forbud imod paa disse Steder at henlægge Genstande, der kunne hindre eller forulempe forbigaaende, er der ikke knyttet nogen Undtagelse. Udvalget mener, at der vil kunne indtræde Tilfælde, navnlig ved Byggeforetagender, hvor det for Indbyggerne vil være af paatrængende Vigtighed at kunne anbringe Genstande paa offentlig Gade, selv om Færdselen derved hæmmes, og man mener derfor at burde tilraade, at der i Udkastet optages en Bestemmelse herom, saaledes at det overlades til Politiet at tillade Undtagelser fra Forbudet.

ad § 4.

I sidste Stykke mener man, at det ligeledes skulde tillades Ejere af Tyre, der have vist sig uvorne, og som derfor ikke kunne tillades at græsse frit omkring, at holde dem i forsvarligt Tøj. Derhos formener man, at der ved Definitionen af Udtrykket »Bot« let vil kunne opstaa Tvist, der vil falde vanskelig til at afgøre, og man anbefaler derfor, at Udtrykket ombyttes med Ordet »Masker«, ligesom det ogsaa burde tilføjes, at Ejeren kunde tillades at holde sin Tyr nikket.

ad § 6.

Badning i det fri er ikke meget brugt her og vil næppe blive det paa Grund af Vandets lave Temperatur. Man mener derfor at burde foreslaa, at de i § 6 indeholdte Forbud mod Badning udenfor Badehuse i umiddelbar Nærhed af offentlig Gade o. s. v. udgaa som overflødige. For saa vidt der af badende skulde udvises forargelig Adfærd, vil saadant kunne rammes af almindelig borgerlig Straffelov.

ad § 14.

Bestemmelserne i § 14, sidste Stykke, anses at ville kunne blive altfor følelige for de handlende. Diss: drive ved Siden af deres Udsalg af berusende Drikke til lige Udskænkning heraf, idet Beværtningsnæringen er fri, for saa vidt den ikke falder ind under Lov af 3dje Marts 1860 om Brændevinsudsalg og Udskænkning. Det vil derfor, navnlig hvor som i Tveraa den ene Handel ligger nær ved den anden, let kunne indtræffe, at Slagsmaal opstaar paa et Handelsetablisement og foranlediges af Personer, der have beruset sig ved Drik hos en anden handlende. I saadant Fald at lukke Handelslokalet, hvor Slagsmaalet er gaaet for sig, vil være ubilligt og let kunne føre til stort Tab for vedkommende handlende, naar Lokalet skulde holdes lukket hele Dagen. Saadant Slagsmaal vil helst indtræde paa en Lørdag eller paa Dagen før en af de store Højtider, ved hvilke Lejligheder Folk fra Bygderne søge til Handel og da let beruse sig. Lukningen vil derved blive end mere følelig for Købmanden. Udvalget har derfor ment at burde tilraade at indskrænke Bestemmelsen om Lukning til kun at gælde egentlige Beværtningslokaler, hvor der ikke tillige drives Udsalg af andet end berusende Drikke. Dog formener man, at Bestemmelsen tillige bør gøres anvendelig for de Lokalers Vedkommende, som de handlende have indrettet i deres Etablissementer for siddende Gæster.

ad § 15.

Lukketiden for de i § 12, 1ste Stykke, ommeldte handlende, hvilket som antydtes vil omfatte alle, anser Udvalget for uheldig. I Tidsrummet fra Kl. 10¹/₂ Aften til 4 Morgen vil det ofte være nødvendigt for de handlende at tage mod Produkter fra handelssøgende. Navnlig sker det hyppigt, at Fiskerne efter førnævnte Klokkeslet komme fra Havet med deres Fangst og da ønske at aflevere denne og at modtage Levnedsmidler i Bytte. § en foreslaas derfor ændret i Overensstemmelse hermed.

Medundertegnede Effersø kan, efter sit Kendskab til Forholdene i Frodebo Sogns Kommune, ikke være enig med Flertallet i, at det er nogen Nødvendighed for Fiskerne straks at modtage Levnedsmidler i Bytte for den Fangst, de bringe fra Havet i Tidsrummet fra Kl. 10¹/₂ Eftm. til Kl. 4 Morgen, og finder derfor ingen Grund til den foreslaaede Forandring i Vedtægten § 15.

ad § 19.

Ordene i denne § ved Grindfangster indtil over Midnat, foreslaas at udgaa og sæn omredigeret saaledes, at det bliver Politiet, der bestemmer, naar det, som ved Grindfangster eller andre Lejligheder, naar mange Mennesker ere samlede, skal kunne tillades at danse til over Midnat.

Af Hensyn til, at det ikke vides, at der foreligger en af Domstolene anerkendt Definition af Begrebet offentlig Dans, tillader man sig at foreslaa sidste Stykke af §en at udgaa.

ad § 22.

Vedtægten foreslaas sat i Kraft den 1ste Oktober 1898, til hvilken Tid den endelig vil kunne foreligge udfærdiget af Justitsministeriet. Dog forudsættes det, at der før eller samtidig stationeres 2 Politimenige i Tveraa.

Mindretallet skal endvidere tillade sig at henvise til nedenstaaende Motiver for dets særlige Forslag.

Efter at Befolkningen har været vant til en udstrakt Frihed, vil det blive en altfor pludselig Overgang for den at overholde Bestemmelser, som gaa saa vidt som de, det fremlagte Forslag i flere Retninger indeholder. Det vil ogsaa blive nødvendigt, naar Bestemmelserne ere strænge, at holde en større og bedre udrustet Politistyrke for at paase Overholdelsen, end hvad der kan udøves af 2 Mand af vort Politikorps, der nærmest maa betragtes som et Søpoliti, hvis Opgave navnlig maa være at paase, at Orden overholdes af fremmede Nationers Søfolk.

Mindretallet tiltræder Flertallets Ændringer, men foreslaar at gaa videre i den foran antydede Retning.

ad § 1.

Naar Slagsmaal eller anden larmende, voldsom og fornærmende Adfærd er forbudt, maa det anses for tilstrækkeligt; at forbyde Raaben eller Sammenstimlen af Folk, er tidssvarende, naar Talen er om Gaderne i en stor By, men bør ikke være strafbart i en færøsk Landkommune.

ad § 5.

At forbyde Folk at Jæde Vandet, hvor ingen Pissoirer findes i Nærheden, for saa vidt de kunne finde en Plads dertil, som ikke i høj Grad er anstødelig, er altfor urimeligt. Det er langt bedre og mere tidssvarende, at Forstanderskabet lader opføre Pissoirer paa de mest befærdede Steder.

Naar den Dragt, Folk gaa i, ikke er stridende mod Velanstændighed, maa det være tilstrækkeligt. Det vilde være meget vanskeligt for Folk at vide, hvorledes de skulde sikre sig imod, at Politiet ikke fandt den Dragt, de iførte sig, ikke egnet til at fremkalde Forstyrrelse af den offentlige Orden.

ad § 11.

Børn komme vist meget sjældent paa Kirkegaardene i Frodebo Sogn, da disse ligge afsides, men for saa vidt de komme der og opvise en sømmelig Opførsel, f. Eks. naar et 12 eller 14 Aar gammelt Barn gaar ind paa Kirkegaarden for at se til sin Moders eller Faders Gravsted, vilde det være i høj Grad urimeligt at straffe det derfor.

ad § 14.

Det maa anses for tilstrækkeligt, naar det er forbudt at vise usømmelig eller voldsom Adfærd, hvorved de tilstedeværende fortrædiges, paa de i § 12 nævnte Steder. Om Folk i en Butik, hvor der handles med Brændevin, ere noget højroste, er det for strængt at mulktore dem af den Grund. Det maa anses tilstrækkeligt, at Politiet faar Lov til at lukke Beværtninger, naar Slagsmaal har fundet Sted i dem; det er at gaa for vidt, at give Politiet en saa stor Ret til at lukke saadanne Lokaler, fordi en anden Uorden har fundet Sted der, selv om Sysselmanden efter sit Skøn maatte finde, at det var en betydelig Uorden.

ad § 15.

Den i Forslaget optagne Bestemmelse om Lukning af Beværtninger paa Helligdagene vil annullere, saavel den Ret, som Lov om Kred paa Folkekirkens Helligdage har givet Borgeme til at drive deres Næringsvej, som den for nylig i den Anledning overfor en næringsdrivende i Frodebo Sogn faldne Højesteretsdom. Af Hensyn til Ædrueligheden vilde det kun skade, da Folk i dens Sted utvivlsomt vilde holde de langt skadeligere Smugkroer og Brændevinsklubber.

Det kunde derimod være særdeles ønskeligt, om Ministeriet kunde formaas til at approbere en Bestemmelse, der gik ud paa, at Beværtninger skulde holdes lukkede om Helligdagene før og under Kirketiden. Kl. 3 maa anses for at være en passende Tid at aabne saadanne Lokaler, da Folk til den Tid ville være komne fra Kirke og i Reglen have spist til Middag.

Handelsetablissementer, eller de Lokaler, hvor Brændevinshandel findes, saavel som Beværtninger, bør holdes lukkede i

længere Tid om Natten end fra Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Aften til 4 Morgen, eller i 5 $\frac{1}{2}$ Time, af Hensyn til Ædrueligheden; en mere passende Tid er fra Kl. 9 Aften til 6 Morgen og for Beværtninger fra Kl. 11 Aften til 8 Morgen. Ogsaa af Hensyn til de Handelsbetjente og øvrige Personale, der skal udføre Arbejdet i dem, er 5 $\frac{1}{2}$ Time om Natten en altfor kort Hviletid.

ad § 16.

§en bør udgaa, da man bør overlade til Politiet, hvem det vil give Tilladelse til at holde Dans. Der er ingen Grund til i Vedtægten paa Forhaand at stemple en vis Klasse Borgere eller næringsdrivende som uværdige til at vises en saadan Tillid.

ad § 19.

Det maa anses for rettest at overlade til Politiet samtidig med, at Tilladelse til at holde Dans gives, at tage Bestemmelse om, hvorvidt Beværtning eller Trakteren bør være tilladt i Forbindelse med offentlig Dans. Det er saaledes gammel Skik paa Færøerne, at naar de saakaldte Dansepenge for Vinteren Nytaarsaften blive talte, at alle, der paa denne Aften besøge Dansen, baade de betalende og ikke-betalende, blive trakterede med en liden Forfriskning, ogsaa af berusende Drikke, af Danseværten. Vel har Landfogden for nogle Aar siden udgivet et Forbud mod al Trakteren af berusende Drikke i Forbindelse med Dans, men Forbudet har paa dette Punkt jævnlig været overtraadt. Ved § 19 i Forslaget vil man nægte Politiet Ret til at give en saadan begrænset Tilladelse. Det samme gælder et Forbud mod begrænset Beværtning af Øl og Vin enkelte Aftener, hvilket utvivlsomt vil fremme Ædrueligheden. Et Forbud mod al Trakteren og al Beværtning i Forbindelse med offentlig Dans leder ligeledes let til Oprettelse af Smugkroer og Brændevinsklubber.

Det nytter ikke det mindste, at offentlig Dans ikke maa afholdes uden Politiets Tilladelse, naar den, en saadan Tilladelse gives, holder Dans saa hyppig, han vil. I mange Bygder findes nu det Uvæsen, at Ungdommen danser 3 eller 4 Aftener hver Uge hele Vinteren igennem fra Jul til Fastelavn. Af to Onder vælger man det mindste, og det vilde være langt bedre, om Ungdommen dansede hele Natten fra Søndag Aften til Mandag Morgen, og ikke flere Aftener om Ugen, end at den danser hver anden Aften.

Da de af Udvalget foreslaaede Forandringer og Tilføjsninger til Vedtægten,

forudsat at de vedtages af Lagtinget, atter ville være at forelægge Frodebø Sogns Forstanderskab til Erklæring, foreslaar man at anmode Amtmanden om, for saa vidt Forstanderskabet godkender Tingets Forandringer, paa dettes Vegne at indstille Forslaget til Justitsministeriet til Udfærdigelse som Politivedtægt for Frodebø Sogns Kommune.

Forslag af Mindretallet
til § 1.

1. Ordet »Raaben« i 2den Linie udgaar.
2. »ej heller finder nogen Sammonstimlen af Folk Sted« udgaar.

Forslag af hele Udvalget
til § 3.

Efter første Punktum tilføjes §en:
»Dog kan Politiet tillade, at sligt finder Sted ved Byggeforetagender og lignende, men maa vedkommende da nøje overholde de Forskrifter, som af Politiet maatte gives for Benyttelsen af Tilladelsen.«

Forslag af hele Udvalget
til § 4.

I §ens sidste Stykke indskydes mellem »indelukkede« og »bundne«: »forsvarlig tøjrede eller«.

Ordet »botn« i §ens Slutning udgaar. I Stedet for sættes: »Maske eller nikkede«.

Forslag af Mindretallet
til § 5.

§ens Slutning: »eller egnet til at fremkalde Forstyrrelse o. s. v.« forandres saaledes: »ligeledes er det forbudt at lade Vandet paa mindre passende Steder, for saa vidt et offentligt Pissoir findes inden for en Afstand af 600 Alen.«

Forslag af hele Udvalget
til § 6.

§en udgaar.

Forslag af Schrøter
til § 11.

Ordene »Børn maa ikke indfinde sig i Følge med voksne« udgaa.

Forslag af Flertallet
til § 14.

Sidste Stykke i denne § udgaar. I Stedet sættes:

»Har Slagsmaal eller anden betydeligere Uorden fundet Sted i Beværtning, hvor der ikke foregaar Salg af andre Varer end berusende Drikke, er Værten, naar det

forlanges af Politiet, pligtig til straks at lukke Lokalet for den Dag.

Under lignende Omstændigheder kan Lukning finde Sted i et Handelsetablisement, ved hvilket der forefindes Lokale til Beværtning af siddende Gæster, og er vedkommende Købmand da, naar det forlanges af Politiet, pligtig til straks og for den Dag at lukke det eller de Rum, hvor saadan Udskænkning har fundet Sted.

Forslag af Schrøter
til § 14.

1ste Stykke affattes saaledes:

»Paa de i § 12, 1ste Stykke, nævnte Steder maa ingen gøre sig skyldig i usømmelig eller voldsom Adfærd, hvorved de tilstodeværende fortrædages.«

Ordene i 2det Stykke: »eller anden betydelig Uorden« udgaa.

Forslag af Flertallet (med Undtagelse af Effersø)
til § 15.

1ste Punktum i §en udgaar. I 2det Punktum udgaa Ordene: »ligeledes holdes lukkede i den nævnte Tid«, i hvis Sted indskydes: »holdes lukkede fra Kl. 10¹/₂ Aften til 4 Morgen«.

Forslag af Mindretallet
til § 15.

Ordene: »fra Kl. 10¹/₂ Aften til 4 Morgen de 3 store Højtider skulle de holdes lukkede hele Dagen« forandres til: »fra Kl. 9 Aften til 6 Morgen. Offentlige Beværtningssteder, hvor der udsælges eller udskænkes berusende Drikke, skulle holdes lukkede fra Kl. 11 Aften til 8 Morgen og desuden Søn- og Helligdage indtil Kl. 3 Eftermiddag«.

Forslag af hele Udvalget
til § 19.

- a) I §ens 3dje Stykke udgaa Ordene: »Ved Grindefangster eller Tid over Midnat«. I Stedet indskydes: »Ved Grindefangster eller andre Lejligheder, hvor mange Mennesker ere samlede og tilstrækkeligt Husly for Natten er vanskeligt at skaffe, saavel som ved enkelte særlige Lejligheder, kan Politiet tillade, at Dansen fortsættes til ud over Midnat.«
- b) §ens sidste Stykke udgaar.

Forslag af Schrøter
til § 19.

I første Stykke indskydes mellem Ordene »Tilladelse« og »maa«: »skal indeholde Bestemmelse om, hvor hyppig eller

paa hvilke Dage Dansen maa finde Sted, samt om eller hvor vidt Beværtning eller Trakteren med berusende Drikke skal være forbudt i eller ved det Hus, hvor Dansen afholdes. Tilladelsen«.

I 4de Stykke forandres Ordene: »Al Beværtning« Fjer eller Bruger« til: »Ejeren eller Brugeren af det Hus, hvori offentlig Dans holdes«.

Forslag af hele Udvalget
til § 22.

Til §en føjes: »den 1ste Oktober 1898«.

I Udvalget, der er nedsat angaaende Forslag til Politivedtægt for Frodebo Sogns Kommune, den 6te September 1897.

E. Müller, J. H. Schrøter.
Ordfører.
C. Olsen. M. Poulsen.
R. C. Effersø.

Den 8de September foretoges Sagens 2den Behandling.

Følgende Ændringsforslag var fremkommet fra Effersø:

ad § 15.

I Stedet for »« i §ens Slutning sættes: »eller for Modtagelse af Fisk, som leveres fra Baade, der komme fra Havet under den i første Punktum omhandlede Lukningstid.«

hvilket dog atter toges tilbage. Efter stedfunden Diskussion om de enkelte §§ sattes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.

Imellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes følgende Ændringsforslag:

A. Fra Effersø.

ad § 15.

I Stedet for Ordet »De« i 1ste Punktum sættes: »Fra de«.

I Stedet for Ordene fra »skulle« i 1ste Punktum til »for« i 4de Punktum sættes: »maa fra Kl. 10¹/₂ Aften til 4 Morgen intet Udsalg finde Sted, ej heller maa nogen Køber eller Gæst indlades i eller opholde sig i Lokalet. Denne Bestemmelse skal ogsaa være gældende for offentlige Beværtningssteder, hvor der udsælges eller

udskænkes berusende Drikke saavel i den nævnte Tid, som ogsaa Søn- og Helligdage fra Kl. 9 Morgen, samt Skærtorsdag og Langfredag og den første Dag af de tre store Højtider.

I Stedet for »i §ens Slutning sættes: »skal dog til enhver Tid være tilladt«.

B. Fra Müller, M. Poulsen og Effersø:

ad § 12.

Imellem »ikke« og »udskænkes« i 1ste Stykke indskydes: »sølges eller«.

C. Fra Schrøter og M. Poulsen:

ad § 5.

Slutningen af §en: »egnet til at fremkalde Forstyrrelse« o. s. v. forandres saaledes: »vise en anden uanstændig Opførsel, ligeledes er det forbudt at lade Vandet paa upassende Steder, for saa vidt et offentligt Pissoir findes indenfor en Afstand af 600 Alen«.

D. Fra Müller (Underændringsforslag):

ad § 14.

Ordene: »hvor der ikke foregaar Salg af andre Varer end berusende Drikke« udgaa.

E. Fra Isaksen (Underændringsforslag):

ad § 14.

I Stedet for Flertallets Forslag sættes:

»Har Slagsmaal eller anden betydelig Uorden fundet Sted i en Beværtning eller i et Handelsetablissement, ved hvilket der findes Lokale til Beværtning for siddende Gæster, er vedkommende Vært eller Købmand pligtig til, naar det forlanges af Politiet, straks og for den Dag at lukke det eller de Rum (lokaler), hvor saadan Udskænkning har fundet Sted.«

Den 9de September foretoges Sagens 3dje Behandling.

§ 1. Mindretallets Forslag: Punkt 1 sættes under Afstemning, men forkastedes med 6 St. mod 5. Punkt 2 sættes under Afstemning; men da kun 4 stemte for og 5 imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen og M. Poulsen; nej stemte: Isaksen, Finsen,

Effersø, O. Jacobsen, Niclasen, Chr. Jacobsen, Müller og Formanden; — J. H. Poulsen, Sørensen, Schrøter og Dahl stemte ikke, medens Provsten, Danielson, Bærentsen, Petersen, Hentze og Olsen vare fraværende; og var Forslaget saaledes forkastet med 8 St. mod 2. — § 1 i det oprindelige Forslag sættes derpaa under Afstemning, men da kun 7 stemte for og 1 imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Isaksen, Finsen, Effersø, O. Jacobsen, Niclasen, Chr. Jacobsen, J. H. Poulsen, Müller og Formanden; nej stemte: J. Poulsen og Schrøter; — M. Poulsen, Sørensen og Dahl stemte ikke, medens de samme som ovenfor vare fraværende; og var §en saaledes vedtagen med 9 St. mod 2.

§ 2 betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

§ 3. Ændringsforslaget sættes under Afstemning og vedtoges med 13 St. mod 0, hvorefter §en saaledes ændret vedtoges med 12 St. mod 0.

§ 4. Ændringsforslaget vedtoges med 10 St. mod 0, hvorefter §en saaledes ændret vedtoges med 11 St. mod 0.

§ 5. Mindretallet tog sit Forslag til denne § tilbage. Ændringsforslag C sættes først under Afstemning, men forkastedes med 6 St. mod 5, hvorefter § 5 i det oprindelige Forslag vedtoges med 7 St. mod 3.

§ 6. Udvalgets Forslag om, at §en udgaa, sættes under Afstemning og vedtoges med 9 St. mod 1.

§§ 7—10 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

§ 11. Mindretallets Forslag sættes først under Afstemning og vedtoges med 6 St. mod 4, hvorefter § 11 saaledes ændret vedtoges med 10 St. mod 0.

§ 12. Ændringsforslag B sættes først under Afstemning og vedtoges med 12 St. mod 0, hvorefter §en saaledes ændret vedtoges med 10 St. mod 0.

§ 13 betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

§ 14. Schrøters Ændringsforslag til 1ste Stykke sættes under Afstemning, men forkastedes med 6 St. mod 4. — Sammes Ændringsforslag til 2det Stykke forkastedes med 6 St. mod 6. — Isaksens Ændringsforslag (E) sættes under Afstemning; men da kun 8 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Effersø, O. Jacobsen, Niclasen, M. Poulsen, Sørensen og Dahl; nej stemte: Bærentsen, Finsen, Chr. Jacobsen og Müller; — Hentze, Schrøter

og Formanden stemte ikke, medens Provsten, Danielsen, Petersen, J. H. Poulsen og Olsen vare fraværende; og var Forslaget saaledes vedtaget med 8 St. mod 4. Herved bortfaldt Flertallets Forslag, § 14 saaledes ændret vedtoges med 9 St. mod 4.

§ 15. Effersøes Ændringsforslag (A) sættes først under Afstemning, men da kun 7 stemte for og 1 imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Effersø, Niclasen, Chr. Jacobsen, Müller og Dahl; nej stemte: O. Jacobsen; — Finsen, Bærentsen, M. Poulsen, Hentze, Sørensen, Schrøter og Formanden stemte ikke, medens Provsten, Danielsen, Petersen, J. H. Poulsen og Olsen vare fraværende; og var Forslaget saaledes forkastet. Mindretallets Forslag sættes under Afstemning, men da kun 6 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Finsen, Bærentsen, M. Poulsen, Hentze og Schrøter; nej stemte: O. Jacobsen; — J. Poulsen, Isaksen, Effersø, Niclasen, Chr. Jacobsen, Müller, Sørensen, Dahl og Formanden stemte ikke, medens de samme vare fraværende som ovenfor; og var Forslaget saaledes forkastet. — Flertallets Forslag sættes derpaa under Afstemning, men da kun 6 stemte for og 3 imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Chr. Jacobsen, Hentze og Müller; nej stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, O. Jacobsen, M. Poulsen og Dahl; — Effersø, Niclasen, Bærentsen, Sørensen, Schrøter og Formanden stemte

ikke; fraværende: de samme; og var Forslaget saaledes forkastet. — Endelig sættes § 15 i det oprindelige Forslag under Afstemning, men da kun 9 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, Effersø, Niclasen, Chr. Jacobsen, Hentze, Müller og Dahl; — O. Jacobsen, Bærentsen, M. Poulsen, Sørensen, Schrøter og Formanden stemte ikke; — fraværende: de samme; og var § 15 saaledes forkastet.

§ 16 vedtoges med 10 St. mod 1.

§§ 17 og 18 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

§ 19. Mindretallets Forslag forkastedes med 8 St. mod 3. Udvalgets Forslag vedtoges: a med 8 St. mod 4, b med 9 St. mod 1, hvorefter § 19 saaledes ændret vedtoges med 11 St. mod 1.

§§ 20—22 med den af Udvalget foreslaaede Ændring til § 22 betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

Forslaget i dets Helhed sættes derefter under Forhandling og derpaa følgende Afstemning med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, Effersø, Niclasen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, Müller og Formanden; — O. Jacobsen, Bærentsen, Hentze, Sørensen, Schrøter og Dahl stemte ikke, medens Provsten, Danielsen, Petersen, J. H. Poulsen og Olsen vare fraværende; og var Forslaget saaledes forkastet.

XI. Andragende om Forandring i Trøloven af 13de April 1894.

Den 30te Juli fremlagdes saalydende Skrivelse:

Til Lagtinget.

Vi undertegnede Elisabeth Sophie Midjord, Morten Poulsens Enke, og Johan

Poulsen, begge af Vigerbirge, tillade os herved allerærbødigst at andrage det ærede Lagting om at søge at udvirke, at § 6 i Lov om Afhændelse af Træer og Grundstykker af Statens Fæstogods paa Færøerne maa blive forandret, saa at Bestem-

melsen om, at Trærne skulle være forsynede med søjlehøje Gærder, kun kommer til Anvendelse for de Trær, der ere indlagte af Hauger, som udelukkende bestaa af Kongsjord, hvorimod det for de Træers Vedkommende, der ere udskiftede eller indlagte af saadanne Hauger, som bestaa baade af Kongs- og Odelsods, og om hvilke det ved Indlægningen er bestemt, at de kun skulle forsynes med nøjlehøje Gærder, maa kunne gaa over til Selvejendom, uden at der bliver opført søjlehøje Gærder omkring dem, og at der fremtidig samtidig med Udskiftningen maa blive taget Bestemmelse om, hvor vidt Gærderne skulle være nøjlehøje eller søjlehøje.

Til Støtte for dette vort Andragende tillade vi os lige ærbødigst at anføre:

Jeg, Morten Poulsens Enke, og mine Formænd have haft henved $\frac{1}{2}$ af Udflytterbygden Vigerbirge i Vighauge i Sumbø til Leje fra et Fæste. Bemeldte Udflytterbygd har stedse haft nøjlehøje Gærder. Efter de nugældende Bestemmelser kan jeg ikke faa Trælodden til Købs, uden at jeg maa lade den, der ligger midt inde i den førnævnte Udflytterbygd iblandt det øvrige Jordegods, indhegne rundt om med søjlehøje Gærder, hvilket vil blive et uoverkommeligt Arbejde for mig, der sidder i trænge Kaar.

Jeg J. Poulsen har faaet Tilsagn om en Trø paa et Kofoder. Den ene Side paa denne Trø støder umiddelbart op til det nøjlehøje Gærde i bemeldte Udflytterbygd. Paa den modsatte Side ligger en Trø, som Odelsejerne i Henhold til et for Landvæsenskommissionen indgaaet Forlig lade indhegne nøjlehøjt.

Naar den største Del af bemeldte Udflytterbygd, der ligger rundt omkring de Trælodder, som vi have i Besiddelse, have nøjlehøje Gærder i Forbindelse med Agtning af Faarene, er der formentlig ingen Grund til at bibeholde Bestemmelser, hvorefter vi, hvis vi ønske Trærne til Ejendom, ere nødsagede til at udføre det betydelige Arbejde, der er forbundet med Opførelsen af søjlehøje Gærder.

Vigerbirge den 6te Juli 1897.

Allerærbødigst

Johan Poulsen.

Ellsabeth Sophie, Morten Poulsens Enke.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 5te August, vedtoges, efter Forslag af Schrøter, at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Dahl, Danielsen, Effersø, O. Jacobsen og Schrøter.

Den 28de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende fra Morten Poulsens Enke og Johan Poulsen af Vigerbirge, hvori de anholde om, at Lagtinget vil udvirke, at § 6 i Lov om Afhændelse af Trær og Grundstykker af Statens Træstegods paa Fælterne maa blive forandret, saa at Bestemmelsen om, at Trærne skulle være forsynede med søjlehøje Gærder, kun kommer til Anvendelse for de Trær, der ere indlagte af Hauger, som udelukkende bestaa af Kongsjord, hvorimod det for de Træers Vedkommende, der ere udskiftede af Hauger med Kongs- og Odelsods eller indlagte af saadanne Hauger og forsynede med nøjlehøje Gærder, maa kunne gaa over til Selvejendom, uden at der bliver opført søjlehøje Gærder omkring dem, og at der fremtidig samtidig med Udskiftningen maa blive taget Bestemmelse om, hvor vidt Gærderne skulle være nøjlehøje eller søjlehøje.

Den ene af Andragerne opgiver sig at have til Leje et Trøestykke, som ligger midt i den til Bygden Vigerbirge hørende, kun med nøjlehøje Gærder indhegnede gamle Indmark, og mener sig ikke at have Raad til at opføre søjlehøje Gærder.

Den anden Andrager har faaet Tilsagn om et Trøestykke, som paa den ene Side støder op til det nøjlehøje Gærde omkring den gamle Indmark i bemeldte Udflytterbygd, modens den paa den anden Side støder op til en Trø, som Odelsejerne i Henhold til et for Landvæsenskommissionen indgaaet Forlig lade indhegne med nøjlehøje Gærder. Andragerne mene, at da Bygdens øvrige Indmark ved Agting holdes søjdefri, ere de vel tjente med kun at have nøjlehøje Gærder omkring deres Trær, og Opførelsen af søjlehøje Gærder finde de at være altfor kostbar.

Angaaende denne Sag har Udvalget delt sig i et Flertal, Dahl, Danielsen, Effersø og Jacobsen, og et Mindretal, Schrøter.

Flertallet tillader sig at fremsætte følgende:

Hvor Lejetræerne ere meget smaa, og navnlig hvor det lejede bestaar af flere Smaastykker, der ligge spredte i en stor af Fælleshaugs opdyrket Trø, kan en særlig Indhegning af hvert enkelt Stykke selv med nøjdehøje Gærder være besværlig og lidet lønnende. Denne Ulempe har formentlig ikke været ukendt for Skaberne af den for 3 Aar siden udkomne Trølov, og Sen er vel netop af denne Grund kommen til at indeholde en Passus om Opførelsen og Vedligeholdelse af Hovedgærder. Hvor Trøerne eller Trøestykkerne grænse ind til eller ere Dele af en med søjdehøje Gærder hegnet Indmark, eller hvor en saadan Opførelse af søjdehøje Gærder er eller bliver vedtagen paa Grandestævne, er en analogisk Anvendelse af Sen maaske tvivlsom. Dog vil det næppe af denne Grund være tilraadeligt allerede nu at foretage en Ændring af Trøloven, saa meget mere som der vistnok i en nær Fremtid vil frembyde sig flere Punkter, som trænge til Forandring.

Den af Andragerne begærede Tilladelse til kun at holde nøjdehøjt Gærde er i landøkonomisk Henseende urimelig og ufornuftig. Ophævelse af Kravet om søjdehøje Gærder vilde utvivlsomt være Tilbagegang.

Derfor indstilles til Tingets Vedtagelse:

Principaliter:

A. Der svares Andragerne:

»Da søjdehøje Gærder maa anses for en Nødvendighed ved Driften af et fornuftigt færøsk Jordbrug, finder Tinget ikke Anledning til af Hensyn til Andragendet at foreslaa nogen Forandring i Trøloven.

B. Tinget indgaar til Ministeriet med en Forespørgsøl om, hvor vidt Trølovens § 6 kan forstaaes saaledes, at Hovedgærderne foruden Trøer ogsaa delvis kunne omfatte gammel Bø, og om en Grandestævnevedtægt i saa Henseende kan anses for ensbetydende med en af Amtet approberet Kontrakt.

Subsidiært:

Andragerne henvises til at søge Opnaaelse af Overenskomst med Indhaverne af Bygdens øvrige Indmark om Opførelse af fælles Ydorgærde.

Mindretallet, Schrøter, tillader sig at bemærke:

Det skal erkendes, at søjdehøje Gærder ere at foretrække, men da Befolkningen

i en Mængde Bygder ikke anser Nyttens af de førstnævnte saa stor som Arbejdet og Bekostningen ved Opførelsen, finder jeg det formaalstjenligt, at der bliver foretaget en Lovforandring i den af Andragerne paapagtede Retning. Det er jo ikke til nogen Nytte af Hensyn til Faareejerne eller andre end den paagældende Trømand selv, at Gærderne om en enkelt Part af en Trø ere søjdehøje, naar den øvrige, som i det foreliggende Tilfælde, den største Del af Trøen kun har nøjdehøje Gærder, forbundne med Agting, lige saa lidt som det kan nytte noget, at en Trø, der støder op til en ringe Del af Gærderne om den gamle Bø i en Bygd, har søjdehøje Gærder, naar Bøgærderne kun ere nøjdehøje, og Agting som Følge heraf foretages rundt omkring Trøen, og af Hensyn til Trømandens egen Bedrift er det altfor bekosteligt for ham at forsyne enhver lille Trølod rundt om med søjdehøje Gærder kun for at undgaa den lille Ulempe, som Agting medfører for Indmarkens Ejer.

Undladelse af at gaa ind paa Andragendet vil efter al Sandsynlighed have til Følge, at den ene af Andragerne, Morten Poulsens Enke, for at sikre sig, at hun og hendes Børn kunne faa Erstatning for det Arbejde og den Bekostning, som hendes Forfædre have haft, ved i Forening med de øvrige Kjere af Vigerbirge at indhegne Trøparten med nøjdehøje Gærder, der nu ville blive paa det nærmeste værdiløse for hende, rydde og opdyrke den, vil optage et Laan og lade Trøloden indhegne med søjdehøje Gærder, fordi hun kan være sikker paa, at en Undladelse vil have til Følge, at Trøen, naar hun afgaar ved Døden, ikke kommer hendes Efterkommere tilgode, men falder tilbage til Fæstet.

Da hun har flere smaa Børn at forsørge, vil hun imidlertid ikke kunne tilbagebetale Laanet, men maa lade Trøen sælge, hvorved hun vil indvinde det Beløb, som Salgssummen udgør mere end det Laan, hun nødes til at optage. Jeg anser det derfor for heldigere, om Lagtinget vilde gøre noget for, at hendes Efterkommere maa kunne sættes i Stand til frøndeles at besidde den.

Da der imidlertid næppe er Stemning i Tinget for allerede nu at foretage Skridt til at faa Trøloven forandret, finder jeg ikke Anledning til at fremkomme med positive Forslag i den antydede Retning, men slutter mig til Flertallets subsidiære Forslag, uagtet jeg ventet, at det næppe vil føre til noget Resultat.

Med Hensyn til Flertallets Bemærkning om, at den omhandlede Ulempe formentlig ikke har været ubekendt for »Skaberne» af den før 3 Aar siden udkomne Trølov, da er det meget vanskeligt til fulde at forudse alle de Hindringer, der

kunne fremkomme ved Benyttelsen af en Lov. Det er ikke saa let at lave Love, som mange tro, og det er ulige lettere at kritisere en Lov eller et Lovforslag, som andre have skrevet, end selv at affatte et.

I Udvalget, der er nedsat i Sagen angaaende Trøloven, Thorshavn den 26de August 1897.

O. H. Dahl,
Ordfører.

R. C. Effersø.

M. Danielsen.

Ole Jacobsen.

J. H. Schrøter.

Den 31te August kom Sagen atter til Behandling i Tinget. Udvalgets prin-

cipale Forslag A og B sattes først under Afstemning og vedtoges med 12 St. mod 1.

XII. Approbation af Sundhedsvedtægter.

Fra Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Østerø var til Tinget indkommet 3 Forslag til Sundhedsvedtægter for Sjøv, Funding og Andefjord Sogne.

Disse Forslag vare enslydende med de i 1896 indsendte (se Beretningen for 1896, Side 48—54) med Undtagelse af de Forandringer, som Tinget havde ønsket foretage; dog var der i Forslaget for Sjøv Sogn foretaget den Redaktionsændring, at Ordet »Sognekommision» overalt var ombyttet med »Forstanderskab», idet Sognet herefter skal udgøre en særskilt Kommune og ikke have særlig Sognekommision.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 31te Juli, vedtoges, efter

Forslag af Schrøter, at henvise den til Udvalget for forskelligartede Sager.

Den 16de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

I forrige Aars Samling forelaa der Begæring fra Forstanderskabet for de forenede Sogne i Østerø Præstegæld om Lagtingets Approbation paa Forslag til Sundhedsvedtægter for Funding Sogn, Andefjord Sogn og Sjøv Sogn. Tinget fandt ikke Anledning til at approbere de fremkomne Forslag, forinden der var foretaget nogle nærmere angivne Forandringer og

Tilføjelser ved samme, hvilket man vedtog at tilkendegive Forstanderskabet.

I Aar har samme Forstanderskab atter indsendt Forslag til Sundhedsvedtægter for de 3 nævnte Sogne. Disse Forslag ere enslydende med de i forrige Aar indkomne og derhos forsynede med de Forandringer og Tilføjelser, som vedtoges af Lagtinget, og da Udvalget for øvrigt intet finder at bemærke ved de omhandlede Forslag, men mener, at de egne sig til at blive gældende Sundhedsvedtægter for Sognene, skal man tillade sig at foreslaa dem approberede.

Idet man henleder Opmærksomheden paa, at Sjøv Sogn fra 1ste Oktober d. A., og altsaa forinden den for dette Sogn vedtagne Sundhedsvedtægt kan træde i Kraft, vil udgøre en særlig Kommune, hvad ogsaa er ihukommet ved Forslagets Affattelse, tillader man sig at foreslaa Tinget til Vedtagelse:

»De af Forstanderskabet for de forenede Sogne i Østerø Præstegæld i indeværende Samling indsendte Forslag til Sundhedsvedtægter for Fuding Sogn, Andefjord Sogn og Sjøv Sogn approberes.«

Udvalget for forskelligartede Sager,
den 13de August 1897.

E. Müller,
Ordfører.

J. H. Schrøter.

Sørensen.

Ved Sagens endelige Behandling,
den 19de August, sættes Udvalgets Forslag under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0.

XIII. Sagen om Forandring i Lagtingsloven.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Forandringer i Lagtingsloven.*)

Ved Sagens 1ste Behandling, den 3dje August, foreslog Schrøter at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Forslaget sættes under Afstemning.

*) Se Beretningen for 1896, Side 61.

men da kun 7 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, Bærentsen, Petersen, Schrøter og Formanden; — O. Jacobsen, Danielsen, Niclasen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, Müller, Sørensen og Olsen stemte ikke, medens Provsten, J. H. Poulsen og Hentze vare fraværende; og var Forslaget saaledes bortfaldet.

XIV. Sagen angaaende Ændringer i Lov om Sønæring.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Forandringer i Lov af 25de Marts 1892 om Sønæring m. v.*)

Ved Sagens 1ste Behandling, den 2den August, foreslog Finsen den henvist til Udvalget for forskelligartede Sager. Schrøter foreslog at udsætte Sagen til fortsat Behandling i et følgende Møde. Finsen tog sit Forslag tilbage til Fordel for Schrøters Forslag, som derefter enstemmig vedtoges med 15 St.

Ved Sagens fortsatte Behandling, den 7de August, vedtoges, efter Forslag af Müller, at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes i næste Møde: Finsen, Isaksen, Müller, Olsen og Petersen.

Den 6te September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Det i forrige Samling fra Bestyrelsen for Færøernes gensidige Forsikringsforening for Sejlfartøjer til Fiskeribrug fremkomne Andragende om, at Lagtinget vilde søge udvirket en Forandring i Loven om Sønæringen m. v. af 25de Marts 1892 § 20 b, sigtende til at skærpe Betingelserne for Erhvervelse af Fiskeskipperbevis, har været overgivet til Behandling til undertegnede Udvalg.

Efter de Udtalelser, der faldt ved den foreløbige Forhandling af denne Sag, at dømme, mene forskellige Medlemmer, at Sønæringsloven ogsaa i en anden Henseende trænger til Ændring, nemlig derhen, at det kunde blive paabudt, at Fiskerskibe i deres Fart udenfor Færøerne skulde være bemandede med, foruden Fører, en Navigator eller en Person, der har underkastet sig

Fiskeskippereksamen. Skønt man maa indrømme, at det vilde være heldigt, om ogsaa en saadan Ændring blev indført for at forebygge Ulykker, som kunne forårsages ved, at Skibets Fører dør eller bliver utjenlig til sin Post, medens Skibet opholder sig fjærnt fra Hjemstedet, har man ikke for indeværende Aar ment at kunne anbefale Tinget en saadan Omordning af Sønæringsloven, alene af den Grund, at en Bestemmelse herom vil blive hæmmende for vort Fiskeri. Antallet af dem, der for Tiden have underkastet sig Fiskeskippereksamen, er nemlig ikke saa stort, at man vil kunne bemando hvert paa Færøerne hjemmehørende Skib med to Navigatorer eller to Personer med Fiskeskippereksamen. Dette Tidspunkt vil dog ikke ligge fjærnt, for saa vidt Fiskernes Tragten efter at opnaa den til Hørelse af Fiskerskib anordnede Eksamen fremdeles skulde vise sig at være til Stede i samme Grad, som Tilfældet har været i de senere Aar.

Da det nu maa indrømmes, at det ikke vilde være heldigt i Aar at foretage Forandringer i den nævnte Lov for atter maaske ad Aare at sætte Lovgivningsmagten i Bevægelse i samme Anledning, har Udvalget ment at burde indstille til Tingets Vedtagelse:

»Sagen udsættes til næste Aar.«

I Udvalget angaaende en foreslaaet Forandring i Loven om Sønæringen, den 6te September 1897.

E. Müller,
Ordfører.

Finsen.

Dione Isaksen.

C. Olsen.

Ved Sagens endelige Behandling, den 7de September, vedtoges Udvalgets Forslag med 15 St. mod 0.

*) Se Beretningen for 1896, Side 62.

XV. Andragende om en eventuel Forandring i Handelsloven.

Den 10de August fremlagdes saalydende Andragende:

Ved Loven af 21de Marts 1855 § 2 er det tilladt saavel Indlændinge som Udlændinge at besejle alle Havne paa Lærøerne og der, uden nogen Indskrænkning med Hensyn til Tiden, at drive Handel med de i Landet bosatte handlende og til disse at afhænde eller til videre Forhandling at oplægge de indførte Varer i store og smaa Partier; det er derhos tilladt at drive Handel umiddelbart med Indbyggerne, dog kun fra Skib og ikke paa Landet selv, alt imod at betale en Afgift af 2 Rdl. pr. Kommercelest (2 Kr. pr. Registertons).

Ved Loven af 30te Marts 1892 om Skatter og Afgifter er Læsteafgiften hævet, hvorimod der er paalagt de Fartøjer, som ankomme for at drive Handel fra Skib (de saakaldte Spekulanter) en Afgift af 25 Kr. (§ 15) uden Hensyn til Skibets Størrelse, foruden de 5 Øre pr. Ton (§ 14), som alle Fartøjer betale ved Forevisning af Skibets Papirer.

Den saaledes tilladte Spekulanthandel, som ikke har været belastet med andre Skatter, har været drevet siden 1855, og de Skibe, som have drevet den, have udsolgt deres Ladning for hver Rejse og derefter forladt Landet. I de senere Aar synes en ny Trafik at være indført ved en Købmand fra Stavanger, idet der er ankommet et Fartøj, som har betalt sin Kendelse og saa vedblivende drevet Handel omkring paa Øerne, ikke alene med den Ladning, som det har haft inde, men med ny Tilførsler modtagne fra andre Fartøjer og til Dels ogsaa modtagne fra andre Købmænd, uden paa ny at erlægge nogen Kendelse eller Tonsafgift. Paa den Maade har Fartøjet vedblivende drevet Handel og maa egentlig betragtes som et flydende Pakhus eller Butik, som handler Landet rundt, uden efter vor Formening at have nogen Ret dertil.

Da imidlertid Øvrigheden ikke har taget sig af dette Forhold, som har været paataalt i Færø Amtstidende, have vi troet

det for rigtigt, at henlede Lagtingets Opmærksomhed paa denne Sag, idet vi formene, at den faste Købmandsstand lider Tab ved en saadan formentlig uberettiget Handel, uden at den gavner Indbyggerne. Skatter og Afgifter er vedkommende fri for, og naar den drives efter en stor Maalestok, komme de faste handlende i Virkeligheden til at bære den Skat, som vedkommende efter sin Omsætning burde betale inde i Landet.

Det er efter vor Formening fremdeles uberettiget, at en Spekulant oplægger sine Varer og lader dem bortsælge dels i Land og dels ved offentlig Auktion, idet Handelen kun skal foregaa direkte fra Skib. Endvidere er det formentlig ulovligt, at vedkommende holder Agent, som rejser Landet rundt og sælger saavel til Købmænd som til private Varer paa Levering, som derefter sendes rundt med Skib, som har betalt sin Kendelse, men er bragt til Landet af andre Fartøjer. I det hele maa vi betragte det som tvivlsomt, om Udlændinge have Ret til at rejse Landet rundt og sælge Varer paa Levering til Købmænd og private.

Det maa endnu anføres, at dengang Bestemmelserne om Kendelse for Spekulanter i sin Tid blev behandlet i Lagtinget, gik man ud fra, at Afgiften af 5 Øre pr. Tons skulde erlægges paa hvert Sted, Skibet anløb. Senere er Loven bleven fortolket saaledes, at denne Betaling kun erlægges paa første Anløbssted. Fremdeles gik man ud fra, at Spekulanter kun vilde komme med smaa Fartøjer, senere har det vist sig, at der kommer større Fartøjer som Spekulanter, for hvilke en Afgift af 25 Kr. er at betragte som en Bagatel, da de gaa fri for andre Skatter og Afgifter; en saadan Afgift burde egentlig erlægges pr. Tons.

Med Henvisning til det saaledes anførte tillade vi os at henstille til det høje Ting, om det ikke maatte finde Anledning til enten at foranledige en Forespørgsel om Lovens Forstaaelse i den anførte Retning eller gøre Skridt til en Lovforandring, saaledes at den faste Handelsstand ikke

bliver brøsthølden ved Overgreb af Spekulanter.

Thorshavn, den 10de August 1897.

J. P. Evensen, M. C. Restorff & Sønner.

J. C. Djurhuus.

Aktieselskabet Thorshavns Handelsforening

Jens Olsen,
Bestyrer.

pr. pr. A. W. Skibstad

Cl. Jacobsen. A. W. Restorff.

Jacob Lützen.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 11te August, foreslog Olsen at henvise den til Udvalget for forskelligartede Sager, medens Bærentsen foreslog at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer. Efter at Olsen havde taget sit Forslag tilbage, vedtoges Bærentsens Forslag.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Dahl, Effersø, Finsen, Müller og J. Poulsen.

Den 25de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til Lagtinget er indkommet et Andragende fra flere handlende paa Færøerne, hvori de, næst at udtale, at den Adgang til Handel fra Skib (»Spekulanthandel«), der ved Handelsloven af 21de Marts 1855 § 2 (jfr. §§ 5 og 6) er indrømmet fremmede, er bleven betydelig lettet ved Læsteafgiftens Ophævelse, tillige besvære sig over, at denne Handel i den sidste Tid, ved en formentlig Omgaaen af Loven, er bleven dreven paa en saadan Maade og i saa stort Omfang, at den her paa Øerne bosiddende, skatteydende Handelsstand lider Tab derved. Der udtales,

at en ny Trafik i de senere Aar synes at være indført ved en Købmand fra Stavanger, idet et Fartøj er ankommet hertil, som efter en Gang at have betalt den ved Lov om Skatter og Afgifter af 30te Marts 1892 § 15 befalede Kendelse (25 Kr.) og Tonsafgiften efter § 14 (5 Øre pr. Ton) har sejlet omkring og bortsolgt ikke alene den Ladning, Far-

tøjet medbragte, men ogsaa Varer, der ere blevne tilførte med andre Skibe, og til Dels modtagne fra Land. Fartøjet er saaledes benyttet som flydende Butik; at det formentlig er uberettiget, at en »Spekulant« oplægger sine Varer og lader dem bortsælge dels i Land og dels ved offentlig Auktion; at det formentlig er ulovligt, at vedkommende holder Agent, som rejser Landet rundt og sælger, saavel til Købmænd som til private, Varer paa Levering, naar denne ikke har erhvervet Handelsbevilling her paa Øerne. Disse Varer angives at blive bragte til Køberne ved et Fartøj, der har betalt Kendelsen, men menes at være tilførte dette Fartøj med andre Skibe. I det hele tvivles der om, at Udlændinge have Ret til at rejse omkring og sælge Varer paa Levering; at man i sin Tid er gaaet ud fra, at Tonsafgiften (5 Øre pr. Ton) skulde betales paa hvert Sted, Fartøjet anløb, medens den nu kun opkræves paa det første Sted (jfr. Justitsministeriets Skrivelse til Færø Amt af 31te Maj 1892); at man er gaaet ud fra, at »Spekulanter« kun vilde komme med smaa Fartøjer, medens de nu komme med store Skibe, for hvilke 25 Kr. er en for ringe Afgift, hvorfor denne rettest burde beregnes efter Skibets Drægtighed.

Endelig anmodes Lagtinget om enten at foranledige en Forespørgsel angaaende Lovens Forstaaelse i den anførte Retning eller at gøre Skridt til en Lovforandring.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat i denne Sag, skal — under Henviisning til det indkomne Andragende — tillade sig følgende Bemærkninger:

Hvad de to sidste Punkter angaar, saa fremgaar det ikke af de i Lagtinget i sin Tid førte Forhandlinger, at man den Gang har tænkt sig Tonsafgiften opkrævet uden i den første Ilavn. Skibet anløber (se Lagtingsberetningerne for 1889 og 1891, Side 33 og 9). Derimod maa man formentlig, at det i og for sig vilde være det heldigste, om den Kendelse, der erlægges for Ret til at drive Handel med Skib, blev beregnet efter Skibets Størrelse; men dette kan kun indføres ved en Forandring i Loven af 30te Marts 1892 om Skatter og Afgifter, og til en saadan Lovforandring er der for Tiden næppe Grund.

Om »Spekulanthandel« i Almindelighed kan man sige, at, for saa vidt den drives umiddelbart med Indbyggerne, kan den være til Fordel for disse, men til Tab for

de handlende; drives den derimod kun med handlende, kan den virke mindre heldigt for de store Købmænd, der ved Siden af Handel en detail tillige drive en gros Handel. Hvor vidt nu Fordelene paa den ene Side opveje Tabene paa den anden Side — i Reglen antages det vist at være Tilfældet —, kan der tvivles om, men det indkomne Andragende giver ingen Anledning til nærmere at indlade sig paa dette Spørgsmaal, idet Andragendet ikke gaar ud paa at faa denne Handel forbudt, men paa at faa formentlige Ulovligheder ved den ophævede.

Det er højst sandsynligt, at man, ved at fastsætte en Kendelse af 25 Kr. for Ret til at drive Handel fra Skib, ikke har tænkt sig, at der efter denne Kendelse skulde sælges andet og mere end den Ladning, Skibet har bragt med, og at en ny Kendelse skal erlægges, hver Gang det kommer igen med en ny Ladning. I alle Tilfælde maa det erkendes, at 25 Kr. er en altfor lille Afgift, naar Skibet forsynes med Varer, efterhaanden som disse slippe op, og saaledes — maaske i Aarevis — kan bruges som flydende Butik, idet en saadan Handel vistnok altid maa blive fri for kommunale Skatter og lignende Udgifter; denne Handel maa jo kun drives paa 4 Uger paa hvert Sted ad Gangen.

Naar Handelsloven foreskriver, at den omhandlende Handel kun maa foregaa fra Skib, er det formentlig ikke overensstemmende med Loven, at Varer lægges i Land og der bortsælges enten underhaanden eller ved Auktion, medmindre de forinden virkelig ere afhændede til en herboende handlende, der saa sælger eller lader dem sælge for sin egen Regning. Det er imidlertid forebragt Udvalget, at Varerne i de af Andragerne omtalte Tilfælde, inden de bleve førte i Land, ved skriftlig Overenskomst ere overdragne til en herboende handlende, imod at denne skulde erholde en vis bestemt Procent af Salgsprisen. Handel under lignende Omstændigheder har vel siden den kongelige Enchandelsophævelse været ganske almindelig, idet Købmænd gennem paa Stedet bosatte handelsberettigede have solgt og indkøbt Varer i Bygder, hvor de ikke have Ret til at handle, saaledes, at de handelsberettigede enten have faaet en vis aarlig Løn eller Procenter af Omsetningen, som er foregaaet efter de af den udenbys Købmand fastsatte Priser og i det hele for dennes Regning og Risiko. Lignende Forhold have bestaaet og bestaa formentlig endnu mellem Personer eller Firmaer, som ifølge

Handelsloven ikke have Ret til at drive Handel paa Færøerne, og herboende Personer, som have løst Handelsbevilling, men saa vidt vides har Øvrigheden hidtil ikke fundet Anledning til at skride ind derimod.

Handel paa Levering og navnlig den saakaldte Prøvehandel kunde maaske være til Gavn for adskillige af de mindre handlende; men vor Lovgivning savner formentlig Bestemmelser herom.

Lagtinget har for øvrigt hverken Midler til at undersøge, om og i hvilket Omfang den i Andragendet omhandlede Handel har fundet Sted, eller Kompetence til at bedømme dens Lovlighed. Det maa derfor anses for rettest, for saa vidt Spørgsmaalet ikke snarlig kan ventes afgjort ved Domstolene, at der erhverves ministeriel Resolution for, hvor vidt en saadan Handel er ulovlig, samt om, hvor vidt Udlændinge have Ret til at rejse omkring og afslutte Handel om levering af Varer, der senere blive bragte Køberen med Skib, selv om der af dette bliver betalt den sædvanlige Kendelse af 25 Kr.

Skulde det saa — imod Forventning — vise sig, at en saadan Afgørelse ikke bliver tilfredsstillende, kan Lagtinget altid tage Sagen op igen og fremskomme med Forslag til de nødvendige Lovforandringer.

I Henhold til det anførte tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Tinget anmoder Amtmanden om gennem Underautoriteterne at søge oplyst, hvor vidt de i det modtagne Andragende indeholdte Klager ere begrundede, og i bekræftende Fald at foranstalte de skyldige dragne til Ansvar, og, for saa vidt dette af en eller anden Grund ikke sker saaledes, at der kan foreligge en Retskendelse om, hvor vidt de paa klagede Overtrædelser af Handelslovgivningen ere beføjede eller ikke, da til Justitsministeriet at rette en Forespørgsel om Forstaaelsen af de opkastede Spørgsmaal, nemlig:

1. hvor vidt en Person, der ved en i Henhold til Lov af 30te Marts 1892 § 14 erlagt Kendelse af 25 Kr. har erhvervet Ret til at drive Handel fra Skib, er berettiget til siden at modtage Varer til Forhandling fra andre Skibe eller fra Land uden hver Gang at betale en ny Kendelse;
2. hvor vidt en saadan Person er berettiget til at oplosse sine Varer og

bortsælge dem underhaanden eller lade dem bortsælge ved offentlig Auktion, selv om Salget sker gennem en bosat handlende eller en saadan rekvirerer Auktionen, naar Salget dog sker for den fremmedes Regning og Risiko;

3. hvor vidt en Udlænding har Ret til at rejse om paa Færøerne og bortsælge Varer, der ere bragte i Land, eller sælge paa Levering Varer, der bagefter tilsendes Køberne fra Ulandet eller leveres dem fra Skib,

der har betalt en Kendelse af 25 Kr.

I Udvalget for »Spekulanthandel«, den 23de August 1897.

Joan Poulsen,	O. H. Dahl.
<i>Ordfører,</i>	
R. C. Effersø.	Finsen.
E. Müller.	

Ved Sagens endelige Behandling, den 27de August, vedtoges Udvalgets Forslag med 16 St. mod 0.

XVI. Forslag til Lov om Værn af Indmarken.

Ved Tingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag om Mark- og Vejfred.*)

Ved Sagens 1ste Behandling, den 31te Juli, vedtoges, efter Forslag af Isaksen, at nedsætte et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Danielsen, Hentze, Isaksen, O. Jacobsen og Müller.

Den 2den September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til det i forrige Samling udarbejdede Udkast til Lov for Færøerne om Mark- og Vejfred har undertegnede Udvalg fundet Anledning til at føje følgende Bemærkninger:

*) Se Beretningen for 1896, Side 1—6.

Som Lovforslagets Titel nu lyder, er den noget misvisende, idet den giver Indtrykket af, at Loven omfatter al Mark, medens den kun har til Hensigt at værne om Indmarken, men ikke vil berøre Udmarken, idet de ved Haugeloven af 23de Februar 1866 givne Forskrifter ikke ønskes ændrede ved denne Lov.

Man foreslaar derfor Titelen forandret til »Lov for Færøerne om Værn af Indmarken«.

ad § 1.

I §ens 3dje Stykke vilde der formentlig være Anledning til at optage en Bestemmelse om, at Loven tillige bliver uden Anvendelse, for saa vidt der angaaende Fjerkreaturer er oprettet Vedtægter efter Grandestævneloven, naar Vedtægten er approberet af Amtet.

ad § 2.

Tidsfristen i denne §, inden hvilken den skadelidte skal gøre de fornødne Skridt til at søge vedkommende tilpligtet ved Dom at betale Skadeserstatningen, er sat til 3 Dage. Paa de Øer, hvorfra For-

bindelsen med Thorshavn er vanskelig eller sjælden, vil det ofte være umuligt for den skadelidte at kunne sætte sig i Forbindelse med Retten i Løbet af denne Tid, og Loven vilde, for saa vidt man ved de fornødne Skridt tænker sig Indlevering til Retten af Politiretsstævning, blive uden Nytte i mange Tilfælde. Man har derfor ment, at det af Motiverne til Loven burde fremgaa, at Lovens Forlangende i den nævnte Henseende tænkes opfyldt, naar vedkommende inden 3 Dage til Retten havde afsendt Klagen, f. Eks. i Posten eller ved Indlevering af Brev til Skydsskafferen, og naar han kunde bevistgøre dette.

ad § 4.

Udvalget har ment, at Optagelsespenge ikke i noget Tilfælde skulde overstige 2 Kr. Man har derhos ment, at der for Svin, som vanskelige at haandtere og som særlig ødelæggende i Marken, burde betales Optagelsespenge med 2 Kr. Vædder bliver et Lam ikke kaldt, før det er et Aar gammelt, og man foreslaar derfor Begrebet herom indført. Da der kan tvivles om, naar et Kreatur af Hensyn til Alderen bør benævnes Kalv, foreslaar man, at det af Udkastet skul fremgaa, at det betragtes som Kalv, til det er 1 Aar gammelt. Æsler vil det være overflødigt at nævne i Loven.

Optagelsespenge for Fjerkræ foreslaas satte til 20 Øre overhovedet i Stedet for 16 Øre.

Sidste Stykke foreslaas at udgaa.

ad § 5.

Da den Anmeldelse om Optagelsen, som efter denne § skal ske til Sysselmanden eller Landfogden, og som forment at skulle ske straks efter Udløbet af 24 Timer efter Optagelsen, ikke vil kunne finde Sted, naar Sysselmanden bor udenfor det Sogn, i hvilket Optagelsen har fundet Sted, og da man holder paa, at der ikke bør ventes med Anmeldelsen, men paa den anden Side heller ikke vil have onten Optageren, Dyrets Ejer eller det Offentlige paadraget Udgifter ved Skyds til Sysselmanden i saadanne Tilfælde, har man ment at lade hvert Steds Sogneforstander træde i Sysselmandens Sted for de Sognes Vedkommende, hvor Sysselmanden ikke har Bopæl. Sogneforstanderen maatte da udstede Bekendtgørelse og afholde Auktion (§ 6) til Sognets Forhandlingsprotokol og optræde med samme Myndighed som Sysselmanden eller Landfogden.

ad § 7.

Under Hensyn til, at Dyr, der ere beskadigede eller dræbte ved Optagelsen,

ofto ikke kunne taale at opbevares i flere Dage, finder Udvalget, at der maa kunne afviges fra de i §§ 5 og 6 anførte Tidsbestemmelser angaaende Fristen for Bekendtgørelse og Auktion.

ad § 9.

Udvalget har ment, at den Omstændighed, at en Person tøjrer sit Husdyr saa nær Naboens Jord, at det naar denne, ikke skal komme vedkommende til Skade, uden for saa vidt det skønnes at være sket med Forsæt, og foreslaar derfor §en ændret i Overensstemmelse hermed.

ad § 11.

Bestemmelserne i § 11 om Kreaturers Optagelse paa offentlige Veje mener Udvalget ikke at egne sig til Overførelse paa vore Forhold. Man skal derfor tillade sig at foreslaa, at § 11 udgaar med Undtagelse af næstsidsste Stykke, der foreslaas optaget med den Ændring, at uvane Husdyr ej heller maa holdes gaende løse paa alfar Vej.

ad §§ 12 og 13.

Ved disse §§ foretages et Par Redaktionsændringer paa Grund af, at Bestemmelserne i § 11 for en stor Del ere udgaede.

ad § 13.

Udvalget har ment, at der burde ansættes 4 Vurderingsmænd, da det ofte vil hælde, at de paa Grund af Slægtskabsforhold ville være forhindrede fra at fungere.

Klager over uberettigede Ansættelser af Vurderingsmænd, samt Afskedigelse af disse, forment at burde ske for Thorshavns Vedkommende til Amtmanden.

Idet Udvalget skal henholde sig til, hvad der i Betænkningen om dette Lovforslag i forrige Aars Samling blev udtalt om, at Loven ikke kunde tænkes gennemført, uden at der samtidig emanerer en Lov om Hegn paa Færøerne, skal man tillade sig at indstille til Tinget:

1. Der foretages følgende Ændringer ved det i forrige Samling udarbejdede Forslag til Lov for Færøerne om Mark og Vejfred:
 - a. Lovens Titel forandres til »Lov for Færøerne om Værn i Indmarken«.
 - b. I § 1, 3dje Stykke, tilføjes efter Ordet »Indmarken«: »og angaaende Fjerkreaturer«, samt i Stykkets Slutning med Udeladelse af Punktumet: »og naar der for de sidstnævnte Ved-

- tægters Vedkommende foreligger Approbation af Amtmanden.
- c. »4 Kr.« i § 4 forandres til »2 Kr.«.
- d. I § 4 udgaa Ordene »en Orne«, i hvis Sted sættes »et Svin«, hvorhos Ordene i § 5 »et Svin« udgaa.
- e. I samme § udgaa Ordene »et Æsel«.
- f. I samme § forandres Ordene »en Vædder over ½ Aar« til »en Vædder over 1 Aar«.
- g. I samme § forandres Ordene »en Kalv« til »en Kalv under 1 Aar«.
- h. I samme § forandres Tallet »16« til »20«.
- i. Samme §'s sidste Punktum udgaar.
- k. I § 5, 2det Stykke, forandres Ordene »for Sysselmanden (i Thorshavn Landfogden)« til »for Sysselmanden, naar denne har Bopæl i det Sogn, hvor Optagelsen har fundet Sted og er nærværende i Sognet, i Thorshavn for Landfogden, men ellers for vedkommende Sogneforstander«.
- l. I § 6, 1ste Stykke, indskydes imellem »af Sysselmanden« og »i Thorshavn af Landfogden«: »eller Sogneforstanderen«. Sidste Punktum udgaar og i Stedet sættes: »De af Sysselmanden og Landfogden afholdte Auktioner ske til Politiprotokollen, de af Sogneforstanderen afholdte Auktioner til Sognets Forhandlingsprotokol, og for Auktionen onlægges intet Gebyr«.
- m. I samme §'s sidste Stykke bortfalder Ordet »(Landfogden)«, i hvis Sted indskydes », Landfogden eller Sogneforstanderen«.
- n. Til § 7 i Slutningen føjes med Udeladelse af Punktumet: », ligesom de i § 6 foreskrevne Tidsfrister for Bekendtgørelser om Optagelsen og angaaende Auktioner efter Omstændighederne bør forkortes eller endog bortfalde, naar det skønnes, at det optagne Dyr lider ved Beskadigelsen eller taber sin Værdi ved at henligge i død Tilstand«.
- o. I § 9 indskydes mellem »Hegn eller« og »tøjrer«: »forsættlig«.
- p. § 11 udgaar. I Stedet sættes:
»Uvane Husdyr maa ikke holdes gaaende løse paa Marker, som grænse til alfar Vej og ikke ere afhegnede fra denne, ej heller paa alfar Vej; Overtrædelser heraf straffes med Bøder«.
- q. § 12 omredigeres saaledes:
»De i § 11 ommeldte Overtrædelser forfølges som offentlige Politi-

sager; de i §§ 3, 8, 9 og 10 ommeldte Forsøelser behandles som offentlige Politisager, men paatales kun, naar den forurettede begærer det. Søgemaal til Erstatning efter § 2 og til Betaling af Bøder efter § 7 behandles som private Politisager. Bøderne efter §§ 3, 7, 8, 9, 10 og 11 tilfalde de fattiges Kasse for det Sogn, i hvilket Forseelsen eller Ufreden (§ 7) er begaaet«.

- r. I § 13, 1ste Linie, forandres »(§§ 2 og 11)« til »(§ 2)«.
- s. I § 13, 4de Linie forandres »3« til »4«.
- t. Til Slutningen af § 13 2det Stykke føjes med Udeladelse af Punktumet »(i Thorshavn for Amtmanden)« og i § 13's sidste Stykke indskydes mellem »Lagtinget« og »til endelig«: »(Amtmanden)«.
- u. I § 14, sidste Stykke, forandres »alle tre« til »alle fire«.
2. Indstilling til Justitsministeriet af Lovforslaget venter, indtil der samtidig kan indsendes et Forslag om en Hegnslov for Færøerne.
3. Ved Lagtingssamlingens Begyndelse næste Aar nedsættes et Udvalg til Udarbejdelse af Forslag til Lov for Færøerne om Hegn.

I det Udvalg, der er nedsat i Anledning af et Udkast til Lov for Færøerne om Mark- og Vejfred, Thorshavn den 1ste September 1897.

E. Müller, Diono Isaksen.
Ordfører.

Ole Jacobsen, M. Danielsen.

J. M. Hentze.

Den 3dje September foretoges Sagens 2den Behandling. Lovforslaget behandlede i følgende Afsnit: §§ 1—2, §§ 3—7, §§ 8—10, §§ 11—13. Derefter forhandlede om Sagens Overgang til 3dje Behandling. Afslutning begyndtes af Schrøter, Dahl, Sørensen og J. Poulsen og vedtoges med 11 St. mod 0, hvorefter Overgang til 3dje Behandling vedtoges med 14 St. mod 0.

Den 3de September fremlagdes følgende Ændringsforslag fra Udvalget:

I.

A. ad 1. b. I Stedet for § 1. 3dje Stykke, saaledes som det er foreslaaet ændret, sættes:

„Ligeledes er Loven uden Anvendelse for de Tilfælde, hvor der angaaende Græsning af Kreaturer, derunder Gæs, i Indmarken og angaaende andre Fjerkreaturer er oprettet Vedtægter, naar disse ere skete i Henhold til Lov om Grandestævne paa Færrerne af 1ste April 1841, og naar der for de sidstnævnte Vedtægters Vedkommende foreligger Approbation af Amtmanden.“

B. ad 1. k. »Sogneforstanders« forandres til »Formand i Sognekommisionen (i udsondrede Kommuner Forstanderskabets Formand)«.

C. ad 1. b. I Stedet for »Sogneforstanders« sættes »Formanden i Sognekommisionen (Forstanderskabets Formand)«.

D. ad 1. m. I Stedet for »Sogneforstanders« sættes »Sognekommisionens Formand (Forstanderskabets Formand)«.

II.

Som 4de Indstillingspunkt foreslaas:

»Amtmanden anmodes om at indhente Erklæringer over Lovforslaget fra Forstanderskaberne (Thorshavns Kommunalbestyrelse), Landfogden og Syssekmændene og at forelægge de indkomne Erklæringer for Lagtinget ved dets Sammentræden næste Aar.«

Samme Dag (8de September) foretoges Sagens 3dje Behandling.

§ 1 med de dertil stillede Ændringer:

Ændringsforslag I, Litr. A, vedtoges med 11 St. mod 0. Herved bortfaldt Udvalgets oprindelige Forslag (1. Litr. b) til denne §. § 1 i det oprindelige Forslag saaledes ændret sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 11 St. mod 0.

§ 2 betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

§ 3 ligeledes.

§§ 4—7 med dertil stillede Ændringer:

Udvalgets Ændringsforslag 1, Litr. o—i vedtoges: Litr. c med 11 St. mod 0, Litr. d ligeledes, Litr. o med 12 St. mod 1, Litr. f med 14 St. mod 0, Litr. g med 13 St.

mod 0, Litr. h med 8 St. mod 5, Litr. i med 13 St. mod 0. — Ændringsforslag I, Litr. B, C og D sættes samlet under Afstemning og vedtoges med 11 St. mod 0. — Udvalgets Ændringsforslag 1, Litr. k, l og m saaledes ændrede vedtoges med 14 St. mod 0, og Litr. n vedtoges med 14 St. mod 0. — §§ 4—7 saaledes ændrede sættes samlede under Afstemning og vedtoges med 14 St. mod 0.

§ 8 betragtedes som vedtagen uden Afstemning.

§ 9. Ændringsforslaget (1. Litr. o) vedtoges med 13 St. mod 0, hvorefter § 9 saaledes ændret vedtoges med 13 St. mod 1.

§ 10 vedtoges med 11 St. mod 1.

§§ 11—15 med dertil foreslaaede Ændringer:

Udvalgets Ændringsforslag 1, Litr. p—t vedtoges: Litr. p med 14 St. mod 0, Litr. q med 16 St. mod 0, Litr. r med 14 St. mod 0, Litr. s og u med 13 St. mod 0, Litr. t med 15 St. mod 0. — §§ 11—15 saaledes ændrede betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

Titelen. Udvalgets Forslag 1, Litr. a vedtoges med 14 St. mod 1.

Efter disse Vedtagelser er Forslaget saalydende:

Forslag

til

Lov for Færrerne om Værn i Indmarken.

§ 1.

Enhver er pligtig til paa alle Aarets Tider at holde sine Husdyr paa sit eget. Komme de ind paa anden Mands Grund, bør Ejeren erstatte den Skade, de tilføje, være sig paa Afgrøde, i Mark, Eng, Græsgang og Have, eller paa Hegn, Plantninger, Grøfter, Veje, Broer og deslige eller paa andre Husdyr.

Disse Bestemmelser finde dog ikke Anvendelse paa Haugernes Besætning af Faar, Kvæg og Heste. For saa vidt disse trænge ind paa Indmarken paa de Tider, da denne, efter Loven om Ordningen af de til Haugvæsenet paa Færrerne hørende Forhold af 23de Februar 1866, er fredet, eller trænge ind, hvor Vinterfredning er indført, ville de kun være at behandle efter denne Lovs Forskrifter, naar det bevislig-

gøres, at de have trængt over eller igennem lovligt Hegn.

Ligeledes er Loven uden Anvendelse for de Tilfælde, hvor der angaaende Græsning af Kreaturer, derunder Gæs, i Indmarken og angaaende andre Fjerkreaturer er oprettet Vedtægter, naar disse ere skete i Henhold til Lov om Grundestævne paa Færøerne af 1ste April 1891, og naar der for de sidstnævnte Vedtægters Vedkommende foreligger Approbation af Amtmanden.

Endvidere undtages fra denne Lov Hunde, som efter Hauge-loven ere samtykkede.

§ 2.

Enhver, som vil gøre Paastand paa den Erstatning, der efter § 1 maatte tilkomme ham for den ham af anden Mands Husdyr tilføjede Skade, bør, hvis ikke det passerende er Genstand for offentlig Paatale, inden 3 Dage efter, at han er kommen til Kundskab om Beskadigelsen, forlange denne vurderet (§ 13), inden 3 Dage efter Vurderingen kræve Erstatningen betalt af den, hvis Dyr har forårsaget Skaden, saafremt det vides, hvem og hvor denne er, og, naar Ejeren nægter at betale, inden 3 Dage derefter gøre de fornødne Skridt til at søge ham dertil tilpligtet ved Dom og fremme Sagen saa hurtig, som dette lader sig gøre. Oversiddes fornævnte Tidsfrister eller Sagen ikke fremmes tilbørlig, tabes Retten til Erstatning; dog staar det den skadelidte frit for i det i § 6 omhandlede Tilfælde uden Søgemaal at holde sig til Auktionsbebet for den ham efter Vurdering som ovenanført tilkommende Erstatning.

§ 3.

Enhver Jordbruger er berettiget til selv eller ved sine Folk eller ved, hvem han dertil maatte bemyndige, at optage anden Mands Husdyr paa sin Grund, naar de imod Bestemmelsen i § 1 antræffes paa samme. Tager nogen egenmægtig de optagne Dyr tilbage, anses han med Bøder.

For de private Vejes Vedkommende, til hvis Afbenyttelse flere ere udelukkende berettigede, kan Optagelsesretten udøves af enhver af de i Vejens Vedligeholdelse lodtagne Husdyr, der føres bundne eller under Bevogtning, kunne dog ikke optages paa privat Vej, medmindre det ved Opslag eller paa anden Maade er tilkendegivet, at Vejen er privat.

§ 4.

Optageren er berettiget til at gøre det optagne Dyrs Udlevering afhængig af, at

Dyrets Ejer efter de nedenfor følgende nærmere Regler erlægger ham Optagelsespenge og Erstatning for Foder og Pasning fra Optagelsen til Tilbageleveringen og betaler Omkostningerne ved den i Medfør af § 5 stedfundne Bekendtgørelse.

Optagelsespengene udgøre:

for en Hingst og en Tyr over 1 Aar, et Svin	2 Kr. > 0.
for en Hoppe eller en Vallak, et Føl, et Stykke Hornkvæg, en Gede, en Vædder over 1 Aar	1 — > —
for et Faar, et Lam, en Gede, en Kalv under et Aar, en Hund	2 — 50 —
for et Stykke Fjerkræ	2 — 20 —

Naar andre Husdyr end de foranvænte optages, bliver der i hvert enkelt Tilfælde at erlægge de samme Optagelsespenge, som ere fastsatte for det af de ovennævnte Husdyr, med hvilket det optagne Husdyr nærmest maa stilles lige. Tvivl eller Meningsforskel herom afgøres af Sysselmanden (i Thorshavn Landfogden).

I den Tid, Dyret er optaget, paaligger det Optageren at fodre og passe det forsvareligt. For hvert Døgn, som forløber mellem Optagelsen og Tilbageleveringen (eller Aflevering til Salg ifølge § 6), tilkommer der Optageren i Erstatning for Fodring og Pasning Halvdelen af det Beløb, som vil være at udrede i Optagelsespenge, og efter dette Forhold bliver bemeldte Erstatning at ansætte til et mindre Beløb, naar Tilbageleveringen finder Sted tidligere, saaledes at over $\frac{1}{2}$ Døgn regnes for et fuldt Døgn, og under $\frac{1}{2}$, men over $\frac{1}{4}$, regnes for et halvt; for kortere Tid end $\frac{1}{4}$ Døgn bortfalder al Erstatning.

§ 5.

Kender Optageren Dyrets Ejer og hans Bopæl eller Opholdssted, bør han inden 12 Timer efter, at Optagelsen har fundet Sted, derom tilstille ham bevislig Underretning.

Er Optageren af Mangel paa saadant Kendskab ude af Stand til at give Ejeren den ommeldte Underretning, og Ejeren ikke melder sig inden 24 Timer efter Optagelsen, bør Optageren om samme gøre Anmeldelse for Sysselmanden, naar denne har Bopæl i det Sogn, hvor Optagelsen har fundet Sted og er nærværende i Sognet, i Thorshavn for Landfogden, men ellers for vedkommende Formand i Sognekommisjonen (i udsøndrede Kommuner Forstanderskabets Formand), som derpaa snarest

muligt foranstalter Optagelsen bekendtgjort i Sognet og de tilgrænsende Sogne paa den paa ethvert Sted brugelige Maade.

Forsømmer Optageren i rette Tid at tilstille Ejeren Underretning eller anmelde Optagelsen, taber han al Ret til Erstatning for Foder og Pasning og er pligtig til at erstatte Ejeren Afsavnet af hans Dyr.

§ 6.

Indløses og afhentes det optagne Dyr ikke af Ejeren inden 24 Timer efter, at Optagelsen er ham meddelt af Optageren, eller inden 3 Dage efter, at Optagelsen er bekendtgjort, bliver det at bortsælge ved offentlig Auktion, som afholdes af Sysselmanen eller Formanden i Sognekommisjonen (Forstanderskabets Formand), i Thorshavn af Landfogden, efter forudgaaet Bekendtgørelse med 24 Timers Varsel. De af Sysselmanen og Landfogden afholdte Auktioner ske til Politiprotokollen, de af Formanden i Sognekommisjonen (Forstanderskabets Formand) afholdte Auktioner til Sognets Forhandlingsprotokol, og for Auktionen erlægges intet Gebyr.

Af Betalingen, der erlægges kontant til den, som afholder Auktionen, blive de Udgifter, der maatte være medgaaede til de i denne § og i § 5 foreskrevne Bekendtgørelser, forlods at afholde. Resten anvendes til Fyldestgørelse af Optagerens Fordring paa Erstatning, jfr. §§ 2 og 12-14. Foder samt Optagelsespenge. Er Auktionsbeløbet ikke hertil tilstrækkeligt, beholder Optageren sin personlige Fordring paa Ejeren paa Erstatning af den skete Skade samt af de af ham afholdte Fodrings- og Pasningsudgifter. Bliver derimod, efter at samtlige førnævnte Beløb ere betalte, et Overskud tilbage, deponeres dette i Kommunens Kasse og tilfalder de fattiges Kasse i det Sogn, i hvilket Optagelsen har fundet Sted, saafremt vedkommende ikke inden Aar og Dag have krævet Beløbet tilbage.

Er det optagne Dyr efter en af Sysselmanen (Landfogden eller Formanden i Sognekommisjonen Forstanderskabets Formand —) foretagen Vurdering af saaringe Værdi, at end ikke de omhandlede Bekendtgørelsesudgifter kunne ventes at villo blive dækkede ved dets Bortsalg ved Auktion, bortfalder denne saavel som Bekendtgørelsen efter § 5, og Dyret bliver Optagerens Ejendom.

§ 7.

Naar en Jordbruger forgæves har forsøgt at optage Dyr, der ere komne ind

paa hans Grund, skal han være berettiget til at fordræ, at Ejeren bøder for Ufred lige saa meget, som Optagelsespengene vilde have udgjort.

Dog skulle i det her omhandlede Tilfælde nye Ufredsbøder ikke kunne affrædes en Ejers for det samme Kreatur, førend det enten er kommet tilbage til ham, eller han efter modtagen Underretning, som snarest muligt bør gives, er sat i Stand til at afhente det.

Svin, Faar, Lam og omstrejfende Hunde og Fjerkreaturer skal Jordbrugerens, naar han forgæves har forsøgt at optage dem, være berettiget til, paa hvilken Maade han bedst veed og kan, at fjerne fra sin Grund, og Dyrets Ejers er ikke berettiget til nogen Erstatning, om det derved kommer til Skade eller endog omkommer, men han kan kun fordræ det dræbte eller beskadigede Dyr tilbage og er selvfølgelig fritaget for at betale Optagelsespenge, ligesom han ej heller er ifaldet Bøde for Ufred efter foranstaaende Bestemmelse. Med dræbte og beskadigede Dyr forholder i øvrigt, som i §§ 5 og 6 er foreskrevet med Hensyn til optagne Dyr, dog at Underretningen til Dyrets Ejers skal ske uopholdeligt, ligesom de i § 6 foreskrevne Tidsfrister for Bekendtgørelsen om Optagelsen og angaaende Auktioner efter Omstændighederne bør forkortes eller endog bortfalde, naar det skønnes, at det optagne Dyr lider ved Beskadigelsen eller vil tabe sin Værdi ved at henligge i død Tilstand.

§ 8.

Enhver, som ellers uden Nødvendighed eller uden dertil erhvervet Hjemmel færdes paa anden Mands Jorder eller ad saadanne over samme førende Veje og Stier, med Hensyn til hvilke det paa den i § 3 angivne Maade er tilkendegivet, at de ere private, er ifalden en Bøde af 50 Øre til 4 Kr. For Børn under 15 Aar udredes Bøden af deres Forældre eller af dem, hvem Tilsynet med Børnene paahviler i Forældres Sted.

§ 9.

Enhver, som tøjrer eller driver Husdyr ind paa anden Mands Jorder eller skaffer dem Adgang ved at aabne Led eller bryde Hegn eller forsætlig tøjrer dem saa nær ved Naboens Jord, at de kunne naa ind paa denne, straffes med Bøder eller simpelt Fængsel.

§ 10.

Hvo, som driver anden Mands Husdyr ind paa sine Jorder, straffes med Bøder eller simpelt Fængsel. Med lige Straf anses den, som forsætlig løser anden

Mands tøjrede Husdyr eller aabner Fold eller lukket Mark for dem, hvorhos han er pligtig til at erstatte Ejeren af de saaledes løsslupne Dyr, hvad denne har maattet udrede i Optagelsespenge, Ufredspenge, Godtgørelse for Foder og Pasning og Skadeserstatning samt Tabet ved Afsavnet af Dyret.

§ 11.

Uvane Husdyr maa ikke holdes gaaende løse paa Marker, som grænse til alfar Vej og ikke ere afhegnede fra denne, ej heller paa alfar Vej; Overtrædelser heraf straffes med Bøder.

§ 12.

De i § 11 ommeldte Overtrædelser forfølges som offentlige Politisager; de i §§ 3, 8, 9 og 10 ommeldte Forseelser behandles som offentlige Politisager, men paatales kun, naar den forurettede begærer det. Søgemaal om Erstatning efter § 2 og til Betaling af Bøder efter § 7 behandles som private Politisager.

Bøderne efter §§ 3, 7, 8, 9, 10 og 11 tilfalde de fattiges Kasse for det Sogn, i hvilket Forseelsen eller Ufreden (§ 7) er begaaet.

§ 13.

Til at vurdere Skaden (§ 2) bliver for Thorshavn og for hvert Sogn eller med Lagtingets Samtykke for mindre Dele af et Sogn, at ansætte 4 Mænd. De udnævnes for 3 Aar ad Gangen af Forstanderskaberne (i Thorshavn af Kommunalbestyrelsen).

Enhver Jordbruger er pligtig til at modtage Udnævnelse som Vurderingsmand, medmindre han har opnaaet en Alder af 60 Aar. Den, som i mindst 3 Aar uafbrudt har været Vurderingsmand, skal dog ikke være pligtig til at modtage ny Udnævnelse som saadan før efter Udløbet af et lige saa langt Tidsrum som det, hvori han har varetaget dette Hverv. Begærer nogen sig fritagen for at modtage Udnævnelse som Vurderingsmand, afgør Forstanderskabet (Thorshavns Kommunalbestyrelse), hvorvidt hans Begæring kan tages til Følge. Forkastes Undskyldningen, kan den udnævnte forelægge sin Begæring om Fritagelse for Lagtinget (i Thorshavn for Amtmanden).

Ingen Vurderingsmand kan deltage i en Forretning, naar han er beslægtet eller besvogret med nogen af Parterne saa nær som Søkendebarn eller personlig interesset i Sagen.

Vurderingsmændene have, saa snart deres Udnævnelse er dem meddelt, til vedkommende Forstanderskab (Thorshavns Kommunalbestyrelse) at indsende en skriftlig, edelig Forsikring om, at de efter bedste Evne med Upartiskhed ville udføre deres Hverv. Deres Forretninger indføres i en for Kommunens Regning anskaffet og af Forstanderskabet (Thorshavns Kommunalbestyrelse) autoriseret Protokol, af hvilken paa Begæring meddeles Udskrifter mod en Betaling af 50 Øre for Arket, hvilken Betaling ogsaa erlægges, naar Udskriften ikke fylder et helt Ark. Protokollen opbevares hos den ældste af Vurderingsmændene, som besørger Forretningerne indførte og Udskrifterne meddelte inden 24 Timer efter, at de ere begærte og Betaling for dem erlagt.

For selve Udførelsen af Forretningen tillægges der hver af Vurderingsmændene en Betaling af 50 Øre for hver halve Dag, beregnet til 6 Timer, hvilken Betaling ogsaa erlægges, naar Arbejdet medtager kortere Tid.

Vurderingsmændene skulle være pligtige til at udføre saadanne Forretninger i Nabolagdistriktet, naar de i Distriktets Vurderingsmænds Forfald dertil rekvireres. I saa Fald tilkommer der dem fri Befordring frem og tilbage, naar Aastedet ligger $\frac{1}{2}$ Mil eller derover fra deres Bopæl.

Forstanderskabet (Thorshavns Kommunalbestyrelse) kan afskedige Vurderingsmændene; dog staar det den imod sin Vilje saaledes afskedigede frit for at forelægge Sagen for Lagtinget (Amtmanden) til endelig Afgørelse.

§ 14.

Naar en Vurdering af tilføjet Skade er forlangt hos den ældste af Vurderingsmændene, har denne snarest muligt at tilkalde en af Distriktets andre Vurderingsmænd og den formodede Ejer af de Dyr, som have forarsaget Skaden, samt den skadelidte og derefter at afholde Vurderingsforretningen.

Ere to af Distriktets Vurderingsmænd ved lovligt Forfald eller af de i § 13 nævnte Grunde forhindrede i at deltage i Forretningen, tilkaldes den nærmestboende Vurderingsmand fra Nabolagdistriktet til at deltage i Forretningens Afholdelse. Ere saadanne Forhindringer til Stede for alle fire Vurderingsmænd, have disse derom at gøre Anmeldelse for Forstanderskabet (Thorshavns Kommunalbestyrelse), som da foranstalter andre Vurderingsmænd tilkaldte fra Nabolagdistriktet.

§ 15.

Denne Lov træder i Kraft den
Til dette Tidspunkt ophæves Norske Lovs
6—20—4 og 5.

Udvalgets Indstillingspunkter 2, 3 og 4
(Ændringsforslag II) sattes samlede under
Afstemning og vedtoges med 16 Stemmer
mod 0.

XVII. Sagen om Adskillelse af Bø og Hauge.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende Adskillelse af Bø og Hauge.*)

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 2den August, vedtoges, efter Forslag af Schrøter, at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Danielsen, Effersø, O. Jacobsen, Petersen og Schrøter.

Den 3ite August fremlagdes følgende Lovforslag fra et Flertal i Udvalget:

Forslag

til

Lov om Ordning af nogle Landboforhold paa Færøerne.

Forslag fra Danielsen og Effersø.**)

§ 1.

Det skal ikke være tilladt ved Køb og Salg, ved Arveskifte eller ved anden Overdragelsesmaade til særlig Ejendom at udstykke Jorden i mindre Dele end 2 samlede Gylden enten i Bø eller Hauge. Amtmanden kan dog give Tilladelse til, at Dele

af Indmarken afhændes til Fisketørningsplads eller andet industrielt Brug samt til Byggogrunde. Samtidig med, at Tilladelsen gives, bestemmer Amtmanden, om nogen eller hvor stor Del af den paa Jorden hvilende Afgift fremtidig skal hvile paa det Jordstykke, som Tilladelsen omfatter. Ligeledes kan Amtmanden i øvrigt give Tilladelse til Udstykning af Jord i mindre Dele, naar derved kan opnaas et mere hensigtsmæssigt eller samlet Brug. Endvidere skal det, uden at indhente Bevilling dertil, være tilladt at skille særskilt matrikulerede Trøer eller Trøparter fra den Jord, hvortil de have hørt.

Forslag fra Petersen og Schrøter.*)

§ 1.

Det skal ikke være tilladt ved Køb og Salg, ved Arveskifte eller ved anden Overdragelsesmaade til særlig Ejendom at udstykke Jorden i mindre Dele end en hel Gylden enten i Bø eller Hauge, medmindre den, som erhverver Jorden, forud staar opført i Panteregistret for saa megen Jord i samme Jordebogsnummer, at det sammen med det erhvervede udgør mindst een Gylden, og dette oplyses i det om Overdragelsen oprettede Dokument. Dog skal det være tilladt at skille Trøer eller Trøparter fra den Jord, hvortil de have været henlagte. Amtmanden kan derhos give

*) Se Beretningen for 1896, Side 64.

**) Dette Forslag vedtoges ved 3dje Behandling.

*) Dette Forslag bortfaldt.

Tilladelse til, at Dele af Indmarken afhændes til Fisketørringsplads eller andet industrielt Brug samt til Byggegrunde. Samtidig med, at Tilladelsen gives, bestemmer Amtmanden, om nogen og da hvilken Del af den paa Jorden hvilende Afgift fremtidig skal hvile paa det Jordstykke, som Tilladelsen omfatter.

Forslag fra Flertallet:

Danielsen, Effersø, Petersen og Schrøter.

§ 2.

Fremdeles skal det være forbudt ved Køb og Salg eller paa anden Maade at skille de til Jordegodset efter de gældende Bestemmelser knyttede Herligheder fra samme. Ret til Udrægster af Køer i Haugen følger med Bøen^{*)}; i øvrigt skulle alle til Jorden knyttede Herligheder og Rettigheder ved Ejerskifte følge den Bø eller den Hauge, som de ifølge Jordbogen ere henlagte til.

§ 3.

Hvor Bestemmelser i Henhold til Lov om Ordningen af de til Haugevæsenet paa Færøerne hørende Forhold af 23de Febr. 1866 skulle tages om Gaase-, Hunde- og Tyrehold, ville følgende Regler være at iagttage:

Vedtægter om Gaasehold ere kun gyldige, naar $\frac{2}{3}$ saavel af Bøens som af Haugens Ejere eller Brugere efter Marketal have stemt derfor. Bestemmelser om Hundehold tages af Haugens Ejere efter Marketal, hvorimod Bestemmelser om Tyrehold tages af Indmarkens Ejere efter Skattemarker.

§ 4.

Ret til at holde Gæs tilkommer Bøens og Haugens Ejere, hver med det halve. Paa samme Maade forholdes med Retten til at holde Heste, naar disse gaa løse i Bøen en Del af Aaret og en anden Del i Haugen.

I de Bygder, hvor der ved denne Lovs Emanation ikke holdes Heste eller Hornkvæg gaaende løst i Bøen om Vinteren, skal det fremtidig ikke være tilladt, at dette finder Sted, uden at Bøens samtlige Ejere og Brugere give deres Samtykke dertil.

Naar en Del af en Fælleshauge indtages til Opdyrkning, skal, for saa vidt Overenskomst ikke kan opnaas mellem alle, som ere interesserede deri, Land-

væsenkommissionen skønne,^{*)} hvorvidt eller hvor meget Skibet af Faar, Køer og lleste, som holdes i den paagældende Hauge, skal nedsættes.

§ 5.

Enhver, der ejer en Jordejendom samlet i Indmarken, skal, uden Hensyn til Ejendommens Størrelse, være berettiget til at bestemme, at den ikke atter maa udstyckes i mindre Dele end en Skattemark — jfr. dog § 1 —. Vedkommende Ejer skal, naar han ønsker at tage en saadan Bestemmelse, henvende sig til Sorenskriveren og for denne vidnesfæst erklære sin Vilje, som af Sorenskriveren straks vil være at tilføre Justitsprotokollen mod et Gebyr af 25 Øre. Sorenskriveren skal derefter til næste rette Ting paa vedkommende Ejers Bekostning tinglæse en Udskrift af den Justitsprotokollen tilførte Bestemmelse. En saadan tilkendegiven Viljesbestemmelse skal være og forblive uigenkaldelig og urokkelig; dog kan Justitsministeriet, hvor Omstændighederne tale derfor, tilstede, at der afviges fra samme, naar vedkommende Ejers Ansøgning er anbefalet af Lagtinget.

§ 6.

Dersom den paagældende Ejendom eller en Del af samme er behæftet med tinglæst Pantegæld, maa Sorenskriveren ikke protokollere den i § 5 omhandlede Viljesbestemmelse, forinden Ejeren har tilvejebragt Pantekreditors skriftlige Erklæring om, at han intet har imod, at Bestemmelsen tages.

§ 7.

Dersom en Del af den paagældende Ejendom er behæftet med tinglæst Pantegæld, og Kreditor har givet sit Samtykke til Bestemmelsen, skal Pantegælden fra Erklæringens Tinglæsnings Dato betragtes som hvilende paa hele den samlede Ejendom. Naar flere Dele af Ejendommen ere pantsatte til forskellige Kreditorer, skulle disses Erklæring tillige indeholde det fornødne om, hvorledes deres Fordringer skulle være prioriterede i den samlede Ejendom, i hvilket Tilfælde Kreditorernes Erklæringer tillige ville være at tinglæse. Jord, der er overgivet Kreditor som brugeligt Pant, kan ikke inddrages under den samlede Ejendom, medmindre Kreditor efter de foran foreskrevne Regler giver

^{*)} Her skal efter Afstemningen ved 3dje Behandling indskydes: „Hvor der ved Indlægning af Trøer er tillagt deres Ejere Ret til Udrægster i Haugen for et bestemt Antal Køer, vil denne Ret fremdeles følge Trøerne“.

^{*)} Her skal efter Afstemningen ved 3dje Behandling indskydes: „hvor stor Andel der skal tillægges Indhaverne af Retten til Udrægster for Køer eller af anden Rettighed, samt om“.

sit Samtykke til, at Pantet forandres fra brugeligt Pant til simpelt Underpant.

§ 8.

Den, der er Ejer af en af de i § 5 omhandlede Ejendomme, kan, naar han senere erhverver Jord, som støder umiddelbart op til den omhandlede Ejendom, ved at følge samme Fremgangsmaade som i § 5 angivet og under lagttagelse af de i §§ 6 og 7 foreskrevne Bestemmelser, fastsætte, at ogsaa dette senere erhvervede Jordegods skal høre til Ejendommen.

§ 9.

Magelægning af Indengaardsjord, der er behæftet med tinglæst Pantegæld, skal være gyldig, naar Ejeren tilvejebringer Pantekreditors skriftlige Erklæring for, at han intet har imod, at Magelægget finder Sted, hvorefter Pantegælden skal hvile paa den Jord, som er erhvervet i den pantsattes Sted.

§ 10.

For at et stedfundet Salg eller Mageskifte eller anden Overdragelse af nogen Jord kan have Retsgyldighed, skal derom oprettes og tinglæses et skriftligt Dokument, som indeholder fuldstændige Oplysninger om, hvori Overdragelsen bestaar. Med Hensyn til Tinglæsningstiden bliver N. L. 5—3—39, 40, 41 at iagttage.

Overdragelsesdokumenter paa Jordegods skulle snarest muligt indleveres til Sorenskriveren til Tinglæsning. Har Indleveringen ikke fundet Sted inden Aar og Dag efter Dokumentets Udstedelse eller, naar et Bo har været behandlet af Skifteretten, efter, at Boet er sluttet, erlægges der dobbelt Gebyr, hvilket ogsaa finder Sted, naar et Bo har været overgivet til privat Skifte og det eller de i den Anledning oprettede Overdragelsesdokumenter ikke ere indleverede til Tinglæsning inden 3 Aar efter, at det paagældende Dødsfald indtraf.*)

§ 11.

Bliver et Dødsbo behandlet af Skifteretten, skal Sorenskriveren, forinden Skiftet sluttet, foranstalte, at Boet erhverver lovlig Adkomst til samtlige de dette tilhørende

*) Efter Afstemningerne ved 3dje Behandling skal her tilføjes:

„For Tinglæsning af Magelæg eller andre Overdragelsesdokumenter erlægges kun et Gebyr af 25 Øre, naar det af det derom oprettede Dokument i Forbindelse med Panteregistret frengaar, at mindst den ene af Kontrahenterne faar sin Indmark mere samlet ved den skete Transaktion. Samme Gebyr erlægges for Tinglæsning af den i § 5 omhandlede Udskrift.“

Jordejendomme, for saa vidt disse ofter de gældende Regler ere Gonstand for Anførelse i Panteregistret; dog kan Amtmanden tilstede, at der afviges herfra, naar han finder, at der er større Hindringer til Stede for at fremskaffe Adkomsten.*)

§ 12.

Denne Lov træder i Kraft Olaidag 1899; fra dette Tidspunkt sættes Lov, hvorved Udstykning af det private Jordegods paa Færøerne søges indskrænket, af 4de Marts 1857 §§ 1—19, saavel som alle Lovbestemmelser, som staa i Strid med nærværende Lov, ud af Kraft.

Den 2den September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er nedsat i Sagen om Adskillelse af Bø og Haugo, har delt sig i et Flertal, Danielsen, Effersø, Petersen og Schrøter, og et Mindretal, Jacobsen.

Flertallet har udarbejdet vedlagte Lovforslag om Ordning af nogle Landboforhold paa Færøerne. Dets Hensigt er at aabne en Udvej for, at de Ejere af Odelsjorden, der have lyst til at have mere samlede Brug, kunne tilvejebringe saadanne, og hindre, at Jorden atter bliver adspaltet i altfor smaa Stumper. For at opnaa dette bliver det nødvendigt at tillade, at Bø og Hauge skilles ad.

Ikke sjælden ejes en Del Jord af Folk, som ikke ere bosatte i den Bygd, hvor Jorden ligger. Ofte er da Forholdet ordnet mellem Ejeren og Opsidderen saaledes, at denne faar Indtægten af Bøen som Vederlag for Arbejdet, han udfører i Haugen. Formentlig vil den paatænkte Lov medføre, at udenbys Ejere ofte ville anse det fordelagtigt at sælge Indmarken til Folk, som bo paa Pladsen; dette anser Flertallet for et Gode, da det sikkert er en stor Fordel, at saa meget af Jorden, navnlig af Indmarken, som muligt ejes af dem, som bo i Bygden.

*) Ligeledes skal her tilføjes:

„Bestemmelserne i Lov, sigtende til at lette Udarbejdelsen af nye Skøde- og Panteregistre for Færøerne, af 11te Marts 1892 skulle, uafhængig af den i bemeldte Lovs §§ 2 og 3 satte Tidsfrist, vedblive at gælde over for de i forrige Stykke omhandlede Dødsboer.“

Flertallet har endvidere anset det for formaalstjenligt at give Ejeren Ret til at tage Bestemmelse om, at Indmark, som han har faaet samlet, ikke atter maa udstykkes i mindre Dele end en Skattemark. Vel kan dette med Tiden medføre, at en Mand, der har flere Børn, ingen anden Jordejendom besidder end en Skattemark i Indmarken, som altsaa det ene af Børnene maa faa efter ham, og at det derfor maaske kan falde noget vanskeligt at skaffe de andre Søsken deres Arvepart; men Flertallet mener dog, at denne Vanskelighed ikke er uovervindelig, da Forældre, som kun eje en saa lille Ejendom, ville finde det billigt at lade det Barn, der i Alderdommen giver dem Underhold og Pleje, som Vederlag faa noget forlods af Ejendommen fremfor dets Søsken, og derfor overdrage det Ejendommen, imod at det, for saa vidt det ikke kan udbetale sine Søskenes Arvelod, udsteder uopsigelige rentebærende Gældsbeviser til dem for deres Arvepart.

Flertallet har endvidere optaget de Bestemmelser i Loven af 4de Marts 1857, hvorved Udstykning af det private Jordegods paa Færøerne søges indskrænket, som anses uødvendige, hvorimod alle de Bestemmelser, der gaa ud paa at give Folk Tilladelse til at sammenlægge Odelsjorden i større Gaarde, da de ingen Sinde ere blevne benyttede af nogen, foreslaas ophævede.

Mindretallet, Ole Jacobsen, kan nok delvis tiltræde Flertallets Forslag til Lov om Ordning af nogle Landboforhold paa Færøerne, men til Dels ikke, og skal derfor tillade sig at fremsætte enkelte Bemærkninger desangaaende. For saa vidt nærværende Lovforslag kan aabne mindre Lodsejere, som f. Eks. ere Ejere af nogle faa Skind ud over et vist Antal Gylden Jord, Adgang til at afhænde disse, og dette kan tjene til at faa samlet et større Kvantum hos en anden, da er Mindretallet fuldt ud enigt med Flertallet heri, men naar Forslaget gaar ud paa at adskille Bø og Hauge, da kan Mindretallet ikke være enigt med Flertallet i en saadan Ordning, og maa paa det bestemtteste fraraade Tinget at gaa ind paa et saadant Forslag.

En saadan Ordning forekommer Mindretallet at virke forstyrrende ind paa de færøske Ejendomsforhold. Vel lyder det smukt, at dette kun behøver at ske ad Frivillighedens Vej og ikke ved Tvang; men den frie Vilje kan ogsaa misbruges, og det forekommer Mindretallet, at, naar denne Udvej er aabnet, den da ogsaa uden Tvivl bliver benyttet af flere. Vel kan det vise

sig at være i visse Tilfælde et øjeblikkeligt Gode for en Ejer, at sælge muligvis sin Indmark, som f. Eks. naar en Ejer bor i saa lang Afstand fra sin Ejendom, at han er nødt til at have en Forpagter, saa er som bekendt Forpagterens Godtgørelse det Udbytte, han kan faa af Indmarken, for at udføre det Arbejde, som falder paa Udmarken, og i saa Maade er det utvivlsomt en øjeblikkelig Fordel for Ejeren, at sælge sin Indmark, som han kan faa saa rigelig betalt, at alene Renten af Kapitalen vil være mere end nok til Arbejdsløn til en Mand, som han kan leje til at udføre den Fjældgang og andet Haugearbejde, som falder paa hans Jord; men man kan forudsætte, at vedkommendes Arvinger om længere eller kortere Tid kunne trænge til selv at tage deres Ejendom i Besiddelse, og naar disse saa kun maa være henviste til en Udmærk, hvor det, som mange Steder er Tilfældet, ikke er muligt for Mennesker at bo og bygge, endsiige at faa noget, som tilnærmelsesvis kan tjene til Opdyrkning, saa kan Mindretallet ikke komme bort fra den Tanke, at det vil blive i høj Grad beklageligt, om Lovforslaget bliver opløjet til Lov, og at det er utilraadeligt for Lagtinget og Lovgivningsmagten at gaa ind derpaa.

Naar der i Lovforslagets § 5 er foreslaaet, at enhver, der ejer en Jordejendom samlet i Indmarken, skal, uden Hensyn til Ejendommens Størrelse, være berettiget til at bestemme, at den ikke atter maa udstykkes i mindre Dele end en Skattemark, da maa Mindretallet fraraade en saadan Lovbestemmelse. Ganske vist bliver en Skattemark ingen stor Ejendom, men man kan dog gaa ud fra, at en Mands efterladte vel i mange Tilfælde kunne være saaledes stillede i økonomisk Henseende, at det vil være umuligt for den enkelte at udbetale de andre Arvinger, og i saa Tilfælde vil Udfaldet helst blive, at Ejendommen bliver solgt til højstbydende og gaar over til uvedkommende. Dette maa Mindretallet betragte som en Tvangsforfatning i Stedet for en fri Forfatning.

Flertallet tillader sig at foreslaa, at Lagtinget vedtager det fremlagte Lovforslag.

Mindretallet tillader sig at foreslaa Tinget at vedtage, at antage Amtmanden om at drage Omsorg for, at Lovforslaget saavel som Flertallets og Mindretallets Betænkninger blive trykte snarest muligt og sendte omkring paa Landet, saavel til Forstanderskaberne som ogsaa til Lagtingsmændene i saa rigeligt Antal, at Eksem-

placeme ogsaa til Dels kunne uddeles blandt Befolkningen, og Sagens endelige Afgørelse udsættes til næste Aar.

I det Udvalg, der er nedsat i Sagen om Adskillelse af Bø og Hauge, Thorshavn den 2den September 1897.

J. H. Schrøter, R. C. Effersø.

Ordfører.

M. Danielsen, Fr. Petersen.

Ole Jacobsen.

Den 3dje September foretoges Sagens 2den Behandling.

Lovforslaget behandlede i følgende Afsnit: § 1, §§ 2—4, §§ 5—8, §§ 9—12. Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sattes derpaa under Forhandling og Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0.

Til 3dje Behandling fremkom følgende Ændringsforslag:

A. Fra Udvalgets Flertal.

a) Til § 2.

Mellem Ordene »Bøen« og »i øvrigt« i 6te Linie indskydes: »Hvor der ved Indlægning af Trær er tillagt deres Ejere Ret til Udrægster i Haugen for et bestemt Antal Køer, vil denne Ret fremdeles følge Trærne.«

b) Til § 4, 3dje Stykke.

Mellem Ordene »skønne« og »hvorvidt« i 5te Linie indskydes: »hvor stor Andel der skal tillægges Indehaverne af Rotten til Udrægster for Køer eller anden Rettighed, samt om«.

c) Til § 10.

Der tilføjes denne § et saalydende nyt Stykke:

»For Tinglæsning af Magelæg eller andre Overdragelsesdokumenter erlægges kun et Gebyr af 25 Øre, naar det af det derom oprettede Dokument i Forbindelse med Panteregistret fremgaar, at mindst den ene af Kontrahenterne faar sin Indmark mere samlet ved den skete Transaktion. Samme Gebyr erlægges for Tinglæsning af den i § 5 omhandlede Udskrift.«

B. Fra Schrøter.

Til § 11 føjes et saalydende nyt Stykke:

»Bestemmelserne i Lov, sigtende til at lette Udarbejdelsen af nye Skøde- og Panteregistre paa Færøerne, af 11te Marts 1892 skulle, uafhængig af den i bemeldte Lovs §§ 2 og 3 satte Tidsfrist, vedblive at gælde over for de i forrige Stykke omhandlede Dødsboer.«

Den 7de September paabegyndtes Sagens 3dje Behandling.

Lovforslaget behandlede i følgende Afsnit:

§ 1. Danielsen og Effersøs Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 9 St. mod 5. Herved bortfaldt Petersens og Schrøters Forslag.

Her afbrødes Forhandlingerne til Fortsættelse i et følgende Møde.

Den 8de September fortsattes Sagens 3dje Schandling.

§ 2 med den dertil foreslaaede Ændring (A, a): Ændringsforslaget vedtoges med 10 St. mod 0, hvorefter § 2 saaledes ændret vedtoges med 8 St. mod 2.

§ 3 vedtoges med 11 St. mod 0.

§ 4 med den dertil foreslaaede Ændring (A, b): Ændringsforslaget sattes først under Afstemning, men da kun 8 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, Effersø, Danielsen, Barentsen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, J. H. Poulsen, Hentze, Sørensen, Schrøter og Formanden; nej stemte: O. Jacobsen, Niclasen, Müller og Dahl, medens Provsten, Petersen og Olsen vare fraværende; og var Ændringsforslaget saaledes vedtaget med 13 St. mod 4. — § 4 saaledes ændret vedtoges derpaa med 16 St. mod 0.

§§ 5—8 sattes samlede under Afstemning, men da kun 9 stemte for og ingen imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: J. Poulsen, Isaksen, Finsen, Effersø, Danielsen, Barentsen, M. Poulsen, Chr. Jacobsen, J. H. Poulsen, Hentze, Sørensen, Schrøter og Formanden; nej stemte: O. Jacobsen, Niclasen, Müller og Dahl, medens Provsten, Petersen og

Olsen vare fraværende; og vare §§ 5—8 saaledes vedtagne med 13 St. mod 4.

§ 9 vedtoges med 11 St. mod 0.

§ 10 med den dertil foreslaaede Ændring (A, c): Ændringsforslaget vedtoges med 10 St. mod 0, og § 10. saaledes ændret med 10 St. mod 1.

§ 11 med den dertil foreslaaede Ændring (B): Ændringsforslaget vedtoges med 10 St. mod 0, og § 11 saaledes ændret ligeledes med 10 St. mod 0.

§ 11 vedtoges med 10 St. mod 0.

Afstemningen om Sagen i dens Helhed udsattes til et følgende Møde.

Den 8de September fortsattes Behandlingen, under hvilken der fra Schrøter fremkom følgende

Forslag til Beslutning.

1. Amtmanden anmodes om at indhente Erklæring fra Sørenskriveren, Landfogden, samtlige Sysselmænd og samtlige kommunale Forstanderskaber om det af Lagtinget paragrafvis vedtagne Forslag til Lov om Ordning af nogle Landboforhold paa Færøerne samt forelægge de indkomne Erklæringer for det til næste Aar sammentrædende Lagting.
2. Sagens videre Behandling udsættes til næste Aar.

Forslaget til Beslutning sættes under Afstemning og vedtoges med 14 St. mod 0.

XVIII. Forhandling og Vedtagelser angaaende de af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Fra Udvalget angaaende de af Amtmanden ene afgjorte Sager fremlagdes den 4de September saalydende

Betænkning.

Ved Gennemsyn af Lagtingets Regningsprotokol, Kopibog og Journal, særlig for Tiden fra forrige Lagtingssamlings Begyndelse og til Begyndelsen af denne Samling, har Udvalget fundet Anledning til at henlede Tingets Opmærksomhed paa følgende Udgiftsposter:

A. Vedrørende Kirkekasserne:

1. For 11 Gravpæle til Gøte Kirkegaard er der ifølge Regning af 29de Juni d. A. betalt 1 Kr. 86 Øre, hvilket Beløb ifølge Tingets Vedtagelse i Fjor skal afkræves dem, paa hvis

Bekostning hver enkelt Begravelse finder Sted. Beløbet bør formentlig refunderes Østerø Præstegælds Kirkekasse.

2. For Maling af Thorshavns Kirke er medgaaet et Beløb af 287 Kr. 70 Ø. En Bevilling af Lagtinget burde formentlig have været søgt.
3. Under 3te Maj er af Sydstrøms Præstegælds Kirkekasse udbetalt 100 Kr. til Omgravning af Thorshavns Kirkegaard; ogsaa i dette Tilfælde mener Udvalget, at Lagtingets Bevilling burde være indhentet.
4. Ligesom i tidligere Aar er ogsaa i Aar udbetalt 8 Kr. til Ordens Opretholdelse ved Bryllupper i Thorshavns Kirke. Udvalget har tænkt

sig, at en saadan aarlig Udgiftspost kunde spares, hvis Amtmanden vilde beordre en af de vagthavende Politibetjente til i saadan Anledning at paase Ordens Overholdelse, medens Bryllupperne staa paa.

B. Vedrørende Skydskassen:

I. Af Skydskassen er udbetalt et Beløb af 5 Kr. 12 Ø. for Skyds med Kaldsmændenes Rejsetøj ved Sysselmændens 2den Omrejse paa Suderø. Det forekommer Udvalget, at Kaldsmændene selv maatte kunne bære deres Rejsetøj, idet det vilde paadrage Skydskassen store Udgifter, hvis alle Kaldsmænd skulde have særlig Skyds med deres Tøj, hver Gang de ere paa Omrejse med Sysselmændene.

Udvalget foreslaar til Vedtagelse:

»Lagtinget anmoder Amtmanden om ikke at anvise Regninger medgaaende til Skyds med Kaldsmændenes Bagage.«

II. For Tings Afholdelse paa Suderø er af Skydskassen udbetalt til Sørenskriverens Rejse henholdsvis 95 Kr. 70 Ø. og 45 Kr. 50 Ø.; under Forudsætning af, at de to andre Tingrejser koste omtrent det samme, vil der aarlig komme til at medgaa i Anledning af Tings Afholdelse paa Suderø, foruden Diæter og Leje af Tinglokale, c. 300 Kr., hvilket forekommer Udvalget at være en uforholdsmæssig stor Udgift, der paa denne Maade kommer til at paahvile Skydskassen, i Særdeleshed da man formener, at »Smiril's Fartplan maatte kunne lægges til Grund ved Ansættelsen af Tingene.

Det henstilles til Overvejelse, om der ikke kunde raades Bod paa de Udgifter, der medgaa til Leje af Tinglokale i Tveraa, nemlig 8 Kr. om Aaret og 3 Kr. for hver Dag. Lokalet anvendes til Ting, vel tilsammen c. 50 Kr. om Aaret, ved, at der af Bonden i Ørdevig ydes en Erstatning for Fritagelse for den Forpligtelse, der tidligere paahvilede ham, og som i sin Tid, da Tinget afholdtes i Kvalbø, bestod i en Ydelse af 12 Slagtelam aarlig.

C. Vedrørende Amtsrepartitionsfonden:

I. En Udgift af 2 Kr. 23 Ø. for en Bokenftgørelse i »Dimmalætting« indeholdende en Tak til Myndighederne paa Færøerne fra fransk

Vicekonsul Dr. Pilet forekommer Udvalget ikke med Rette at kunne føres paa Amtsrepartitionsfondens Regning.

II. For Vagthold over Joen Pauli Andreassen af Ejde, for at han ikke skulde gøre Overlast paa Mennesker under sit Ophold i Klaksvig 7de—8de Juli 1896, er af Fonden betalt 6 Kr. Beløbet burde formentlig af Sysselmændene være afkrævet vedkommende eller Skibsføreren paa det Skib, hvormed han var forhyret.

III. Ifølge Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Sygdomme paa Færøerne 30te Marts 1895 § 13 udmeldes der af Retten Mænd til at syne og vurdere de ved Desinfektion ødelagte eller beskadigede Klædningsstykker, Sengekleder og lignende; for Udmeldelse og Beskrivelse betales der fra 4—5 Kr. hver Gang. Udvalget tillader sig at gøre Tinget opmærksomt herpaa og foreslaa:

»Lagtinget anmoder Amtmanden om, naar det viser sig nødvendigt at forlange Rettens Udmeldelse af tvende Mænd i ovennævnte Anledning, da at lade disse beskikke for 3 Aar ad Gangen.«

IV. Til det offentlige Sundhedsvæsen er i Aaret fra Olaidag i Fjor til Olaidag i Aar af Amtsrepartitionsfonden bleven udbetalt i alt 2525 Kr. 9 Ø., hvoraf en stor Del vil blive refunderet af Statskassen, men Udvalget har ikke kunnet undlade at henlede Tingets Opmærksomhed paa de store Byrder, det offentlige Sundhedsvæsen kræver, og særlig skal man henvise til den store Udgift paa i alt 991 Kr. 70 Ø. for Serum, som i Vinter efter Billigelse af Oversundhedskommissionen blev skaffet til Veje fra Udlandet.

Endvidere mener Udvalget, at det maa anses for mindre korrekt, at Distriktslægen i Vestmanhavns Lægedistrikt til sin Vaccinationsrejse paa Vaagø anvender i alt 59 Kr. 5 Ø., idet han tager 8 Mand og Baad fra Vestmanhavn til Bø via Myggenæs og atter fra Midvaag 8 Mand og Baad til Vestmanhavn. Endvidere har samme Embedsmands Vaccinationsrejse til Kvivig kostet 7 Kr. 77 Ø., idet der ogsaa her er anvendt 8 Mand og Baad til Befordringen.

V. Til Syns- og Vurderingsmænd til at afholde Synsforretninger over Grund-

stykker af Fæstegodset, naar disse ønskedes til Købs, er i sidste Aar udbetalt 81 Kr. 87 Ø. Af Amtmanden er Tinget forelagt en Skrivelse fra Justitsministeriet angaaende Omkostninger vedrørende Landvæsenskommissionernes Møder; i denne Skrivelse udtaler Ministeriet, at det maa finde det naturligt, at de paagældende Omkostninger udredes af Statskassen, og Ministeriet erklærer sig villigt til fremtidig, efter derom af Amtet i hvert enkelt Tilfælde gjort Indstilling, at foranledige disse afholdte af Statskassen. Skønt Ministeriet i ovennævnte Skrivelse kun har omtalt selve Landvæsenskommissionerne, har Udvalget dog ment at burde henlede Tingets Opmærksomhed paa, om ikke ogsaa Udgifterne til Syns- og Vurderingsmænd, der møde i samme Anledning som Landvæsenskommissionerne, rettest burde udredes af Statskassen.

I alle Tilfælde forekommer det Udvalget, at en Udgift ifølge Regning af 19de August 1896 paa 1 Kr. til J. H. Schrøter, der privat er engageret i Anledning af Syn og Vurdering af et Grundstykke i Tveraa, næppe med Rette maa kunne henregnes som en Amtsrepartitionsfonden vedrørende Udgift.

Endelig tillader Udvalget sig at gøre opmærksom paa, at enkelte Regninger dels vedrørende Kirkekasserne og dels vedrørende Sundhedsvæsenet ikke ere fuldt specificerede.

Under særlig Henviisning til de under B og C frembævede Punkter tillader Udvalget sig at foreslå til Lagtingets Vedtagelse:

- a. Tinget anmoder Amtmanden om at have sin Opmærksomhed henvendt paa, at alle Regninger paa de under Tinget sorterende Kasser ere nøje specificerede.
- b. Tinget anmoder Amtmanden om, overfor de til offentlig Skyds berettigede, at udtale Tingets indtrængende Opfordring om at tage alt muligt billigt Hensyn til,

at deres Skydsudgifter ikke overskride den ved Skydstaksten fastsatte Betaling.

I Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager, Lagtingssalen den 3dje September 1897.

Finsen.
Ordfører.

J. M. Hentze.

M. Danielsen.

Den 6te September sættes denne Betænkning under Behandling i Tinget.

A. Post 1 behandlede.

Posterne 2 og 3 ligeledes. Afslutning begæredes af Schrøter, Dahl, Joen Poulsen og Sørensen og vedtoges med 14 St. mod 0.

Post 4 behandlede.

B. Post I. Efter stødfulden Diskussion udsattes dette Punkt, paa Forslag af Ordføreren, til et følgende Møde.

Post II behandlede.

C. Post I behandlede.

Post II behandlede.

Post III. Udvalgets Forslag betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Post IV behandlede.

Post V ligeledes.

Slutningsbemærkningen: Udvalgets Forslag a og b betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

Den 8de September fremkom fra Udvalget følgende Ændringsforslag til B Post I:

»Lagtinget anmoder Amtmanden om at have sin Opmærksomhed henvendt paa de formentlig unødvendige Udgifter, der paaføres Skydskassen ved Skyds med Kaldsmændenes Bagage.«

Den 9de September fortsattes Behandlingen af denne Post.

Ændringsforslaget sættes først under Afstemning, men forkastedes med 7 St. mod 3. Udvalgets oprindelige Forslag forkastedes med 8 St. mod 2.

XIX. Andragende, om at Skopen Bygd maa blive udsondret som et særligt Sogn.

Den 30te August fremlagdes følgende af vedkommende Sognepræst og Forstanderskab anbefalede Andragende:

Undertegnede Beboere af Bygden Skopen tillade os herved at ansøge hos det høje Ministerium om, at Bygden Skopen i Sandø Præstegæld maa blive udsondret fra Sands Sogn som et særskilt Sogn.

Skopen, den 9de August 1897.

Ærbødigst

(31 Underskrifter.)

Til
Ministeriet for Kirke- og Undervisnings-
væsenet.

* * *

Nærværende fra næsten samtlige Skopeninger fremkomne Andragende om Udskillelse fra Sand Sogn kan jeg kun anbefale. Det vil ikke have nogen som helst uheldig Følge, at der i Stedet for en Filialkirke oprettes en Sognekirke. Derimod vil der som Følge af Udskillelsen sandsynligvis foregaa Forandringer — bl. a. med Hensyn til Skolevæsen —, som maa siges at være særdeles heldige saavel for Skopen som for Sand.

Den 20de August 1897.

Christian Pedersen,
Sognepræst for Sandø Præstegæld.

* * *

Forstanderskabet tillader sig herved at anbefale, at Skopen som særligt Kirkesogn tillige udskilles som særligt Sogn i kommunal Henseende, saaledes at der drages følgende Grænser: Til Skopen Sogn skal henhøre: den Del af Fjældshaugen, som ligger nedenfor Landevejen mellem Sand og Skopen, saaledes at Grænsen er lige ovenfor Vejen, ligeledes tværs over Vejen gennem Skopenhaugen, nord under Eldingini opefter til Elven »å dalinum»,

hvor den bøjer i nordlig Retning nedenfor »Rundbødlutahoygg»; saa bliver Elven Grænse, til den atter bøjer nedad nord for Ratten, derfra i Hjørnet af Trøen »undir haminum» og derefter i lige Retning til Hødderhaugen; denne, lige til Eggen mod Vest og Nord, tilhører Skopen Sogn.

Sand, den 20de August 1897.

P. F. V.
A. C. Joensen,
Formand.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 31te August, foreslog J. H. Poulsen den henvist til Kirkekasseudvalget, medens Hentze foreslog Henvi-
ning til det kommunale Udvalg. J. H. Poulsen tog sit Forslag tilbage til Fordel for Hentzes Forslag. Dahl foreslog Sagen udsat til næste Aar. Dahls Forslag forkastedes med 10 St. mod 5, hvorefter Hentzes Forslag vedtoges med 12 St. mod 0.

Den 10de September fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til Lagtinget er indkommet og til det kommunale Udvalg henvist et af vedkommende Sognepræst og kommunale Forstanderskab anbefalet Andragende fra de fleste Beboere af Bygden Skopen til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet om, at Skopen Bygd maa blive udsondret fra Sands Sogn som et særskilt Sogn.

Siden Sagen blev henvist til Udvalget, 31te August, har Udvalgets Formand været syg og de øvrige Medlemmer saa optagne i andre Udvalg, at man ikke har haft Tid til at beskæftige sig med denne Sag. Da nu atter et andet Medlem af Udvalget har faaet Forfald, og Tiden er saa langt fremrykket, formene undertegnede Medlemmer af Udvalget, at der for i Aar ikke er andet at gøre, end at udsætte Sagen til næste

Aar, saa meget mere som dens Gennemførelse i denne Samling næppe kan være nogen absolut Nødvendighed hverken for

Andragerne eller Sagens videre Fremme. Man tillader sig derfor at foreslaa: Sagen udsættes til næste Aar.

I Udvalget for Amtsfattiggkassen og de kommunale Sager, Lagtingssalen den 10de September 1897.

Joen Poulsen.

E. D. Bærentsen.

J. H. Schrøter.

Ved Sagens Behandling i Tinget samme Dag (10de August) vedtoges Udvalgets Forslag med 14 St. mod 0.

XX. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Til de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8 og Tillæget vare valgte:

for de Amtsrepartitionsfonden vedkommende Sager:

Chr. Jacobsen, O. Jacobsen og Müller;

for de Amtsfattiggkassen og Landkommunerne i Almindelighed vedrørende Sager:

Bærentsen, Danielsen, Olsen, J. Poulsen og Schrøter;

for de Kirkekasserne vedkommende Sager:

Provsten*), Hentze og Isaksen;

for de den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmanhavn samt Renterne af det Hansenske Legat vedrørende Sager:

Petersen, Finsen og J. H. Poulsen;

for de Skydskassen vedrørende Sager:

D. Niclasen, J. Poulsen og M. Poulsen;

for de øvrige under Lagtingets Decision hørende offentlige Kasser

samt for de forskellige Andrager, som henvises til Udvalget, (Udvalget for forskelligartede Sager):

Müller, Finsen og J. H. Poulsen;

for de af Amtmanden ene afgjorte Sager:

Danielsen, Finsen og Hentze.

1. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

a) Med Hensyn til Paaligningen til Amtsrepartitionsfonden for Aaret fra Olaidag 1897 til Olaidag 1898 vedtoges, efter Forslag af Udvalget:

at Størrelsen af den samlede Udskrivning fastsættes til 8040 Kr. 30 Øre,

at deraf paa det matrikulerede Jordegods lignes 2 Kr. 56 Øre pr. Mark Jord eller i alt 6161 Kr. 32 Øre,

at der paa Kommunerne i Amtet fordeles et samlet Beløb af 1878 Kr. 98 Øre og

*) Provst Evensen var fra 31te Jull fraværende paa Rejse; i den Tid var Pastor Petersen konstitueret som Provst og tiltraadte som saadan Udvalget.

at den Fjerdedel af dette Beløb, som i Henhold til Lov af 6te Februar 1880 skal fordeles

efter Lagtingets Skøn, fastsættes som paa nedenstaaende Repartition anført^{*)}.

*) Med Hensyn til det til Fordeling paa Kommunerne bestemte Beløb af 1878 Kr. 98 Øre er af Amtet i Henhold til Lagtingets Vedtagelse foretaget følgende

Repartition:

Kommunernes Navne.	Efter Marketal.					Efter Folkemængde.			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse		Til- sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	Mrk.	Gl.	Skd.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.	(1/4)		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
I. Norderøernes Præstegælds Kommune.														
Vaag Sogn.	114	"	5	44	50	534	19	36	25	"	88	86		
Husum —	40	12	"	15	91	134	4	86	4	"	24	77		
Mygledal —	40	"	"	15	61	118	4	28	4	"	23	89		
Kunø —	64	8	"	25	18	176	6	38	3	"	34	56		
Viderø —	86	"	"	33	57	297	10	77	8	"	52	34		
Svinø —	32	8	"	12	69	121	4	50	1	"	21	19		
Fuglø —	47	"	"	18	34	145	5	26	3	"	26	60		
													272	21
II. De forenede Sogne i Østerø Præstegæld.														
Næs Sogn.	101	"	"	39	42	554	20	9	8	"	67	51		
Sjov —	111	2	"	43	38	492	17	83	6	75	67	96		
Gøte —	69	2	"	26	97	329	11	93	5	"	43	90		
Fuglefjord —	64	8	"	25	18	497	18	2	6	"	49	20		
Andefjord —	62	4	"	24	30	330	11	96	6	"	42	26		
Funding —	30	"	"	11	71	305	11	6	6	"	28	77		
													299	60
III. Ejdes Sogns Kommune.														
	64	"	"	24	98	501	18	18	6	"	...	...	49	16
IV. De forenede Sogne i Nordstrøms Præstegæld.														
Kvivig Sogn.	75	"	"	29	27	374	13	56	9	"	51	83		
Kollefjord —	55	8	"	21	67	284	10	30	4	"	35	97		
Kvalvig —	55	"	"	21	47	238	8	62	4	"	34	9		
Haldersvig —	36	"	"	14	5	305	11	6	4	"	29	11		
Sakson —	29	8	"	11	51	56	2	4	4	"	17	55		
													168	55
V. Vestmanhavn Sogns Kommune.														
	56	"	"	21	86	346	12	55	9	"	...	...	43	41
VI. De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegæld.														
Kirkebø Sogn.	106	"	"	41	37	220	7	97	9	"	58	34		
Kalbæk —	56	"	"	21	86	100	3	63	5	"	30	49		
Thorsh.s udenbys —	59	"	"	23	3	173	6	27	4	"	33	30		
													122	13
Overføres	1454	12	5	567	83	6632	240	48	146	75			955	6

b. Fra Fysikus var indkommen en Skrivelse, hvori han til Amtet indberotter, at han paa given Foranledning har anstillet Tuberkulinprøve paa hele den Forpagter A. Reinert, Nordredal, tilhørende Kvægbesætning, bestaaende af 7 ældre Kreaturer og 3 Kalve, samt paa en Ko af Kongsbonde Hans Simonsens Besætning. Medens Prøven for sidstnævnte Ko har givet et tvivlsomt Resultat, formenes den at have

vist, at A. Reinerts 7 ældre Kreaturer ere lidende af Tuberkulose. Kalvene derimod endnu ikke. Fysikus havde foreslaaet, at samtlige disse Kreaturer skulde nedslagtes, efter Overenskomst med Ejerne, for at faa konstateret Rigtigheden af Tuberkulinets Anvisning, og at der, da en saadan Nedslagtning maatte siges at være i det offentlige Interesse, skulde gives Ejerne Erstatning, som passende kunde

Kommunernes Navne.	Efter Marketal.					Efter Folkemængde.			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse		Til- sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	(1/2)					(1/4)			(1/4)					
	Mrk.	Gd.	Skd.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
Overført . . .	1454	12		5 567	83	6632	240	48	146	75			955	6
VII. Nolsø Sogns Kommune. . .	48	"	"	18	74	209	7	57	8	"	...	...	34	31
VIII. Vaagø Præste- gælds Kommune.														
Midvaag Sogn . . .	50	"	"	19	51	374	13	56	9	"	42	7		
Sandevaag — . . .	56	4	"	21	96	295	10	70	9	"	41	66		
Sørvaag — . . .	48	"	"	18	74	366	13	27	11	"	43	1		
Bø — . . .	38	"	"	14	83	119	4	32	3	"	22	15		
Myggenæs — . . .	40	"	"	15	61	152	5	51	5	"	26	12		
													175	1
IX. Sandø Præste- gælds Kommune.														
Sand Sogn. . . .	110	"	"	42	94	544	19	73	12	"	74	67		
Skaalevig — . . .	42	4	"	16	49	147	5	33	5	"	26	82		
Husevig — . . .	66	"	"	25	76	158	7	18	11	"	43	94		
Skug — . . .	60	"	"	23	42	104	3	77	4	"	31	19		
													176	62
X. De forenede Sogne i Sudersø Præstegæld.														
Famien Sogn . . .	24	"	"	9	37	116	4	21	4	"	17	58		
Porkere — . . .	72	6	"	28	25	415	15	5	8	"	51	30		
Vaag — . . .	49	4	"	19	23	416	15	9	10	"	44	32		
Sumbø — . . .	64	2	"	25	8	396	14	36	3	"	42	41		
													155	64
XI. Kvalbø Sogns Kommune . . .	98	4	"	38	35	518	18	78	11	"	...	...	68	13
XII. Frodebø Sogns Kommune . . .	60	"	"	23	42	650	23	58	35	"	...	...	82	2
XIII. Thorshavns Kommune. . .	25	8	"	9	96	1303	47	25	175	"	...	...	232	21
Summa . . .	2406	12		5 939	49	12954	469	74	469	75			1878	98

sættes til 200 à 310 Kr. — Udvalget i Sag I (Epidemiloven), der ogsaa havde denne Sag til Behandling, mente — af Hensyn til mulige Konsekvenser i lignende Tilfælde — ikke at kunne tilraade at yde Erstatning for alle disse Kreaturer, og at dette ikke vilde være nødvendigt for at konstatere Rigtigheden af den her for første Gang anvendte Tuberkulinprøve, men at 200 Kr., anvendt efter Overenskomst mellem Amt og Fysikat, vilde kunne gøre god Nytte. Udvalget foreslog og Tinget vedtog:

»Af Færøernes Amtsrepartitionsfond bevilges til Undersøgelse af Tuberkulose hos Kvæget et Beløb paa 200 Kr. Beløbet anvendes efter Overenskomst mellem Amtmanden og Fysikus«.

c. Foranlediget ved de under Behandlingen af Sag I faldne Udtalelser fremkom der fra Effersø følgende Forslag til Beslutning:

1. Naar smittefarlige Tuberkulosepatienter dø af anden Aarsag end Tuberkulose eller flytte til et andet Opholdssted, vil der af Amtsrepartitionsfonden kunne erholdes Erstatning for Udlæg til nødvendige Desinfektionsmidler.

Forudsætningen for, at saadan Erstatning kan udbetales, skal være, at der foreligger Attest fra vedkommende Forstanderskab

- a) om Desinfektionens Nødvendighed,
- b) om, at Desinfektionen er foretaget med ønskelig Grundighed.

2. Mindre bemidlede Personer kunne vente at faa en passende Erstatning for værdifulde Genstande, som ere tilintetgjorte, fordi Desinfektion vilde være forbunden med altfor store Omstændigheder, naar de til Lagtinget indgive Andragende herom, ledsaget af Attest overensstemmende med det i 1ste Punktum anførte.

3. Amtmanden anmodes om

- a) at søge tilvejebragt og uddelt blandt Befolkningen en trykt Vejledning angaaende Tuberkulosens Smitteforhold m. m.,
- b) at opfordre Forstanderskaberne til at interessere sig for Tuberkulosens Bekæmpelse og navnlig sørge for at modvirke Smittefare fra tuberkulose Fattigpatienter.

Hertil fremkom den 11te September følgende Ændringsforslag fra Formanden:

ad Post 1.

Ordet »Forstanderskab« udgaar.

I Stedet sættes: »Sognekommision (i udsøndrede Kommuner Forstanderskabet) eller vedkommende Læge«.

hvorefter Forslaget saaledes ændret vedtoges af Tinget.

2. Vedkommende Amtsfattiggassen.

a. De fra Kommunerne indkomne Forsørgelsesplaner og Statusoversigter vare gennemgaaede af Udvalget, og bleve alle Forsørgelsesplanerne approberede. Da den fra Sandø Kommune indsendte Statusoversigt heller ikke i Aar var affattet efter de af Tinget herom givne Regler, vedtoges at tilkendegive Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune, at samme fremtidig vil have at affatte Oversigten over Fattigvæsenets Indtægter og Udgifter efter de af Tinget herom i 1895 vedtagne Regler, og at navnlig det foregaaende Aars Underskud maa optages under Paaligningen.

b. Til uheldig stillede Kommuner bevilgedes for Aaret fra 1ste Oktober 1897 til 30te September 1898 i Henhold til Fattigloven af 10de April 1895 følgende Beløb:

1. Norderøernes Præstegælds Kommune:	
til Vaag Sogn	50 Kr.
- Kunø —	60 —
	110 Kr.
2. De forenede Sognes Kommune i Østerø Præstegæld:	
til Funding Sogn	30 —
3. Næs og Gøte Sogns Kommune:	
til Næs Sogn	40 —
4. Ejdes Sogns Kommune	130 —
5. Sjøv — — —	40 —
6. De forenede Sognes Kommune i Nordstrøms Præstegæld:	
til Kvalvig Sogn	50 —
Overføres	420 Kr.

Overført . . .	420 Kr.
7. De forenede Sognes Kommune i Sydstrøms Præstegæld:	
til Kalbak Sogn . . .	80 Kr.
- Kirkeby — . . .	30 —
	110 —
8. Vaagø Præstegælds Kommune:	
til Midvaag Sogn . . .	40 —
9. Sandø Præstegælds Kommune:	
til Sand Sogn . . .	180 Kr.
- Skaalevig — . . .	30 —
- Husevig — . . .	80 —
	290 —
10. Frodebø Sogns Kommune .	100 —
At overføre . . .	960 Kr.

Overført . . .	960 Kr.
11. De forenede Sognes Kommune i Suderø Præstegæld:	
til Vaag Sogn . . .	100 Kr.
- Sumbø — . . .	20 —
	120 —
5. Thorshavns Kommune . .	100 —
Tilsammen . . .	1180 Kr.

3. Vedkommende Skydskassen.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges til Bestridelse af Skydsudgifterne for Aaret 1897-98 at paaligge 3276 Kr. 64 Øre, der i Henhold til Lov af 17de Marts 1865 og Lov af 14de Januar 1881 fordeles saaledes imellem Kommunerne:

Nr.	Kommunernes Navne.	Folketallet.	Særlige Skydsudgifter.		Fælles Skydsudgifter.		Samlet Beløb.	
			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Norderøernes Præstegælds Kommune .	1528	99	75	305	60	405	35
2	De forenede (6) Sognes Kommune i Østerø Præstegæld	2507	195	62	501	40	697	2
3	Bjdes Sogns Kommune	501	39	9	100	20	139	20
4	De forenede Sognes Kommune i Nordstrøms Præstegæld	1257	74	37	251	40	325	77
5	Vestmanhavn Sogns Kommune	346	20	47	69	20	98	67
6	De forenede Sognes Kommune i Sydstrøms Præstegæld	493	29	17	98	60	127	77
7	Thorshavns Kommune	1303	77	9	260	60	337	69
8	Nolsø Sogns Kommune	209	12	36	41	80	54	16
9	Vaagø Præstegælds Kommune	1306	16	98	261	20	278	18
10	Sandø —	993	44	66	198	60	243	26
11	Kvalbø Sogns Kommune	518	15	74	103	60	119	34
12	Frodebø —	650	19	75	130	—	149	75
13	De forenede Sognes Kommune i Suderø Præstegæld	1343	40	80	268	60	309	40
	Tilsammen	12954	685	85	2590	80	3276	65

4. Vedkommende den økonomiske Fond.

a. Fra Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune var indkommet Andragende om Genbevilling af det i forrige Samling bevilgede Beløb 60 Kr. til et Ophalingsspil ved Landingsstedet paa Skarvenæs (se Beretningen for 1896, S. 60). Spillet var nu anskaffet og opstillet, og Udgifterne til Materi-

alier havde beløbet sig til 62 Kr. — Andragendet bevilgedes.

b. Fra samme Forstanderskab var indkommet Andragende om at faa bevilget en passende Andel af Udgifterne ved Anlæggelse af 2 Landingsbroer i Skaalevig (se Beretningen for 1895, Side 68). Til Materialier var medgaaet 120 Kr. og til Formandsløn 150 Kr. I Stedet for den oprindelige Plan, at anvende Cement til Stenarbejdet, havde man nu

bundet Brokanterne med Jern, hvorved Udgifterne til Materialier vare blevne mindre, medens Formandslønnen var bleven større. — Det vedtoges at bevilge 150 Kr.

- c. Fra Beboerne af Vaag paa Sudersø var indkommet Andragende om Genbevilling af 146 Kr. og en ny Bevilling paa 135 Kr. 18 Øre til en ifølge Attest fra Forstanderskabet foretagen Udbedring af Landingsstedet ved Vaags Ejde og et sammesteds anbragt Ophalingsspil (se Beretningen for 1896, Side 69). — Det vedtoges foruden de forrige Aar bevilgede 146 Kr. at bevilge det yderligere til Materialier medgaaede Beløb 19 Kr. 18 Øre, altsaa i alt 165 Kr. 18 Øre.
- d. Fra Forstanderskabet for Nordorøernes Præstegælds Kommune var indkommet Andragende om at faa refunderet et til Anlæggelse af en Vej fra Redningspladsen »Åsagjöv« paa Bordo medgaaet Beløb af 98 Kr. 20 Øre. Redningsstedet benyttes ikke af noget enkelt Sogns Beboere, men af alle de Baade, der (med sydlig Vind) ikke ere i Stand til at ro gennem Haraldsund. — Beløbet bevilgedes.
- e. Det fra forrige Samling udsatte Andragende fra Beboerne af Nordredal forelaa atter i Aar (se Beretningen for 1896, Side 70). — Der vedtoges: Til et Ophalingsspil med Kæde til Landingspladsen i Nordredal bevilges 100 Kr., der udbetales, naar der fra Forstanderskabet foreligger Attest for, at Klippen er forsvarlig og tilstrækkelig udsprængt og Ophalingsspillet med Kæde er anskaffet.
- f. Fra 4 Mænd, der dels have nedsat sig, dels agte at nedsætte sig i Avevig paa Østerø, var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Tilskud af økonomisk Fond eller Hansenske Løgats Renter, eller eventuelt Tingets Anbefaling til at erholde Understøttelse af Statskassen til at istandsætte Landingsstedet i Avevig. Overslaget lød paa 466 Kr. 80 Øre, hvoraf dog Andragerne vare villige til at udrede Arbejdsløn 180 Kr. og Transportudgifter 28 Kr. — Det vedtoges at svare: at Tinget af de under dette sorterende Kasser ikke for nærværende Tid kan yde noget til Udbedring af Landingsstedet i Avevig, samt at Tinget ikke finder Anledning til at henvende sig til Statskassen deraangaaende, Dog ville Andragerne, naar

Arbejdet er udført, ved ny Henvendelse til Tinget kunne vente at faa bevilget en passende Del af Udgiften til anvendte Materialier.

- g. Fra Beboerne af Gøtegjov var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Tilskud til Udbedring af Landingsstedet dersteds. Overslaget lød paa 123 Kr. 10 Øre til Materialier og 50 Kr. til Formandsløn. — Det vedtoges at svare Andragerne, at, da det af Forstanderskabets Anbefaling fremgaar, at der er Trang til Udbedring af Landingsstedet ved Gøtegjov, vil der, naar der foreligger Attest fra Forstanderskabet om, at Arbejdet er udført, kunne bevilges en Del af det til Materialier medgaaede Beløb.
- h. Fra Beboere af Arge var indkommet Andragende om Tilskud til Anlæggelse af en Betondæmning mellem Argeskær og Bygdens Landingssted, hvorved dette vilde blive saa meget forbedret, at Baade kunde komme ind og ud, naar det i det hele taget var Vejr at være paa Havet. Overslaget lød paa 1500 Kr., hvoraf de 1000 Kr. søgtes af Fonden. — Det vedtoges at svare, at paa Grund af Fondens Status kan der ikke i en nær Fremtid blive Tale om at tilskyde et endog blot tilnærmelsesvis saa stort Beløb, som Andragendet gaar ud paa.
- i. Fra Beboerne af Sand var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Tilskud til Anlæg af et nyt Landingssted, »Andanshile«, da der til Bygdens mange Baade var for lidt Plads paa det gamle Landingssted. Overslaget lød paa 280 Kr. 30 Øre til Materialier og 150 Kr. til Formandsløn. — Det vedtoges at svare, at, naar Forstanderskabets Erklæring foreligger for, at Arbejdet er forsvarlig udført, vil en passende Del af det til Materialier medgaaede Beløb kunne ventes refunderet.
- j. Forstanderskabet for Kvalbø Sogns Kommune havde andraget om Understøttelse til Dækning af en Del af de Udgifter, der vare medgaaede til at istandsætte Broen mellem Kvalbø og Næs-Kvalbø, efter at den sidste Vinter af Storm var bleven ført bort og til Dels knust. Af en medfølgende Regning fremgik, at der til nævnte Arbejde var medgaaet 46 Kr. i Penge foruden 20 Mands Pligtarbejde. — Det vedtoges at bevilge 20 Kr.

- k. Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune i Nordstrømsø havde andraget om 146 Kr. 8 Øre, der vare medgaaede til Istandsættelse af Broen inellem Kvalvig og Strømnæs, som sidste Vinter af Storm blev revet bort og slaaet i Stykker. Til Materialier angaves at være medgaaet 87 Kr. 58 Øre og til Arbejdsløn, Jærn og Smedeløn 58 Kr. 50 Øre. — Det vedtoges: Da Arbejdet er udført, bevilges mod Forstanderskabets Kvittering, og naar specificeret Regning foreligger, et Beløb af 80 Kr. til Broen mellem Kvalvig og Strømnæs.
- l. Fra Formanden i Sognekommisjonen i Gøte var indkommet et af vedkommende Forstanderskabs Formand anbefalet Andragende om et Tillæg af 19 Kr. 56 Øre til det i forrige Samling til en Bro over Gøtegjov bevilgede Beløb, der angaves at være 173 Kr. 40 Øre (se Beretningen for 1896, S. 70). Det oplystes, at der til den ny Bro var medgaaet 192 Kr. 96 Øre, og at der ved Bortsalg af det gamle Tømmer var indkommet 24 Kr. 97 Øre. — Det vedtoges at svare, at Tinget ikke finder Anledning til at yde mere end det alt i Fjor bevilgede Beløb, 140 Kr., til Broen over Gøtegjov, da det for gammelt Tømmer indkomne Beløb af 24 Kr. 97 Øre skønnes at burde tilhøre Sognet.
- m. Fra forrige Samling var udsat et Andragende om Tilskud til en Bro over Breiða ved Ejde (se Beretningen for 1896, Side 70). — Der vedtoges: Til Opførelse af en Bro over Breiða ved Ejde bevilges en passende Del af det til Materialier medgaaede Beløb, naar der foreligger Erklæring med specificeret Regning fra Forstanderskabet om, at Broen er forsvarlig opført.
- n. Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Østerø havde andraget om Tilskud af 134 Kr. 76 Øre til en Bro over Breiða ved Fuglefjord. Der vedtoges: Der stilles Forstanderskabet i Udsigt, at der til Materialier til en Bro over Breiða ved Fuglefjord vil blive tilstaaet et passende Beløb af Fondens Midler, naar Broen er opført og specificeret Regning foreligger.
- o. Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Suderø havde andraget om Tilskud til en Bro over Hovsø i Porkere Sogn. Overslaget lød paa 80 Kr. 70 Øre til Materialier og 75 Kr. til Arbejdsløn. — Det vedtoges at svare Forstanderskabet, at det til Opførelsen af en ny Bro over Hovsø vil kunne forvente en passende Del af de til Materialier medgaaede Udgifter refunderet af Fonden; en forholdsvis større Del, for saa vidt det maatte beslutte sig til at opføre Broen af Sten.
- p. Forstanderskabet for VaagøPræstegælds Kommune havde andraget om Bidrag til Anskaffelse af Materialier til en ny Bro over Stóra i Sandevaag. Der antoges at ville medgaa 85 Kr. — Det vedtoges at tilsiige Forstanderskabet et passende Bidrag til Materialier til en Bro over Stóra ved Sandevaag, naar Arbejdet er udført og specificeret Regning foreligger.
- q. Forstanderskabet for Vestmanhavn Sogns Kommune havde andraget om Bevilling til en Bro over Gjógvará i Vestmanhavn; der medfulgte tvende Overslag, det ene til Beløb 103 Kr. 33 Øre til Materialier til en Træbro, det andet paa 237 Kr. til en Stenbro. — Der vedtoges: Til en Bro over Gjógvará i Vestmanhavn tilsiiges der Forstanderskabet et i Forhold til de hafte Udgifter passende Tilskud til Materialier, naar Broen er opført og specificeret Regning foreligger; et forholdsvis højere Bidrag, hvis Broen opføres af Sten.
- r. Fra P. S. Nolsø og H. Wang var indkommet Andragende om Tilskud af 50 Kr. til Anlæg af »løgir« over Tiggjará ved Kalbaksfjorden. — Der vedtoges: Der tilsiiges Andragerne et passende Bidrag til Udgifterne ved »løgir« over Tiggjará, naar Arbejdet er udført og specificeret Regning foreligger.
- s. Thorshavns Kommunalbestyrelse havde andraget om 100 Kr. til Fortsættelse af Vejen fra Thorhavn til Velbestad. Det oplystes, at de forrige Aar bevilgede 80 Kr. vare medgaaede alene til Istandsættelse af Vejen (se Beretningen for 1896, S. 70). — Det vedtoges at bevilge Thorshavns Kommune til Fortsættelse af Velbestadvejen 100 Kr., der udbetales, naar der foreligger Regning for, at et saadant Beløb er anvendt udelukkende til Vejens Forlængelse, naar Fortsættelsen af denne Vej bliver lagt i mere nordvestlig Retning, som kan føre til en mulig Kørselsvej til de vestlige Bygder.

I Anledning af de fra Sysselmændene indkomne Beretninger vedtoges endvidere: I. Amtmanden anmodes om at give de respektive Forstanderskaber Tilhold om at sætte nedennævnte »løgir« og Broer i forsvarelig Stand, nemlig: »lögini« over Gjögvará paa Sælletræ, og Broerne over 1) Nordskaaleaa, 2) Stóra i Funding, 3) Fjarðará i Fundingsbotu, 4) Stóra i Andefjord, 5) Laksá i Andefjordsbugten, 6) Toftá i Thorsvig, 7) Svartá i Saksen, 8) Sjalá mellem Midvaag og Sandevaag og 9) Broen ved Vigerbirge. — II. a) Det tilkendegives Forstanderskabet for de forenede Sogne i Nordstrøm, at Broen i Haldersvig vil være at sætte i Stand senest inden Udgangen af næste Aars Juni Maaned. b) Amtmanden anmodes om at paase, at Arbejdet er udført til den fastsatte Tid, og i modsat Fald gøre Ansvar gældende mod Forstanderskabet.

5. Vedkommende Kirkekasserne.

- a. Efter Lagtingets Vedtagelse i forrige Samling var der fra Beboerne af Hestø indhentet en Udtalelse om, hvor meget disse vilde bidrage til Opførelsen af en Kirke paa Hestø, og om de eventuelt vilde være villige til at opføre Kirken paa egen Bekostning (se Beretningen for 1896. S. 58—60). Denne Udtalelse gik ud paa, at man desværre ikke ser sig i Stand til at bære alle Udgifterne ved en Kirkes Opførelse, men at man vil være villig til at yde det fornødne Pligtarbejde til en Stenkirke. — Efter Forslag af Kirkekasseudvalget vedtoges: Lagtinget beklager, at det for nærværende Tid savner Midler — saavel overhovedet som navnlig i Sydstrøm Kirkekasse — til at imødekomme det fra Beboerne af Hestø og Kolter indkomne Andragende om Bevilling af de fornødne Beløb til en Kirkebygningens Opførelse paa Hestø.
- b. Fra Kirkeværgerne for Vestmanhavns Kirke var indkommet et Andragende om, at der af Nordstrøm Præstegælds Kirkekasse maatte blive bevilget c. 150 Kr. til en nødvendig Reparation af Kirkens Orgelharmonium. Det oplystes, at dette Harmonium for 6 Aar siden var anskaffet for 350 Kr. og skænket Kirken af Menigheden, der nu atter havde sammenskudt og anvendt over 1000 Kr. til forskellige Prydelser i den for 2 Aar siden opførte ny Kirke i Vestmanhavn. — Efter Forslag af Kirkekasseudvalget vedtoges i det

nævnte Øjemed af Nordstrøm Kirkekasse at bevilge indtil 150 Kr.

- c. Fra Lagtingsmand O. H. Dahl indkom en Henstilling om, at den Kirkekasse tilfaldende Fugletien overalt maatte bortsælges ved offentlig Auktion i Overensstemmelse med Lagtingets Vedtagelse i 1881 (Beretningen for 1881. Side 48). — Kirkekasseudvalget kom imidlertid til det Resultat, at denne Salgsmaade maatte anses for alt andet end fordelagtig for Kirkekasserne, idet Omkostningerne ved Auktionen, skønt i og for sig ikke store (fra 1 Kr. til 1 Kr. 45 Øre), dog paa Grund af den højst ubetydelige Fugletien, der i mange Bygder erlægges, bevirke, at Netto-Indtægten for mange Kirkers Vedkommende bliver lig Nul, ja endogsaa under Nul, saa at Fugletien for en Del Kirkers Vedkommende er bleven en Udgiftspost. Tinget havde ogsaa i flere enkelte Tilfælde decideret, at man skulde opgive Auktionen og bortakkordere Fugletien. — Efter Udvalgets Forslag vedtoges: Bort salg af den Kirkekasse tilfaldende Fugletien skal herefter ikke ske ved Auktion, undtagen paa de Steder, hvor det har vist sig at kunne ske med Fordel; i de andre Bygder, hvor Fugletien ydes, vil den af vedkommende Kirkeværgere være at bortakkordere under Approbation af Amtmanden, som paa Tingets Vegne anmodes om at træffe de i den Anledning videre følgende Foranstaltninger.
- d. Fra Lagtingsmand Daniel Niclasen af Sørvaag var indkommet Andragende om at erholde en Godtgørelse af Kirkekassen for en Del Pligtarbejde, som han mener er bleven ham tilsagt i Anledning af, at han i 1894 udførte Ombygningen af Midvaag Kirke, men som han ikke har kunnet erholde (se Beretningen for 1895. S. 78). Efter Forslag af Kirkekasseudvalget vedtoges at udbetale D. Niclasen 150 Kr. af Vaagø Præstegælds Kirkekasse.
- e. Fra en stor Del Medlemmer af Thors havns Menighed var indkommet et Andragende om at ophæve Udlejningen af Stolestaderne i Thors havns Kirke. Til Støtte for dette Andragende anførtes bl. a., at alle Siddepladser — med Undtagelse af enkelte, som ikke kunne faas til Leje — forlængst ere bortlejede, saa at Retten til Siddeplads er bleven et Slags Privilegium for dem, som fra ældre Tid have erhvervet sig

en saadan Plads; hvorhos det udtaltes, at Thorshavns Kirkes særlige Kasse godt kunde undvære den herved fremkomne Indtægt. Kirkekasseudvalget kom imidlertid til det Resultat, at Indtægten ikke godt kunde undværes, men mente, at der mulig kunde raades Bod herpaa ved en Overenskomst med Thorshavns Kommune, ligesom der mulig kunde vindes mere Plads ved en Omflytning af Stolene. — Efter Udvalgets Forslag vedtoges at henvise Sagen til Kirkeinspektionen.

- f. Fra Kirkeværge J. Dahl af Vaag paa Sudersø indkom et Andragende om at faa det til en paatænkt Udvidelse af Kirken i Vaag nødvendige Beløb bevilget dels af Vaag Kirkes særlige Kasse, dels af Sudersø Præstegælds Kirkekasse. Det oplystes, at Kirken i Forhold til Sognebeboernes Antal er altfor lilla, hvorfor den foreslaas forlænget med en Tilbygning af 6 Alen imod Vest, hvortil efter et medfølgende Overslag formentes at ville medgaa 1755 Kr. 27 Øre. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges: Sagen henvises til Kirkeinspektionens velvillige Overvejelse.
- g. Fra Lagtingsmand O. H. Dahl fremkom den 19de August et Andragende om, at der af Østersø Kirkekasse maatte bevilges de fornødne Midler til Anskaffelse af en ny Kirkeklokke til Funding Kirke, idet den nuværende Klokke var saa lille, at den med vestlige Vinde ikke kunde høres i Bygden. — Efter Forslag af Pastor Petersen henvistes Sagen til Kirkeinspektionen. — Den 30te August indkom fra flere Beboere af Funding Sogn et lignende Andragende, der ogsaa henvistes til Kirkeinspektionen.
- h. Den 10de September indkom fra Værgerne for Kalbak Kirke et Andragende om en ny Kirkeklokke til denne Kirke. Andragendet henvistes, efter Forslag af Dahl, til Kirkeinspektionen.

6. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

- a. Efter Lagtingets Indstilling af 4de September 1896 (se Beretningen for 1896, S. 41—42) havde Ministeriet approberet, at Sjøv Sogn udsondres fra de forenede Sogne i Østersø Præstegæld som en særskilt Kommune,

at Næs og Gøte ligeledes udskilles fra de forenede Sogne i samme Præstegæld som een særlig Kommune.

Nu forelaa der fra Forstanderskabet følgende Forslag til Vilkaarene for denne Udskillelse:

- A. 1) Næs og Gøte Sogne beholde, ved Udtrædelsen af Kommunen, de disse nu tilhørende Ejendele: a) En Skolebygning paa Tofto med Inventarium, b) en do. med do. paa Glibre, c) en do. med do. i Solmundefjord, d) en Kapital indestaaende i Færø Amts Sparekasse lydende paa »Skolen i Ridevig«, stor, ved indeværende Regnskabsaars Begyndelse, 1407 Kr. 40 Øre, e) en Skolebygning ved Gøtegjov med Inventarium, f) Arbejdsredskaber, hvorover der ved Regnskabsaarets Udløb vil blive leveret Fortegnelse, g) de Beholdningsbeløb (i Kontanter eil. Restancer), der ved Regnskabsaarets Udgang ifølge Kassebog og det aflæggende Regnskab eventuelt ville være til Stede, h) de Beløb, der eventuelt maatte blive refunderede af den Fattighjælp, der siden 1ste Oktober 1873 er betalt af disse Sogne, i) enhver anden Ejendom og Rettighed, der ellers maatte være erhvervet eller erhverves til disse Sogne.
- 2) Sjøv Sogn beholder, ved Udtrædelsen af Kommunen, de samme nu tilhørende Ejendomme: a) en Skolebygning paa Strænder med Inventarium, b) en do. med do. paa Sælletræ, c) en do. med do. paa Skaale, d) Arbejdsredskaber, hvorover der ved Regnskabsaarets Udløb vil blive leveret Fortegnelse, e) de Beholdningsbeløb (i Kontanter eller Restancer), der ved Regnskabsaarets Udgang ifølge Kassebog og det aflæggende Regnskab eventuelt ville være til Stede, f) de Beløb, der eventuelt maatte blive refunderede af den Fattighjælp, der siden 1ste Oktober 1873 er betalt af dette Sogn, g) enhver anden Ejendom og Rettighed, der ellers maatte være erhvervet eller erhverves til dette Sogn.

B. 1) Næs og Gøte Sogne overtage ved Udtrædelsen den Gæld, der efter Kassebogens og det for indeværende Aar aflæggende Regnskabs Udvisende paahviler disse ved Aarets Udgang, samt forsørger de Fattiglemmer, disse nu have, og dem, som senere i disse Sogne maatte fremkomme.

2) Sjøv Sogn overtager ved Udtrædelsen den Gæld, der efter Kassebogens og det for indeværende Aar aflæggende Regnskabs Udvisende paahviler Sognet ved Aarets Udgang, deri indbefattet en Obligationsgæld, som ved Regnskabsaarets Udgang, den 30te September 1896, udgjorde 151 Kr. 66 Øre. — Ligeledes forsørger dette Sogn de Fattiglemmer, det nu har, og dem, som senere fremkomme i Sognet.

C. Skulde der fremkomme Fattiglemmer, som efter Lovgivningen maa forsværes af hele Østerø Præstegæld, udreder Næs og Gøte Sognes Kommune $\frac{348}{1000}$ og Sjøv Sogns Kommune $\frac{148}{1000}$ efter det Forhold, hvormed Præstegældets Fattigbyrde fordeltes i 1873, ligesom disse Kommuner erholde henholdsvis $\frac{348}{1000}$ og $\frac{148}{1000}$ af de Beløb, der muligvis maatte blive tilbagebetalt af Fattighjælp ydet før 1ste Oktober 1873.

D. Næs og Gøte Sognes Kommune udreder deres Andel af Lønninger til Jordemødrene i Solmundefjord og Fuglefjord, ligesom Sjøv Sogns Kommune udreder sin Andel af Lønnen til Jordemoderen i Solmundefjord, — som paahviler Østerø Præstegæld; endvidere udreder Sjøv Sogns Kommune til Jordemoderen i Kollefjord Andel i Forhold til Folketal af det Beløb, Østerø Præstegæld skal yde hertil, hvilke Andele, indtil af Amtet anderledes bestemmes, fastsættes efter Sysselmandens Folketalssliste for 1897.

E. De hos Formanden beroende Papirer og Protokoller blive at opbevare af Forstanderskabet for de forenede Sogne paa Østerø, der fremdeles kan benytte de ikke fuldskrevede Protokoller, men bør der gives Medlemmerne af Forstanderskaberne for de udsondrede Kommuner Lejlighed til (naar det ønskes),

at gøre sig bekendt med Vedtagelser og Dokumenter angaaende disse Kommuner.

Efter at være behandlet i det kommunale Udvalg approberedes dette Forslag.

b. Atter i Aar forelaa den fra 2 foregaaende Samlinger kendte Sag angaaende en Udgiftspost paa 10 Kr. for Brændsel til Skolen Skole (se Beretningen for 1896, Side 71). Efter en af Amtet indhentet Skrivelse var Sagen endnu ikke bragt i Orden. Ved Sagens foreløbige Behandling vedtoges, efter Forslag af Olsen: Tinget anmoder Amtmanden om at paalægge Forstanderskabet for Sandø Præstegælds Kommune inden en passende Frist f. Eks. 1ste November d. A. at indsende den af Lagtinget forlangte Afgørelse af denne Sag, og for saa vidt denne Ordre sidder overhørig, at fremtvinge den ved passende Dagmulkter.

c. Fra Forstanderskaberne, med Undertagelse af 5, var indkommet Forslag til Fastsættelse af det Forhold, hvorefter Skatten for de næste 3 Aar skal lignedes paa Marketal og efter Formue og Lejlighed. — Efter Forslag af det kommunale Udvalg vedtoges:

- 1) De indkomne Forslag om det Forhold, hvorefter Kommuneskatten for de næste 3 Aar (fra 1ste Oktbr. 1897 til 30te Septbr. 1900) skal lignedes paa Marketal og efter Formue og Lejlighed approberes saaledes:

Norderøernes Præstegælds Kommune	henholdsvis....	$\frac{1}{10}$ og $\frac{2}{10}$
De forenede (6) Sogne paa Østerø	henholdsvis....	$\frac{1}{7}$ — $\frac{6}{7}$
De forenede Sogne i Sydstrøm	henholdsvis	$\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{3}$
Vaagø Præstegælds Kommune:		
Midvaag og Bø Sogne..		$\frac{1}{6}$ — $\frac{4}{6}$
Sandevaag og Myggenæs Sogne		$\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{3}$
Sørvaag Sogn.....		$\frac{1}{6}$ — $\frac{5}{6}$
Sandø Præstegælds Kommune:		
Sand Sogn		$\frac{1}{7}$ — $\frac{6}{7}$
Skaalevig, Husevig og Skue Sogne		$\frac{1}{6}$ — $\frac{5}{6}$
De forenede Sogne paa Suderø:		
Vaag Sogn		$\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{3}$
Porkere og Sumbø Sogne		$\frac{1}{6}$ — $\frac{5}{6}$
Famien Sogn		$\frac{1}{3}$ — $\frac{2}{3}$
Frødebø Sogns Kommune		$\frac{1}{10}$ — $\frac{9}{10}$

dog at Beløbene afrundes saaledes, at der altid lignes hele Øre pr. Gylden Jord.

- 2) Amtmanden anmodes om at affordre Forstanderskabene for Ejdes Sogns Kommune, de forenede Sognes Kommune i Nordstrøm, Vestmanhavn Sogns Kommune, Nolsø Sogns Kommune og Kvalbø Sogns Kommune Forslag til det Forhold, hvorefter Skatten for de næste 3 Aar skal lignes paa Marketallet og efter Formue og Lejlighed, og derefter paa Tingets Vegne udfærdige den fornødne Approbation for disse Kommuner Vedkommende.*)

d. Fra Forstanderskabet for de forenede Sognes Kommune paa Suderø var indkommet et Andragende om Lagtingets Approbation paa, at Forstanderskabet for Vaag Sogns Fattigvæsen havde erhvervet et Vaanhus til Ejendom. — Approbationen vedtoges.

e. Fra Handelsmand David Davidsen af Sumbø var indkommet Besværing over den ham for Aaret 1896—97 paalignede Kommuneskat stor 100 Kr. Klageren havde opgivet sin Indtægt af Handelen til 650 Kr. og sammenlignet sig med to andre Mænd i Sognet, hvis Indtægt Forstanderskabet dog mente, at han havde ansat for højt. Den ene af disse Mænd havde bl. a. opgivet, at hans Udgift til Ko- og Lammetiende beløb sig til 20 Kr., og syntes heraf at fremgaa, at hans Indtægt maatte være saa stor, som af Klageren paastaaet. I øvrigt var Sagen meget lidt oplyst. Udvalgets Flertal antog, at den af Klageren opgivne Indtægt, 650 Kr., var 4 pCt. af Handelsomsætningen og foreslog at nedsætte Klagerens Skat med 25 Kr. (fra 100 til 75 Kr.), medens et Mindretal (Schroter) foreslog Sagen udsat til næste Aar for at indhente nærmere Oplysninger. — Flertallets Forslag vedtoges.

f. Fra J. K. Henriksen af Nolsø var indkommen en Besværing over den ham for Aaret 1896—97 paalignede Formue- og Lejlighedsskat stor 43 Kr., og havde han, navnlig sammenlignet sig med

Fyrmeisteren ved Nolsø Fyr, der kun var sat i Skat til 16 Kr. Klageren havde opgivet sin Indtægt, og Forstanderskabet havde hertil bemærket, at denne Opgivelse noget nær stemmede med dets Antagelse. Efter de Oplysninger. Udvalget fik, syntes det ogsaa, som Klagerens Opgivelse var rigtig saavel for hans oget som ogsaa for Fyrmeisterens og Fyrassistenternes Vedkommende. — Udvalget foreslog og Tinget vedtog at nedsætte Klagerens Skat med 20 Kr.

g. Fra samme J. K. Henriksen indkom en Besværing over, at Forstanderskabet for Nolsø Kommune havde vægrt sig ved at tilbagebetale et Beløb paa 40 Kr., som Klagerens Hustru S. M. Henriksen i 1895—96 havde betalt i Skat, men som Lagtinget havde anset Forstanderskabet uberettiget til at paaligne hende (se Beretningen for 1896, Side 72). — Efter Forslag af det kommunale Udvalg vedtoges:

- 1) Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune vil have at tilbagebetale det Beløb paa 40 Kr., som samme efter Skatteligningen 1895—96 har afkrævet J. K. Henriksens Hustru.
- 2) Det tilkendegives Skibsfører J. K. Henriksen af Nolsø, at Forstanderskabet har faaet Paalæg om at tilbagebetale de i hans Skrivelse til Lagtinget af 14de August d. A. ommeldte 40 Kr.

7. Decision af Regnskaber.

Til Tinget vare indkomne efternævnte Regnskaber, forsynede med Revisionsantegnelser og Besvarelser samt Lagtingsrevisors Vedtegnelser:

1. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret til Olaidag 1896.
2. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for Aaret til 30te September s. A.
3. Regnskab for Færø Amts Skydskasse for s. A.
4. Regnskab for Færø Amts Skolefond for Aaret 1896.
5. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for s. A.
6. Regnskab for Grindegarnet i Vestmanhavn for s. A.
7. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
8. Regnskab for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.

*) I Henhold hertil har Amtmanden approberet, at der i disse Kommuner lignes:

i Ejde Sogns Kommune henholdsvis	$\frac{1}{7}$ og $\frac{2}{7}$
i de forenede Sogne i Nordstrøm	
Præstegæld	$\frac{1}{5}$ — $\frac{4}{5}$
i Vestmanhavn Sogns Kommune	$\frac{1}{5}$ — $\frac{4}{5}$
i Nolsø	$\frac{1}{5}$ — $\frac{4}{5}$
i Kvalbø	$\frac{1}{5}$ — $\frac{4}{5}$

9. Regnskab for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkendtlighedslegat for s. A.
 10. Regnskab for Norderøernes Præstegælds Kirkekassee for s. A.
 11. Regnskab for Østerø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
 12. Regnskab for Sydstrømø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
 13. Regnskab for Thorshavns Kirkes særlige Kasse for s. A.
 14. Regnskab for Nordstrømø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
 15. Regnskab for Vaagø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
 16. Regnskab for Sandø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
 17. Regnskab for Suderø Præstegælds Kirkekassee for s. A.
 18. Regnskab for Vaag Kirkes særlige Kasse for s. A.
 - 19—25. Regnskaber for de til Norderøernes Præstegælds Kommune hørende Sogne for Aaret til 30te Septbr. 1896.
 - 26—31. Regnskaber for de forenede Sogne i Østerø Præstegæld for s. A.
 32. Regnskab for Hjedes Sogns Kommune for s. A.
 - 33—37. Regnskaber for de forenede Sogne i Nordstrømø Præstegæld for s. A.
 38. Regnskab for Vestmanhavns Sogns Kommune for s. A.
 - 39—41. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrømø Præstegæld for s. A.
 42. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
 - 43—47. Regnskaber for de til Vaagø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 48—51. Regnskaber for de til Sandø Præstegælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 52—55. Regnskaber for de forenede Sogne i Suderø Præstegæld for s. A.
 56. Regnskab for Frodebø Sogns Kommune for s. A.
 57. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.
 58. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for Skolebygninger for s. A.
 59. Regnskab for Pensionsfonden for Lærere og Lærerinder ved Almue-skolevæsenet paa Færøerne for s. A.
 60. Regnskab for den gensidige Forsikringsforening for forulykkedes efterladte for Aaret 1895, gennemset af Foreningens Revisorer.
- Samtlige disse Regnskaber decideredes.

8. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

- a. Til Medlemmer til Valgforstanderskaberne for Folke- og Lagtingsvalgene valgtes:
for Norderøernes Præstegæld:
Handelsfuldmægtig N. Lützen af Klaksvig og Lærer S. M. Joensen, af Vaag, for Østerø Præstegæld:
Handelsmændene Poul Klein af Gjøv og Høgne Høgenes af Eldevig;
for Nordstrømø Præstegæld:
Handelsmændene A. S. Reinert af Vestmanhavn og J. P. Olsen af Kvalvig;
for Sydstrømø Præstegæld:
Landbrugskonsulent R. C. Effersø af Thorshavn og Kongsbonde J. Patursen af Kirkebø;
for Vaagø Præstegæld:
Handelsmand D. Niclasen af Søvaag og Syssemand Nielsen af Sandevaag;
for Sandø Præstegæld:
Lærer A. C. Joensen og Handelsmand Mourits Mohr, begge af Sand;
for Suderø Præstegæld:
Købmand J. Dahl af Vaag og Lærer O. N. Skaalum af Kvalbø.
- b. Til Medlem af Færø Amts Skoledirektion valgtes Landbrugskonsulent R. C. Effersø af Thorshavn.
- c. Til Medlemmer af Kommissionen for Realskole genvalgtes Skomager Kjellnæs og valgtes, i Stedet for bortrejste Vicekonsul Johs. Hansen, Kongsbonde Just Jacobsen, begge af Thorshavn.
- d. Til Medlem af Oversundhedskommissionen valgtes, i Stedet for O. P. Effersø, der var afgaaet ved Døden, og E. D. Bærentsen, der paa Grund af det Slægtskabsforhold, der bestod mellem ham og Kommissionens Formand, havde bedt sig fritagen for dette Ombud, Købmand J. Lützen og Handelsfuldmægtig E. Jacobsen, begge af Thorshavn.
- e. Som fast Retsvidne for Sandø Syssel valgtes, i Stedet for J. Joensen af Sand, der paa Grund af Alder havde bedt sig fritagen for dette Ombud, Handelsmand Rasmus Petersen af Sand.
- g. Valg af Medlemmer til Overlandvæsenkommissionen og Landvæsenkommissionerne:

Til Overlandvæsenkommissionen valgtes:

som faste Medlemmer:

Købmand E. D. Bærentsen af Thors-

havn, Købmand J. C. Djarhuus af
Klaksvig, Kongsbonde J. Patursson
af Kirkebø og Lærer Joen Poulsen
af Strønder;
som 1ste Suppleant:
Kongsbonde B. Vang af Kalbak,
som 2den Suppleant:
Landbrugskonsulent R. C. Effersø af
Thorshavn,
som 3dje Suppleant:
Stenarbejder P. C. Johannessen af
Thorshavn,
som 4de Suppleant:
Kongsbonde D. P. Danielson af
Velbestad.

Til Landvæsenkommissionerne
valgtes:

for Norderøernes Syssel:
som faste Medlemmer:
Husmand Elias Petersen af Hattervig
og Kongsbonde S. J. Sørensen af
Husum;
som 1ste Suppleant:
Kongsbonde N. Andreassen af Kunø,
som 2den Suppleant:
Husmand Joen Hejnesen af Viderejde,
som 3dje Suppleant:
Kongsbonde Samuel J. Jacobsen af
Nordøre;

for Østerø Syssel:
som faste Medlemmer:
Kongsbonde J. L. F. Weihe af Sælletre
og Tømmersmand J. Rasmussen af
Skibenzæs;
som 1ste Suppleant:
Kongsbonde P. Husgaard af Sydre-
gøte,
som 2den Suppleant:
Odelsmand Peter P. Joensen af Gjøv,
som 3dje Suppleant:
Kaldsmand C. L. Weihe af Solmund-
fjord,
som 4de Suppleant:
Købmand P. Nielsen af Sultangeraa;

for Strømø Syssel:
som faste Medlemmer:
Kongs- og Odelsbonde O. Jacobsen
af Kvivig og Maler D. Isaksen af
Thorshavn;

som 1ste Suppleant:
Kongsbonde Johan Simonsen af Vel-
bestad,
som 2den Suppleant:
Kongsbonde Barent Johannesen af
Kollefjord,
som 3dje Suppleant:
Købmand J. P. Evensen af Thorshavn,
som 4de Suppleant:
Købmand J. P. Olsen af Kvalvig;
for Vaagø Syssel:
som faste Medlemmer:
Odelsmand Ludvig Petersen af Sande-
vaag og Handelssmand D. Nielsen
af Søvaag;
som 1ste Suppleant:
Odelsmand Joen Joensen af Midvaag,
som 2den Suppleant:
Kongsbonde Jens P. Hejnesen af
Sande-vaag,
som 3dje Suppleant:
Odelsmand D. P. Danielsen af Mid-
vaag,
som 4de Suppleant:
Skomager Ole J. Guttessen af Bø;
for Sandø Syssel:
som faste Medlemmer:
Kongsbonde J. M. Hentze af Sand
og Tømmersmand J. H. Poulsen af
Skopen;
som 1ste Suppleant:
Kongsbonde Trond Petersen af Skaale-
vig,
som 2den Suppleant:
Odelsbonde Ole Johannesen af Husevig,
som 3dje Suppleant:
Odelsmand Daniel Olsen af Sand,
som 4de Suppleant:
Kongsbonde Thomas Dam af Husevig;
for Suderø Syssel:
som faste Medlemmer:
Købmand P. H. Dahl af Vaag og
Odelsbonde J. H. Schrøter af Kvalbø;
som 1ste Suppleant:
Kongsbonde J. Nattestad af Kvalbø,
som 2den Suppleant:
Købmand N. Nolsø af Vaag,
som 3dje Suppleant:
Kongsbonde M. Mortensen af Ørdevig,
som 4de Suppleant:
Odelsmand Daniel J. F. Danielsen af
Sumbø.

XXI. Andre Vedtagelser.

1. Angaaende Decision af de under Tingets sorterende Regnskaber.

Efter Forslag af Joen Poulsen vedtoges, at der hermed forholdes som i de nærmest foregaaende Aar (se Beretningen for 1895, Side 77).

2. Angaaende Udgivelse af en trykt Lagtingsberetning.

Den 9de August forhandlede om Udgivelsen af en trykt Lagtingsberetning. Efter Forslag af Schrøter vedtoges med 13 St., at der hermed forholdes som i de nærmest foregaaende Aar.

3. Angaaende Udgivelsen af en færøsk Lovsamling.

Efter at Amtmanden havde meddelt Tinget, at han var villig til, i Forening med Sørenskriver Bang at udarbejde en Samling af de særlig færøske Love, fremkom der fra Schrøter følgende

Forslag til Beslutning.

I Anledning af Formandens Tilbud om i Forening med Sørenskriveren at ville paatage sig Tilvejebringelsen af en Samling færøske Love foreslaas til Lagtingets Vedtagelse:

1. Amtmanden anmodes om:

- a) at foranstalte Udgivelsen af en Lovsamling indeholdende de nu-gældende særlig færøske Love m. m., for saa vidt Kendskab til dem anses for at være af Interesse for den herværende Befolkning;
- b) at søge at udvirke, at der af Statskassen kan erholdes et Tilskud til Lovsamlingen paa 200 Kr.;
- c) at udstede Indbydelse til Subskription paa Værket, der udkommer i 2 Hæfter med passende Mellemrum, til en Pris af 1 Kr. pr. Hæfte eller 2 Kr. 50 Øre indbundet i eet Bind, og tilkendegive, at Prisen vil blive

forhøjet med 1 Kr. efter Subskriptionens Slutning, samt at Subskription modtages af Lagtingets samtlige folkevalgte Medlemmer.

2. I Henhold til Lagtingslovens § 13 nedsættes der et Udvalg bestaaende af Amtmanden som Formand og 4 andre Medlemmer for at tage Bestemmelse om, hvilke Love m. v. Samlingen skal omfatte, og hvor stort Oplag der skal trykkes.

3. De med Værkets Trykning og Hæftning — eventuelt Indbinding — samt Subskriptionsindbydelsen forbundne Omkostninger udredes forskudsvis af Amtsrepartitionsfonden. Eventuelt Overskud anvendes til Lovsamlingens fremtidige Supplering.

Til dette Forslag stilledes følgende Ændringsforslag:

a. Fra Effersø:

ad i. c. . . . »at Prisen vil blive forhøjet med 1 Kr. efter Subskriptionens Slutning, samt udgaar.

b. Fra Formanden:

ad i. c. Ordene »samt at . . . Medlemmer« udgaa.

Ved Sagens endelige Behandling, den 10de August, vedtoges Effersøes Ændringsforslag med 10 St. Efter at Formanden derpaa havde taget sit Forslag tilbage, vedtoges Forslaget til Beslutning saaledes ændret med 18 St.

Til Medlemmer af det staaende Udvalg valgtes næste Dag: Effersø, Finsen, Isaksen og Müller.

4. Angaaende den lokale Dampskibsfart.

Fra Ministeriet forelaa en Skrivelse, hvori udtaltes, at Ministeriet ikke kunde imødekomme Tingets Indstilling fra forrige Samling (se Beretningen for 1896, S. 46—48) om at lade Fartplanen for den lokale Dampskibsfart aarlig forelægge Lagtinget, idet »Det forenede Dampskibsselskab«s Fartplan for Farten mellem København,

Færøerne og Island ikke vilde foreligge til den Tid.

Der fremkom fra Schrøter saalydende

Forslag til Beslutning.

I.

Lagtinget indgaar til Justitsministeriet med Anmodning om:

- a. at Amtmanden maa bemyndiges til at approbare et af et af Lagtinget nedsat Udvalg i Forbindelse med Købmand J. Mortensens Eftf. udarbejdet Forslag til Fartplan for den lokale Dampskibsforbindelse paa Færøerne for Aaret 1898;
- b. at der i Fartplanen i Lighed med den for indeværende Aar gældende i Stedet for en Tur til Leith maa optages en Tur til København.

II.

Der nedsættes et staaende Udvalg paa 3 Medlemmer til i Forbindelse med Købmand J. Mortensens Eftf. eventuelt at udarbejde Forslag til Fartplan for den lokale Dampskibsforbindelse paa Færøerne for Aaret 1898.

Hertil blev af Isaksen stillet følgende Ændringsforslag:

ad II. Tallet »3« forandres til »5«.

Ved Sagens endelige Behandling, den 8de September, vedtoges Forslagets 1ste Punkt med 13 St. mod 0. Ændringsforslaget bortfaldt, idet kun 6 Medlemmer (J. Poulsen, Isaksen, Finsen, Børentsen, Schrøter og Dahl) stemte derfor; hvorefter Forslagets 2det Punkt vedtoges med 14 St. mod 2.

Til Medlemmer af det staaende Udvalg valgtes: Dahl, J. H. Poulsen og Müller.

5. Angaaende en eventuel Deling af Vestmanhavns Jordemoderdistrikt.

Fra en Del Beboere af Kvivig Sogn var indkommet et af Forstanderskabet for de forenede Sogne i Nordstrømø anbefalet Andragende om, at Vestmanhavns Hoved-Jordemoderdistrikt maa blive delt saaledes, at Kvivig, Stykket og Skælling udsøndres af dette som et Hjælpedistrikt. Efter at der over Sagen var indhentet Erklæringer fra Forstanderskabet for Vestmanhavns Sogn, der fraraadede at foretage nogen Forandring med Hensyn til Jordemoder-væsenet i Distriktet, og fra vedkommende

Distriktslæge, der fraraadede at dele Distriktet, men derimod foreslog, at den nu snart udlærte Jordemoder, naar hun overtager Bestillingen, faar Bopæl i Kvivig, foreslog det kommunale Udvalg og vedtog Tinget:

1. Forstanderskaberne for Vestmanhavns Sogn og for de forenede Sogne i Nordstrømø opfordres til, efter Samraad med Distriktslægen, at fremkomme med Forslag til en Omordning af Jordemoder-væsenet i Vestmanhavns Hoved-Jordemoderdistrikt, for saa vidt man fremdeles maatte ønske en saadan.
2. Amtmanden anmodes om ved Ansættelsen af en ny Jordemoder i Vestmanhavns Distrikt at tage det nødvendige Forhold med Hensyn til Jordemoderens Bopæl eller en eventuel Deling af Distriktet.

6. Angaaende Fredning af Fuglebjerge.

Fra en Del Beboere af Nolsø var indkommet Andragende om fornyet Skøn over Fuglebjergene paa Strækningen fra Kabelen til Boren til Ophævelse af den nævnte Stræknings Fredlysning. Ved Sagens foreløbige Behandling vedtoges, efter Forslag af Formanden, følgende Svar til Protokollen:

Andragerne henvises til at gaa frem efter Jagtlovens § 7.

7. Angaaende det Hansonske Legats Kenter.

- a. Fra Niels Petersen af Mule forelaa Andragende om af det Hansonske Legats Kenter eller af økonomisk Fond at faa bevilget 44 Kr., som han for 5 Aar siden havde anvendt paa 2 Søjdehuse i Mulehaugen. Andrageren havde oplyst, at paa Grund af Haugens Beliggenhed (imod Nord) vare Faarene her meget udsatte for at afmagres om Foraaret; men at han, siden disse Huse bleve opførte havde mærket en betydelig Forbedring, saa han kunde haft lyst til at opføre flere saadanne Huse, om ikke Pengespørgsmaalet havde været i Vejen. Foruden de omtalte 44 Kr. havde saavel han som de andre Husfædre i Bygden ofret betydeligt Arbejde paa disse Søjdehuse; men da

de andre vare ubemidlede, havde Andrageren alene maattet bære de konstante Udgifter. Andragendet var varmt anbefalet af Forstanderskabet. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at bevilge de ansøgte 44 Kr.

- b. Fra Opsidder paa Præstegaardsjorden paa Sand, Chr. J. Davidsen, var indkommet Andragende om en Bevilling af det Hansenske Legats Renter til Anskaffelse af forskellige Jordbrugsredskaber, saasom Vogn, Harve m. m. Andragendet var ledsaget af en Erklæring fra Sognepræsten, der udtaler, at Chr. J. Davidsen er en praktisk og forstandig Mand, der er i Stand til at bane Vej for en forbedret Dyrkningsmetode paa Sandø. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges:

- 1) Naar der foreligger Attest fra Bestyreren af Forsøgsgaarden i Kirkebø for, at Chr. J. Davidsen af Sand har gennemgaaet et Kursus der og forstaar Brugen af Plov, Harve og lignende Redskaber, bevilges der ham til Landbrugsredskaber c. 80 Kr. af det Hansenske Legats Renter.
- 2) Anskaffelsen af Redskaberne sker efter nærmere Konference med Amtmanden.

Efter at der var indløben Underretning om, at Andrageren ikke vilde kunne gennemgaa et Kursus paa Forsøgsgaarden i Kirkebø, vedtoges følgende fra Formanden fremkomne

Forslag til Beslutning.

Den af Tinget vedtagne Beslutning under Punkt 1 ændres derhen, at det omhandlede Beløb kan udbetales, naar der foreligger Attest fra Landbrugskonsulenten for, at Andrageren forstaar Brugen af Plov, Harve og lignende Redskaber.

8. Angaaende Grindegarnet i Vestmanhavn.

Fra Udvalget for økonomisk Fond m. v. (J. H. Poulsen og Finson) fremkom følgende

Forslag til Beslutning.

Amtmanden anmodes om inden næste Lagtingssamling at forhandle med Forstanderskaberne for Vestmanhavn Sogn og de forenede Sogne i Nordstrømø, om disse eventuelt ville være villige til at overtage Grindegarnet i Vestmanhavn.

Dette Forslag vedtoges med 15 St. mod 0.

9. Valg af Revisorer for Færø Amts Sparekasse.

Til Revisorer for Færø Amts Sparekasse genvalgtes Lærer H. C. Petersen og Fuldmægtig Th. J. Petersen, begge af Thorshavn.

Lagtinget sluttedes den 13de September efter at have været samlet i 47 Dage, i hvilken Tid der var afholdt 45 Møder.